

Inipit testamētum nouum
et primo matheus.

ECVH
SO. Te
stamēto
reteri a
moāliq̄a
tis figu
ris q̄s de
diuersis
libris ex

trari. restat ad hystoriaz euāgeli
cām manuz mittere. vt iuxta mo
rem solitum aliquas hystorias et
parabolas excerpēdo illas possim
ad mores hominū applicare. Quā
uis em̄ non sum dignus corrigiaz
calceamēti saluatoris soluere. nec
facta aut dicta eius que in euan
gelis scribuntur tangere. spero
tamen q̄ ipse qui se ab emorrois
sa tangi permisit non indignabi
tur si me peccatorem et indignum
simplici corde inter publicanos ad
se appropinquantem vident. vt
saltem vestimentorū eius simbri
am tangam. vt cum ipsam tetige
ro saluus fiam. Euangelium ergo
mathei primo deo opitulāte per
curā. deinde in alijs euangelis
que a matheo posita non fuerunt
suis capitulis superaddam.

Inipit euāgeliū mathei. **A**
Capitulum primum

Quoniam natus est
ihesus i
bethle
em iude
stella o
tinuo
apparu
it que

magos ab oriente in iudeā ad pu
erum adorandum adduxit. **I**sta
em̄ stella regem iudeorum natuz
ostendit. et eos vsq̄ ad domicili
uz antecessit. que super locū ubi
erat puer immobilis diu stetit.
quā vidētes magi gauisi sūt. a hu
ius signo edocti domū itrauerūt
et puerū cū maria matre ei⁹ iue
nerūt. a aptis thesaurus suis sibi
aurum thus et mirrā humiliē ob
tulerūt. **M**ora. **I**sti magi qui
erāt gētiles valde remoti a iheru
salē signāt peccōres q̄ lōge venien
tes eē noscūtur. **S**tella ista bonuz
plātū vel p̄dicatōre signat q̄ exē
plis suis a doctumis aliū illustrat.
Ista ergo stella. i. p̄dicatōr debet
in oriēte id est in statu virtutum
lucere. magos. i. p̄dicatores et
simplices ad ihesum per fidem et
penitētiā adducere. iter salutis
p̄dicando eis ostendere. et eos
per bō opera et exēpla ad ihesuz
credēdo p̄cedē. ad quē cū p̄ deuo
tiōem et vite p̄fectiōez attigerit
super locū p̄ p̄seueratiā dēt stare
nec idē p̄ iōstatiā moueri dicēs cū
helia. in. Regū. xvi. **V**iuūt dñs
in aspectu cui⁹ sto. **S**tare em̄ dēt
corā domino vt in se sit bonus fir
m⁹ stabilis. añcedere vero debet
alios vt sit illi virtualit̄ exēplaris
A i

Ma
Hic

Iosue .iij. Sa vidotes pgebāt an
te populum. Que si fecerit. vidē
tes eum gaudio magno poterūt
gaudere. q̄a reuera gaudiū mag
nū est secularibus et subditis stel
lam stantem id est bonū prelatū
v̄ el. priorem videre. Sic enim ipi
magi id est simplices et peccatores
tali stella illuminati doctrinaliter
antoducti in bethleem. que est do
mus panis id est in ecclesiam per
penitentiā veniēt. et domū cō
scientie per contritionē intrātes
illum qui est panis vite sc̄z puer
ihesum cum maria matre per gra
tiam inueniēt. et aurum dilecti
dis caritatie. mirrā mortificatio
nis carnis. th̄ deuoōnis oratiōis
sibi offerēt et sic ductu stelle boni
fient. Aspectus em̄ bone stelle an
tecedētis. i. bone personē viaz vir
tutum exemplatō ostendētis
solz intuentēs recreare. et eos ad
saluatōrem ihesum spūalē intro
ducere et saluare. ideo bene dicit
Gen. xvi. Suspice celos et numē
ra stellas. **B. C. VI.** dic q̄ puer
ihesus signat puritatem innocēti
tie. quē maria id est amara gene
rat penitentiā. ergo qui istum pu
erum. i. cōscientie puritatem iue
nire desiderāt. necesse est q̄ ad stel
lam. i. ad deum et ad sanctos per
deuotio nē vel bonorū exēplorum
imitationem aspiciat. et q̄ post
eaz sequatur virtualiter. Sic em̄
cū mariā. i. cum penitentiā puerum
ihesū qui interpretatur saluator
. i. puritate innocētie. et salutem
anime recipiet. et tria spūalia mu
nera que premissi eidem offeret et
cōcedēt. ihesus em̄ siue maria nō

inueniūt. q̄ sal⁹ siue peccātia nō
habet. ps. Inuenit eū i tra deserta
in loco horrois. ac.

C. VI. Voies herodes crastū i beth
leem esse natū. ipm statim
p̄dere p̄p̄it. et ideo ipm velle ad
orare dissimulans magos illuc cau
te misit. et ad ipm adire precepit
Ite inquit interrogate diligenter
de puero. et cū inuenieritis remun
ciatē michi vt veniens adoret eu.
Ipsos tamē angelus amno nūit
nē ad eundem redeant. et ad regi
dnem suā p̄ aliaz viā vadāt. Qua
p̄pter herodes pueros occidit et i
ter ipsos xpm se occidē credidit.

Mor. Sic vero si herodes rex im
pius. i. dyabolus nos fraudulēter
imitat. vt peccādo ad eū veniā⁹
et vt puerū ihesum aufeāt. et ipz
eiusq̄ deuotioez i nostris cordibz
interimat et occidat. illud debe⁹
hūope p̄cauere et ad imitatioez ei⁹
nullaten⁹ assētere. s̄ potiz p̄ aliaz
viā q̄ ipse suggēat sc̄z p̄ viā virtutū
et nō viciorū ad regiōnē nrāz sc̄z
p̄ ad xpm veniē. Qui em̄ ad regiōez
p̄ ad xpm cupit ire. nūq̄ dēt ad hēo
dē dyabolū reuēniē. nec ei⁹ malis
opibz obediē. nec p̄ viā quā ipse
suggēat p̄cedere vel trahere. di
cens illd. **ij. Regū. vi.** Nō ē hęc
via nec ē hęc ciuitas. qui ymo ali
am viā sc̄z iusticie misericordie et
penitentiē debet querere. et eam
sequi et tenere. iuxta illud. **Ysa.
xxx.** Hęc via ābulatē in ea nō de
clinetis ex ea neq̄ ad dexterā neq̄
ad sinistram. **D. C. VI.** Vel dic gene
raliter q̄ illi qui per vnā viā
ad bethleem domū panis id est ad
ecclesiam vel ad crastum veniūt

Vel dic qd crast? id est crasti gra-
tia non potest diu seruari nisi ma-
tee; eius id est mariam per deu-
tionem homo stu deat amplexari.

Vel dic qd puer ihs fuis a iu-
dea persequitur a tñ i egypto ser-
uatur. potest interpretari qd xpc
ab illis qui sunt in terra israhel. i.
in ecclesia vl' religionē p diuersa
vicia persequitur et fugatur. et
tamen ab illis qui sunt in egypto
.i. in mundo per deuotionem colit.
Quia pro certo plures sunt hodi-
e. quos crastus habet persecuto-
res in ecclesia qm in mundo certis
pibus. et ideo iam videtur ab illa
terra israhel id est ab ecclesia et
ecclesiasticis recedē. et i egypto. i.
inter laycos habitare. **Iohā. viii.**
Ihs abscondit se et exiuit de te-
pla.

Qum ioseph diu stasset in e-
gypto dictū ē sibi p angeluz
qd puerū et mēz ei9 capet et in e-
raz israhel reūteret. qd vtiq; sta-
tim fecit. et in nazaret habitauit.

Mora Sic vē ioseph. i. hō q est i
egyptio scz i tenebris et agustis
peccatorū. dēt puerū xpm et mēz
ei9. i. puritatis et penitentiā assumē
et in terrā isrl. i. in statum gratie
aperare. et in nazaret que inter-
pretatur flos sanctitas cōsecratio
et vnctio vel virgultum manē.
et ibi istū puerū et mēz ei9 cū di-
ligētia custodiē. i. in flore mūdicie
in scitate iusticie. in virgulto reli-
gionis. i. cōsecratioē deuotionis.
i vnctione cōpassionis dēt iste pu-
er seruari. In nazaret em potest
aliqd boni esse. sicut dicitur. **Io-**
primo. Vñ illud luce. i. Missus ē

angelus gabriel a deo in ciuitate
nazaret.

Capitulum secundum

Iohannes anq; legatur
baptizasse vl' predical-
se iuducit tanq; vox
clamantis i deserto ha-
bens vestimentum de pilis came-
loruz. et zonam pelliciam circa lū-
bos fūds. et abus ei9 erat locuste
et mel siluestre. quib9 premissis
fit mentio quomō baptizauit. et
quomodo venientes ad se duē re-
prehēbat. et quō de terrore mor-
tis et iudicij mentionē faciebat.
Gemmina iquit viparū iam secu-
ris ad radicem arboris posita est
cū. Et sicut dicitur. **Luce. in.** Oēs
ad penitentiam inuitabat dicens
facite dignos fructus penitentię.
math. in. **Mora** Ista possunt ap-
plicari. qd predicator prius debet
facere qd docere. qd reueā anq; io-
hānes. i. aliquis hō psumat fieri p-
dicator aut aliorū argutor a rep-
hēsoz cūctus vel baptizator plar9
dēt in deserto penitentię sedere et
ibi per contritionēz clamaē et plā-
gere. pilos camelozū. i. exēpla sā-
ctorum induere. Zonam pellicā
quē fit de corio mortuo. i. mortis
memoriaz accipe. Et renes. i. om-
nes carnales voluptates restrigē
a acūgē. Locustas q saltāt ad āte-
noā comedē. i. mūdī contēptū et
affem supiorū habē. Et mel silue-
stre. i. deuotiōis dulcedinez degu-
stare. Et tunc pro certo cum oīa
ista fecerit. ipse poterit pōicare.
baptizāe et abluē. et de morte et

iudicio peccatoribus minas dare
An em detet habere vitam q̄ doe
trinaꝝ. et prius delet viam veri
tatis et salutis exēplari ter o sten
dere q̄ ipse presumāt virtualiter
predicare. Quia scdm̄ grego. Cu
ius vita despicitur cessat vt eiꝝ p̄
dicatio contēpnatur.

Iter cetera que p̄dicat iō
hannes ipse n̄tatur rephēde
quosdaꝝ qui de semine abrahe se
esse gloriabātur et in hōc nobilio
res se esse opimabātur. sicut patꝝ
Iohā. om̄. Vbi ipi dicebāt Semē
abrahe sumus et nemī seruiūmꝝ
v̄mꝝ. Vnde ipse redarguit eos
dicens. ne velitis dicere itra vos
patrem habemus abrahā. potēs
est enim deus de lapidibus istis
fufcitate filios abrahe.

Mora ¶ Sic reueā quōdā sunt q̄
vltra modū gloriātur in gene
re suo. et q̄to sūt genē nobilioēs
tanto se reputant meliores. et tā
to se credunt dignitates et benefi
cia habendi digniores. Et h̄nc p̄ce
to stulti sunt. quia sicut videmus
dominus de lapidibus id est de ru
sticijs et de penitibus malis. quādo
q̄ filios abrahe. i. fufcitate et dig
nas p̄sonas fufcitat. et eos ad he
reditateꝝ dignitateꝝ et p̄motionē
aliquoties exaltat. ps̄. Sufcitas
de terra imōp̄. Sicut ad litterā vi
demꝝ i eccl̄ia. vbi dñs q̄n̄ illuz ad
altiora p̄uehit qui de viliori et hu
miliori p̄lapia descendit. similit̄ vi
demus mē rusticos q̄ v̄m̄iter me
liores sūt clerici itor alios. Quia
breuiter sp̄s vbi vult spirat et
quēcūq̄ vult moribus et sciētis di
dotat. dignitatibus et diuitis di

cat. et sic lapides in filios abrahe
mutat. sicut ad litterā in apl̄is
appatuit. quos dñs nō ex nobili
bus et sapientibꝝ. s̄ magis ex ru
sticijs et simplicibus elegit. i. Coꝝ.
.i. Videte fratres vocationē v̄iam
q̄ non multī sapientes secūdam
carnē. non multī potētes. nō ml̄t
nobiles sed q̄ stulta sunt mundi e
legit deus vt ofundat sapientes et
infirma mūdi elegit deus vt ofun
dat fortia ¶ C ¶ Ista allega
de diuersis hominū generibus q̄
de rusticitate ad nobilitateꝝ et de
statu humili ad magnā seculi dig
nitateꝝ trāseūt. sicut patet de ml̄t
tis nobilibus regibus quoz or̄
ab huili plebē p̄cessit. Ecclesiastes
nij. De carcere egreditur quis ad
regnum ¶ D ¶ Vel dic q̄ ista fue
runt dicta contra iudeos qui i se
mine abrahe gloriabantur. et gē
tiles abhōinabātur. et tamen ipi
lapides insensibiles sc̄z gentiles fi
lii abrahe facti sunt. inq̄tum ad
fideꝝ cristianam sunt conuersi. ip
si vero qui p̄ filij abrahe fuerit
sc̄z iudei per obstinationē in lapi
des sunt cōuersi. cor em̄ eoz inou
eatum est quasi lapis. Job. xliij
Non enim om̄es qui ex israel sūt
h̄i sunt israelite. neq̄ qui semen
sūt abrahe om̄es filij. ad Ro. ix. ¶
Iohanne passim baptisate in
iordane. cū xpc ad eū baptisatus
venisset. ipꝝ iohānes tāgē timuit
dicens Ego a te debeo baptisari et
tu venis ad me. Super ipsum em̄
columbā descendētem vidit. et vo
cem patris ipsum vocantem fili
um audiuit. Ihesus vero quam
uis esset sanctior iohanne. ab ip̄o
A in

baptismum non recusauit. s. potius
humiliter sibi dixit. Sine inquit
sic enim deest nos implere oēs iusti-
ciam. ¶ **Mora** Illud potest alle-
gari quando iohannes id est pla-
tus q̄ vacat ad alios baptizandos
et mundificandos. videt aliquē
ihesum venientem ad se. i. qm̄ videt
se habere aliquem subditū melio-
res se et factiorem. de quo certū
est q̄ ipse ē fili⁹ dei p̄ imitationē
et q̄ colūba. i. spūs factus ipsum
visitat per grāie infusionē. ip̄s
proculdubio debet reuerentē trac-
tare. et se reputare idignū ip̄s
tāgere v̄l corrigere baptizare seu
sacramenta ecclesie sibi ministrare
Ipse tamen ihesus. i. subditū q̄tū
cūq̄ sit dignus in sciēt̄is et gene-
re et potentia clatus. iohanni id ē
prelato q̄tumcūq̄ modico se de-
bet s̄bire. a ab illo que p̄tinent
ad ablutionē vitioꝝ sine arrogā-
tia et verecundia ac̄ceptare. vt sic
possit alijs imperfectioribz exem-
plum virtutis et humilitatis dare
Ecc̄i. ij. Quāto altior es humilia-
te in omnibus. Quod tamen est
contra malos p̄latos qui nō reue-
rentē. nec sup̄portant bonos sciēt̄i-
ficos et nobiles fūdicos. s. potius
ip̄os habent exosos. Et contra su-
p̄bos et sciēt̄ificos a nobiles mo-
dernos subditos. qui dedignantur
p̄lati ignobilibus et sufficientibz
obedire. Ip̄is non solēt subesse s̄
litigiose et rigorose solent eis res-
pondere dicentes illud. **Exo. ij.**
Quis te constituit iudicem et p̄-
ncipem super nos.

¶ **Capitulum tertium** ¶ **A**

Quoniam ihesus a spiritu sa-
cto ductus fuisset in de-
sertū a. xl. diebus ieiun-
nasset. statim affuit dy-
abolus. qui ip̄s de tribus temp-
tauit. Et sibi peccatū gulae obiecit
dicens. Dic vt lapides isti panes fi-
ant. peccatū auaritię dicens. Hęc
domini tibi dabo. peccatū sup̄bi-
e vel inanis glorię dicens mitte te
deorsum q̄ nō offēdes. eo q̄ an-
geli in manibus portabūt te. que
xp̄c refutauit et tēptationem tri-
plicem sup̄auit. vt h̄etur. **Math.**
x. ¶ **Mora** Sic qm̄ aliquis hō a
spiritu sancto ducit in desertum
.i. in penitentię vel religionis sta-
tū ubi ieiunio et abstinentię se de-
dicat. statim adest dyabol⁹ q̄ ip̄s
violēt iuadit. et tā p̄cipalia vi-
tia videlicet auaritiā gulā a ianem
gloriā eidē ostendit. **S**uggent em̄ tā-
libz q̄ panes. i. abos accipiant. a
lapides id est duritiā et difficul-
tatem abstinentię in panes id est
in aborū voluptatem conuertat
dicens illud. **in. Regum. xix.** Co-
mede et bibe grandis enim restat
tibi via. **A**c si diceret complexio
tua est debilis. et tempus vite tuę
erit longum et sic fatuum est ab-
stinere. a bonū est comedere a for-
tesse. **S**uggērit etiā auaritiā.
ostendit em̄ hōm̄ in cogitaciōe
regna mundi et gloriā eorum.
dicens ei. Si cadēs adoraueris me
id est si suggestioni mee consēse-
ris et mūdū cupiens. a tuo p̄posito
resiliens. et ad seculum rediens
hęc oia tibi dabo. diuice te faciā a
temporalit̄ p̄mouebo. dicens illud.

Mate. xlv. Dabo tibi thesauros
absconditos archana secretorum
Sed quid p̄ certo quādo videt q̄
nec gula nec auaritia ipsum p̄t vi
cere. statuit supra p̄naculū tem
pli. eleuat eū i mente sua. facit q̄
se ipsum sanctum et magnū est
met et de vrb̄ suis p̄sumat sibi
dicens Si filius dei es ac̄. id ē sibi
suggent vt aggrediatur difficili
a. et ultra vices suas piculis et
temptationibus se exponat. et q̄
in manutentionia dei et angelorum
confidat. Ac si diceret sanctus es
filius dei es. non em̄ succubis in
tēptatione. q̄ angeli domini te su
stinebunt. et deus te cadere non p̄
mitit. sic ergo ad p̄sumendum
de se et ad inaniter gloriandū ip̄
inuitat. vt sic eum in peccatum
deiciat et p̄sternat. videtur em̄ si
bi dicere illd. i. **Coimtho. xviii.**
Fidelis de⁹ qui non patietur vs
temptari supra illud qd̄ potestis.
sed facit cū temptatione p̄uentū.
et breuiter illi qui sunt in deserto
et religione. a dyabolo diuersimo
de temptantur et qm̄ vno peccato
vinci nequeunt. altero tēptantur
Ieo bñ dicit. **Eccē. i.** Fili accēdes
ad seruitutem dei. sta in iusticia et
timore. et p̄para aiam tuā ad tēp
tationem Quia isti tēptantur con
tra votū castitatis de gula. contra
votū paupertatis de auaritia. con
tra votū humilitatis et obediētie
de p̄sumptione et supbia. **p̄. xxx.**
Per tua mouet terra. Sed reueā
iste debet sagaciter rēspōdere Cō
tra gulā. q̄ nō in solo pane viuūt
homo. sed potius in omni v̄bo dei
et q̄ religiosus plus debet appetē

abum spūale q̄ corpalem. Cōtra
adorationem et osensum auaritie
quā suggerit debet rēspōdere. q̄
dominus est adorandus et non dy
abolus. q̄ sibi est seruendum nō
ināmonē. Cōtra consensum inā
nis glorie et p̄sumptōis debet rēspō
dere. q̄ de⁹ non est tēptandus s̄
timendus. et non est p̄p̄ns viri
bus confidendum. sed potius hui
lites incedendū. Sic em̄ istam tri
plice temptationem poterat eua
dere. et tua hostis iacula non tie
re. Tūc de ipso verificabitur qd̄
de casto subiungitur. q̄ v̄ deliez
dyabolus ip̄sū relinquet. nec eū
amplius temptare p̄sumet. an
geli vero sibi adhibebunt qui sibi
spiritaliter ministrabunt Quia
quando quis temptationem dya
boli superat. ab ipso in pace dimitti
tur et ab angelis custoditur. **p̄s.**
Angelis suis mādauit de te. ¶ B
Vel dic q̄ castus non inuenitur
temptatus. q̄dū fuerat cum apo
stolis sed solum dū eāt solitari
us in deserto. In quo potest nota
ri q̄ q̄ i societate et cōmunitate vi
uunt minores temptationes senti
unt minoriq̄ periculo consistunt.
q̄ qui solitari esse volunt vel in
singularitate vite et morū consistūt
Ecclesia. iij. Ve soli. Quia sicut
dicit. seneca Oia mala docuit soli
tudo Qd̄ potissime verum est de so
litudine spiritali. quando homo
caret caritatiua societate et manz
in solitudine peccati. segregatus
a dei et sanctarū virtutū et hono
rū opū cōmunitate. ¶ **C. ¶ V**el dic q̄
dyabol⁹ tēptauēat p̄mū adam de
tribz de gula. scz de esu pomi. de
A n̄j

auaritia supple scientie • scientes
inquit bonum et malum • de iam
gloria • neq̄q̄ inq̄t moriemini sed
eratis sicut dñ • In qua q̄cem tēp
tatione triplici q̄ adam fuit vict⁹
cōgruū fuit q̄ sc̄d⁹ adam eisdem
temptaretur • in quib⁹ ipse dya
bolus ipsum non vinceret • s̄ poti
us vinceret • vt sic sc̄z t̄plex ca
sus primi hominis per triplicē re
sistentiam sc̄di hominis sanaretur
T **¶** Vel dic q̄ tūc dyabol⁹ homi
nem fortius impedit • q̄n ipsuz ab
ipso fugere et ad desertum penitē
tie trāsire cernit • Tēptationes tūc
fortiores īfurgūt • q̄n homines ip
sas amplius euadere sperant et q̄
runt **Laban** em̄ tūc iacob persecu
tus est • quādo illū ab ip̄o fugē p
pendit • **Pharao** tūc populū isrl̄ a
eris psequitur • q̄n eum audit de
suo domino sacrificaturū in deser
to recedē • **Quiq̄** reges tūc gaba
onitas ipugnat q̄n audiūt ipsos
cū filijs isrl̄ cōfederatos fuisse • **Sodo
mite** tūc ad hostiū loth pulsāt q̄n
āgelos hōspitiū recepat **Meretri
ces** ad salomonē venerunt • q̄n sa
piētā a domino susceperat • **Demoi
acus** filius tūc a demōe grauī⁹ al
lioi⁹ • quādo sanā⁹ corā domino
appiquat • vt dicit̄ **Math. xviii.**
Sic vero pharao • i. dyabol⁹ • labā
i. mūdus • quinq̄ reges • i. quinq̄
sensus • sodomite et meretrices • i.
male cogitationes • solēt hominez
grauī⁹ inuadē • quādo itēdit se a
vitijs separe et desertū penitētie ī
traē • āgelū • i. cristū secuz habere •
et filijs isrl̄ • i. sāctis se cōfederare •
vñ dyabol⁹ videtur dicē illis **in.**
Reg. in. **Moab** recessit a me • **xi**

meū strā eū in prelio cē. **¶** **E**
S **U**biungitur hic q̄ petrus a
andreas in nauicula erāt • a
retia sua p piscando ī mare mitte
bant • quos ad se ihesus continuo
vocauit • et piscatores hominū is
est predicatorēs fecit • **Venite** iqt̄
post me faciaꝝ vos fieri piscatores
hominum • a statim relictis retibz
huis secuti sūt eum • pcedens ve
ro vidit alios duos fratres sc̄z ia
cobum et iohannem • qui vna cuꝝ
patre retia reficiebant • q̄ vocati
statim secuti sūt eum • et relictis
retibz et p̄e post eū abierūt • **¶**
Mora **¶** Sic vero qui in nauicula
mūdi fluctuosi stantes • retia cu
piditatis a mūdi facultates possi
dēt • quādoq̄ a casto spūaliter p
īspirationez • a vocaliter p sc̄p
tura et p̄o icationez • realit̄ p hono
rū exēpla et correptionez et t̄bulati
onē vocāt • et ad statū salutis reli
gionis spūalit̄ inuitāt • q̄ p certo
statim cū se vocatos vt p̄missū est
sentiūt nauē fluct⁹ • i. mūdani sta
tus • et retia cupiditatuꝝ • i. mala
rū cōplacētiarum et diuitiarū • pa
trē • i. d̄nez affectionē carnalium a
miciaarū debēt dimitte • et xp̄z p
imitationē sequi • et p lō opa pp
are • infra • vñ • **Magister** sequar
te quocūq̄ ieris •

Capitulum quartum **¶** **A**

Q **I**dens ihesus turbas al
cendit in montem • et
cum sedisset docebat di
scipulos • sic dicit̄ • **Ma
g.** **¶** **Mora** **¶** In quo notatur q̄
ille qui alios vult docē • dēt t̄bas

mundi negotiorum vel malorum
cogitationum fugere. montem con-
templationis et vite perfectionis
ascendere. et ibi in tranquillitate
animi sedere et quiescere. et sic pre-
dicando alios poterit docere. **Pla.**
xl. Super montem excelsum ascen-
de qui euangelizas.

Hic precepit dominus si quis
eum aduersario per viam va-
oat. ante omnia pacem cum eo
facere studeat. ne forte ipsum iu-
dicia tradat qui ministro eum com-
mittat qui eum in carcere statim
mittit. **¶ Nota.** Sic vere cum
nos in via huius vite habeamus
vnum forte aduersarium scilicet
proprie conscientie remorsum. qui
non cessat nos impugnare et mor-
dere. necesse est ut quod diu sumus in
via presentis ipsum pacificemus.
et quod omne peccati offendiculum
amouentes tranquillitatem illius
seruemus. **ps.** Rogate que ad pa-
cem sunt iherusalem. Alioquin si
tempus huius vite transeat ille
aduersarius noster iudicia cristo-
ni in morte et in iudicio nos accusa-
bit et tradet. qui dyabolo ministro
nos committet. ipse vero in infer-
nali carcere nos recludet.

Dominus precepit quod si oculus
dexter alicuius vel manus
dextra scandalizat eum statim de-
bet oculum euertere et manum ab-
scindere. melius enim est ut aut
quod vnum membrum peccat quam totum
corpus eius in infernum descendat
sicut. **Mat. x.** Oculus. manus. pes
scandalizantes eum iubentur. quia
melius est cecum. claudum et manum
id est cum vno oculo pede et

manu in regnum celorum ingredi
quam duos oculos manus et pedes ha-
bentes in iherusalem ignis mitti. **Ma-
th. x.** **¶ Nota.** Tamen spi-
ritualiter loquendo in scriptura per
oculos intelligitur discretio et sub-
tilis cognitio. per pedes affectio. per
manus operatio. Constat ergo quod
quandoque homo habet utrumque du-
plicatum. et in utroque genere dex-
trum possidet et sinistrum. Homo
enim quandoque duos habet oculos
discretionis vel cognitionis. scilicet
dexterum qui videt spiritualia et
de fide et scriptura cogitat. et sinis-
trum qui se occupat circa tempa-
lia. habet etiam duos pedes scilicet
duo genera affectionum. quodam
scilicet dexterum. hec est affectio
et amor quem habemus ad bonos.
quendam sinistrum hic est amor
quem habemus ad malos. **¶ Nota.**
similiter habemus duas scilicet dex-
teram id est opera perfectiora et
spiritualia. et sinistram id est im-
perfectiora et terrena et actiua.
¶ Verumptamen sic est quod in istis om-
nibus illa que meliora esse videtur
quandoque scandalizat nos. Ocu-
lus enim dexter id est subtilitas
sensus et cognitio quam habemus
erga fidem et scripturam scanda-
lizat nos quandoque in fide dubitamus. et
quandoque per nimias subtilitates nos in
magis arduis quam decet inmiscemus
tunc enim possumus dicere illis. **1. Cor. xiii.**
Oculus meus depercat est anima mea.
pes autem noster dexter nos scandalizat quandoque
affectio quam habemus ad bonos et max-
ime ad carnales amicos occasionem
peccandi admittit. **¶ Nota.** vero dex-
tra dicit nos scandalizare. quando

A v

qui dicitur puer ratione ignorantie . sedens in domo ratione pigritie . palitius propter honorem operum imbecillitatem . male tortus per inuidie petulantiam . qui tamen septima hora id est per septem sacramenta . vel septem dona spiritus sancti curatur . et a seribus peccati divina gratia liberatur . et tunc ille benedicitur puer propter recuperatam puritatem . seruus propter humilitatem . filius propter caritatem . *Math. in. Dic est filius meus dilectus?*

Soccus simonis qui magnis seribus tenebat tunc temporis est curata . quando christus sibi dixit quod fugeret et quod sibi et alijs ministraret . *Nota* In hoc potest notari quod seribus malorum concupiscentiarum et affectionum hominem dimittit . quando ad ministrandum et obsequendum diligenter laborandum intendit et torpore negligentie excidit et contempnit . bene ergo dicitur . *Thimo. iij. Tu vero vigila in omnibus labora ministerium imple.*

Hic mentio fit de duobus sequi volentibus saluatorem . cuius propter eas trans fretum secedere voluit . *Quidam* serba non volunt christum se qui voluit dicere . magister ego sequar te quocumque ieris . *Sed* christus quodam modo istum repulit et paupertatem suam sibi retulit dicens . *Vulpes* foueas habet . et volucres celi nidus . filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet . ac si dicat . caue ne sequaris me si diuitias quas . quia cum pauper sum ipas habere mecum non poteris a debebis . *Alius* autem cum instantia volunt a christo legi et quidem cuius peteret licentiam sepeliendi patrem suum

nequaquam a christo sibi licentia concessa extitit . sed potius dixit sibi sequere me . et dimitte mortuos sepelire mortuos suos . Ille ergo qui se ingerere repellitur . ille qui dilationem petit vocatur et impellitur

Nota Nota ergo quod ad sequendum existit in his scilicet que ad statum ecclesie pertinent et prelationis . illi qui se ingerunt non volunt sicut ambrosius faciunt . debent resisti et repelli . illi qui se reputant indignos et illius non ambiunt . sed circa patrem sepeliendum id est circa opera pietatis in seculo et in statu subiectionis viuere querunt . ad christum et ad gradum ecclesiasticum si sit necesse debent cum violentia pertrahi et impelli . et a sepultura patris id est a curis secularibus repelluntur . *Quod* etiam christus continue ad litteram facit . quia serbas et sapientes vitio se ingerentes et offerentes et ambiens quicquid repellit . simplices vero de quibus mentio non fiebat ad dignitates occulte pertrahit et impellit . sicut in electionibus videmus continue euenire . quia nemo assumit sibi honorem . sed qui vocatus est a deo tanquam aaron . *Hebre. v. Et* die ista de predestinatione divina que quosdam nolentes a te nuentes solet ad se trahere . quosdam vero volentes et appetentes videtur aliquoties refutari . quia sicut dicit apostolus . *Rom. ix. Non est volentis neque currentis . sed miserantis dei est* **Et** die quod ex istis verbis christi videtur ortus ille modus . qui in professione religionis seruatur . Quia illis qui christum sequi volunt vel cupiunt et in religionem proficere volunt .

debent expro religioſis difficulta
tes. et debent inſtrui ad dimitten
dum parentum carnalium. i. homi
num ſecularū ſocietates. **Vulpes**
dicat prelatus foueas habent. ac
ſi dicet vulpes villoſi et groſſi vel
lexis. i. diuites auāi vulpini et ma
litioſi in iſto ſeculo foueas. i. tē
nas habitaciones poſſidet. **Volu**
eres celi. i. ſuperbi et ambitioſi ni
dos altaris et dignitatum tenent
Fili⁹ vero hominis. i. ille qui vult
eſſe religioſus bonus dei imitator
a filius. non debet iſta querere. ſed
habere p̄prium. ſed ſe ipſum poti⁹
ab omni rerum proſperitate abdi
cate. nichilq; in hoc mundo p̄prium
querere vel habere. vbi ad litterā
caput valeat inclinare. dicēs cuꝫ
ap̄ſtolo illud ad hebreos. **xij.** **Nō**
habemus hic ciuitatem manēt ē
ſed futuram inquitamus. **Sibi** de
bet dici qd de patre ſuo. i. de paren
tela ſua carnali curā non habeat.
ſed poti⁹ mortuos peccatores ſe
pelice i vitis alios mortuos dimitt
tat. et ad ſequendū dominū di
ligenter intendat. vt de ipſo et ſi
bi ſimilib; poſſet dici. **Math. nñ.**
Relictis venib; et patre ſecuti ſūt
dominum.

Aſcendente domino in nauī
culam ſecuti ſunt eum diſci
puli eius. et ecce ventus magn⁹
factus eſt in mari ita vt nauicula
opiret fluctibus. ipſe vero dormi
ebat. **Et** acceſſit ad eū diſcipuli
ei⁹. a ſuſcitauerunt eū dicētes. do
mine ſalua nos p̄imus. qui iere
p̄s eos dixit. quāc timidi eſtis
modice fidei. et ſurgens impauit
vētis et mari. et ſtatim tranquil

litas magna ſecuta eſt. ita vt mi
rarent aſtantes a dicerent **Quis**
ē hic. qd vētis et marē obediūt ei. vt
hētur **Math. vñ.** a ſimilit̄ **Lu. vñ**
Mora **Iſta** poſſunt allegari. qd
dato qd dominus ſit p̄ſonaliter et
ſp̄ualiter in nauicula. i. i eccl̄ia vñ
collegio. nichilominus ſepe fit qd
venā tribulacionū ibi taliter ſuſ
citantur. qd fluctibus miſeriarū
et moleſtiarum per vitia et infor
tūia ſere ſubmergitur et caſſatur
Dominus em̄ iheſus quādoq; vt
datur dormiē inq̄tum ſolet auxili
um ſuū diſſimulare. vt ad ipſū i
uocandum poſſit illos qui in t̄bu
lacione et tēptacione ſūt amare.
Gaudet enim deus videns t̄bula
tos ad ſe ſeruenter recurrere et ip
ſos fortiter et paciēter tribulatio
nes ſuſtinere. **Sicut** legitur de be
ato anthonio. qd vberatus grauē
a dyabolo. cū dicet x̄po ſibi appa
renti **Do** i ne vbi eras qñ male tra
ctabar. et reſpōdit ſibi dominus
tecum eram. ſed qd de paciētia tua
valde gaudeba; . ideo iuuare nele
ba;. dormiebat ergo iheſus. **Jone**
primo. **Jonas** aut̄ dormiebat ſo
pore grau. cū nauis piculum pa
teretur **Verū** t̄m cū ad eū deuo
te recurrat. a ſōpno diſſimulati
ois ſue deuctis p̄b; exat̄. tūc
ſtatim ſolet adec. et vētis tēptati
onū et t̄bulacionū qd āph⁹ nō ſeu
āt ip̄ac. et ſic nauicula. i. aīe tēp
tate l̄ p̄ſoe ſeu eccl̄ie t̄bulate t̄raql
litatema p̄acē exat̄. reſtituit.
quā non iuocatus amodo ſuſcita
ri permittit Dominus enim vt com
muēt qñ p̄b; n̄ exat̄ dormit. q
ſi exat̄. fuerit ſtatim ſurgit. **ps.**

secundum quendam humanum genus de
signat. qui a principio legis natus
realis et diuine vinculis ligatus
fuerat. sed omnia transgrediendo
cumpebat. Monumenta. i. opera
mortua frequentabat. virtutibus
nudus erat. et lapidibus se conci
dens. i. cultura deorum lapideorum
se turpiter lacerans nichilominus
clamabat innotum suas fatuita
tes per iactantiam appellabat. Verum
tamen crustus huic demoniacum
sanauit. et expelles demones gre
ge porcorum qui iuxta motem pascebat
ipsis habitaculum concessit. qui grex sta
tim cum impetu in mare fugiens se sub
mersit. Sic vere crustus de nauicula
exiens. i. de virgine nascens il
lud genus humanum sanauit. et
expulsis demonibus. eis porcos
.i. peccatores voluptuosos et max
ime infideles ad habitandum con
cessit. qui nunc iuxta montem super
bie pascutur. in fine tamen in ma
re. i. in inferni amaritudine omnes in
bunt. Apo. xviii. Hoc impetu mit
tetur babilon ad infernum. R

Demonibus de hominibus expul
si sunt. habitandi tamen in
porcis licentiam acceperunt. por
ci vero cum demonibus in preceps
in mare ruerunt. et ibi in aquis mor
tui sunt et pastores ammirati fu
erunt. Mora. **V**omines qui ad
ymaginem dei facti sunt signant
predestinatos. quodam secreta dei
ymagine et gratia apud suam eter
nam sapientiam designatos. porci ve
ro qui immundi sunt. et sine ratio
ne signant peccatores et reprobos
apud deum per occultam iusticiam
morti perpetue deputatos. **I**sta est

ratio rei veritas quod illi qui sunt ho
mines. i. qui sunt predestinati dato quod
quandoque iueiantur pleni demoni
bus. i. pleni vitijs omnibus et subiecti in
mundis spiritibus et habere cetera
vicia aedicta. isti tamen finaliter
ad seculum et spiritualem sanitatem
perueniunt et dimissis omnibus
vitijs diuino misterio homines fiunt.
Contra vero illi qui porci sunt. s.
voluptuosi et reprobii. licet quandoque sub
pastoribus et prelatibus viuant. a spiritu
sanctitatis et bonitatis quandoque
habent. finaliter tamen demonibus
per peccata subiciuntur. qui tunc
cum impetu et in discreto in mare. i. in
fluctuosa mundi negotia se precipi
tant. et in aquis voluptatum seculi
submerguntur. et ibi finaliter mor
ti perpetue exponuntur. **E**xo. xv. Sub
mersi sunt in mari rubro. abissi op
uerunt eos.

Hic habes quod gerasem videtes
quod ihesus demoniacum sanauit
et quod grex porcorum submersus
fuerat timuerunt valde et inciperunt
eum rogare quod a finibus eorum recederet
sicut de petro simile legitur. **L**u. v.
quod petrus stupefactus de captura pi
scium dixit cristo. exi a me domi
ne quod homo peccator sum. **M**ora. **I**sta
possunt allegari contra quosdam pec
catores. qui quod indignos se reputant
ideo libenter non celebrant nec christum
sibi associant. sed potius eius presentiam
formidant. timent ex indignitate
sua ad presentiam tantam sancti rei fieri detori
ores. Quapropter melius iudicant esse
remotiores. dicentes illis quod super
in eodem ponitur. Domine non sumus
dignus ut intres sub tectum meum ac
sicut ponitur. **M**ar. quinto. **X**pe

euangelice sacramenta Dico ergo
q̄ ista duo non bene conueniunt
simul. quia malis hominibus et i
ueteratis in malo bona spūalia n̄
sapiunt. quim̄o si eis imponan
tur et si mandata spūalia eis dāē
a si ipsis aliqua perfecta et diffici
lia opera iniungantur. statim per
impatiētiā dirūpūtur. et p̄ trans
gressiōem omnia diffūduntur.
bñ ergo dicitur supra. vii. Nolite
ponere margaritas ante porcos.
et nolite sem̄ dāē canibz. ¶ E

D Princeps vii⁹ rogabat dnm̄
dicens. Dñe filia mea mō defū
cta est. s̄ veni et impone ei manus
et uiuet. cui⁹ ergo pro sanādo pu
ellam in domū principis aduēssit
et uidisset ibi cives et turbam tu
multuantem dicebat. recedite nō
em̄ ē puella mortua s̄ dormit. De
quo cui⁹ astantes deriderunt ipz.
eo q̄ puellam mortuam eē cognō
scēbāt. ipse tenens manus puelle
ipsam erexit. et que mortua fu
erat statim surrexit. ¶ **Mor** ¶ Sic
vē quilibet homo vidēs suā puel
lā. i. animā suā mortuā eē p̄ peccm̄
statim debet ad castū per deuotio
nem recurrere. et q̄ istā puellā
suscitet orare. et ipse statim debz
ad p̄ces ipsius aduēire. q̄ opē su
am nulli solet denegare. **Jo. iij.**
Ego veniā et curabo eū. **Verūptn̄**
ad hoc q̄ ista possz euāri aliq̄ req̄
rūtur. p̄mo q̄ dñs i domū cordis
per grāz intret. s̄do turba mala
rum cogitationū. tibianesqz ina
mis gloriatiōis et laudis inde ex
pellantur. et tandē q̄ a sompno
peccati per tactum diuine miseri
cordie correctiōis a iusticie eleus

tur Dñs p̄missis a peccato suscita
bitur et sic nō fuisse p̄ dāpnatiōez
mortua. s̄ solū p̄ culpam dormiēs
approbatur. **Math. xv.** Sanata
est filia ex illa hora.

¶ Capitulum octauum. ¶

Hic dicitur q̄ cum dōi
nus icet suscitare filiā
mortuam archisinago
gi. quedā mulier que
patebatur fluxū sanguinis. xij.
annis. que sicut dicit. **Luce. vii.**
Omnia bona sua in medicas expo
suerat. sed deterius habebat. ac
cessit retro et tetigit fimbriāz ve
stimēti ei⁹ et dicebat. si tetigero
fimbriā vestimēti ei⁹ salua ero. q̄
statim sanata est. **Filiā** ad quam
principalit̄ ibat mortuā inuenit.
ipaz tam finalit̄ suscitauit. vt ha
bet. **Math. ix.** **Mora.** Sic vē cū in
mūdo iacerēt due mlieres tā mor
tue q̄ infirme. videlicet filia princi
pis dei scz sinagoga q̄ n̄ mortua s̄
dormiēs dici potēat. p̄eo q̄ in spe
futuē redēptiōis uiuebat. i. **Thi.**
v. **Viues** mortua ē **Et mlier.** s̄. gē
tilitas in vitis antiq̄ta. q̄ fluxū om̄i
ū vicōz patiebat. nec a medicis
scz a suis philosophis curata fueat
s̄ p̄ ipos de tēi⁹ ledebat. **Factū** est
q̄ dū celestis medic⁹ xpc. p̄ ista
filia sinagoga curāda et saluanda
p̄ncipalit̄ veniēt dicens. **Math. xv**
Nō sū miss⁹ n̄ ad oues q̄ pierat do
mus isrl̄. ipsa infirma mulier sci
licet gentilitas ardentē castum
et fimbriam vestimēti eius id
est ipsius humanitatem tetigit.
et sic sanitatē gr̄ie añq̄ sinagoga

recepit. finaliter cristus ad filiaz
id est ad synagogam p fidem veni
et. ipsamq finaliter suscitabit.
quia in fine temporis gens iudaica
tota crederet. quia sicut dicit. Ro.
xi. Donec plenitudo gentium intra
ret et sic omnis israel salu9 fiet
B Vel dic q filia principis
huius est persona ecclesiastica fili
a dei patris. Mulier sanguinea
est secularis persona. Quia dato
q ecclesiasticę persone sperentur
principaliē saluari. sepe tñ fit q
ab emorroissa muliere id ē a pso
na seculari ad salutē preueiunt.
et q isti seculares pmo fimbriam
vestimentū cristi .i. grā ipsi9 et mi
sericordiā p deuotionē tangāt. et
sic primi salutē ppetuā consequā
tur. **Mathei. xx.** Erant primi no
uissimi et nouissimi pmi. **C**
Vel dic q castus est platus. qui
dicitur vinct9 eo q tales castitate
vincti sunt. vñ salte q vinctioez
et oleū adulationis diligūt. Sic er
go fit hodie q q primo fimbriā ve
stimētū ei9 tēgūt .i. q primi adu
lādo et muneā offerēdo ad eos ac
cedūt. pmi sanati p motū et exal
tati recedūt. Vnde sepe fit q du9
iste xpc .i. platus vñ princeps itē
dat aliquā filiā mortuaz. .i. aliqua9
psonā inutilem sanāe id est sibi offi
cium vel beneficium precibus ali
cuius principis vel potentis cōce
edere. quādoq mulier emorrois
sa id est ista persona immunda et
mala accelerat ipsū adulādo tā
gere. et sic solet beneficium repot
tate. si tetigero inquit fimbriam
vestimentū eius salua ero. ideo de
talibus potest dici illud. **Genesis**

vicimosseptimo. Venit germa9
tuus fraudulenter et cetera. et lo
quitur de iacob. qui quia primos
cibos patri obtulit ideo pmo bene
dictiois grā reportauit. **D**
Mentio fit hic de duob9 cecis
quos dñs illuminauit. et cū
hoc fecisset. precepit ne cui9 hoc
reuelaret. illi at nō tacuerūt sed
p totā illā patā diuulgaret. **Mo9**
In hoc nota q q dat alteri benefi
ciū et remediū. vel q habet a deo
virtutis pcomū. non debet laude9
humanam querere. sed potius de
bet q hoc taceatur ab eis affectatē
Mathe. xvij. Nemini dixeritis vi
sionem meā. sicut supra. **Mathe. v.**
Si facias elemosinam nesciat sinis
tera tua quid faciat dextera tua.
ac si diceret nō nō queras inanem
gloriam. Verumptamen qui hu
ius beneficium accipit non debet
ppter hoc cessare. sed magnificen
tiā celatorū deb9 alijs demonstrare
Mar. v. Vade in ciuitatē tuā et
annuntia qta tibi fecit deus. Quia
sic dicit Seneca hec bñficij lex ē vt
alē statim obliuiscat datū. alter vō
nunq obliuiscatur acceptū a.

Capitulum nonum. **A**

Dicitur enim q iohaēs
venerat non māducās
neq bibens. et dixit
iudei q demoniuz habe
bat. Tandem venit castus man
ducās et bibens et cōmunem vi
tam sequens. et dixerunt. Ecce
hō vorax et vini potator. peccō9 a
publicanorū aic9. sic lēbit. **Math**
vnde cō. **Mo9** Ad hoc potest

allegari q̄ detractōēs ⁊ inuidi n̄
chil inueniūt in aliquo benefactū
Vl q̄ om̄ia facta hoīnū solēt dāp
nate et intētion es omnīū de trac
tionibus deprauare. Nā q̄ tūcūq̄
bona intētionē aliq̄ comedūt vl
ieiunāt. isti tamē in p̄tem sinistra
semp̄ interpretantur et iudicāt. Et
quicq̄ aliq̄ faciūt breuiter totum
dampnant. Et quicq̄ in eis dif
ficile videtur vel impossibile. alijs
esse impossibile existimant. Et o
ne q̄ eis n̄ placet. in alijs nep̄a
rium esse putant. Sicut ypocrite
qui ieiunare volunt reputant al
fabiles et comunem vitam sectā
tes esse leues et gulosos. Gulosi
vero illos qui ieiunāt et austerā
tatem seruānt. reputant p̄po cri
tas et peruersos. et non sine pots
tate dyaboli credūt eos posse re
spuere mundi atos et actus face
ere uirtuosos. sicut infra. xij. di
cebant de cristo. Dic non eiat de
moma nisi in belzeub p̄ncipe de
momiōū. Cōtra tales ergo dicit
Roma. xij. Qui māducat nō mā
ducat; nō spernat. Et qui non
manducat manducantem non iū
dicit. Deus enim illuz assumpsit
Tu quis es. qui iudicas alienum
seruum.

Capitulum decimum. ¶ A

Quoniam dominus transiit
per sata ⁊ discipuli ei⁹
sabbato. volentes spi
tas comedere. quia for
titer esuriēbant. excusauit eos do
minus ratione necessitatis exem
plo dauid. qui necessitate duct⁹

comedit de pambus consecratis. si
cut dicitur. Math. xij. Necessitas
em̄ nō habet legem vide sup̄. i. he
xxij. **M**ora. Dic q̄ sabbato. i. i fe
stis p̄ores debent p̄ sata sacre. sep
tūe trahē. et spicas. i. sētētias vel
lerē et ipas studēdo comedere. Nō
ē fractio sabbatoꝝ vacaē lectioni
bus studiorum quinyimo ista est
magna necessitas ex qua potest p̄
uenire ualitas. ¶ **B**

Quoniam crustus quadam die sab
bati uideret in sinagoga quē
dam hoīnē manum arida habentem
cui cum diceret. Extende ma
num tuam. statim restituta est sa
nitas. de quo cum pharisei mur
murarent. dicebat q̄ licitum est
sabbatis benefacere. sicut licitū e
rat ipsis in sabbato oues suas si
in foueas caderent subleuare. Ad
dens q̄ multo fortius licebat hoī
nem cū esset melior oue adiuua ē
Mora. ¶ **I**sta p̄nt dici cōtra pha
riseos. i. contra malos curatos. q̄
bus maior est cura de suis ouib⁹
et diuitijs temporalibus. q̄ de s̄
ditis. i. ouibus spūalib⁹. Nā citius
occurrūt et reducūt ouē errantem
q̄ q̄n videt fratrem suum euz ma
nu arida. i. peccatorem et desideꝝ ⁊
manuali bona o peratione carēteꝝ.
Cum multo melior est homo oue.
ideo citius fuerat sibi occurrēdū
Quia sicut dicitur. Mathei. sexto
Anima plus est q̄ esca. ¶ **C**
¶ **V**el dic. dato q̄ pharisei. i. mali
curati indignentur contra crustū
. i. contra bonos predicatoēs. quā
do uident ipos in suis sinagogis
. i. in suis ecclesijs predicare. et sab
batis id est festiuitatibus aridos

id est peccatores spiritaliter curā
re. ipsi nichilomin⁹ non debēt cel
sari. s. sabbatis debēt benefacere.
debēt etiā ipsos ad extēdendū ma
nus suas ad paupes inuitare. ut
sic possint eos ab auaritate auari
tie sanare. **Vl** die sic isti pha
risei cū istū aridū sanare nō possēt
et tam sanā dño detrahebāt. sic
multi sūt q̄ ad virtutes et bō alio
rū attigere nequeūt. a p̄dicati
onē alios peccatores aridos curā
nesciūt a nō possūt. utpote nec p̄
dicare. nec discretē cōfessiones audi
re sciunt. qui tamen alios bene
facientes detrahendo corrodunt.
Nec q̄ subditi sui ab alijs sanent
et doceantur sustinēt. p̄mmo qm̄
alios vident in suis prochijs pre
dicare vel confessiones audire su
me turbāt. **Mathe. xxiii.** Vos
enim non intratis. nec introeun
tes finitis intrate.

Quist⁹ videtur velle predica
re q̄ verba debent proportionari
cordibz. ideo dicitur. aut facite ar
borem bonam et fructum eius bō
num. aut arborem malam et fru
ctum eius malum. Siquidē ex fru
ctu arbor cognoscitur. ac si dicēt
nō deest bonū hominē loq̄ male.
ā extra nec malū bñ. **Meli⁹** ē em̄
q̄ bō sit bon⁹ et bonos fruct⁹. i. bō
verba habeat. vl si sit mal⁹ q̄ ma
los fructos. i. mala verba p̄ducit
vt sic bō nō decipiat ī p̄p̄ctis ma
lis. et ne p̄p̄t bō verba eoz. ipsos
eū mali sint vt bonos cōmendēt.
Quo inq̄t potestis bō loq̄ cū sitis
mali. quasi dicerēt nō deest. q̄ di
cit. **p̄. xvij.** Nō deest stultū ver
ba cōposita. **Et. Apoc. in. Vtinā**

frigidus esses aut calid⁹. s. quia
sepidus es et nec frigidus nec ca
lid⁹ incipiā te euomere ex ore meo
Vel dic q̄ istud potest applicari.
vt communiter verba et extēsiō
opera sequuntur corda. Quia sic
hic dicitur ex habundantia cordis
os loquitur. et. **Mathe. septimo**
dicitur. q̄ non potest arbor mala
bonum fructum facere et e contra
so. **Et** dicitur **A** fructibus eoz o
nosceis eos.

Immundus spiritus cum ex
it ab homine. ambulat p̄
loca arida et magna queres re
quiem et non inuenit. et tunc re
diens ad domum suā vnde exiit
inuenit eam vacante. scopis mū
datam. et tunc assumit septem
spiritus nequiores se et intrates
habitāt ibi. et sunt nouissima
hominis illius peiora prioribus.

Mora **I**sta allegorice dicta
sunt contra iudeos. quia tunc im
mundi spiritus ab eis exierunt.
quando lege per moysen suscep
erunt. **Ipsi** vero immundi spirit⁹
per loca arida cōcuerunt. quando
corda gentium per ydolatriam in
habitauerunt. ibi tamen finalem
non inueniunt requiem. Exinde
per fides casti eiecti sunt. et ideo
ad domum suam primam scilicet
ad iudeos qui haec tenus p̄ correc
tionem fuerant scopati et p̄ legē
ornati redierunt. qm̄ post tempus
incarnatiōis xp̄i a fide ei⁹ ipos va
cates inuenit. **Et** ideo iā cū. vii. alijs
spiritibz. i. cū vniuersitate viciōrū
ibi habitant. et sic nouissima eo
rū sunt peiora q̄ ante legē fuerāt
Mathe. xxvij. **Est** nouissimus

error prior priorē **¶ F** **¶** **¶**
ista exponatur contra apostatas
Quia sepe fit q̄ immūdus spiritus
i. immūdus religiosus de corpore
hōinis. i. religionis vel ecclesie p̄ a
postasiam egreditur et per loca a
ruda. i. per mundum circuit p̄gre
ditur et vagatur. querens reque
i. status tranquillitatem quē nō
inuenit. sed potius sentit semper
exterius turbationē et aduersita
tem. interius vero conscientie tu
multum et contrarietatem. **Iere**
xvi. Seruietis ibi dñs alienis qui
non dabunt vobis requiem die
ac nocte. Et tales qui seruiunt de
mombus et vitis non sunt digni
requiem inuenire. nec etiā in tpa
libus pro quibus spiritualia reli
queunt digni sunt solatiū optine
Quapropter ut videm⁹ isti sine
requie vagantur. ita q̄ p̄ paup
tatem ad domum suam id est ad
claustrum qd̄ reliquerat remeare co
guntur. **Dicit illud. Osee. ij.** Va
dā et reuertar ad virū meū priorē
i. ad statū meū anteriorē. q̄ bñ
eāt michi tūc magis q̄ nūc. Qui
a rego p̄certo fit sepe q̄ tales ad
domum religionis reuertētes. qui
cotidie scoba correctionis abster
guntur. a virtutibus adornant.
solent secum septē alios spūs ac
apete nequiores. i. alios sibi associ
ate et adiungere. et sic per vita
sue inuidiam et discordiā solēt coz
pus illud et collegiū in quo sūt. ā
plus molestare et diuersis suis vi
tis et infamis lacebare. ita q̄ no
uissima eorum opa post reditum
peiora prioribus solent esse. **ij. pe**
tr. ij. Dñs turchum implicati supā

tur et facta sunt eis posteriora p̄
ioribus deteriora **¶ G**

Quoniam xpc̄ p̄dicat̄ actualiter
et diceretur sibi q̄ mater su
a et frēs sui foās stabāt. querētes
loqui ei. non legitur p̄pter hoc p̄
dicationē dimisisse. sed potius ma
nus suas in discipulos extendens
dixisse. **Ecce mat̄ mea et frēs mei**
Quicumq̄ fecerit voluntatē patris
mei q̄ in celis est ipse meus frater
et soror et mat̄ est. **¶ Moraliter**

Hic potest notari q̄ q̄ in p̄dicatio
ne v̄l alio spūali exercitio occupā
tur nūq̄ p̄t̄ carnales penes vel
p̄t̄ temporalia negotia debet illa di
mittere. Quia illos q̄bz spūaliē p̄
ficiat dēt mēs et sorores spūaliter
reputat. ipsosq̄ carnalib⁹ peni
bus anteferre. **Iero. ad helyodo**
rū. Percalcato p̄t̄ p̄ge ac. **¶ W**

Homo q̄dā seminavit bonum
semē in agro suo. sed dū dor
mirent homines. venit ei⁹ inimi
cus et seminavit zizaniā. Cū cre
uissz herba et fructū fecissz. tūc ap
paruerit zizaniē. **Serui at̄ ei⁹ acce**
dentes dicebāt. Domine nome bo
nū semē seminasti i agro tuo. vñ
ergo habetur zizaniā. **Qui respon**
dit. Inimicus hō hoc fecit. **Vis in**
quunt imus et colligamus. Non
inq̄t ne forte eradicetis siml et tri
ticū. **Sumite utraq̄ crescē vsq̄ ad**
mellez. et tūc mellores zizaniā
ad comburendū per fasciculos col
ligentes alligabūt. **triticū aut̄ in**
horreū meū congregabūt. **¶**
Mora ¶ **I**sta exponitur de tra
sto et cetera hereticos. **Constat em̄**
q̄ quidam homo id est castus hō
mo singularis et excellentissimus
R. i

in principio seminavit predicatio
et docendo in agro suo. i. in ecclesi
a militante optimū semen scz do
ctrinam euangelicam et fidem ve
ritatem. sed cum homines. i. aposto
li dormiissent. et per mortem a
seculo recessissent. venit inimicus
dyabolus. qui medianribus here
ticis in agro isto cum bono semine
malum iniecit. et cum bona et sa
na doctrina zizaniam verborū he
reticorum immisit. sicut patet. q̄
statim quando apostoli mortui fu
erunt hereses arnana. eutihiana
et manichea pullulauerūt. sicut iā
patet in diuersis xpianorū segeti
bus atq̄ sectis que talibz zizanias
infecte sunt. **Pla. p̄mo. Ve semi
ni neq̄. Ista ergo zizaniam. i. hereti
corum sectā et collegiū non vult
deperire per suos seruos scilicet viros
catholicos extirpari. sed potius
vult eos vsq̄ ad tempora iudicij
tolerari. et hoc forte ne inter eos
contingeret triticum. i. aliquos bo
nos existentes vel futuros. cū eis
eradicari. i. temporaliter molesta
ri et spiritualiter ante conuersio
nem euelli. Constat enim q̄ ap̄d
eos multi sunt predestinati. q̄ cot
tidie conuertuntur. De alijs etiā
ignoramus si forsitan ad deum re
uertentur. Ideo q̄ diu est temp̄
venie ipsos oportet expectare.
**In tempore vero messis scz in iu
dicio quādo iā tempus meredi trā
siuerit. tunc messores. i. angeli ip
sos per fasciculos. i. scdm̄ disticti
onem vitiorum in infernum cōbu
rendos ligabunt. bonos vero in
horreūz domini. i. in paradysi repo
siturum congregabunt. **Mat. in******

**Cōgregabit triticū suum in horre
um suum. paleas autē cōburet ig
ne inextinguibili. ¶ ¶ ¶ ¶ ¶** Vel
dic q̄ homo quōdam id est castus i
principio seminavit bonum semē
id est bonas personas in agro suo
.i. in ecclesia militante. Sed quia
iam homines et prelati dormiunt
id est negligentes existunt. venit
dyabolus et superseminavit zizai
am id est copiam malorum et mu
tilium personarum. et eos ibi me
diante symonia. auaritia. carnali
q̄ affectu mirabiliter transplāta
uit. Vnde casto vl̄ religiosis seu
ecclesiarum fundatoribus potest
optime dici. Domine nome bonū
semen seminasti in agro tuo. Vn
de ergo hec zizaniam. Et ipse procer
to potest respondere q̄ inimicus
homo hoc fecerat. Quia seminatio
plantatio. et promotio talium ab
inimico dyabolo efficitur. per cui
inspirationem ista in ecclesia semi
nantur. **Sapientie duodecimo. Se
men enim erat maledictum ab in
icio. Sed patrifamilias scilicet
casti patientia est tanta. q̄ tale
semen impium modo nō vult ab
ecclesia eradicāe. sed potius p̄mit
tit eos cum tritico. i. cū bonis viuē
et manere. quousq̄ tempus messis
.i. dies iudicij veniat vbi ipos di
stinguet ab inuicem. Et istos in
infernum cōburet. triticum autē
id est bonos in horreo paradysi col
locabit. ¶ ¶ ¶ ¶ ¶** Messores enim angeli
zizaniam a tritico. i. bonos a malis
qui modo non possunt discerni fi
nalit̄ vident. Et illos etnaliter cō
tremādos ligabūt. istos v̄o p̄petū
o suādos i paradysi horreo acubūt

vnde. **M**ath. xix. dicit. Mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scanda la. et eos qui faciunt iniquitate et mittent eos in caminum ignis. ibi erit fletus et stridor dentium. **R** **Q** Vel dic qd in ista figura reprehenduntur quidam iusti qd in moderato iusticie zelo querunt ex terminare peccatores. et maxime infideles. **S**tatimq; volunt irruere contra ipsos et eos de nub; deuo rae. **V**is inquit inuis vt colligam; zizamā. **S**imile. **J**ob. xxxi. **Q**uis det de carnibus eius vt saturer. **E**t simile. **L**uce. ix. **V**is inquit dicemus qd descendat ignis de celo ad. **I**sti non considerat occulta diuine iusticie. nec percipiunt qd vita malorum bonis proficit. et quare paterfamilias deus malos viuere finit. **N**epmitur ergo talis zelus. et angelorum iudicium qd causas pmissas nouerunt retardatur. ipsorumq; puniatio expectada iubetur. **A**po. vi. **E**xpectate modicum donec impleatur numerus fratru vestroru. **Q**uia sez illi in iudicio finali malos eradicabunt. bonos vero in dei honore collocabunt. **J**aco dicit. **M**ath. xii. **E**ribunt angeli et sepabunt malos de medio iustorum ad. **V**el dic qd inimicus ho. i. proditor quadoq; ita seminat zizamiam cu tritico. i. mala consilia et machinamenta cum bonis. qd i principio si possunt discerni abinuice. **V**eruptam quado herba creuerit. et effectus secutus fuerit. tunc papie fuisse zizamiam cu tritico et malu osiliu mixtu cum bono. **L**

Hic fit metio de grano synapis qd est min; omnibus seminibus. qd cu crescat fit maius omnibus oleabus. ita qd aues. ce li possunt requiescere sup illud. **M**ora. **S**ic vere fides cristiana fuit a principio satis modica. nuc per gra; dei tantu creuit qd cunctis oleabus. i. cunctis mundi sectis et incredulitatib; maior existit. **I**ta qd sicut iam videmus volucres celi. i. multi principes et potentes et multi philosophi et sapientes viuunt et habitant i eade. ps. **S**up ea volucres celi habitabunt. **N**el dic qd sepe fit quando aliquis modicus et humilis promouetur tunc maior alijs efficitur. et oleabus. i. suis socijs antefertur. ita qd volucres. i. principes et nobiles in ramis sue iurisdictionis amozant. **M**

Quia qdaz accepit fermentu et in ta sata farine posuit. et sic totam massaz farine fermentari fecit. **M**ora. **F**ermentu qd facit pasta ferue e caritas. quaz quando muher. i. aia in tria sata farine. i. in tres ptes metis. i. rationale irascibile et occupabile potetiaz adhibet. totam facit fermentari et ad deum sursum eleuari. **N**el ista mulier est ecclesia qd ta sata. i. ta hominu genera. pueros iuuenes et senes fermento fidei et caritatis ibibit. et sic p amoro diuinu oes fermentari facit ad. **R**

Hic additur de illo qui iueit thesauru in agro et vendidit dia qd habebat et emit agru. **I**ta de illo qd qrebat margaritas et iueta vna piosa dedit omnia sua et conparauit ea. **M**ora. **H**oc ex **B** n

pointur a doctoribus q̄ thesaur⁹
vel preciosa margarita fidē xp̄i l̄
gloriā paradysi in agro sc̄pturē
latentez designat. **I**stū ergo agrū
scripturē sacre debet quilibet stu
dendo emē et ceteras margaritas
.i. scientias phisicas cōtēp̄nere. et
illam vnicā p̄ciosā .i. fidem xp̄i v̄l
gloriā paradysi vel doctrinā euāge
licam sollicitate querē et amare et o
mnia pro xp̄o dare. **H**oc est dictu q̄
nichil terrenū debet re spectu ip̄si
us repulcare. sed quantum ad af
fectum omnia cum ea p̄mutare di
cēs illud **Sapientie septimo**. **D**iui
tias nichil esse dixi in comparatio
ne illius. **I**lle enim qui thesauruz
glorie paradysi et margaritā xp̄m
per deuotionē querit. et p̄ cōtēpla
tionem inuenit. statim amorē alia
rum reruz deserit. et quicquid aliud
in mūdo est vilipēdit.

Sagenā vero missam in mari
exponit idem saluator de ec
clesia. q̄ nūc pisces magnos et p̄
uos. .i. homines bonos et malos sil
cōtinet. in littore tamen huius vi
te. .i. in iudicio vltimo piscatores
.i. huius sagēne rectores sc̄z de⁹ et
āngeli iter istos pisces discernēt
Et tūc bonos in vasa sua. .i. in paradysi
repositoria eligent et assument.
malos vero foas in baratū mittēt
**ij. Macha. .i. Capitisz amputatis
foras miserūt.**

Capitulū vndeamū

Quoniam herodes tulisset he
rodiadē uxore philippi
fratris sui. et de hoc io
hānes baptista ip̄sū ac

guēt dicēs q̄ sibi uxore fratris sui
dum viueret habē nō licēt. **A**lli
gavit eū herodes in carcerē ip̄zq̄ oc
cidē cupiebat. s̄ populū timebat.
Cū ergo in die natalis herodis fes
ta et cōiuiua pararent. accidit q̄
filia herodiadis corā rege saltauit
q̄q̄ regi et simul discubentibz cō
placuit. **P**ropt̄ qd̄ rex sub iuramē
to p̄misit sibi. q̄ quicquid petēt ab
eodē sibi daret. **I**lla vero p̄mōta
a meretice matre sua. caput iohā
nis q̄ erat in carcerē petijt. **R**ex at̄
ex hoc iratum se simulās. s̄ p̄pter
iurandū et p̄pter discubētes alias
se nō posse facē asserēs caput io
his āputari et puelle saltati dari
mādauit. que statim caput in disco
positum corā omnibz fil cōiuiuantibz
maē dedit. vt h̄etur. **Mat. xiiij**
Moalē **¶** Per istū regē p̄t am
m⁹ v̄l itellā accipi. a quo stat
hoiem totū regi. **M**eritrix ista sigē
carnē. q̄ reuēca vxor philippi q̄ int̄
pretat os lapidis. .i. dyaboli q̄ vi
get intellectus splēdoē p̄t dicit. eo
q̄ sibi et suggestioibz suis anim⁹
solet inclinari. **Q**ui frater istius
regis id est frater animi dicitur.
p̄ eo q̄ vterq̄ esse natū ē rationalis
cōprobat. **P**er istam filiaz sal
taticem cōcupiscentia intelligit.
que a matre ista meretice. .i. a car
ne tanq̄ filia geneat. que pro eo
dicitur saltare quia coram rege. .i.
coram animo solet nunc v̄m⁹ pec
cati. nunc alterius delectationes
offerre. vt ipsum ad voluntatez
suam. et ad matris huius votuz
valeat inclinā. **P**er iohāne v̄o in
q̄ ē grā h̄ndēsis seu v̄sciētia itelli
git q̄ in dīna grā p̄ncipalit̄ situat

et que regem. i. animum delinquentem continue redarguit et hortatur. **I**sta est ergo veritas. q. quandoq. rex mentis nostre scz animus accipit sibi in concubina vxore dyaboli scz herodiadem. que interpretatur glorians in pellibus. i. in carne q. in pellis pulchritudine gloriatur. i. q. in ipsius malis delectationibus acquiescit. de quo tamen iohannes id est conscientia ipsum redarguit. et sibi non licere hanc meretricem habere vel acquiescere predicat. Quia propter sepe fit. q. iste rex id est animus. iohannem id est bonam conscientiam incarcerat. ipsumq. vinculis malarum concupiscentiarum vel complacentiarum alligat. et sic vocem redargutionis impedit et retardat. qd. vtiq. fit quando istum iohannem in carcere male consuetudinis diu seruat. **A**nim. enim carne oblectatus iohannem. i. conscientie reprehensionem non diligit. et ideo vt ipsius carnis oblectationibus possit libere vti. in carceribus malarum complacentiarum et consuetudinum ipsi claudit. **Ezech. xix.** Misertunt eum in carcerem ne audiretur vox ipsius ultra super montes israhel. **F**inaliter autem sic accidit q. cum herodes et herodias et conuiue sunt in conuiuiis. i. dum anim. et caro et male affectiones vacat delectamentis et solatijs. statim solet filia herodiadis. i. carnis concupiscentia saltare. et coram ipsis nunc ad gulam et ebrietatem. nunc ad pigritiam et luxuriam saltus suos ordinar. **Psalm. xxiij.** Pilosi saltabunt ibi et respōdebunt ibi vlule in eodibus eius. et

lyrene in delubris voluptatis. **T**antum ergo facit ista filia meretricis scz concupiscentia. q. iohannes ex toto decapitatur. et conscientia penitus deperit. et q. rex iste scz animus cum meretrice sua scz cum carne sine timore dei. i. sine doloris scrupulo fornicatur. dices scz conscientie prope illud. **Psalm. xxiij.** Ex quo dormiuit non ascendet qui succadat nos. **V**el allega exemplanter quomodo puer non diligit viros qui eius scelestas reprehendunt. immo ipsis quandoq. penas et miseras parat puer. nono. **Q**ui erudit de iustorem ipse sibi iniuriam facit. et q. arguit impium maculam sibi generat. **V**el allega quomodo mali qui non audent publice bonis nocere. solent sibi vias et occasiones querere. vt sub colore alicuius iusticie possint iniquitatem implere. sicut fecit iste qui sub specie iuramenti decollauit iohannem. **S**eneca dicit. **Q**ui nocere vult iniquam causam inuenit.

Quoniam crastus secessisset in nauicula in locum desertum seorsum. secute sunt eum turbe et misertus est eis. et curauit languidos eorum. **C**um ergo vespere factum est venerunt discipuli eius dicentes ei q. turbas dimitte. vt quilibet de deserto recedens cibos sibi congruos procuraret. **D**esertus est inquit locus hic. dimitte turbas vt euntes in castella emant sibi escas. **C**rustus autem volens suis auditoribus escas dare. cum esset ibi puer vnus qui habebat quinq. panes ordeaceos et duos pisces precepit turbas

B in

et cum auditores saturati fuerint
plus remanet discubentibus. q̄
ab alijs reportabat **Lu. .xix. Na-**
boni d'abitur et habūdabit ¶ **G**
¶ **V**lōic de elemosinis q̄ q̄n
discipuli cristi. i. deuoti fideles bo-
na sua distribuūt libeāliter existe-
ntibus in deserto. i. pauperibus et
egenis. sepe fit q̄ pl̄s habent de re-
siduis. q̄ in elemosinis expēdēt
Dominus em̄ multiplicat bona ta-
lium liberalium. q̄ sicut dicit **Lu-**
ca. vi. Date et dabitur vob̄. et p-
uerb̄. xxviii. Qui dat pauperi n̄
indigebit. Et aduertē q̄ xpc legi-
tur panes multiplicasse. ad deno-
tanduz q̄ tpe sterilitatis et neces-
sitatis debem̄ elemosinas magis
date. alias autem non legitur pa-
nes fregisse nisi in cena. et eunti-
bus in via. et octo milibus i herē-
mo In quo notatur q̄ bonis est
licituz bō sua distribuere. in deser-
to. i. pauperibz. i. via. i. viatoribus
et peregrinis. in cene cōuiuio. i. di-
scipulis familiaribus et amicis. et
sic isti sunt tres panes de qb̄ di-
ctur **Lu. xi. Am̄ et accommoda mi-**
chi tres pēs ¶ **V**lōic q̄ illud qd̄ p̄-
dictum est q̄ secute sunt eum t̄be-
multe ac̄. potest applicari ad hoc
q̄ malus nō potest ita ad desertū
religionis et solitudinis fugere.
quin turbe malatū cogitationū et
affectionū ipsum p̄tin̄s studeant
comitari ¶ **D** ¶ **V**lōi vis qd̄
ponitur hic. et qd̄ etiā replicat̄ in
multis passibus scripture sc̄z pre-
ter mulieres et puulos ¶ **V**bi vide-
tur innuī. q̄ mulieres et paruuli
non solent cū p̄uētis et maioribz
numerari. et potest applicari ad

hoc q̄ numer̄s signat eternē glō-
rie ascriptionē. quia sc̄z v̄erita-
tem persone viriles et perfecte so-
lum merentur apud deum cōpu-
tari et in electorū numero nume-
rari. **Sap̄. v. Ecce quomodo cōpu-**
tati inter filios dei et iter electos
fors illoꝝ est. Sed reuera muliēs
.i. p̄sone mobiles et carnales et ef-
feinate. puera. i. persone pueriles
inscie et inḡto. in tali numero nō
debent poni. nec apud dei ascrip-
tionē in electorū numero compu-
tari. vnde de quolibet dampnato
potest illud expoī. Job tercio. No-
ctem illam tenebrosus turbo possi-
deat. nō computetur in diebus a-
ni. nec numeret̄ in mensibz. ¶ I
Quist̄ misit discipulos suos
precedere trās fretuz donec
dimitteret turbas. Tandem v̄o
dimissa turba ascendit in mōtem
solus orare Vespere autem facto
nauicula in quam discipuli ascen-
derant iactabatur in medio mari
magnis fluctibus. erat enim ven-
tus contrarius illis. Nocte v̄nit
ihesus ambulans super aquas. et
cum nauem intrasset cessauit vē-
tus. ita q̄ illi q̄ erant in nauē mi-
rati sunt et adorauerunt euz disci-
puli et dixerunt. vere filīs dei es
¶ **M**oz ¶ **N**auicula ecclesie i qua di-
scipuli cristi id ē v̄niuersi fideles
transfretant et naugant ad glo-
riam paradysi. dū est in mari hu-
ius mundi multis t̄bulationum
fluctibz agitat̄. ventus em̄ t̄pta-
tionis dyabolice strinat̄ eidem.
ipsamq̄ semp̄ nititur s̄mergē in
p̄fūdū. Illud autē potissime ver̄
est quādo xpc absēs ab ista nauē
B n̄

videtur. a quādo ratione nostrorū
pccatorū xpc ab ista sua nauicula
quātū ad gratū excellētiāz abfēta
tur. Quia vero de? videt eccliam
ppter peccā sua dimittere. q̄prop̄
neccesse est eam multis tēptationi
bus et t̄bulatiōib? fluctuāz. a ml
tis piculis subiatē. ideo dominus
videtur dicē illd. **Je. xij.** Reliqui
domū meā. dimisi hereditatē meā
Et sibiūgit causā qz facta ē michi
hereditas mea quasi leo ī silua. de
dit cōtra me vocē ideo odiui eam
Verūptamē loco et tpe xpc solet
super aquas et fluctus istarū t̄
bulatiōnū calcare. et ad discipulos
suos ī nauiculam ecclesie īserti
corditer per gratiam reueniē a sic
sua benedicta gratia et p̄sentia fa
cit ventum temptatiōnum et dy
abolicarū īflatiōnū cessare. et flu
ctus t̄bulatiōnū quiescere. a totā
nauiculam ecclesie tranquillare.
Thybi. tercio. Post tēpestatē trā
q̄llum facis. et post lacrimatiōnē
et luctum exultationem īducis.
R. Q. Vel dic qz nauicula est ai
ma que temptatiōibus afflictio
nibusqz et cogitatiōibus continu
e fluctuat. et a vento sibi contra
rio id est a mundi īmā gloriā cō
tinuē mouetur et agitāz. n̄ quan
do cristus ad eam per gratiam ve
nit et eam sua spūali gratia a p̄s
entia circummunit. Xpi emz ab
sentia reddit mentis nauiculam
fluctuosam. sua vero p̄sentia ip
sam facit stabilem et quietam.
Augustinus. Inquietū est cor me
um donec requiescat ī te domie
Et dic qz xpc quarta vigilia noc
tis venisse legitur qz ī quarto pū

cto penitentiē cristus visitat men
tem nostram. Prima vigilia est
discussio seu meditatio sc̄sa contra
tio. tertia confessio. quarta satisfā
ctio seu constans perseverandi īn
tentio. In ista xpc ad nos venit
et a dampnatiōnis periculo nos
custodit. p̄s. **Veni** ad liberandūz
nos domine deus virtutum ostē
de faciem tuam et saluū erimus. **¶**
L. Q. Vel dic qz nauis ecclesie ī
marhuius mundi fluctuabat ita
qz totus populus qui ī ea contine
batur mortis periculo subiacēbat
quousqz ipse xpc media nocte p̄
beatā incarnationē et natiuitatez
venit. qui omnia tranquillauit. **¶**
¶ Vel dic qz exēplo xpi nos debem?
turbas negociorū et seculariūz ho
minum et turbas cogitatioūz et
affectionum relinquere. a ī mō
tem cōtemplatiōnis ascendere.
et solum ibi dominū exorāre. **¶**
Q. **Q.** Vm xpc nocte veniēt ad di
scipulos qui ī nauicula flu
ctuabant. ambulans super mare
turbati sunt discipuli dicētes. q̄a
fantasma est. nō em̄ aduertebant
qz esset xpc. sed magis credebat
qz esset aliquis fantasticus spūs
Cristus vero videns eos claman
tes et timētes dixit eis. habete fi
duciam ego sum nolite timere. **Pe**
trus vero inter ceteros audacior
dixit. si tu es domine iube me vei
re ad te supra aquas. **Quem** euz
ihesus ad se vocaēt et petrus de na
ui descendēs super aquas sicis pe
dibus versus ihesum applicaret
vidēs vētum validūz superueniē
timuit et ideo mergi incepit. sed
statim cum ad ihesum clamasset

dicens. domine saluum me fac. et
stus extensa manu ipsum re cepit.
et incredulitatem ipsius increpa
uit dicens. Modice fidei quare du
bitasti. ac si diceret. si non dubi
tasses nunquam submergi incepisses.
Mora. **I**sta possunt applicari ad
ostendendum veritatem fidei. quae qua
do in homine fixa est certa et iou
bia. quicquid in virtute fidei facere
vult facit. modica tamen hesitatio
vel dubitatio impedit opus istud.
Nequitur enim quod homo in nullo du
bitet complendo. si potius illud quod
vult fieri credat praesto fiendum.
Vn recte causa quae iste vetule et
plone simplices faciunt quibus mira
bilia exprimenta. quae tamen homo ra
tionalis et sensatus nunquam inuenit
esse vera. propter firmam credulita
tem quam habet. quae tamen homo
sensatus nunquam habet. quae semper inquit
causam rerum et per consequens semper
dubitatur in praemissis eius non videat
rationem. Et inde fit quod illud idem
quod a simplicibus inuenitur verum. a
sapientibus illud experiri volentibus
inuenitur falsum. Ideo dominus dicit. **Ma
thaei. xvij. Si habueritis fidem sicut
granum sinapis. dicetis motum huic
transi hinc et transibit. unde. Mar
ix. Si potes credere omnia possibili
a sunt credenti. Nec mirum cum talis
potestas credendi vel faciendi mira
cula possit consistere cum peccato.
Ista enim est gratia gratis data. quae qua
doque esse in peccato est. sicut apostolus
videtur bene supponere. **i. Cor. xij. v
bi dicit Si habuerit omnem fidem ita
ut montes transferat. caritatem autem
non habuerit nichil sum. ac si dicat
quod ista sine caritate fieri possunt.****

Sicut patet. **Lu. ix.** de illo qui eicie
bat demonia. et tamen non sequeba
tur christum. fides enim in dubia totum
facit. Sicut patet et infra. **xvij.** ubi
dictum est apostolis. quod propter incre
dulitatem suam non poterat demoni
um eiecisse. Sicut infra. **xxi.** dicitur.
**Si habueritis fidem et non hesi
taueritis non solum de ficulnea facie
tis. sed et si huic motum dixeritis.
tolle te. et iacta te in mare fiet.** Si
cut patet hic de petro. qui non fuit
merfus nisi quando dubitare ince
pit. **Modice** inquit fidei quare du
bitasti. **¶ R. ¶** Vel dic quod exemplo
petri nos et alij qui quandoque descen
dimus ad nauiculam in mare. id est in
elaustris ad negocia mundi. et de con
templationis securitate ad actiue
vite fluctuosos labores. et nichilo
minus ad christum sepe currimus. et
in ipsis aquis. id est mundi negotijs nos
posse saluare speramus. Verum
quia ventus validus temptationum
nos agitat. quandoque in vitis et
in malis complacitis mergi incipi
mus. quod propter non immerito dampna
tionis periculum formidamus.
Nos ergo statim quando istam me
sionem sentimus. ad cursum debe
mus per orationem clamare. et
ipsius auxilium implorare. dicen
tes. **Domine saluum me fac.** et
illud. **ps. Non me demergat tem
pestas aquae et cetera.** Ipse vero si
nos deuote clamauerimus. statim
manum suam adiutricem exten
det. et nobis dulciter subueniet
et succurret. **¶ O. ¶** Vel dic
quod exemplo christi multi sunt boni
christiani id est boni et sancti vi
ri. qui prima face creduntur
B v

.i. septem ecclesiastica sacramenta
cum ceteris sacramentalibus reme
dus ipsis distribuunt. ut spūaliter
refecti in via fortiores existant. **Sep**
tem vero spiritus .i. septem virtutes
morales supersunt. que ex septem sa
cramentis superueniunt et succres
cunt. et illorum quidam de lege vene
runt qui de statu peccati per penitē
tiam appropinquāt. **Iosue. ix.** De
terra longinqua venim? serui tui

Capitulum decimum tertium. A

Asupsit xpc petrum ia
cobū et iohānez. et dux
it eos in montē excelsū
seorsū. et transfiguratus
est ante eos. et resplenduit facies
eius sicut sol. vestimenta autē eius
facta sunt alba sicut nix. facta ē
species eius altera sicut dicit. **Lu**
ix. Et apparuit illis moyses et he
lias loquentes cū ipso. Ecce autē
nubes lucida obumbrabat eū. et
ecce vox de nube dicens. **Dic** est fi
lius meus dilectus ac. **Petrus** autē
tunc dixit. domine bonū est nos
hic esse. si vis faciamus hic ta
bnaacula. tibi unū. moysi unū a ha
lie unū. **Mor.** **Ista** possunt applicari
q̄ quicūq; vult figuratim transfigu
rari per conuersionē et penitentia
in vitam spūalem et scientificam
transformari. ista q̄ sequūtur de bet
per ordinē operari. **Debet** em̄ p̄mo
seorsū. .i. a tumultu hominū recē
dere. et in montē cōtemplatiōis
et celestium affectionū ascendere.
petrum iacobum et iohānez. .i. bo
nam societatem querere. et coram
eis non coram alijs conuersari p̄

sonaliter et manere. quoniam an
te omnia bona societas est querē
da. et turba maloz hominū fugi
enda. **In** montē inquit seorsū
vnde. **Seneca** in libro de moribus
dicit. q̄ solitudinem quat q̄ cū ino
cētibus vult viuere. **vñ. Eccl. xxv.**
In medio cogitātū. supple i legē
dei. assiduus esto. **Tūc** em̄ homo p̄
conuersionē facili? transfiguratur
et facies sue mētis per grā et dil
cretionē sicut sol resplēdebit et il
luminabitur. vestimentū sue ouer
sionis per cōdōrē inocētie cōtinētie
deceētie sicut nix dealbabitur. a sic
species conditionis sue in alia al
terabitur et vertet. facta est iqt
spēs eius altera. **Regū. xi.** **Mu**
taberis i virū alterū. **Et** tūc mo y
ses. .i. lex et scientia. helias. .i. sancti
tas et inocētia ipsū cōmunicabūt.
et bona doctrina q̄tum ad p̄mū.
bona et sancta vita q̄tum ad secū
dū apud eū permanebunt. **Quia**
ista sūt in quibus tota lex pendet
et prophete. **Talis** etiā sic figu
ratus et mutatus a nube speledi
da id est a lumine celestis gratie
et glorie obumbrabitur. a sic fili
us dei dilectus merito vocabitur.
et ut audiatur ab alijs in dei spe
cialē filium preeligitur. **Dic** est
inquit filius me? dilect? ac. **Qui**
a reuera tales merentur filij dei
nunciari. et quando aliquid pre
dicant seu mandāt ab alijs debēt
audiri. et si prelati fuerint eis de
bent obedire. **Iohannis secundo.**
Quaecunq; vobis dixerit facite.
Exodi. decimo tertio. **Obserua** e
um et exaudi vocem eius. **Si** em̄
moderni p̄dicatores essent a sibus

et a secularibus negotiis segregati in montem contemplationis eleuati. et per spiritalem conuersionem a communibus moribus hominum alienati profecto a secularibus audierunt et uerba eorum et predicationes libentius impleretur. ita quod alij dicerent illud abacuc. in domine audiui auditum tuum et timui. Tunc pro certo petrus iacobus et iohannes. i. loch et vicini ipsorum sanctitate et gloria uidentes poterunt dicere. Domine bonum est nos hic esse. quia societas talium gloriabuntur adesse. **T**ria enim tabernacula se uelle facere dicent. in quantum sancte unitatis fidem ipsorum predicatione cognoscet. Domine inquit petrus bonum est nos hic esse faciamus hic etiam habitacula. **V**el dic quod illi qui sunt petrus. i. agnoscetes per discretionem et sapientiam. iacobus supplantans dyabolum mundum et carnem per humilitatem paupertatem et continentiam. iohannes. i. gratiosi per puritatem et innocentiam digni erunt cum christo monte paradisi ascendere. et ipsum contemplari spiritualiter et uidere. **P**sa. xxxiii. Reges in decore suo uidebunt. **V**el dic quod iusti debent in se ipsis christo qui interpretatur uictus. i. pietati. moysi legillatori. i. ueritati. helie qui achab reprehendit. a prophetas baal occidit. i. iusticie et ueritati etiam tabernacula preparare. Quia scilicet pietati in affectu seu in concupiscibili. ueritati in intellectu seu in uoluntate. iusticie in ira scibili debemus domicilium dedicare et tunc poterit dici illud. ps

Quam dilecta tabernacula tua domine uirtutum.

Quidam puer oblatus est christo ut sanaretur. erat sicut dicitur lunaticus. uide Mar. nono. Illi qui tributum seu didragma recipiebant de singulis pro romanis conquesti sunt petro de christo. eo quod non soluebat censum illum. Quo conperto christus petrum ire ad mare et haurire mittere precepit. et statere in ore primi piscis ipsum reperturum precepit dixit. que pro se et pro petro ne scandalizarentur exactoribus dari iussit. Et nunc inquit ne scandalizemus eos uade ad mare et statere quem in ore primi piscis reperies da eis pro me et pro te. **M**or. **I**sta possunt allegari exemplum quod multa per euitando scandalum sunt facienda que alias fieri non deberent. constat quod christus tributo non erat obnoxius et tamen sustinens scandalum fieri uoluit tributarius. Homo enim quam tunc sit liber uel nobilis de tunc quam doctus contra libertatem dignitatem uel nobilitatem propriam multa dissimulare et facere. ut sic scandalum a aliorum offendiculum ualeat euitare ne causas litium et discordiarum possit si secus faceret suscitare. **V**e enim homini illi per quem scandalum uenit. **E**t **Q**uod vel dic quod christus et petrus qui pecuniam non habebant pauperes et maxime religiosos designant. piscis uero qui statere in ore portabat mundi diuites signabat. qui in mari huius mundi uagantur. diuites et pecunias cumulantur. **Q**uoniam ergo christus et petrus. i. religiosi et pauperes id igitur pecunia et maxime quando habent soluere

relinquenda et omnia que habebat
distrahi ut pecunia solueretur. **V**e-
rū q̄ seru⁹ iste ad pedes supplex p̄-
cessit et dilatioēz poposcit. **P**atiē-
tiā inq̄t habe i me et oīa reddā t̄i
bi. dñs vero misert⁹ est ei⁹. nō so-
lū dilatioēz de dit ymo totū debi-
tū relaxauit. **I**ste tñ seru⁹ dimiss⁹
quidā seruo suo q̄ debebat sibi cē-
tū denarios simile facē noluit qui
ymo cū dilatioēz petet ip̄z i carce-
rē donec redderet debitum alliga-
uit. **H**ex ergo audiens hōc seruū
reuocat a suā impietate increpās
sic porat. serue nequā ōne debiti
dimisi tibi q̄ rogasti me. nōne er-
go oportuit te misereri illi⁹ serui
sicut et ego misertus sū tui. **T**rat⁹
ergo rex ip̄sū carceribus tradidit
donec vniuersū debiti redderet a
ip̄sū reberibz cōdēpnauit. vt h̄c ē
Mathe. xix. ¶ **Q**uorū **I**sta palo-
la saluatoris exprimit p̄ seip̄saz. q̄
ad hōc principaliē videtur tēdere
q̄ illud qd̄ aliq̄s sibi vult fieri. al-
teri dēt facē. **E**t q̄ a deo vel plato
relaxari desideat. dēt s̄ditos a cō-
seruos qui sūt obnoxij relaxat a
suis iniuriatoribz misericordiā pe-
tētibz indulgē. **Eccle. xxviii.** **H**e-
linq̄ pximo tuo nocēt te. **Lu. vi**
Dimitte et dimitte vob. **C**uius
tamen sit cōtrariū. q̄ mlti sūt sic
seru⁹ iste q̄ bñ volūt q̄ secū agat
misericordiē. ip̄sī vero nō cū alijs
agē volūt n̄ crudelitē. **V**olūt em̄ q̄
ip̄sīs misericordiē indulgēatur a tñ
si quis eis aliqd̄ debeat v̄ aliqua⁹
iniuriā faciat nolūt q̄escere quā
ledāt. **C**ōstat em̄ q̄ omnū deus
cūlibet cōdonat. cūlibet pat et re-
mittit. et tñ crudeles et mali alijs

suis debitoribus vel iniuriatoribus
nō remittūt. sed potius crudeliter
punite et exigete cuncta volunt.
Sicut ad litteraz patet de multis
qui in infirmitate positi sibi spūa-
liter postulant a supplicat a deo mi-
sereri. et tamē quādo sanātur so-
lent cōtra alios impiē de bachari.
Ecclesia. xxviii. **H**omo hōim ser-
uat irā et a deo querit medelam.
In hominem simile sibi nō habet
misericordiā. et de peccatis suis de-
precat. **I**pse dū caro sit reseruat
irā et appiciationē petit a deo. **S**ed
peccato rex xp̄c cōtra tales inq̄tos
finaliter surgit et eos tortoribz in-
fernalibz tradet dicēs. **S**erue ne-
quā nōne oportuit te misereri cō-
serui tui sicut et ego ac̄. sicut dici-
tur. **Jaco. ij.** **J**udicaz sine miseri-
cordia illi fiet q̄ nō fecerit miseri-
cordiā

¶ Capitulum decimū sextū ¶ A

Quidāz paterfamilias ha-
bens vineaz. exiuit p̄-
mo mane cōducē op̄a-
rios in eādē. **C**ōuētiōe
autē facta de denario p̄ labore di-
urno. hōa p̄ma quosdā i vineā mi-
sit dem hōa t̄ca. a hōa mēdiana a-
lios i foro reppit a oibz idē p̄mit-
tes p̄cū ad vineā destinauit. **F**ina-
liter hōra nona aliquos rep̄ies o-
ciosos et ip̄os p̄ eodē p̄cio in vine-
a cū alijs collocauit dicens. **Q**uid
hic statis tota die ociosi. dicūt q̄
nemo nos cōduxit. **I**te inquit et
vos in vineā meaz et qd̄ iustū fue-
rit dabo. **V**espere autem factō
procuratoreim suuz misit op̄arios

vocare et mercedem reddere. præcipiēs a nouissimis incipe. et tātū vltimo sicut primo daē. Cum ego singuli singulos denarios accipēt qui primo venerant arbitrati sūt q̄ plus acceptura essent. Qd̄ cum non fieret murmurabāt oīra patrem familias dicentes. **Vn̄** nouissimi vna hora tantū fecerūt. et pares nob̄ illos fecisti q̄ portauit pondus diei et estus. q̄bus dominus hec verba respondit. **Amice** non facio tibi iniuriam. ex denario enim conuenisti meū. tolle qd̄ tuum est et vade. q̄ volo huic dare similit̄ vt tibi. **Subiungitur** hīc q̄ sic erunt nouissimi p̄mi et p̄mi nouissimi. **Math. xx. / Mora. /** **I**sta parabola pōt applicari ad multos motus et modos fortunē. **I**sta enim habet vnum iudiciū. in quo non est ratio neq̄ iuuenire nisi. **Sic** volo sic iubeo sit p̄ ratioē volūtas. **I**sta em̄ tātūdat male merito sic bñ merito. **Et** q̄nq̄ citius remunerat vltimo veniētē. tardius v̄o amplius laborantem. **Et** iam in mūdi cursu videmus q̄ nouissimi efficiūtur p̄mi. a p̄mi nouissimi. quia qui amplius in vinea ecclesie laborauerunt. et p̄mo premiari et beneficiari meruerūt aliquoties postponuntur. **Illi** em̄ qui parū v̄l nichil fecerunt sc̄q̄ adulatorēs cōsanguinū q̄ vltimū ēē debuerant p̄ponuntur. sicut videmus in curijs do minorū vbi semper solent p̄diligī magis noui. vnde. **Leui. xxv.** **N**ouis superuenientibus vetera p̄cedētis. **Vn̄** quādo isti bene meriti conquecūtur de suis ingratīs dominis vel etiam de fortuna dicentes se

diutius laborasse et nichil vltra alios recepisse. dicentes illis. **Lu. v.** **P**er totam noctem laborātes nichil cepimus. **V**idetur q̄ ista sit responsio eorū. quā mali prelati vel domini dicunt ipsis. **Nōne** ex denario diuendū conuenisti meū. .i. nonne sufficit tibi q̄ vestes et callos habuēis. a remittūt eos quā doq̄ vacuos et sine honore dicētes. **Tolle** qd̄ tuū est et vade. volo em̄ huic nouissimo dare sicut et tibi. **Fortuna** enim illud idem respondit de ipsa cōquerentibz. **An** m̄q̄t non licet michi facere qd̄ volo sc̄q̄ de bonis meis. volo huic qui nichil fecit dare tātū sicut tibi qui satis meruisti. **Tolle** qd̄ tuū est a vade. q̄si diceret. **Nichil** habes tuum nisi qd̄ volo dare. sicut dicit apostolus. **Roma. xi.** **S**i autē gratiam nō ex opibus. **Alioquin** gratiam nō ē gratia. **S**i ex opibz. iam nō eēt ex gratia. **Alioquin** gratia nō eēt gratia et. **Eph. vi.** **Nichil** iulim⁹ in hūc mūdū. **¶** **Vl** allega cōtra quosdā p̄pulos dños. q̄ p̄ma h̄a t̄a et nōna quot iueiūt familiaēs tot in domibz suis recipiunt et de familia sua faciūt. **Ite** inquit vos in vinea meā. s̄ in sero. .i. in fine oēs equalit̄ p̄miat. q̄ parū a nichil ab eis reportāt. **Tolle** inquit qd̄ tuū est a vade. sicut isti seruitōes facilliter recipiunt ita facillit̄ rēciūt a parum ipsis de lucro t̄buūt. **¶** **Vl** dic q̄ passimiliās ē de q̄ est ita predestinatione ad vineā. .i. ad ecclesiā v̄l ad fidē v̄l ad alios status alios et alios t̄ponibz vocauit. **Quia** quosdam hora prima id est in puericia. alios h̄a t̄a id est

hi iuuetate alios hoia no na. i. i se
ne ctute ad fidem vel penitentiam
vocate non cessat. qbus denariuz
diurnum. i. eterne vite premium
promittit generaliter et dispēsat.
Ista tamen est veritas scd3 occul
tam istius patrifamilias senten
tiam iusticiam et puidenciam. q
non semper plus et prius laborā
tes alijs pfectuntur. pmmo quā
dog fit q ultimo cōuersi et immo
tis vt pma facie patet meriti. ad
celi premium preponuntur. sicq
fit q primi nouissimi etiā aliquo
tiens habeantur. Patet emz q il
li q ultimo conuertuntur ad dnm
feruentiori studio quandoq anti
quiores in meritis. a per osequēs
in premijs antecedūt. Patet etiā
q gentiles ultimo ad dnm cōuer
si. qui diuissime ocaosi existerant
cum nullus eos ante apostolos cō
duxisset iudeos qui a principio fide
les existerant fide et moribus ad
gloriam preuenerūt. Patet ifu
per q subditi superioribus. secula
res ecclesiasticis et religiosis. lay
ci sciētificis quādoq meliores ex
istūt. a nouissimi pmi hūt. **Q**ūq
etiā occulto dei iudicio tom cadūt
impy vero cōuertūtur et loco alio
rum in gloria succedunt. **J**ob.
xxxij. Conteret multos et innu
merabiles. et stare faciet alios p
eis. **P**erdidit multos et innumera
biles et regnare faciet alios pro
eis. **D**e quo non possunt cōqueri
pores. quā cū fides gracia et glo
ria non sint ex meritis nostris. s
ex dei misericordia. iuxta illud ad
Titum. ij. **N**ō ex operibus iusticię
que fecimus nos. sed scd3 suā mi

sericordiam saluōs nos fecit. nul
li facit deus iniuriā si alteruz alto
ri antepont. ppter qd dicit. **N**on
facio tibi iniuriā. volo huic dāe
sicut a tibi accipe qd tuū est. a hoc
qz sicut dicit. **Ro. ix.** **N**ō ē volētis
neqz currentis. s de i miserētis. **¶**
D4 **V**l expone vt expoit **Gre.** de
illis qui i mūdi pncipio et in fine
cōuertunt ad fidē. q tā pms q
vltimis seper patrifamilias de9 pat9
est dare mercedē. vñ. p. in auroā
o iat. **Q**ui venit extrem9 dispen
satoē. vocāte. tantū percipiet sicut
qui venerat ante. **S**ic deus osten
dit q quādoquē venimus aggre
diamur opus. qz cēti de muncē
sumus. **V**el dic moraliter q vme
a est anima. opeatū sunt sensus
et affectus. qui ad bene operādū
debent mitti et si ocaosi fuerint in
crepati. et si virtutes omnes fil
habere nequeāt. saltem vnus post
aliū dēt paulatim ad virtuales op
ationem inclinari. **P**remium eti
am eterne retributionis. cunctis
dabitur quādo in sero. i. in fine se
culi nostris sefibz etna gloria oē
detur. **¶ E**

Hic dicit q duo cēti q sec9 vi
am medicātes sedebāt audi
to q ihūs nazarenus trāsiret ince
perunt fortiter clamaē. **F**ili dauid
miserere nostri. **C**ūqz turba eos
inrepatet vt tacerent illi multo
magis clamabāt miserē. **Q**d vt
ihesus agnouit. oculos eorum teti
git. a visum eis restituit. qui sta
tīm ipsuz cum alijs secuti fuerunt
Auerte tamen. q **M**arcā de cō a
Luce. de amo o et auo non ponitur
mī vnus. a quia vnus cāt altero

famosior ideo ibi de alio subiect.
Mora Allegorice duo ceca sunt
duo populi. iudei et gentiles. q̄ ceca
per ignorantiā. sedentes per pigritiā.
inēdicantes p̄ auaritiā. secus
viaz p̄ inanē gloriā et appetiti-
am. et p̄ mundi negotiōz opacitatem.
caeca merito esse dicebantur.
Custus em̄ nō obstāte turba sac-
dotū a pharisēoz illos p̄ fidē illu-
minauit. et illos duos populos
seu multos de ipsis p̄ gratiaz suaz
tēgit. et ad sequendū se per fidē
et bonam opationē induxit. **Ma-
th. vii.** Vbi de duobus fratribus quos
ihes⁹ de nauī vocauit dicitur q̄ re-
lictis rethibz et p̄re secuti sunt eū.
F. Q Vel dic q̄ homo dum est in
vita potest dici cec⁹ secus viaz mē-
dicās. expone vt supra. Et ideo
iste quando audit ihesum transeū-
tem. et sibi appropinquante. id ē
quando videt q̄ nunc est tempus
merendi. et q̄ nūc data est sibi po-
testas crustum et eius misericordi-
am inueniēdi. statī cū clamore oā-
tionis et p̄fessionis. debet ad eū re-
currere et illuminationis spūalis
scz gratie et influentiē beneficium
implorare. Quid vultis inq̄t vt
faciam vob. Domine inq̄t vt a-
periantur oculi nostri. **ps. Illu-
na oculos meos ne vnq̄ obdormi-
am in morte.** Quinymo etiā si ta-
lis videret q̄ t̄ba p̄terens. i. tēp-
tationū fantasmatū cogitationū
et temporaliū sollicitudinū tumultus.
et mūdi negotiōz anfract⁹ ip-
sum increparet. et a clamore cō-
fessionis et orationis ipsum impe-
diret vel retardaret. ipse tamen
multo magis dēt insistere contra

turbe impedimētum et a cristo mi-
sericordiam implorare dicēs. Mi-
serere mei fili dauid. Et pro certo
si dominus videret ipsum claman-
tem. et in illo clamore perseuerā-
tem. ipsum illuminabit et tanget
per gratiam et verā cognitionē.
cecitatem peccati et ignorantie si-
bi tollet. ita q̄ p̄ bonam opatiōē
et discretiōem post crustū imitā-
do sequetur et curret et dicit illi
Math. vii. Magis sequar te quo-
cūq̄ ieris. Die potitur petitiō
mātis filiorū zebēdei. sed vide infra
Mar. quarto. De ingressu domini
super asinam. vide **Luce. xix.** De
euerfione mensarum et eietōe co-
lumbas vendentium. Vide infra
Johis secundo.

Capitulū de amū septimū **A**

Q Vm semel crustus esū-
ret et sicūpe locū cō-
spicēt. iuit ad eā si q̄
forte fructuū i ea rep-
iret. **Sz** cū nō fruct⁹ ē solū folia re-
piret. nō em̄ eāt tēp⁹ fructū sicut
dicit. **Mar. xi.** Iero sicū cōtinuo
maledixit dicēs. Nūq̄ fruct⁹ ex
te nascatur. et statim aruit ficus
Math. xxi. **Mor.** Ista sic⁹ p̄t v-
tosos hōies signac. q̄ folijs verbo-
rū habūdāt. fructū tū opis et effi-
cacie non habent. vulgare em̄ ē
q̄ vbi est verboritas iactantiā et
elatio maior. ibi operis et efficacia
ē nec non diuiciarum et amicitie
solet copia esse minor. puerbiorū
xiii. Vbi verba sunt plurima ibi
frequenter egestas. Quia quan-
do esurēs. i. quādo aliquis indiget

ad tales dicit et fructus alicui
solarij vel auxiliij in eis inuenire
se credit. satis folia. i. pmissioes
verba a iactantias cepit fructum
vero nullum inuenit. **Q**d de ypo-
critis est verum in quibus sola folio-
rum et verborum vanitas. et solus
conuersati omnis viror. nullus aut
bone opationis fructus inuenitur.
Quia propter tales infructuosi a
deo maledicuntur et vitore sue ex-
terioris conuersationis sic sicca-
tur. et ariditate paupertatis dap-
nantur. **V**erbofi em et vani amici
merentur siccati spualiter. ypocte
vero merent ariditate et vitore sue
couersationis perdere spiritualit.
Ma. xi. Habificus cui maledixit
isti auit. **B**ona em couersatio si-
ne lo vita no potest durare. pmo
cito deficere debet. **Ma. xiii.** Sem-
nati auit q non habuit humo-
rem. **V**n seneca i libro de moribz
ait. Nunq bone honestatis longa
est simulatio. **I**B
Homo qdam habuit duos fili-
os. et pmo dixit. **F**ili vade
operari i vmea mea. q respndit
patri. nolo. **T**and vero penitentia
ductus iuit. **P**ostea pat iuit ad al-
teru et dixit file. q respndit. eo
dne. et tñ no iuit. qs ergo horuz
querit dñs fecit voluntatem patris.
Respndu e q pmo. **E**t xpc ex hoc
contra pncipes sacerdotu dicit. q
publicani et meretres precedent
eos i regno dei. venit enim iquit
iohannes i via iusticie et no credi-
distis ei. peccatores a meretres ete
viderunt ei. **Moz. 4** Ita ergo
saluator videtur exponere parolaz
supra dictaz. videtur enim suppo-

tere q paterfamilias est deus. q
duos filios habz i mundo. i. duo ge-
nera sbditor. pmos et scdos scz ec-
clesiasticos et laycos. quos alios
ad laborandu et bene opandu i vi-
nea sua. i. in ecclesia vel in anima
conuocat. et ad hoc vtrumq scz
maius et min9 ordnat. pmo tam
scz populo ecclesiastico ista prece-
pit. scdo scz seculari et layco iqui-
ens sic. **I**te in vmeam meam et
qd iustu fuerit dabo vob. **Mat.**
vicelimo. **S**ed vere magna diffe-
rentia est in istis. quia pmi dicunt
et non faciunt. **S**cdi vero quadoq
faciunt et no dicunt. **C**onstat em q
multi snt ecclesiastici q promittunt
et dicunt se velle in vmea dei labo-
rare. et hoc potissime i susceptioe
ordinis vel beneficii. vbi tam pub-
lice q occulte se obligant ad labo-
rem et ad bonorum operum exer-
citium et culturam. **Q**uia istis vi-
detur dictum esse illud. **Thimoz.**
ij. **L**abora sicut bonus miles xpi a
tamē isti sunt qui omnino nichil
de promissis faciunt. s qd deo voue-
rant pretermittunt. **Mat. xxiii.**
Dicunt em et n faciunt. **C**ontra at
alii snt seculares. et alij magis le-
ues. qui prima facie mādato dñi
contradicunt. et qndo aliqd eis in-
iungitur lingua et morib9 totuz
spernunt. **Iere. ij.** **A** seculo cōfregi
sti iugū meuz. rupisti vīcula mea
et dixisti nō seruiam. **E**t tamen
isti ad cor reuerfi multa bona ope-
ra faciunt. et contra illud quod
promiserant bonum agunt. qui
a sepe fit q seculares qui in se-
culari conuersatione videntur dei
patris mandata contempne. faciunt

mea occisa sunt. diuina parata sunt
venite ad nuptias. inuitati vero
noluerunt sed unusquisque in villam
suam ad negotiationem suam abiit.
quidam autem ex eis seruos suos
tenuerunt et affectos contumelios
occiderunt. quod audiens rex mi-
sit exercitum suos et perdidit illos
et mittens seruos suos alios con-
uocat dicens. Nuptie parate sunt
sed qui inuitati erant non erant
digni. **I**te ergo ad exitum viarum
quoscunque inuenitis inuocate ad
nuptias. **S**erui ergo abeuntes con-
gregauerunt bonos et malos et
implete sunt nuptie discumbentibus.
et vidit ibi hominem non in
dutu veste nuptiali. et ait illi quo
modo huc intraisti non habens ve-
stem nuptialem. at ille obmutuit.
Tunc rex ministros vocauit. et e-
ius in tenebras exteriores ligatis
pedibus et manibus mitti iussit. i-
bi inquit erat fletus et stridor den-
tium. **M**ulti enim vocati pauca ve-
ro electi. **M**ora. **I**sta ex-
ponuntur allegorice de gentilibus
et iudeis. constat enim quod rex deus
pater filio suo uxorem scilicet na-
turam humanam duxit. et ad he-
nuptias et solemnitatem fidei ch-
ristiane. et congregationem ecclesi-
e catholice celebrauit. **A**d quod con-
uiuium primo iudeos vocauit. quia
scilicet huius fidei fieri participes
iplos pre alijs ordinauit. **R**oma
primo. **I**udeo primo et greco.
Omnia parata sunt dixerunt serui
.i. predicatorum et apostoli. tauri et
et alia sunt occisa. id est christi
et prophete et martires pro fide sunt
mortui ac si diceret. **O**mnia fidei

testimonia et misteria parata sunt
venite ad nuptias id est ad inica-
tionis fidem. **P**saie quinquage-
simo quinto. **O**mnes sitientes ve-
nite ad aquas. **S**ed reuera isti ad
nuptias venire noluerunt. sed po-
tius ad villam suam id est ad sina-
gogam per incredulitatem abierunt
et multos de seruis casti et predi-
catoribus occiderunt scilicet iaco-
bum stephanum et multos alios.
Ideo rex noster deus pater missis
exercitibus scilicet romanorum illos per-
didit et destruxit. et eos indignos
nuptiarum. i. salute et fide christiana in-
dicans. seruos suos predicatorum ad
alios conuocandos ad istas nuptias.
i. ad incarnationis fidem misit.
Actu. **x**m. **V**obis oportebat pri-
mum loqui verbum domini. sed
quoniam repulistis illud et idig-
nos vos iudicatis eterne vite. ec-
ce conuertamur ad gentes. **I**sti er-
go predicatorum ad exitum viarum
.i. ad gentes qui non erant in via sa-
lutis sed in exitu mittuntur. qui
fide recipientes ad ecclesiam nuptias in-
ducuntur. inter quos boni et ma-
li piter concluduntur. ita quod discun-
bentibus tam bonis quam malis nuptie
iam implentur. **J**ob. in. **P**arus
et magnus ibi sunt. **S**ed reuera in
fine seculi rex iste deus ad suos fi-
deles iudicandum. et ad discun-
bentes videndum et examinandum in-
trabit et illos quos non indutos
veste nuptiali. i. caritate et gratia in-
uenit et in viculis et tenebris
condempnabit dicens. **A**mece quo-
modo huc intraisti non habens ve-
stem nuptialem id est quomodo in
in ecclesiam venisti et fide christianam

nuptiarum introitum concessum
Verumptamen q̄ nūc tardat neces
se est q̄ iste it̄erz p̄ mortem corpo
rales dormiant. et q̄ tā boni q̄ ma
li debituz mortis soluant. **Math.**
xxvi. Dormite iaz et requiescite.
Finaliter tamen media nocte. i. hu
bito ex isperato clamor tube ageli
ce fiet. qui omnes dormientes et
mortuos per resurrectionē aduo
cabit. et ipsis aduentū iudicis pate
facet dicens. ecce sponsus venit.
exite de sepulchris obuiā ei. **Iero**
**Semper sonat iquit vox illa terri
bilis in auribz meis. surgite mor
tui et uerte ad iudiciū dñi. Tūc o
nes tam boni q̄ mali surgēt et lam
pades suas id est bona sua opera p̄
parabunt et numerabūt et dicēt
Domine domine ap̄i nob̄. Et dñe
nōne i nomine tuo p̄phetaur̄.
verumptamē q̄ mali et p̄uocate ole
um recte intētionis nō habuerūt
ideo lampades suarū op̄mionū ex
tinguētur inq̄tū fructu et utilita
te omnimoda p̄uabūtur. **puer̄**
xxiii. Lucna ipiorū extinguetur
Istis ergo non p̄ficiet si iustis et
sapiētibz dicant. Date nob̄ de o
leo vestro ac. i. uiuētis nos virtu
te meritorū vestrorū. q̄ tūc boni po
terunt respōdere. ne forte n̄ suffi
ciat nob̄ et vob̄ ite potius ad ven
dentes. ac si dicerent oleū merito
rū nostrorū non est tātum q̄ ad
saluādū nōs et vos possit sufficere.
sed ite potius ad vendētes et vide
te q̄d vob̄ p̄ficiet illi p̄ quorū cap
tādo fauēt lāpades et nō oleū. i.
op̄a vana sine consciētia bona dug
vixistis in seculo habuistis. Ac si
dicerēt videte quid nūc proficiat**

vobis vana gloria. vana laus et
commendatio mundanorū. **Deu.**
trigesimo secundo. Et dicent vbi
sunt dñi eorū in quibus habebāt
fiduciam. surgant et opitulentur
vobis Sed p̄ certo dū iste volūt o
leum bone consciētie sibi emere
.i. dum incipiunt tarde bonam cō
scientiam querere. et de vanitate
op̄ū penitē. sapiēntes et bone q̄
habebāt oleū euz lāpadibz cū sp̄o
sō esto nuptias intrabūt p̄adyfi.
Et clausa ianua p̄adyfi. i. excluso
tēpore merēdi iste p̄pōcte et fatu
e perpetuo foris stabunt. et i infer
no nūq̄ ap̄tionē veniē seu celi ia
nue de cetero impetrabunt. **Ma.**
septimo. Nō omnis q̄ dixit michi
domine domine intrabit regnum
celorum. Ergo oleo bone consciē
tie muniamur. et semper pati et i
bono vigiles iueiamur. vt quāq̄
hora sp̄ofus xp̄e uenerit euz ipso
ad nuptias inducamur. **Eccle. ix.**
Omni tēpore sint vestimenta tua
candida. et oleum de capite tuo
nō deficiat ac. et **Marc. xiii.** Om
nibus dico vigilate. **¶ B C**
Vel dic si vis illud q̄d hic p̄ditur
scz q̄ fatue virgines pro eo q̄ ole
um non habebant lampades suas
extingui dicebant. potest contra
p̄pōctas allegari quorū lāpa
des. i. quorū conuersatiōis splēdor
non potest diu durare. p̄m mo cū
oleum bone consciētie intētionis et
diuine gratie interioris istis defi
ciat. necesse habet cito extingui et
deficere. **Seneca** nichil q̄d simula
tum et fictum est potest esse diu
turnum. vnde **Iob.** Nōne lux im
p̄i extinguetur. **¶ C**

Vel dic q̄ quilibet pl⁹ debet se diligere q̄ alios. quia caritas incipit a se ipsa. unde ubi homo non potest sine sui preiudicio alteri subuenire. debet illū dimittere et de sua solūmodo salute tractare. exēplo prudentum virginum q̄ dixerūt ne forte n̄ sufficiat nob̄ et vob̄ ac̄.

Vel ista allega q̄ semp̄ quilibz debet esse patus. p̄ eo q̄ xp̄i aduentus est incognitus et incertus. vt quacūq̄ hora clamor diuine vocatiois insonent et ip̄e xp̄e p̄ mortem deceuerūt nos vocare patos nos inueniat vt cum eo possimus ad celi nuptias introire. **Math. xxij. Estote parī q̄ nescitis d̄.**

Homo quidā p̄gre p̄fiscēs vocauit seruos suos et tradidit illis bona sua. et vni quidem dedit quinq̄ talēta. alij vero vnū alij vero duo. vnicuiq̄ scdm̄ p̄p̄riā virtutem et profectus est statim.

Et ego qui quinq̄ talenta accepit lucratus est alia quinq̄. et q̄ duo accepit alia duo. qui autem vnū abiens fodit in terram et abscondit ea pecuniam domini sui. Cum ergo lapso tempore rediret domin⁹ et poneret rationem cuz seruis suis. audito q̄ vnus quinq̄. et alij duo talenta lucrati fuerant. et q̄ pecuniam suam multiplicauerant ip̄os supra maiora constituit dicens cuilibet. **Euge serue bone et fidelis intra in gaudium domini tui.** Accessit autem q̄ vnū talentū accepit dicens ei. **Domine scio q̄ homo ducus es metens vbi nō seminasti. et congregās vbi non sp̄sisti. et timens abire et abscondi talentum tuum in terra. Ecce habes**

q̄d tuum est. Dñs vero serui negligentiam arguens ipsum ex verb̄ p̄p̄rijs condempnauit dicens **Sas** quia homo ducus sum. et meto vbi non semino. oportebat te ego pecuniam dare nummulans vt sic ego veniens recepissem q̄d meum est cū vsura. **Istū** ergo fecit ta lento commissio praua. et illi qui quinq̄ lucratus fuerat dari. seruū vero illum tanq̄ inutilem fecit in exteriores tenebras alligari dicens habenti dabitur et habundabit. illi autem qui non habet etiā q̄d videt habere auferet ab eo. **¶ Mor**

Ista exponitur p̄. **Grego. i. omelia.** q̄ ille hō q̄ p̄gre p̄fiscitur ē saluator noster. q̄ i ea carne quā assumpsit abire in celū. carnis enim locus p̄p̄rie terra est. q̄ quasi ad p̄gnandum ducatur. duz p̄ redemptorem nostrum in celo collocat. **Unde. Lu. xix. Homo** quidā abire in regione lōgiquaz accepe sibi regnū. **Iste** ergo seruis suis. i. fidelibus castiāis tradidit bona sua. i. gratias gratis datas. et vni dat quinq̄ talenta. alij duo. alij vnum. hoc est q̄ vnicuiq̄ dat et dispensat gratias suas scdm̄ magis et minus et diuersis diuersimode prebet eas. quia sicut dicit. **1. Coz. duodecimo. Diuisiones** gratiarū sunt. idem autem sp̄itus dicens singulis put vult. vult autem q̄ de talentis suis quilibet negociet. et q̄ quilibet gratis istis sic vtatur q̄ lucrum et fructus virtutū et meritorum multiplex reportet. **Luce decimo nono. Negociami** m̄ vsq̄ dum venio. **Et ideo** quidam sūt q̄ pecuniam sibi commissaz id est

gratias sibi concessas multiplicat.
et alij quicq; talenta alij duo lucrā
tur. inq̄tū scdm̄ magis et minus
in bonis operibus se exercēt. Et
scdm̄ q̄ plures gratias naturaes
acceperunt. de lucro meritorū pl̄
reporāt. **Luce. xij.** Cui mltū da
tum est multum queretur ab eo.
Ideo in die iudicij vel in morte
quādo deus q̄ ab ipsis p̄fectus fue
rat. i. qui quēlibz eorū in manu su
i liberi arbitrij dimiserat istos ser
uos ad rationem vocabit. tūc ta
les bene operantes supra multa o
stituet. et in gaudium domini su
i sc̄ p̄d̄so multipliciter premia
bit. **V**erumptamen quia aliq̄ sūt
pigri serui qui pecuniam sibi com
missam. i. scientiam gratiam vel in
dustria sibi a deo concessā in bono
non multiplicat. ymmo in terrā
ipsam fodiunt. et ad terrena lu
cra et negotia applicat. ibiq; to
tum sensum suum cumulant atq;
perarant. ideo tales finaliter cōdēp
nantur. et in exteriores tenebras
alligantur. **Math. xij.** Ligatis ma
nibus et pedibus mittite euz in te
nebras exteriores. **E**t dicit domi
nus. **S**ciebas quia homo durus sū
iustus rigidus et seuerus qui vo
lo colligere vbi non seminauit hoc
est volo q̄ quilibet vie virtutes et
merita reponet vltra gratiā quā
sibi p̄ semine de di. et q̄ ipse auge
at et multiplicet gratiam et scienti
ā quā sibi comisi. **Q**uare ergo illā
in terra fodisti. i. quā eā in terre
nis negotijs posuisti. et nō poti⁹
tradidisti nūmularijs. i. paupib⁹
si fuerat pecunia tēp̄alis. vel audi
toribus si fuerat pecunia spūal et

scientiā. vt sc̄z lucrū debituz repor
tarem. ac si diceret **I**uste in tene
bras ex teiores eia meruisti. qui
magis terrena q̄ spūalia dilexisti
Ita potissime allegā
tur. p̄ grego. de predicatoribus.
quia scdm̄ q̄ hō ipse habet plura
talenta. i. scdm̄ q̄ plures gratias
et scientias a deo recipit. sc̄z hoc
predicādo et docendo magis debz
p̄ficere. vt lucrū cūz vsura de am
mabus conuersis possit domino re
portare. **Luce. xij.** Cui commēda
uerit multuz plus petent ab eo.
ita q̄ de laborado et p̄dicādo scdm̄
magis et minus nullus se valeat
excusare. vñ scdm̄ ip̄m̄ illi qui di
cunt domino. scio quia homo du
rus es. i. scio qz predicationis et te
ligionis status difficilis est et du
rus. ideo nolo traditum michi ta
lentum. i. scientiam michi traditā
in tali negotio exponere. nolo ta
ardua querere. sufficit michi in ter
renorū scientiā et administratiōe
viuere. et talentū michi tradituz
in terra. i. in terrenis occupatiōi
bus sepelire. nolo salutem multo
rum querere. sufficit michi per tē
p̄alia iuste viuere. et de vtilitate
ppria non de aliena curare **I**sti a
domino sicut serui inutiles redat
guuntur. et eternis tenebris celu
duntur. **I**tem **V**el si vis illud qd
hic dicitur sc̄z. **D**abēt dabit et ha
būdabit. ei aut qui non habet eti
ā qd habere videtur auferetur ab
eo. qd etiā iste p̄familias exēplo
mōstrauit q̄ vnū talētū ab illo ab
stulit et ipz alteri q̄ pl̄ habūda
uit dari mādauit. allega de mun
di fortuna. etiā de mūdi p̄cipibz
C 117

expediunt. quia sicut dicitur. **Ie-
ny.** Sapientes sunt ut faciant ma-
la. bene autem facere nescerunt.
Ite in fine vite quando pater
familias deus vult cum eis ponere
rationem scilicet in morte. illud tale
tunc scilicet sensus et ratio ab ipsis au-
ferretur. incertum de his que ad sa-
lutem pertinent obliuiscam noscuntur.
Quapropter in exterioribus tenebras
perpetuo reponunt. **Quia** teste **Gre-
go.** Hac autem animaduersione percuti-
tur peccator ut mortuus obliuiscatur
sui. qui dum uiuere oblitus est de-
i. vii. i. ad. **Coz. i.** Perda sapientiam
sapientum

Hic fit mentio quo in die iudi-
cij boni a malis separabuntur.
et illi ad dexteram. isti ad sinistram
ponentur. **Fit** etiam mentio quo de
operibus pietatis dominus disceptabit
et quo illos qui pietatis execue-
runt opera ad paradysum uocabit.
illos qui contrariis fecerunt. etiam
qui erga tribulatos a pauperes sub-
etudales in ignem patum dyabo-
lo condempnabit. **Fit** etiam menti-
o quo pietatis opera pauperibus
impensa christe in extremo iudicio si-
bi facta fuisse reputabit. et quo in
persona pauperum semetipsum deho-
noratum clamabit. **¶ Mora** **¶**
Ista omnia allega quod boni et mali
qui nunc possunt vix distinguuntur in
mundo. in iudicio optime distinguuntur.
Quia tunc in presentia omnium
boni a dexteris. i. in eterna prosperi-
tate ponentur. sicut dicit. **pūb**
quarto **Vias** que a dexteris sunt
nouit dominus. peruersas uero sunt
que sunt a sinistris. **Item** ista pos-
sunt allegari quo opera pietatis me-

cetera bona uidentur deo placere
de quibus solum legitur in iudicio
mentionem facere sicut satis dicit a-
postolus. pietas ad omnia ualet.
Ite; ista possunt allegari quomodo
deus bonum uel mala facta pauperibus
sua reputat. a quo in persona pau-
perum personam domini representat
vñ. **Math. x.** Qui recipit uos me
recipit. et. **Math. xxiii.** Qui sus-
cepit unum puulum tale in nomine
meo me suscipit

¶ Capitulum uicesimum. ¶ A

Qonsilium capiendi cri-
stum fuit sumptum in a-
trio principis sacerdo-
tum qui dicitur caphas.
vñ hic dicitur quod congregati sunt
principes sacerdotum et seniores po-
puli in atrium principis sacerdotum
qui dicebatur caphas. ut ihesus
dolo tenerent et occiderent. dice-
bant enim. non in die festo. ne forte tur-
multus fieret in populo. **Mathe.**
xxvi. **¶ Mora** **¶** **Ista** possunt
allegari contra mala que fiunt in ci-
uitatibus dominorum. quod hodie in atrio
principis summi sacerdotis. hoc est
in curiis episcoporum et principum
mundanorum congregantur sacer-
dotes et seniores id est mali consili-
arii tam layci quam clerici. tunc regu-
lares quam seculares. et hoc non ut
ihesus id est iusticia defendatur.
sed potius ut dolo fraude et iniusti-
cia prodiretur. **Quia** omnia collo-
quia et consilia que fiunt hodie in principum
palatiis ad hoc solum fiunt ut detur
locus fraudibus et fingentis et ut

penitētia foris. i. extra statum pec-
cati exit. et amare plorans cōque-
ritur atq; gemit. et sic venia; op-
tinet et acquirit. ¶ Vel dic q; nul-
lus est ita petrus. i. fortis quā ad
vocem analle. i. carnis suggestiōez
debet formidare. et quā per ipsā
possit a statu salutis cadere et con-
sentiendo peccato dnm negare. ¶ **D**

Iudas osculatus est ihesum.
et tamen ipse est q; tradidit
ipsum ad mortem et tormentum
¶ **Mora** ¶ Sic vete hodie mali sacer-
dotes. q; dominū in sacramēto cot-
tidie osculantur sūt illi q; sibi am-
plius imi micantur. Et q; ipsū oscu-
lando. i. idigne recipiēdo in maib9
inimicor9 suorū. i. vicioz que hēnt
in corde tradere dimoscunt. ¶ **Mar-**
xiii. Juda osculo filioz hō mimis
tradis.

¶ **Capitulū vice simū p̄mū.** ¶ **A**

De precio sanguinis tra-
sti venditi sacerdotib9
restituto fuit emptus
ager figuli i sepulturā
pegnorum q; acheldemach vōbaē
.i. ager sāguinis. ¶ **Math. xxvii.** ¶
¶ **Mora** ¶ Sic v̄e p̄cio mortis existi-
fuit emptus et acq̄litus ager opu-
lentissim9 p̄adyfi. in quo scz p̄eg-
ni. i. vici iusti q; se reputāt p̄eg-
nos et aduenas super terrā i mor-
te quātū ad animā sepeliūtur et i
bide felicit reponūt. ¶ Qui etiā lo-
cus ager sanguis p̄prie dicitur p̄
eo q; sāguis xp̄i p̄cio cōparatur. ¶ **A**
ger etiā dicitur figuli. p̄ eo q; ip̄s

dedit et vendidit factoz mundi.
¶ **Ge. xxvii.** Odoz agri pleni cui be-
nedixit dominus

¶ **B**
Iudas penitētia ductus pecu-
niā de xp̄o iuste vedito acq̄-
sitam legit restituisse. et de cōmē-
suo displicētiā habuisse. ¶ **Qd** ē. con-
tra obstinatos v̄furatos. q; sine
displicētia et penitētia de mundo re-
cedūt. et nichil de alieno omnino
restituere volunt. ¶ **C**

Barrabas nocens in curia pi-
lati fuit liberatus. xpc̄ vero
innocens crucifixus. ¶ **Qd** q; pyla-
tus ad vocē populi fecit. ideo excu-
sabile se esse credidit. i. cuius sig-
nū ma9 suas lauit dices. innocens
ego sū a sanguine iusti huius
¶ **Mora** ¶ **I**llud allega generalit̄ q;
in curiis maloz iudiciū boni et i-
nocentes maxime qm̄ sūt egem et
paupes cōdemnantur. mali autē
et nocentes dū tamē dicatur bar-
rabas qd̄ imp̄tat filio9 magistri.
id est alicuius viri nobilis et sig-
nis. hoc ē dictū dū tamē sint hōi-
nes nobiles et diuites. et q; magi-
stros habebant dominos v̄l parē-
tes cōtra iusticia; absoluūt. quia
isti sunt de qb9 dicit. ¶ **Ysa. v.** Ve
q; iustificatis impiuz p̄ munerib9
et iusticiā iusti auferis ab eo. ¶ **¶**
illud dic contra multos fatuos q;
quando faciunt aliqd̄ malum ad
clamorem aliorum reputant se in-
munes dicentes Innocens ego sū
vos videritis. et tamē isti deberēt
advertere illud. ¶ **Exo. xxiii.** Non
sequeris turbā ad faciēdū malū.
nec in iudicio acquiesces plurimo-
rū sententiē vt a vero deuiēs. ¶ **D**
Mortēte dño velū tēpli ē i duas

Vnde ipsi testificati sūt q̄ ipsis do-
mientib⁹ cristus erat eis subrep-
tus et de eorū custo dia ablat⁹.

Mora ¶ Illud potest expoī q̄ illi
qui in pasca corpus dñi in corde si-
ne sepulchro custodiendū recipiūt
quādoq; ipsum valde male custo-
diunt. quimō ipz per vitia sepe
perdunt. Angelus em̄ qui descen-
dit de celo. i. dyabolus cuius aspe-
ctus per violētiam tēptationis ar-
det et penetrat sicut fulgur. Jux-
ta ill⁹. **Lu. xxij.** Videbā sathānā
tanq̄ fulgur de celo cadentē. vna
cū terremotu tēptationis ipos
p peccatū pstermit. ita q̄ i vitis
statiz dormiūt atq; cadūt. a sic the-
zauro quē custodiē debuerāt spo-
liantur et in sepulchro sue cōsciē-
tie a xp̄o quē receperant euacuant.

Mar. vltimo. Surrexit et non ē
hic. ecce locus vbi posuerunt eum.
Et si vis dilata viam tuam. quō
m̄ta genera vitiorū diuersorū vidē-
tur circa sepulchrū dormice et ma-
le dñm custodire. **Regū. xxvi.**
Viuit dñs q̄ filij mortis estis qui
non custoditis xp̄m dominū.

Hic dicitur q̄ cū custodes xp̄z
resurrexissent et āgelū de celo
descēdisse testificaretur primo pes
sacerdotū ipos pecunia corrupit.
et q̄ ipsū a discipulis suis furatū
dum dormiebant dicerēt pacta pe-
cunia induxerūt. Qui accepta pe-
cunia sicut fuerāt edocti fecerunt
et resurrexisse dñm negauerūt.

Mora ¶ Illud si vis allega exem-
plariter quō pecunia et auaritia
facit veritatē dimittere. mēdaciū
dicere. et articulos fidei aliquotū
ens negare a ab illis que quādoq;

testificatus fuerat deuiare. bene et
go dicat. **Ecclesiastes. x.** Pecunie
obediunt omnia.

¶ **Explicūt Moralisationes sup̄
matheū. Sequuntur Moralisa-
tiones sup̄ marcum.**

¶ **Capitulū primū.**

¶ **VIA** q̄c
quid est
i marco
totū vt
cōmūit
predicat
i matheo
ideo pau-
ca que re-

manent superaddat. **In** in. capi-
tulo dicit q̄ cū ih̄s quādā die fer-
uentissime p̄dicaret. visū est disci-
pulis suis q̄ humanā discretionē
excederet. et ideo accesserūt vt e-
um tenerent. dicebāt em̄ q̄ in fu-
rotez verus eāt. **Scibe** etiā dice-
bāt q̄ belzebub habebat. et quia
in principe demoniorum demōes
expellebat.

¶ **Moraliter.** ¶
Illud allega q̄ viri iusti qui fer-
uenter predicāt. a opa virtuosa
p̄ceteris agunt. intantum q̄ de-
monia. i. vitia et demonum pote-
tiam de obsessis peccatoribus suis
doctrinis expellunt. isti hodie fi-
rosi et sine sēsu a vitis carnalib⁹
credūt. nichilq; profus valē a
mundanis hominibus reputant.
Quia quēq; hodie m̄dana cōtēp-
nit. a de salute sua et aliorū medi-
tāt. fatu⁹ a lunatic⁹ extimat. sic
de p̄pheta q̄ veritatē inungendum

ihesu uenit dixerit alij. **Reg. ix.**
Quid ad te uenit subreptia? iste
Etiam si quis mirabilia opera et
uirtuosa facit statim mali illud p
ypocritam et mala intentione fa
ctum asserunt. et hoc magis belze
bub quam ueritati diuine attri
buunt. **Mat. xi.** Venit iohannes
non manducans nec bibens et di
cunt. de momu habz.

Capitulum secundū ¶ A

Ad ihesum cum fuisset ad
ductus homo surdus et
et mutus ut imponeret
sibi manū. apprehēdens
eum de turba seorsum. misit digi
tos suos in auriculas eius. et spu
ens tetigit linguā eius. et suspirans
in celū dixit effeta qd est adapiē
et statim sunt aperte aures eius et
solutum est uinculū eius et loque
batur recte. **Mar. viij.** ¶ **Mo.**
Sic reuera cuj ad dominū cotidie
ueniunt peccatores. q̄ surdi et mu
ti esse dicūtū. p̄ eo q̄ illa q̄ perti
nent ad suam salutem non possūt
loqui seu dicere uel aliqua honesta
uel uilia predicā. Valia scz corre
ctione et bonam amonitiōez non
possunt audire. nec ad aliquā bōz
doctrinā uolūt cor suū applicare.
Iere. sexto. Inarcuāse aures eo
rū et audire non possunt. Sed quā
doq̄ cētus uel platus istos seorsū
a tumultu negotior et hominū du
cit per contemptū. donec salua bō
ne doctrine linguā talium tēgit.
et sic ad recte loquēdū. i. ostendū

laudandum et gratias agendum
iplos acuit et disponit. Ipse eti
a; digitis suis. i. donis spiritus sc̄i
uel digitis sue liberalis gratie uel
distributionis. l. digitis sue manu
ductionis ostensionis et intentio
nis. l. digitis sue percussiois uel
correctionis. illorum auēs. i. audi
tum et attentione; aperit. uincu
lum lingue eorum. i. uere eūdiā ig
norantiam obstinationem insolē
tiam impudicia; resoluūt. ita q̄
diligenter loqui et recte audire a
attēde eos facit. Vñ de tali spūa
li medico potest dici quod sequit̄.
Bene omnia fecit. quia surdos fe
cit audire et mutos loqui. **Mat.
xi.** Surdi audiunt ceca uident et
cetera.

Capitulum terciū. ¶ A

Quo dam demoniao
ducto ad ihesum ut ab
eo sanaretur dicit hic.
q̄ pater ipsi? dixit ex
sto attuli ad te filium meuz habē
tem spiritum mutum ab infantia
sua. qui ubicumq; apprehēderit
allidit eum. et spumat et stridet
dentibus et arefcit. sepe etiam eū
in ignem et aquam misit ut eum
pderet. et attuli eū ad discipulos
tuos et eū sanare nō potuerūt. Xpc
ergo istū sanauit. et spm̄ surdū
et mutū. i. q̄ mutitate et surditate
i eo causauerat effugauit. ut hē
Mar. ix. ¶ **Mo.** Iste demonia
cus signat peccatorem. qui a disci
pulis sanari n̄ potuit ad significā
dū q̄ sol? de? et nō homo peccata

Suscitatus de terra in dpm ac
die q̄ quādo q̄s a dyabolo per tēp
tationes fortius inuaditur. tunc
magis ē p̄pe q̄ a dyabolo libētur
et salus sibi p̄petua detur. ¶ **E**

Hic dicitur de quodā q̄ demo
nia in nomine xp̄i eiebat.
et tamen dñm non sequebat̄ quē
cum discipuli phibērent xp̄c noluit
it̄ p̄mmo ipsum sic dimit̄ māda
uit. Nolite inq̄t phibere eū. q̄ ne
mo est qui faciat virtutē in nomi
ne meo qui possit cito male loqui
de me. qui enim non est aduersus
nos pro nob̄ ē. ¶ **Mor** ¶ **I**sta
possunt allegari q̄ non debet esse
aliquis ita malus. qui debet male
loqui de illo in cuius nomine v̄ti
tem. i. a quo virtutem et dignita
tem recepit. sub quo honorem et
potestatem acquirat. Nemo inq̄t
dominus qui fecit virtutes in noīe
meo potest cito male loq̄ de me.

Quid tamen est contra multos qui
lacetant et mordent benefactōes
suos. et illos in quorum nomine
et sub quorum potestate exercent
in seculo actus magnos. ¶ **F** ¶ **C**

Vel dic q̄ mali q̄ non sequuntur
xp̄m in moribus et vita. quādoq̄
in nomine eius virtutes faciunt in
exemplis operib̄ et doctrinis. sic
ad litteram patet de ypocritis. q̄
quāuis sint mali demonia tamen
in xp̄i nomine eiciūt. in quātuz bñ
docendo peccatores conuertunt.
vnde nec isti ab hys debent phibe
ri auz a bonis et malis xp̄c et xp̄i
virtus debeat p̄dicari

Capitulū quartum.

¶ **A**

Qui quidaz genu flexo
a xp̄o petisset. quid fa
ciendo vitā eternā habe
ret. a xp̄c sibi dixisset

si vis ad vitam ingredi serua mā
data. et ipse se seruasse a iuuentu
te iactaret. incepit crustus persua
dere hec verba. vnum tibi deest.
vade et v̄de omnia que tu habes
et da pauperibus et habeb̄ thesau
rum in celo. et veni a sequere me
Ipse antez hys auditis abnt t̄stis
et merens. Erat autem homo ha
bens multas possessiones. Crustus
autem occasione eius dixit. q̄ fa
cilius est camelum per foramen a
cus transire q̄ diuitem in regnū
celorum intrare. ¶ **Mora** ¶ **C**

Ista allega q̄ vix est ita bon⁹ di
ues nec tantus mandatorum ob
seruator. si agitur q̄ diuitias di
mittat vt post crustum per paup
tatis imitationē vadat. terrena
cum eternis commutet. a thesau
rum celestem sibi prestari expec
tet. quā tristis de solatus efficiat̄
et quā a xp̄o potius recedere eli
gat q̄ per viā perfectiois dñm se
quatur. difficile ē em̄ diuitē intrā
celum cū diuitias nolit saltē q̄tū ad
affectuz vitare. **Mat. xix.** Diues
difficile intrabit in regnum celo
rum.

Mat̄ filioz zebēde i accessit ad
dñm petēs ab eo q̄ dū in reg
no suo veniēt vn⁹ filioz suoz ad
ip̄i⁹ xp̄i dexterā ali⁹ ad si nistrā se
dēt. ipaz antē dñs de imprudentia
reprehendit dicens. nescitis quid
petatis. Calicem ergo. i. t̄ tribulatio
nem et passionem et non infessio
nem illis obtulit. Et hoc non esse

suum eis dare. sed quibus a patre
 suo patum est indicat. dicens. Ca
 licem bibetis et baptismum quo ego
 baptizor baptizabimini sedere aut
 ad dextram et ad sinistram non est me
 um vobis dare sed quibus patum est
 ¶ **Mor** ¶ **I**sta possunt allegari. quo
 modo carnalis affectus quandoque fa
 cit matrem. i. affectuosum hominem
 pro suis iniuste petere. et eos velle
 plusquam exigant sua merita promouere.
 veuipiam christi. i. vinctus sed pla
 tus cui fit talis petitio debet tales in
 digne petentes redarguere. et eos
 ad virtutum exercitium inclinare.
 Si enim a prelato petatur quod det a
 licium sessionem. i. officium vel promou
 tionem. primo ante omnia debet
 ei proponere calicem et baptismum.
 calicem dico tribulationis. baptismum
 purificationis. ac si diceret. Ante
 debetis tribulationem sustinere. et
 puritatem mentis habere antequam
 debeat in dignitatibus ascendere. Ne
 quum inquit non est dare vobis. non exptis
 vel insufficientibus et indignis talem
 sessionem. sed solum illis quibus a patre me
 o est patum. quod scilicet calicem a baptismum
 habuerunt. i. qui habent scitatem et perfecti
 onem. ac si diceret. Necum in dignitati
 bus non debet sedere nisi qui calicem domini antea
 nouerunt sustinere. Calicem domini bibe
 runt et amici dei facti sunt. et ideo in
 ps. Calicem salutaris accipiam et no
 me domini inuocabo. ¶ **C**
 ¶ **Q**ecus qui sedebat secundum viam me
 dicus a non obstante impedim
 to turbatur. multo magis clamabat
 dicens Misere mei fili dauid. cum
 a cruce fuisset vocatus statim ve
 stimentum suum picat et exiliens
 ad christum venit et ab ipso illumina

tionem recepit. ¶ **Mor** ¶ **S**ic vere peccator
 quous sit obstinatus et recus. si
 tamen sentiat se vocari a deo. et ad
 salutis semitam per inspirationem
 inuitari. statim debet pro confesum
 post eum currere et per bona opera
 post eum salire. vestimentum uersa
 tionis male vel opimentum cuius
 cuique male excusationis deponere.
 ut sic poterit lumen diuine gratie
 a domino recipere. **Ephesi. v. Sur**
ge qui dormis et exurge a mortuis
et illuminabit te christus. Illu em
christus illuminat qui de posito male
conuersationis habitu ipsum sequitur
et honorat. Vide cetera. Mat
xx. de duobus cecis in fine. De vi
dua et de duobus mutis vide ista
Luce. xviii.

¶ **Capitulum quintum. ¶ A**

¶ **I**uas desideras habere
 pecunias cum non habe
 ret quid videret quod christus
 adit principes iudeorum
 et de christo pro pecunia vendenda ince
 pit tractare dicens. Quid vultis
 michi dare et ego eum vobis tradam.
 Acceptis autem ab eis triginta ar
 genteis ipsum vendidit. et eum oscu
 lo tradidit. ut habet. **Mat. xxii**
Qui finaliter penitens se male se
asse clamans et desperans se laqueo
suspendit. et viscera eius effusa
sunt mediisque crepuit. sicut dicitur
actuum primo. ¶ Mora ¶
Sic vere videntur facere simonia
a prelato. Isti enim cristum. id
est gratiam spiritus sancti vel
etiam accessiones ad cristum id est

officiū vel beneficiū ecclesiasticū
non tradit alicui. n̄ conueniant
de mercede dicētes. **Quid** vultis
michi dare et ego eū vob̄ tradam
Ac illi constituerunt sibi. xxx. ar
genteos. finaliter tamē post mor
tem ipsi penitebunt in inferno. v
bi ad infernū patibulū suspendē
tur et p̄ dolore crepabunt. a se
da viscera. i. inferiora cogitamina
et crimina effundē et apparebūt
Vel viscera id est verba impia cō
tra xpm̄ et deum per desperatiōez
eructabūt. **¶ B** **¶ Vel** dic q̄ p̄
lati symoniaci qui vendunt xpm̄
pecunia. suspendūtur per mentis
elationem. et crepant per iactāti
am et presūptionem. viscera sue mi
sericordie perdunt. et ipsa ī terra
effundunt per terrenoz auaritiā
et affectiōez **Vel** viscera istorum
signant eoz nepotulos quos ī ec
clesia pmouēt dū sūt ibi. q̄ reuē
post ipsoꝝ mortē s̄ueuerunt de
corpore ecclesie eia et effundi. de
suis beneficijs expelli et in terram
.i. ad statū infimū deduci. **Treno.**
secūdo. Effusum est in terra iecur
meum **¶ C**

Iudas volēs xpm̄ ī mortē tra
de ministris. dedit eis signū
dicēns. **Quēcūqz** osculatus fuero
ipse est tenete eū. **Cum** ergo xpc̄
esset in orto iudas ad euz accedēs
osculum sibi dedit. et sic osculan
do ipsum ipsis monstrauit. **Qui**
cum gladijs et fustibus ipsum cō
prehenderunt et eum ad supplicā
deduxerūt. **¶ Mor** **¶ Judas** pditor
est mundus qui ipsum quē oscula
tur. i. cui p̄sp̄eris ardet. et quez
fauoribus tēporalibz amplextur

satellitibus. i. de mombus ī inferno
et tribulatioibus tradē cōprobat
dicēs. **quēcūqz** osculatus fuero cō.

Quia reuera ortus deliciarum in
quo homo spaciatur. i. arsus fa
uorum et diuitiarū quibus homo
a mundo ditatur. osculū et āplex
us fortunē a prosperitatē quibz
hō in hoc mūdo iocundatur. signū
sunt q̄ tal finaliter debet capi et ē
ba demonū ad tormēta deduci. qz
quanto plus hō talibz osculis allu
ditur. tanto captio ei⁹ patior a ce
lexoz inuenitur. teste **Ambrosio**
cōtinu⁹ successus tēporalium eterne
dampnationis ē iudiciū. **Vnde** de
tali iuda. i. de mūdo vel fortunato
successu dicitur. **Ecclesiastica. xij.**

In labijs moucat mimicus. **¶ D**

Quē iohāne dicit q̄ adolescens
quōdā sequebat̄ xpm̄ amictus
sindōe super nudū. q̄ vidēs q̄ mini
stri per vestē tenebāt eū vt p̄uēt
relicta sindone nud⁹ pfugit ab eis

¶ Mor **¶ Sic** vē si satellites dyaboli
per vestes bonoz tēporalium nos ca
piunt. et si istis mediātibz ī mal
cōplacentijs nos detinent a muol
uūt. ipsas terrenorum bonorum
vestes debet p̄ cōtēptum reicere. a
nudi. i. paupes et cōsciētia mūdi de
bem⁹ de eozum manibz recedere.
Amos. ij. **Robustus** corde int̄ for
tes nud⁹ fugiet. **¶ D**

Militēs crucifixerūt dominū a
int̄ se vestes eius diuiserūt.
Sic vere milites regum et princi
pum officiales xpm̄ in p̄sona mini
stroz clericorū et pauperū crucifi
gūt in q̄tum istos casti seruitōes
molestant multiplicat et affligunt
Math. decimo quinto. **Quod** vni

ex minimis meis fecistis etc. Et vestes temporalium honorum suorum ipsis per rapinam subtrahunt et inter se diuidunt. ps. Diuiserunt sibi vestimenta mea etc.

Tunica saluatoris que inconfutis dicitur est. quam milites non diuiserunt. sed ea sortiti fuerunt. dicitur fuisse quedam tunica inconfuta scilicet sine futura contexta. quam beata virgo sibi existenti puulo dicitur fecisse. que tandem secundum crematum corporis dicitur creuisse. et sic semper suo corpori aptata fuisse. que sine detrimen- to quam diu vixit durabat. ita quod ipsa nulla antiquitas consumebat. Illam etiam sicut postea ponunt alij. pilatus habuit et cum vocaretur ad cesarem ipsum volens occidere. mox ut eum videbat iam ipsius contra eum quiescebat. mox vero ut ab eo exierat statim contra eum seuebat. sed eo iterum ad imperatoris presentiam reuocato statim virtute tunice princeps ad mansuetudinem redibat et eum tanquam iustum absol- uere proponebat. Auertens ergo ad hoc princeps expoliari ipsum fecit et tunc contra eum infames ad exilium condempnauit. sicut hec omnia in hystoria quibusdam continentur. **Mox** Tunica saluatoris. i. tunica salutis est diuina gratia. quam maria virgo. i. amantudo penitentie cum ac- tionis et cum virginitate. i. cum purificatione et mundicia confessionis com- punit. ita quod nullam scissuram vel rup- turam alicuius discontinuationis in imperseuerantie ibi comit. unde ad hoc quod maria. i. amara penitentie tunica gratie faciat potest dici illud **Johan. xxi.** Tunica succinxit se

et misit se in mare. **I**sta enim tunica in cristo in bonis personis semper augetur. et quanto plus per bona opera creuerit quantoque ad maiorem etatem peruenit. tanto in ipsis tunica inconfutis. i. gratia et perseuerantia plus augetur. **I**sta autem tante virtutis est quod si pilatus. i. peccator quantumque fuerit in malis ipsam induat. nunquam erit sibi impator celestis deus scilicet ita iratus. quam si eius ista tunica coram ipso in die iudicii comparuerit sibi inmansuetudinem conuertatur. et quam ab ipso deo misericordiam consequatur. **S**i vero contingat quod sine tunica diuine gratie homo adeat. tunc imperatorem deum statim contra eum commouebit et dabit sibi infernale exilium et tormentum. **hinc** ergo dicitur. **Apo. decimo sexto.** Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. **V**el dic quod ista tunica christi signat ecclesiam que reuera simplex inconfutis sine diuisione scismatis vel erroris debet esse et sic poterit semper crescere et auferri. **Ephesio. v.** Ut exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam.

Capitulum sextum. **¶**

Quod mane vna sabbatorum mulieres de nocte veniunt ad monumentum ut emptis aromatibus vnderent corpus christi. **C**um ergo con- terent de lapide que erat ad hystoriam

reuoluendo. scđz q̄. **Math. xxviii**
ponitur. Ecce terremotus factus
est magnus. angelus at̄ dñi descē
dit de celo et accedēs reuoluit la
pidem et sedebat sup̄ eum. Erat
enī aspectus eius sicut fulgur et
uestimētum eius sicut nix. **Satel
lites** vero qui corpus xpi i sepul
chro seruabāt q̄si mortui ceciderūt
Mulieres etiā p̄dicte ad aspectu
ei⁹ fortiter obstupuerūt. Et sicut
marcus dicit hic. mulieres intrā
tes in monumētum viderunt istū
in forma vni⁹ iuuenis stola cādi
da coopertū. **Iste** aut̄ angelus mu
lieres fuit consolatus et resurrex
isse dominū p̄testatus. **Satellites**
vero terruit. et ipsos quasi mor
tuos dereliquit. // **Mora** ¶ Per
sepulchrū dñi p̄t intelligi ecclesia
materialis. in q̄ corp⁹ xpi i sacra
mento altaris seruāt. Vel etiā ec
clesia vniuersal. in qua corp⁹ i p
sona paupū mortuū et dep̄ssuz ia
cet et s̄stentur. Vel sacre sc̄p
ture misterū in quo corpus cr̄sti
mortuū iacet. i. in quo de morte cor
poris cr̄sti hystoria continetur.
Mulieres iste deuote animas seu
mentes vel personas simplices de
signant. que aromata virtutuꝝ a
vnguenta deuotionis. linituram
q̄ cōpassionis portāt. a ih̄sum si
ue in p̄sona p̄pria siue in paupū
cōpassione. vngere et linte affec
tant. **Mar. xxiij.** Venit mulier ha
bens alabastrū vnguenti p̄ci osi et
effudit sup̄ caput ih̄su. **Lapis** grā
dis qui xpm claudit. pondus dif
ficultatis signat. q̄d in via veniē
di ad ih̄sum mulieres istas. i. sim
plices retrahit. atq̄ grauat. **Veni**

endo enī ad pauperēs obuiat la
pis p̄prie paupertatis. **Veniendo**
ad scripturam obuiat lapis diffi
cultatis. **Veniendo** ad eū in sepul
chro mentis p̄ deuotionē obuiat
lapis nostre male consuetudinis
et fr̄ agilitatis. **Et** ideo iste mulie
res ante omnia debent. auxilium
bo noruz querere. vt lapidem hu
iusmodi valeant submouē. dīcen
tes. **Quis** reuoluet nob̄ lapidem
Per angelum istū possunt intelli
gi boni ecclesiastici vel prelati. q̄
reuera debent dicere iuuenes per v̄
tuteꝝ fortitudis et prudētie. aspe
ctu fulgurei per virtuteꝝ seuerita
tis et iusticie. cum uestimentis cā
didis p̄ virtute castitatis et mun
dicie. sicut de angelo thobie dicit
Thob. v. q̄ ipse inuenit iuuenē
splendidum stantem p̄ncipū pa
tium ad ambulandū. **Isti** enī dñt
aspectu sue seueritatis et iusticie
satellites dyaboli. i. peccatores ter
re. isti per equitate et mētis tran
quillitate debēt sedere. isti in monu
mēto xpi p̄ sue passionis meditati
onē v̄l scripturē expositiōez et p̄
paupū nutitionē dñt manere. **Isti**
mulieres. i. simplices dñt consolari et
fouē. et lapidē. i. omne impedimē
tū quo min⁹ ih̄m iueniē. et ad eū
p̄ sp̄e et deuotiōez veniē valeāt re
mouē. et de resurrectione et alijs
articul. ip̄os instruē. **Ap̄. x.** Vidi
āgelū de i forte descendēte de celo cu
ius facies erat sicut sol. **Ista** ergo
est veritas q̄ quotiēs mulieres et
deuoti ad ih̄sū volūt p̄ sp̄e et peni
tentiā accedē. et eū p̄ cōpassiōem
et deuotionem in se vel in suis pau
peribus vngere. **semper** debent
d i

veraciter predicare. **Abadie** in.
Domine audiui auditum tuum et
timui

Qum beata virgo filius dei co-
cepisset et quodam die ad sa-
lutandum elizabet. que iam p sex
menses ante iohanne baptista co-
cepit. in montana celeriter ascen-
dit. sic factum est q iohannes exis-
tens in matris utero xpi et virginis
presentiam sensit. et ob eorum reueren-
tiam exultavit. vñ dixit elizabet
Vnde michi hoc vt veniat mater
dñi mei ad me. vt enim facta est
vox salutationis tue i auribus me-
is exultavit ifans in utero meo i
gaudio. **Mora** **I**sta possunt
allegari ad confirmationes fidei in
carnationis. qua iohannes i vtero
sensit. et ea predicavit exultando i
gaudio. **Vel** potest allegari de sa-
cralitate iohannis. q i vtero existens
estum honoravit. et diuinitatem
eius mox cognouit. **Vel** allega de
humilitate virginis que ad salutem
dum cognatam dignata est ascen-
dere et ad ea festinare celerit. **In**
quo datur nob exemplum. q nullus
debet esse ita magnus aut dignus
quam minores consanguineos de-
beat diligere. et eos quandoq benigni-
ter visitare. **Vel** dic q celi et be-
ate virginis auxiliatae presentia
facit pueros. i. puros et innocen-
tes spualiter exultare. et ob ipso-
rum reuerentiam gaudere. **Mora**

Zacharias pat iohannis bap-
tiste ante natiuitatem ipsius
iohannis mutus extitit. quo nato
statim loquam recuperavit. et i lau-
dem prupit dicens. **Benedictus**
dñs deus israel. **Mora** **I**ohannes. q

interpretatur i quo est gratia sig-
nat diuinam gratiam. q ergo tali
iohanne. i. diuina gratia caret. mu-
tus. i. elinguis efficit. qz salubre
nichil dicere vel loqui approbat.
verum quando iste puer iohannes scz
diuina gratia sibi nascitur. et a de-
o conceditur. tunc bñ congrue verba
salutis loquitur. vñ. **Grego.** Inua-
nuz laborat lingua picatoris. n̄
affuerit gratia saluatoris. **Mora**

Pastores erant i regione vigi-
lantes et custodiētes vigili-
as noctis super gregem suum. **Ecce**
autē angelus dñi stetit iuxta illos.
et claritas dei circumfulsit illos. et
timuerunt timore magno. **Iste** autē
angelus statim consolatus est eos.
et gaudium magnum illis retulit.
et natum in bethlehem mundi salua-
torem nuntiavit. **Illi** continuo vt
laudes celestis exercitus audierat
vsq in bethlehem venerunt. et ma-
riam ioseph et infātem inuolutum
pannis et positum in presepio rep-
pererunt. **Mora** **I**sti
pastores possunt signare bonos sa-
cerdotes prelatos et predicatorēs
prouidos. qui pabulo sacre scrip-
ture vl subuentione tēpali sista-
tie. et alio deuotionis et eucaristie
se et alios nutunt. greges sboi-
torum a lupis infernalibus custodi-
unt. et super ipsos diligenter intē-
dunt. **Lu. xij.** Si sciret pater famili-
as. qua hora sur veniret vigilaēt
vtiqz et non lineret pfodi domuz
suā. **Tales** ergo ab angelis visitāt.
lumine celestis gratie circumfundūt.
timore dñi consternūtur et ab ipso
spualiter consolantur. **Finalit** autē
post mortem vsq in bethlehem que

interpretatur domus patris .i. vsq;
in paradysum transeunt. vbi ma-
riam cum ioseph et cum oibus san-
ctis et infantem xpm inuolutum
pannis humanitatis nostre nec non
reclinatum in presepio re quetiois
eterne psonaliter inueiunt. a quo
gaudiu et consolatione glorie sep-
terne recipiunt et acquirunt. Glo-
rificantes inquit et laudantes deum
in omnibus que viderant et audie-
rant. **Math. 11.** Videntes stellam
gausi sunt et intrantes domum in-
ueniunt puerum cum maria ma-
tre eius. De bent ergo pastores no-
stra sollicitate vigilare vt tale possit
premiu reportare. **Apo. xvi.** Be-
atus qui vigilat.

Capitulu secundu // **A**

Xpc postq contra dya-
bolum temptantem se
preualuit. tadez in na-
zaret veniens sin ago-
gam iudeorum intrauit. Exhorta-
bantur ergo ipsum iudei vt ibi in pa-
tra sua in qua nutritus et conceptus fue-
rat aliq mirabilia faceret dicentes
Quara audiimus facta caphar-
naui. fac et hic in patria tua. cristus
vero in illa patria nulla mirabilia
facere voluit. qz nullum pphetam
in sua patria acceptu dixit. et p
exemplu helie a helizei predicauit
quoz temporibus multe erant vi-
due et leprosi in israhel. helyas ta-
men ad omnia missus est viduaz sa-
reptana. et heliseus vnicu sanauit
leprosu naaman sez sicut. qui ali-
unde non de israhel natus fuerat

Ac si recte vellet dicere dominus.
quia isti phete non illis de patria
alieni gemis fecerunt miracula. et
qz nullus sanctus homo in sua pa-
tria condigne honoratur. et ideo
ad extraneos recesserunt. Ita eti-
am de isto verificata sunt. qz cum
in sinagoga ysaiam exponeret isti
compatriote sui indignabatur de
ipso et eum filium fabri appella-
bant. vnde. **Matth. 23.** decimo terci-
o dicitur qz isti de ipso sic dicebant
Rome iste est filius fabri. nonne
mater ei? et fratres apud nos sunt
vni ergo huic omnia ista. Sicut eti-
am hic dicitur. isti de indignatio-
ne ad iniurias proruperunt et eu-
ad supercilium ciuitatis duxerunt.
et precipitae voluerunt. ipse tamen
per mediu ipsorum transiuit et de eo-
rum manibus euasit. **Lu. 11.** **Mo.**
Ista oia allega qz nimia familiar-
tas patet contemptum. qz ruerat ita est
qz sapiens homo minus reputat in patria
sua qz in aliena. et minus a notis qz
ab extraneis populis et remotis.
Facile enim est vt pes patris inuide-
ant. et vt vicinorum suorum sapientiam
et virtutes alij mordeant et contemp-
nant. Vni cum a quoda philosopho q
reteret a quo esset in hac vita potius
simile cauendum. respondit qz ab inuidi-
a amica. a iniuria inimica. Vni qua-
dog fit qz iniali et inuidi opatore
contra bonos vicinos insurgunt. et
quoniam eos in virtute et sapientia videt
precellere ipsis detrahendo genus ip-
sorum ad memoria reduciunt et qua-
do contra ipsos aliquid dicit nequunt. ip-
si tamen occasio generis vltimodum
dicentes **Rone** iste est filius fabri. nonne
pater eius apud nos sunt vnde huic

omnia ista ac si diceret. **I**ste non est dignus a nobis honorari, nec est credibile ipsum posse virtualiter operari, quem de tanta infimis partibus apud nos dicitur generari. dicunt enim illi. **1. Re. xxvi.** Quis est dauid a quo est filius ysaie. Et tamen istud quam dog non sufficit, quoniam contra eum personaliter insurgunt, et eum de statu et gradu suo precipitant et posterunt, a sua ciuitate et patria fugere et recedere eum aliquo ceteris cogunt. **Math. x.** Inimici hominis domestici eius, sicut patet de illo scipione, qui datus est rei publice romane infirma homo fecisset, ciues tamen romani eius prosperitate et virtutum magnitudinem ferre per inuidiam non valentes ipsum in exilium propulerunt, sicut potest macrobius. Sicut enim dicit dominus. **Math. xm.** Non est propheta sine honore nisi in patria sua. Et ideo sepe fit quod viri prudentes propria patria negligunt et mansionem in alia patria querunt, ibique amplius honorantur, et prosperitate maiori alibi quam apud suos promouentur. Quapropter dominus est abrahe. **Gene. xij.** Exi de terra tua et de cognatione tua et de domo patris tui et veni in terram quam ego monstrauero tibi, et faciam te crescere.

Capitulum tertium

Quoniam petrus et sui socii piscarentur, et per totam noctem laborassent et nichil cepissent, contigit quod dominus nauem illam ascenderet, et de

nauicula turbas doceret, et quod nauem in altum duci, et retia in capturam laxari iuberet. Cum ergo petrus cuius erat nauis de vano labore totius noctis coqueretur et diceret. **Preceptorum per totam noctem laborantes nichil cepimus, in verbo autem tuo laxabo retia, sic factum est quod tantam multitudinem piscium conluserunt quod retia eorum tumberant ita quod aliam nauiculam in auxilium conuocaret, et ambe piscibus repletent. **Lu. v.** **Mo.** **I**sta nauis mora liter signat animam quam quilibet in mari a fluctibus huius vite habet regere, et ab ipsa rethe bone voluntatis laxare, et pisces meritorum in hac nauicula congregare. vnde tamen quod quodum in ista non est christus per gratiam, et quodum duat nox et tenebrositas vitiorum, tam diu deficit captura piscium, i. meritorum. Nocte enim culpe satis potest homo laborare et bona opera perpetrare, vel circa temporalia lucra et negocia insudare, nunquam tamen sibi continget ex tali labore pisces, i. merita acquirere vel habere. Per totam noctem igitur laborantes nichil cepimus. **Psal. xlix.** Inuanum laborauimus sine causa et vane consumpsi fortitudinem meam. Sic teuera quandoque estus ibi per gratiam intrat, ut etiam malacum cogitationum doceat et expellat, et tunc ad eius monitionem et inspirationem rethe voluntatis in altum ducatur in quantum scilicet affectus eius et opera ad eterne vite altitudinem ordinantur, et sic pro certo pisces, i. merita cumulantur ita quod due nauicule, i. non solum anima primo etiam corpus istis piscibus, i.**

o in

samaritani qui erant alienigene
.i. seculares et peccatores vnum
consolationis et oleū cōpassionis
impēdūt. curam et diligentiam in
ipsis exhibent et pretendūt. ¶ **D**
Vel dic alit̄ q̄ ille p̄xi⁹ huic sau-
cato dicitur. q̄ misericordiā egit ī
ip̄si⁹ q̄d ad h̄c allegari potest q̄
sēdm̄ grego. Probatō dilectiois
exhibitiō est opis. Ille em̄ alteri⁹
amic⁹ dicit non meretur. q̄ sibi mi-
sericordiā impēdere nō dignat̄. Il-
le q̄ inuenit̄ bñficus p̄xim⁹ mere-
tur dicit et amic⁹.

¶ Caplm̄ septimū. ¶ **A**

Existente domo apud
martham et ipsa mar-
ta penes hospitalitatis
ministrēiū satagēte ma-
ria marthe soror secus pedes dñi
sedebat et verbū ipsius audiebat
Indignata ego martha de sororis
oculo cōqueritur dicēs. Dñe nō est
tibi curē q̄ soror mea relinq̄t me
solā ministrare dic ergo illi vt me
adiuuēt. ipsa tamē soror p̄ dñm̄
excusatur. et ipsius oculū marthe
laboribus antefertur. martha mā-
tha inq̄t sollicita es et turbata es
erga plurima. porro vnū est necessa-
riū. maria optimā ptē elegit q̄ n̄
aufertur ab ea. **Lu. x. ¶ Mor ¶**
Maria et martha signāt duas vi-
tas. cōtemplatiuā et actiuā. que
ambe vtiq̄ bone sūt. et ambe ēga
dominū existūt. Maria em̄ que in-
terpretatur illuminata v̄l illumi-
natrix. stella maris mae vel ama-

ra cōtemplatiuā vitā signat. que
in dei et sup̄norū cognitiōe illumi-
natur. in se tamen per sui cōfideā-
tionem aliquotēs amaricatur. et
stella maris dici potest per quā a
l̄y dirigūtur. **Ista em̄ sedet p̄ mē-
tis trāquillitatē. sec⁹ pedes dñi p̄
affectionis seculitatē. Ista audit
verbū dei per mandatorū de i attē-
tionem. ad vnū solū vacat p̄ om̄i⁹
dei cultū et dilectionem et per so-
lam eternorū meditationē. **Lu. i.**
Exurgēs maria abiit ī mōtana.
Martha vero vitā actiuā et bo-
norū secularium signat. que vita
in actibus laboriosis ministrat. et
erga proximi vacās utilitatez ar-
ca plurima se occupat. inq̄tūz p̄
terrenorū tumultū et sollicitudinē
tam p̄ se q̄ p̄ alijs in negocijs se-
culi vacat. **Martha** ergo de ocio ma-
rie cōquerit. q̄ seculares de religi-
osorū quiete cōquerūtur. et q̄ pl⁹
ipsis laborant. ideo eis p̄ferri cō-
nantur. relinq̄t inq̄t me solāz mini-
strare sicut videbantur facere illi
Numeri. xxxij. **Nūq̄d** fratres ve-
stri ibūt ad pugna. et vs hic sede-
bitis. **Verūptamē** oculū cōtemplati-
onis laboribus actionis p̄fertur. et
vnitas multitudini. quies mentis
sollicitudini. necessariū congruo
religiosus laycopl⁹ laudatur. me-
liorez inquit p̄tez elegit. **ps.** Me-
lior est dies vna in atrijs tuis sup̄
milia. **Ista em̄** ab eo nō aufertur
q̄ cōtemplatio in hac vita icipi-
tur. sed in alia consumatur.**

¶ Capitulum octauū. ¶ **A**

Dominus volens inducere
homines ad orandum
iuxta illud apostoli sine
intermissione orate. di
cit quod cum quidam amicus de lon
ge venisset ad quendam. et non ha
beret quod poneret ante eum. et iret
media nocte ad amicum suum ut tres
panes peteret mutuo ab eodem
dixit. **A**ice accommoda michi tres
panes. quoniam amicus meus de via ve
nit ad me et non habeo quod ponam
ante illum. **A**icus somnolentem
excusare se volens respondit. no
li michi molestus esse quia iam olu
um meum clausum est pueri mei
mecum sunt in cubili. non possunt sur
gere et dare tibi. si tamen ipse per
seueraret pulsans. alius et si propter
amicitiam non faceret. tamen propter
improbiteriam surgeret et panes
necessarios sibi daret. sicut legitur
Luce. v. n. c. 10. **Mora.** Per ex
emplum hoc vult concludere dominus
dato quod ipse deus qui est amicus no
ster sit in lecto sempiternae quietis.
et ostium sine misericordie clausum
videatur. cuius indigni sumus quod ip
se debeat nobis aperire. et ipse fur
sum sit in paradiso. ubi pueri sui. i.
sancti caritative dispositi in cubi
li voluptatis et quietis seipsum que
runt. **N**ihilominus si quis in media no
cte. i. in multa necessitate et tribulatio
nis obscuritate. ad eum per deuotio
nem veniat. et tres panes. i. tres
theologicas virtutes. fidem spei et
caritatem. vel tres glorie dotes.
vel tres penitentiae partes ab eodem
per orationem petat. ut sic amicum
familiarium qui de via venit ad eum reficiat.
i. ut proprio affectu. qui de mundi ne

go tuis et concupiscentiis redit ad con
scientie secretum gratias et virtutibus
reficiat. per certo dato quod amicus iste
nooster de primo videatur se excu
sare. et quod petat se nolle facere. si
potius furdis auribus dissimulae
si tamen pulsando perseverauerit
mus et diligenter orauerimus ipse in
percussione diligentie nostre surget
et quicquid iuste petimus nobis tribuet
Ideo bene concludit ibidem. **P**etite et
accipietis. pulsate et aperietur vo
bis.

Christus cum a quodam phariseo
fuisset ad prandium invita
tus et illotis manibus se posuisset
ad mensam. phariseus in corde suo in
cepit super hoc murmurare. et inue
bantem dominum super illotum manu
um reprobare. quod cognoscens dominus
reprehendens eos cepit quod exteriora et
non interiora lauabatur. et quod dimis
sis necessariis de superfluis curabat
dicens. stulti nonne qui fecit quod defo
ris est etiam id quod deintus est fecit. nunc
vos pharisei mundatis quod deforis
est et non. **V**e vobis qui decimatis metum
et rutam et omne olus. et preteritis
iudicium et caritatem dei. **Mora.**
In istis verbis dominus videtur rephren
dere multa genera personarum. primo
ypoctas qui solum curat de exterioribus
et ordinandis exterioribus. nichil
autem de interioribus. decimando me
tam et rutam. i. in ceremoniis modica
penitentibus diligentes. in iusticia vero
et caritate et alijs mandatis legis
gravioribus sunt negligentes. cum tamen
deus magis velit mundari interiora
quam exteriora. et potius adimpleri man
data legis grauiora quam leuiora. **Mat.**
xxiii. **V**e vobis qui decimatis metam

et anetiz et ciminu et vlinquetis
que grauiora sunt legis iudiciu
et misericordia et fidem. **¶ C ¶**
Vel i istis dñs rprehēdit quosdā
curiosos q̄ nimis figūt oculū mē
tis i exteriori pulchritudie et mū
dicia q̄q̄ apud deū interiorā sint
sicut exteriora humor vētus sic
de cor pellis mūdiciae sint equalis
Constat em̄ q̄ amota pelle corpis
stati adest sedus humor et vilius
apud deū autem nulla est differe
tia vtrūq̄ em̄ opus est nature
sic enim apud deū redolent feces et
intestina sicut flores et lilia nōne
inqt̄ qui fecit qd̄ deforis est et qd̄
deintus est fecit quasi diceret eq̄
liter munda sunt quātū ē de se q̄
ab eodē creata sunt opifice sola e
nim ymaginatio hominis facit re
putari vnū mundū et aliud imū
dū. **S**icut patet q̄ multe regioēs
sunt in q̄bus hōines man⁹ nunq̄
lauāt mappas vērō et vasa i q̄b⁹
comedunt nūq̄ mundaunt sic au
diuū apud georgianos seruari. **¶**
Ita ergo consuetudine videtur do
minus approbare ymaginationez
vērō hōinū de lauādis maib⁹ rpro
bare. **Mat. xv. Discipuli tui nos
lauāt manus cū quibus paēs mā
ducant ac si vellet dicere xpc̄ q̄
multū est curādū de mundicia mē
tali parum de corporali tamē scdm̄
apostolū. **Thi. i. oīa mūda. rē.****

¶ Capitulū nonū.

¶ A
Hic de tribus fratribus
dicitur quoz vn⁹ dixit
xpc̄. **Magister dic frā
meo vt mecū diuidat**

hereditatem. Cui respondit do
minus dicens **O homo quis me o
stituit iudicē a dñis forez int̄ vos.**
Lu. xi. ¶ Mor ¶ Hoc potest alle
gari q̄ spūales cōtemplatiui et do
ctores nō se debent de negotijs et
iudicijs secularū intrōmittē nec
de diuisionibus aut administrati
onib⁹ terrenorū tractare cum ad
magis vtilia et ardua debeat intē
dere et vacare. **i. Corinthēoz. x. Cō
tēptibiles in ecclesia debent ad ta
lia iudicia requiri.** **¶ B**

Illud at̄ qd̄ sequitur de illo
diuīte cuius ager fruct⁹ vbe
res attulit q̄ multa cogitare et
hortea augere disposuit et aīe su
e dicebat. **Amīma mea mltā tō ha
bes rposita in ānos plurimos cui
vix de celo facta ē. stulte hac noc
te rpetēt animā tuā a te. q̄ at̄ cōgre
gasti cui⁹ erūt. ¶ Mor ¶** Hoc allega
ōtra auaros q̄ suphabūdantiaz di
uitiaz nō studēt pauperib⁹ eroga
re s̄ pot⁹ cōgregare et in ānos plu
rimos cōsuare q̄ de morte p̄p̄inqua
nō cogitāt s̄ in bonis suis diu lux
urari sperāt quibus quandoq̄ r
pentinus interitus aduenit et eo
rū animas demōes subito rapiūt
**Iob. xxxij. Ipsū rapiet a rmat⁹
et bibēt sitientes diuitias ei⁹. ¶ C**

Hic fit mentio de duob⁹ gene
rib⁹ serūoz quos cōstituit do
min⁹ sup familiā suā q̄b⁹ p̄ceptū
ē a dñō vigilare quoz q̄dam vigi
lant et dominū suū expectant vt
quatunq̄ hora venerit scz p̄ma se
cunda vel quarta illos inueniat
vigilantes et isti proculdubio ba
atī dicuntur et eisdem a domino
ministrat. **Am̄ iquit dico vob⁹ qm̄**

q̄ dñs dicit se venisse ad ignem i
terram mittendū et pacē tollendū
et parentes a filijs videndū. hoc
potest allegari quomodo prudens
p̄nc̄ps vel prelatus sume debet
studere vt cōfederationes maloz
cūpat sicut. **Actū. xxi.** ad litte
ram de phariseis et saduceis fecit
paulus. a vt eos igne seueritatis
et iusticie succendat et pacē cum
vitijs et cū hominibz imp̄is tollat
dicens illis. **Math. x.** Nō veni pacē
mittē in terrā sed gladiū. Sicut
ad litterā illud fecit xpc̄ in ecclesiā
a p̄mitua. vbi de vna domo aliq̄
cōuertebatur. alij non et sic ig
nis zel⁹ et discordia nascebatur.
Ap̄. sexto Volebat gladiū mag
nū et datū est ei vt tolleretur pacē
de terra. ac.

Capitulum de amū. II A

Qum pylatus quotiā
galileoz sanguinē eoz
eorum sacrificijs miscuisset
et eos crudeliter occi
disset. cūq̄ in siloa quedā turris
sup̄ xviii homines cecidisset a eos
oppressisset popul⁹ illos q̄ talia pas
si fueant ceteris magis peccatoēs
credidit. de quā tamē credulitate
cristus eos reprehendit et eos non
fuisse pl⁹ peccatoēs alijs asseruit.
sed nisi penitentiā agerent simul
p̄nituros predixit. putatis inq̄t q̄
illū peccatoēs fueant preter oēs.
non dico vob. sed nisi penitentiā
egeritis om̄s simul p̄bitis. **II**
Qor. I Ista possūt allegari q̄
in mūdo culpe non semp̄ corre spō

deht penis. sic nec p̄rema meritis
nec ec̄uerso. Constat em̄ q̄ quā
doq̄ sc̄dm̄ dispositionem ōculte
dei iusticie multi qui non sūt cete
ris peiores casus in hoc mundo sus
tinent grauiores. quoniam sepe
fit q̄ illi qui peiores sunt i hoc mū
do ampliori p̄speritate letantur.
a qui boni sūt quādoq̄ maior ad
uēritate grauatur. Nō debent er
go homines illos deteriores credē
quos vident grauioribus fortūe
casibus succūbere. Bene ergo dicitur
Math. vii. Nolite iudicāre ne
iudicabimini. vide hoc ista actū
ultimo.

Hic fit mentio q̄ cum quidaz
haberet ficum in vmea sua.
et annis singulis fructuz quēret
et non in ea rep̄iet. voluit eā suc
cidē dicens. ecce animi tres sūt ex
quo venio querēs fructū i ficulne
a hac et non inuenio. succidite il
lam vt quid terram occupat. ag
cola domino respondi t. Doine di
mitte eam et hoc anno vt fodiam
arca eam. **II Qor. I** In vmea ec
clesie talis sterilis ficulnea est pec
cator. qui nullū bonoz opm̄ pdu
cat fructum. q̄ p̄culdubio doi
nus non inuenit fructum in eo p̄
tres annos. q̄ nec fructum fidei
spei nec caritatis. cordis. operis.
nec oris. Quazp̄t quātū ē de se
statim vult eam succidere per mor
tē et p̄ dāpnatioēz euellē. cū si
nē fructu frā ecclesie nō debet oc
cupare. **Daniel. vii.** Succidite ar
borē. Sed p̄ certo sub spe q̄ agri
cola. i. prelatus vel predicator illā
arborē per correctionem fodiat
et quod sterora id est proprie

vilitatis considerationē apponat.
sic q̄ fructus bonos p̄ducit. quōq̄
dimittat ipsuz̄ viuere. si vero nec
sic se conuertent. sed lōgamimita
tem diuine paciētie vilipendens.
et in sterilitate victorum perman
ferat. et fructus bonorū opū non
ptulerit. in futurū dominus rei et
et eā per mortē temporalem et eter
nam destruet. et succidet. **Lu. in.**
Iam secus ad radicē arboris po
sita est. omnis ergo arbor non fa
ciens fructū excidetur. et in igne
mittetur.

Incransibelis in sinagoga.
vidit ibi mulierem que habe
bat spm̄ iherimitatis annis. xviii.
erat em̄ ad terraz̄ taliter incurua
ta. vt sursum omnino nō posset re
spicere. cui dñs cum manus impo
sisset. statim erecta est et glori
cabat deum. **Mora** **S**ic vere
fit q̄ in sinagoga fidelū quōq̄ iue
nitur aliqua mulier. i. aliq̄ aia vel
persona diuersis vitis aggraua
ta. et ad terrā. i. terrena p̄ auariti
am est adeo inclinata. q̄ nec celū
mētāliter potest respicere. nec de
celestib⁹ cogitā. sicut ad litteraz̄
videmus de secularibus terrenis
hominibus. qui videtur posse dicē
cū manasse illud. **ij. palpo. vlti
mo. Incuruatus sum vinculo fer
ri et non est respiratio michi. ps.
Dorsum eorum semper incurua.**
Isti em̄. xviii. ānis q̄ constat ex
decem et sex et duobus. iherimi di
cuntur iqtū de cē p̄cepta legis
sex opa misericordie. et duo cari
tatis mandata trāgressi fuisse pro
bant. **Et tamen talibus xpc̄ quōq̄
manum sue misericordie porrigit**

et eos de ciuitate tērenorū erigit
dicēs illud. **Job. xl.** **I**n sublimi
erige et esto gloriofus. ita q̄ isti
de terrenorū auaritia ad celestiu
amorem sani surgūt. et deū glori
ficant et extollūt

Capitulū vndeamū.

¶ A

Quomō crastus p̄ropi
cū sanauit in sabbato
habet. **Lu. xiii.** **I**n quo
notari potest. q̄ null⁹
est ita p̄ropius. i. p̄ supbiam sic
inflatus. nec ita p̄ auaritiā sibi
dus qui saltem sabbatis. i. in festi
uitatibus debeat sanari. et quin
quandocūq̄ xpc̄ in religiōe vlt̄ ec
clesia offertur anim⁹ eius debet q̄
etari.

¶ B

Quistus iuitat⁹ ad cōuiuū
intēdens quō p̄mos recubi
tus eligerent. incēpit eos instru
ere dicēs. **Cū** inuitatus fueris ad
nuptias recūte in nouissimo loco
vt veniens qui te inuitauit dicat
Amice ascende supi⁹. **Et** nō discū
bas in primo loco. nē forte hono
rabilior te inuitatus fuerit. p̄pter
quē te oporteat descendere. et cū
rubore nouissimū locū tenere. **¶**
Mora **I**sta possunt allegari con
tra ambitiosos. constat em̄ q̄ deus
ad suū cōuiuū. i. ad ecclesie vel ad
mūdane p̄sentatis statū sed⁹ di
uersos gradus vniuersos inuitat
retūptū ipse vult q̄ vnusq̄sq̄ gra
dū suū custodiat. et null⁹ ad ali
orē gradū q̄ debeat p̄ ambitioem
ascēdat. s̄ q̄ multi sūt q̄ p̄mos re
cubūt et alioes stat⁹ p̄mat⁹ am
biūt et eligūt. ibidē iure l̄ iniuria

lene ponderant. Constat enim quod quilibet habet causam iudicii facere cum illo potentissimo rege scilicet cum deo. habet etiam necessario unam altissimam turrim scilicet celsitudinem contemplationis et apicem perfectionis perficere. et ideo quilibet debet seipsum colligere. virtutes suas mensuraret computare. ut in se ipso cognoscat si sua merita sufficiant ad hoc quod possint regi in die iudicii occurrere. et turrim moralis celsitudinis confirmare. Alioquin si se diminutum in sufficientem inueniat debet legationem deuote orationis ad deum mittere. et ipsius pacem et misericordiam implorare. **Math. v. Esto consentiens aduersario tuo in via.** **¶ E. VI.** dic contra presumptuosos qui quandoque de suis viribus presumunt. qui turrim perfectionis et contemplationis posse in se et ex se ipsis perficere. et regi christo digne occurrere credunt. Unde sepe fit quod isti ad perficiendum non habent. et quod ultra vires aggreduuntur ardua. ita quod magna volunt attemptare. sed nequeunt consummare. Quapropter necesse est eos in via deficere. et imperfectum edificium dimittere. et sic necesse habet hominum derisionem sustinere dicentium. Ille homo incepit edificare et non potuit consummare. Sicut ista cotidie exprimur in religione. ubi non uicem quicquid sunt ita seruantes in principio. quod ardua opera incipiunt. et ultra vires facere contendunt. quod tamen post cito deficiunt. et a via quam cepant ad vitam communis latitudinem se deflectunt. Nullus ergo debet ex abrupto ardua opera incipere sed deliberando super hoc cogitare. et tunc

fitas mentis et eas computare. ne forte si incepit non valeat consummare. **¶ vii. Seneca** diu est de liberando quod semel est statuendum. **¶ Deo bene** confutitur. **¶ Eccl. in.** Altiorem te ne que fieris.

¶ Capitulum duodecimum. ¶ A

Mulier de celo habes dragmas. si unam perdidit solet lucernam accendere et domum euertere et querere donec inueniat dragmam. quam cum inuenit solet conuocare vicinas et de inuentione dragme que perita fuerat congratulante. **Lu. xv. ¶ Mora.** Dic si vis de decima dragma. sicut de oue ceterima restituta. scilicet de natura humana que scilicet perita fuerat et nouem ordinibus angelorum adiuncta ut habes super **Math. xviii.** Et dic quod mulier est diuina sapientia. que de reparatione ruine angelice gaudet. **¶ B. ¶ Vel** dic moraliter quod si mulier. i. anima de decem dragmis. i. de decem mandatis vel de complemto et perfectione virtutis aliquid perdidit per aliquod peccatum. statim debet lucernam rationis accendere domum conscientie per contritionem euertere. et totum per confessionem reuolueri. et ita per satisfactionem diligenter querere quousque eam possit recuperare et spiritualiter inuenire. quam si inuenit debet summe gaudere et exultare. **¶ Vel** dic quod mulier debet gaudere de recuperatione perditae dragme. i. anime peccatis et ad hoc totis viribus laborare.

unde supra in eodē dicitur. **C**au-
diūz ē angelis sup vno peccatore
penitentiā agente q̄ sup nonagita
nouem iustis.

Quidā hō habuit duos filios
quorū minor a p̄re substātie
portionem se cōtingētē petens et
rapiēs a patre recessit. et p̄fect⁹
in regionē lōgiquam substātiāz
suā viuēdo luxuriosē cōsūpsit. Tā-
dem vēto orta fame esurit. et v
in ciuiū regionis adhefit. et ip̄s
porcos pauit. et plerūq; ventrem
hūm de porcorū siliq; impleere cupi-
ebat et tamen nemo sibi dabat.
Ille ergo fame afflictus opulentā
patris dom⁹ memorat et ad p̄re-
suū rediē et misericordiā ei⁹ petē
cogitat. dicens itra se. Quātū merce-
narij in domo patris mei habūdāt
paibz. ego autē hic fac p̄eo. **S**urgā
autē et ibo ad p̄re meū et dicā. pat̄
peccauī i celū et ostra te. **I**ste ergo
ad p̄re hōc mō reit. quē p̄ vidēs
misericordiā mot⁹ i os ei⁹ euit. et
stola p̄ma ip̄s iduit. calcamēta in
pedibz et amulū in manibz ei⁹ po-
suit. et occiso sagmato vitulo cōui-
uū fecit dicens. Epulemur et man-
ducē. qz hic fili⁹ me⁹ mortu⁹ fu-
dāt et reuixit. piēat et inuēt⁹ est.
Fili⁹ autē senior q̄ tūc in agro fue-
rat dū ad domū rediēt et sonū in-
strumētōrū audiēt. et causā cōui-
uij cognoscēt. q̄ plurimū indig-
nat⁹. et iaz itraē reuēs ostra p̄re
dicebat. **E**cce tot ānis seruiui tibi
et nūq; mandatū tuū p̄terui. et
tam nūq; dixisti michi hōdū vt co-
mederē cū amicis meis. p̄ isto autē
vitulū sagiatū occidisti. q̄ substā-
tiā suāz cū mētibus dissipauit.

Pate e vēto de inuētiōe fratris per-
ditū se oportē gaudere dixit. et sic
p̄mogemū indignatiōēz tēpēa uit
et finaliter ad cōuiuiū cū alijs in-
troiuit. **A**llegoria. **I**sta pos-
sūt allegoricē exponi et mysticē. **A**-
llegoricē hō iste signat deū patre-
z q̄ a p̄ncipio duos filios. i. duos
populos subditos habuit scz iudai-
cūz qui eāt p̄mogemū atq; ma-
ior. **E**xo. quarto. **F**ilius meus pri-
mogemū israel. et populūz gē-
tiliū qui erat adolescentior et ido-
tior. **M**ath. xxi. **H**omo quidam
habuit duos filios et cetera. **I**ste
igitur insipiens adolescens scilicet
populus gētilis in principio a pa-
tre suo. i. a deo de quo dicit dñs.
Ascēdo ad p̄re meū et p̄re vest. i.
portatiōēz scz dona naturalia et scien-
tiās philosophicas accepit et a p̄re
deo p̄ ydolatriāz recessēs i regioem
lōgiquāz. i. in statū dampnatiōis
et peccā ubi lō sua et virtutes natu-
tuales cū meretabz. i. cū carnis de-
licijs deuastrauit. inq̄tū varijs vi-
cijs carnalibz se sedauit. et inq̄tū
substātiāz suāz. i. naturā p̄ eaz cor-
rupit et ḡuauit. vnde vni ciuiūz
regionis scz dyabolo adhefit. qui
ip̄sum porcorūz. i. peccatū et carna-
liū philosophorū consortio copulauit
quorūz siliquas. i. quorūz errores et
vanas doctrinas comedē et acqui-
tē q̄ plurimū affectauit et tamē
de ip̄is habē ad plenū neq̄bat. qz
nō ad sufficiētiāz sibi dabat. **T**e-
no. in. **P**aruuli peccerūt panē et
nō erat q̄ frangeret eis. **I**ste ergo
filius prodigus scz gētilis popu-
lus fame et desiderio cognoscēdi
uēz deū estuans. ad patre deum

isto. vñ istoru dōr videtur eē. **Ma**
thēi. xii. Reuertar in domū meaz
vnde exiui. **Con**trari ergo et humi
liati quando reuertuntur ad reli
gionem et misericordiā postulan
tes suā fatentur culpā et cōfusiōez
pater qdem. i. prelatius debet tales
benigniter recipere. stolā. i. habitu
iplos induere. anulū arraz salutis
. i. penitētiā eis cōcedere. et calci
amenta bonorū tpaliū p sustēta
mento eis t̄buere. vitulū sagina
tum. i. xp̄m in eucaristia scilicet pas
sionis estī memoriā iphis offerre
et de eorū cōuersiōe dēt gaudē
Et q̄ cōmuniter frat̄ p̄mogeitus
q̄ non fuerat poigus. i. alij fr̄es a
religiosi q̄ nunq̄ patrē derelique
runt. sed patrē et prelato seruiētes
in religione sepe manserunt
contra tales indignat̄. ipsos post
cōuersiōe et reditū de testantur
illosq̄ dep̄mere a dignitatibus et
ab officijs repellere. et culpas p̄ce
dentes exprobraē cōprobāē. quin
imo si talibus fiat cōuiuū. i. si ta
libus detur bñficiū. l. a p̄ze plato
eis fiat p̄ceteris aliq̄d tpale solati
um. tales p̄mogeiti cōquerūt dicē
tes. **E**cce tot ānis seruiō tibi et nō
dedisti michi hedū. i. beneficiū. hu
ic aut̄ deuoratori et apostate ofers
fauore et obsequū. **T**unc pat̄ iste
prelatus debet tales reprehendere
et a suis detractiōibus cohibere.
et pro suis cōuersis peccatoribus
ne iterato incōdāt aliorū murmu
rationibus obuiaē dicēdo eis. fili
ti semper meū es et omnia mea
tua sūt. hic aut̄ frat̄ tuus mortu⁹
fuerat. et ideo epulari et letari o
portet. ac si diceret. **V**os nō debet

tis contra tales indignari. nec eos
exacerbare. sed de eorum cōuersiōe
et salute benignit̄ exultare. **Luce.**
xy. Gaudium est angelis dei sup
vno peccatoe penitētiā agēte. **V**
E **¶** **V**el die generalit̄ q̄ quicūq̄
peccator a deo peccato recedit. et
ptem sue substantie. i. bona natuā
lia i diuersis vitijs expedit et vni
cuiū regionis. i. mūdo adherens.
porcorū. i. immundicariū obsequijs
se submittit. sed fame t̄bulatiōis
cogente. ad patrē deū per penitēti
am quandoq̄ reuertitur. q̄ ip̄sū
statim solet misericordit̄ recipere
vestibus virtutū induē. vitulam
saginatū a sue carnis lasciuia occi
dere. et ad eum cū gaudio festina
re. sicut supra. **V** **¶** **V**el die
q̄ hodie multi sunt dñi hūic pat̄
familias similes. qui nouiter ve
nētes ad suaz curiam. dato q̄ sint
p̄digi et mali dū tamē sciant ver
ba adulatoria dicere pater pecca
u. solēt letius recipere et p̄miare ci
tius q̄ illos q̄ semper secum fuerūt
et q̄ diu in familia sua māserūt et
in agro suo. i. in admīstratiōe sua
diut⁹ laborauerūt. noua em̄ pla
cēt. q̄ sicut dicit̄. **Leui. xxvi.** No
uis supueimētib⁹ vetera pietatis.
V **¶** **V**el die q̄ apud patrē deū acq̄rūt
dona āphioā tam gratie q̄ glorie
illi. qui q̄nq̄ peccatoes fuerūt. et
penituerūt q̄ illi q̄ nūq̄ deliquerūt
tātus em̄ p̄t esse eorū fetuor post
lapsū. q̄ penitēs pl⁹ mētur. q̄ q̄
lēte i iusticia cōuersatur. **No. v.**
Vbi aut̄ habūdauit delictū super
habūdauit et grā.

¶ **Capitulū decimū terciū. ¶**
E **i**

regressus est ad dominum p̄ grā
tius referendis . alij vero noue; q̄
hebrei erant nullatenus sūt reuer
si. **Q**uid videns dominus . **E**cce iqt̄
decem mūdati sūt a noue; vbi sūt
non fuit qui rediret et daret glo
riam deo . nisi hic alienigena . **Lu .**
xvii . ¶ **Q**uorū ¶ **I**bi die q̄ ire ad
sacerdotes nichil aliud est spūali
ter q̄ de peccatis cōfiteri . q̄ s̄z q̄n
decem leprosi . i . peccato res . q̄ sunt
decem p̄ceptorū transgressores . et
qui hys transgressionib⁹ sūt cor
rupti volunt a lepra vitiorū puri
ficari necesse habent ad castū per
orationē peruenire et per imploā
tionem . nec nō per cōtationem cla
maē et ad sacerdotes per cōfiteōi
ppositum ambulaē . et tūc dū so
lum ad sacerdotes ire incipiāt et
dū solū cōfiteri pponāt a culpa hu
iusmodi liberantur . **V**etūptamē
necesse est q̄ cōfessio sequatur . ali
oquin i culpā p̄stīmā relabūtur
Sola em̄ cōfessio cū pposito cōfite
di peccatum tollit et gratia; resti
tuit . **ps .** Dixi cōfitebor aduersus
me in iustitiā meā domino et tu r̄
misisti impietate; peccati mei ¶ **V**el
allega q̄ isti alienigenae . i . seculares
et layci vt cōmunē melius regre
tiātur deo de collatis beneficijs . q̄
regulares et clerici . q̄ isti de uote
ad dominū reuertuntur . illi vero
obtentis beneficijs temporalibus
et spūalibus peccatorūq; indulgē
tijs in sua ingratitude torpescere
cōprobantur . ¶ **B**

Quōs dñs cōditionē diei iudi
cij declarare . et q̄ ignote a
subito veniet demonstrare dixit
Sicut fulgur ex insperato appaēt

sic erit aduentus filij hōmīnis . **S**i
cut i diebus noe . homines edebāt
et bibeāt vendebāt et emebāt a
de diluuiō non precauebant . ta
mē diluuiū cito venit . ita q̄ om
nem hōinē submersit et inuoluit .
sic inquit erit in die iudicij **E**t s̄z
iungit q̄ tūc duo erūt i loco vno
duo in agro vno . duo molentes
in mola vna et de oibus istis vn⁹
assumēt et ali⁹ relinqt̄ ¶ **Q**uorū **A**lle
ga illud quomodo iudiciū a extre
ma t̄bulatio hominibus sūt igno
ta et ideo cauti⁹ puidenda **A**lle
ga etiam quō de omni statu aliqui e
runt saluati et aliq̄ dāpnati . q̄ de
illis qui sūt in lecto et in statu q̄
etis et in statu cōtemplationis . et
de illis qui sūt i agro i labōe mū
dialis negotiationis . et de illis q̄
molūt in mola vna . i . i vna obma
tione cōiugal cohabitatiois . vn⁹
assumetur et alē relinqt̄ . i . aliq̄
saluabūtur et aliqui dāpnabunt̄
aliqui a deo eligūtur et aliqui re
pbi cōdēpnabuntur . **E**t breuit̄ de
omni statu et gradu aliqui sūt bō
ni aliqui mali .

¶ Capitulum decimū quintū ¶ **A**

Hic ponitur de vicia q̄
apud iudicē iniquitatis
se vindicari ab aduer
sario petebat qd̄ iudex
iniquitatis sibi nō pp̄t iusticiā s̄pp̄t
oportunitate cessit . **Lu . xviii .** ¶
Quorū ¶ **V**oc̄ p̄t applicari ad iustā
tiam oratiōis quia si iniqu⁹ iudex
propter importunitatem voluit

iusticiam facere. multo fortius de
us per orationis instantiam voluit
quod iuste petitur concedere. vide su-
per capitulo xi. de amico qui petebat
tres paes. unde .ij. Thimo. .iiij.
Insta oportune et importune. **B**
O E phariseo qui se iustificabat
et publicanum contempnebat. et
bona sua recitabat dicens. Non sum
sicut ceteri hominum raptores adul-
teri. sicut hic publicanus. Ieiunabo
bis in sabbato. et de publicano
qui percutiens pectus suam miseri-
cordiam implorabat. sed nec oculos
erigere ad celum presumebat dicit hic
quod publicanus iustificatus recessit.
quod tamen non legitur in phariseo pre-
sumptore. **M**ora. **I**sta exemplum
est possit allegari quod propter placet deo
humilitas peccatoris quam severitas
presumptoris. magis est deo accep-
tabilis peccatoris confessio penite-
ntis. et proprie vilitatis recordatio. et
ex consideratione culpe nata humi-
liatio. quam illi qui nunquam taliter deliquit
arrogans iusticie proprie presumptio
aliorum contempnus. et sui ipsius bo-
nitas opinio. Igitur sequitur. Omnis qui
se humiliat exaltabit. **I**llud propterea
accidit in religione. ubi sunt quidam
pharisei. id est qui se reputant alius ma-
gis iustos. si vident aliquem publi-
canum. id est aliquem qui ante deliquerit. dato
quod ipsum vident penitente et misericor-
diam dei implorante. tamen ipsum so-
lent contempne et abhorrere. et se
ei preferre et detestari. et tamen apud
deum magis diligitur iste humilis non
presumptuosus quam superbus iustus propter fra-
gilitatis non expertus. **A**pud deum ni-
hil magis quam humilitas penitentie re-
putatur sine qua nulla virtus pla-

cet. **Luce .xv.** Gaudium est angelis
dei super uno peccatore qui se convertit
nonaginta novem iustis. qui non indigent
penitentia.

Capitulum decimum sextum **II**

Quoniam esset ihesus in iheru-
salem princeps quidam
publicanorum zacharias nomine
quererebat videre ihesum
quis esset et non poterat pro turba.
quod statura pusillus erat. et per-
vires ascendebat in arborem sicomo-
rum ut videret eum. quod inde erat tra-
situs ihesus ergo videns devotio-
nem ipsius ipse vocavit dicens zacharias
festinans descende. quod hodie in domo
tua oportet me manere. qui festi-
nans descendit et eum gaudens in do-
mum suam recepit. qui ex tunc ad omnes
ita conversus est quod dimidium bonorum
dedit pauperibus. et si quem defrau-
daverat in quadruplum sibi restituere
promisit dicens. Ecce dimidium bono-
rum meorum do pauperibus. et si quem
defraudavi reddo quadruplum. **Luce**
xx. **M**ora. **P**er istum zachariam
intelliguntur quodam boni seculares. qui
scientia et moribus sunt pusilli. et qui
dato quod ihesum pro contemplatione vi-
dere cupiebant. turba tamen secu-
larium negotiorum sunt aliquo modo
improbiti. **Mat. xx.** Turba incre-
pabat eos ut tacerent. **V**erumptamen
sepe fit quod tales ultra vires suas con-
stant. et sic ad videndum ihesum. id est ad contem-
plationem spirituum subleventur. ascendunt ergo
in arborem et crucis per passionis contem-
plationem. et sic videtur christus per simplices devo-
tiones. **Ca. iiij.** Egredimini filie sion et
videte regem salomonem. **C**ristus vero
E **iiij**

peccatorib9 inueniuntur aliq̄ q̄ de
um magnificant et exaltant. **Lu.**
tercio. Potens est deus de lapidi
bus suscitare filios abrahe. **Illa q̄**
secuntur hic de .x. mnas vide. Ma
xxv. vbi agit de talentis. Illa q̄ se
cuntur capitulo .xx. vide. Mat.
xxi. et .xxij.

Capitulum decimum septimum. ¶ A

Dum quadā die in tem
plo multi multa pone
rent et offerret. inter
eos fuit quedā pauper
cula vidua que duo minuta in ga
30 philanū mitteret. **Hoc ergo vi**
dens dñs ipsā omib9 alijs ptulit.
et donū suū ceteris magis iudica
uit dicens. Hec paupcula vidua
plus q̄ omnes misit. qz ceteri ex ha
bitudātia sua miserunt. hec aut̄ oēs
victū quē habebat misit. Lu. xxi.
¶ Mor. Hoc pt̄ allegari qz de9
in elemosinis et opib9 erogatiois
magis attendit affectū. et magis
cogitat volūtate. q̄ opus q̄ntita
tis. qz magis reputat̄ illud qd̄ hō
dat deo de necessario. q̄ qd̄ dat o
pulentus et plen9. Qd̄ etiā apud
hōines dēt esse. qz magis dēt hō di
ligē et pl9 poterare munus amici
pauperis. q̄ mun9 aīci dītis. vñ.
Catho. Exiguū munus cum dat
tibi pauper amicus. acapito placi
de et cetera.

Capitulum decimum octauū. ¶ A

Quistus factus in agonia
prolixius orabat. qz trā
ferretur ab eo calix patris
auxiliū inuocauit. verū tñ volun
tati patris se submisit dicens. **Pa**
ter si possibile est trāseat a me ca
lix iste. Non tamē sicut ego volo
sed sicut tu vis. Luc. xxij.

Mor. Hoc potest allegari. q̄to
maior instat tribulatio l̄ periculosi
or agonia mentis. tanto debet ad
deum frequentior fieri oratio. verū
tamē q̄uis hōmo se videat multi
pliciter tribulatū. nunq̄ tamen dēt
a deo simpliciter petere talem tri
bulationem amoueri. sed semper
sub conditione debet diuinaz volū
tatem antepone. et sui corporis sa
luti. suoz naturali appetitū debet
dei beneplacitū atēferre dicens. Nō
mea volūtas sed tua fiat. Debz etiā
am supponē. qz de9 meli9 scit qd̄
sit vtile homini q̄ ipsemet hōmo.
Hñ nouit celestis medic9 qd̄ ne
cessariū sit egro. et qd̄ credit esse
pena. medicina est.

Hic dicit qz sudor xpi fact9 ē
vt gutte sanguis decurren
tis in terrā. **Allega qz sanguis nre**
stantie tpalis. q̄ per sudorez ac
quiratur n̄ dēt furū ad dītes ascē
dē. s̄ deorsū p̄ elemosinas ad pau
peres declinare.

Illud qd̄ hic dicit xpc iudeis
ad se capiendū venietib9. **Sz**
hec est hora vestra. et potestas
tenebrarū. Et sile illd̄ qd̄ dicit. Io
n. Nōdū venit hora mea. a. Io. viij
Nōdū misit in eū man9. qz nōdum
veneāt hora ei9. Ita vidēt suppo
nerē qz certa negocia certis hōis
attribuūtur. et scdm̄ pprietates
E n̄

horarum euentus negotiū variē
tur. et sic ista verba xpi ad opio
nē astrologorū p̄ma facie accedere
om̄ oscantur. **S**z eorū opimo non
est vera. nec em̄ facta xpi nec ali
orū hominū subiacent factō. qz vir
tus intellectualis nō est alligata
organo corporali. et ideo non ē s̄
iecta cuiusq; actio ī corporali. p̄
ter quod influx⁹ siderum non per
tingit directe ad ipsum. s̄ tātum
modo indirecte. inq̄tū s̄z ipressi
o facta appetitū sensitūo rōndat
quodā mō ad appetitū intellectūū
vnde ait p̄tholome⁹ maxi⁹ astro
nomus. **S**apiens dñabitur astris

Capitulū decimū nonū ¶ **A**

Vobus discipul̄ euntē
bus in emaus. adiunx
it se dominus in specie
p̄gmi. oculi autem eo
rum tenebatur ne eū cognoscerēt
p̄p̄ eis interpretaretur scripturās
Finaliter quando venerunt ad ho
spiciū. cum xpc̄ incepit eis pacē
frangere ipsuz cognouerūt. et eū
in fractione panis plenarie perce
perunt. **Luce. xxij.** ¶ **Moz. 4**
Sic vere in via hui⁹ vite hom̄ sim
plices secū hñt estū p̄ gratiā. ip
sū tam̄ per sciētiā non cognoscūt.
qz isti sūt q̄ simpliciē cōfiteēt et vē
racē credūt. finalit̄ tam̄ in hospi
cio p̄adyi in vespere mortis quā
do panem eterne sacetatis ip̄s
distubuet ip̄z perfecte cognoscēt
et facie ad faciē dīnitatis eius es
sentiam intelligēt. **Mar. vltio**

Ibi eum videbitis sicut dixit vobis
¶ B. 47 die q̄ duo discipuli sunt
duo populi. gentiles et iudei. qui
dum in forma p̄gmi ī carne sc̄z
hūana in itinere huius mundi per
sonaliter xpi videbant. ip̄sū tamē
per fidē cognoscere nequierunt.
tandē postq̄ scripturas ip̄s per
predicatos expoluit. a postq̄ pa
nē sacre doctrine ip̄s distubuit
ip̄sum cognouerunt inq̄tum ī eū
crediderunt. et fidem ei⁹ per apo
stolos receperunt. **Supra. ij.** **C**
cogouerunt de verbo qd̄ dictum eāt
eis de puero

Hic dicitur q̄ ih̄s in medio
discipulorum post resurrec
tionē apparuit. sed cū stupore et
gaudio miraret̄. et se videre sp̄m
opmarent. resurrectionē suā ip̄
sīs per duo testimonia pbauit. in
q̄tum pedes et manus palpandos
et vidēdos obtulit. et p̄te; piscis
assiet fauū mell̄ sibi ab ip̄s tra
dituz manducauit. **S**ic dicit sp̄s
liter loquendo q̄ ille a mortuis. i.
a peccatis resurrexisset per peniten
tiam veraciter cognoscitur. qui se
per confessionē videndum et per
correctionem tangendum volun
tate exhibet. qui piscem assum. i.
xpi passionem per cōpassionē mā
ducat. et fauū eterne dulcedinis
per deuotionē degustat. **ps. Bu**
state et videte quoniam suauis ē
dominus ac.

**Explicunt Moralisationes su
per Lucam.** ¶ **20**

Incipiunt moralisationes sup
Iohannem.

Capitulum primum **¶ A**

Iohannes
euangeli
sta q̄ iter
euangeli
stas vlti
mo scrip
sit euāge
liū. aliqd
sup addit

de factis et operibus saluatoris q̄
alij obmiserunt. De istis ergo aliq̄
breuiter ponaz et modo huic ope
ri scdm capitula i quibz huiusmōi
sunt insera; et adiungā. Ergo hic
capitulo scdo fit mētio. q̄ xpc cū
ad nuptias que facte sunt in cana
galilee cū matre eius esset vōt⁹
et vinū defecisset. hoc curabat ma
ter eius sibi dicere. ad finem illū
vt factū miraculo possz sponſi vē
rēcundiā opite. dicens vinū n̄ ha
bent. Xpc vero sibi satis dure res
pōdisse videtur dicens. Quid mi
chi et tibi est mulier. Vēcūptamē
responsionē durā p facti sequen
tis dulcedine; tempauit. Sex em̄
ydrias lapideas in loco positas. et
scdm purificationē iudeorū ordia
tas aqua ipleri iussit. aquā mox
in vinum conuertēs architelino et
hys q̄ erāt in nuptijs. ppinari mā
dauit. q̄ vt gustasset aquā vinūz
factā. sponſus vōrans et arguēs
melius vinum vsq̄ in fine; serual
se narrauit. dicens Omnis homo

bonum vinūm p̄mo potit. et euz
inebati fuerint. illud quod de feri
us ē. tu autē; seruasti bonūz vinū
vsq̄ adhuc. **Iohā. ij. ¶ Mor**
Nuptie iste signant gau diūm et
p̄sp̄ritatem mundanā. que nup
tie bene in galilea que it̄pretatur
transmigratio facte dicuntur. p̄
eo q̄ omne mūdānū gaudiūz tral
migrans et trāitorū repitur. Ad
istas tamē nuptias vocatur quā
doq̄ tam xpc q̄ maria. inq̄tū illi
qui mūdi gaudia celebrāt hoc si
ne peccato et cū bona m̄tentione.
et cū aliq̄lis cōt̄ionis et am aruti
dimis cōsiderationē facere studēt
et sic ihesuz et mariam p̄culdubio
secū habent. Ihesus em̄ bonā iten
tionem signat. maria autē; disci
pline amaritudinem signat. sup.
Lu. ij. Inuenerūt puerum cū ma
ria matre eius. Quid ergo; p̄cer
to vinū perfecte cōsolationis sibi
deficit. qz scz nullum potest eē ita
magnum gaudiū t̄pale vbi perfca
cōsolatio sit. vinū inq̄t nō habēt
qz ōmbus cōsideratis semp est pl⁹
inuenire de amaro q̄ de dulci. et
de aq̄ q̄ de vino. et de t̄bulatione
q̄ de gaudio in nuptijs et p̄sp̄ci
tatibus huius mūdi. **Pla. xxxij.**
Cū cāico nō bibent vinum amara
erit potio bibentibus illam. Sed
p̄certo domin⁹ p̄cepit ministrus
huius cōuun. i. mundane p̄sp̄ri
tatis sectatoribus. q̄ ydras lapi
deas. i. corda sua dura et incoeuta
primo aqua conpuuctiois imple
ant. et q̄ p̄mo fletibus et lacimis
culpās lauent. et tunc finaliter
dominus de aqua ista vinum fa
ciat. in quantum suam amaram

E v

ista. ¶ **Mor** ¶ **Q** Tēplū sūte
ecclesiam. boues signāt laborē bo
ne operatiōis et p̄dicatiōis. oues
signant simplicitatē honeste et hu
milis conuersationis. colūbe spūs s̄c̄i
et gratiam seu sacramentalis comu
nionis. nūmularij signant sectato
res auaritię et agricultores t̄p̄alis
sūstātie et possessiōis. Cū ergo in
templo eccl̄ie sūt aliq̄ q̄ vendūt bo
ues. i. laborē bonoꝝ operū et fa
ciunt agriculturā p̄dicatiōis p̄
spe t̄p̄alis retributiōis. Aliqui
q̄ vendunt oues. i. p̄ p̄p̄c̄iōē s̄c̄i spe
glorie mundanę simplicit̄ et humi
lit̄ viuunt. Aliqui qui v̄dunt co
lūbas. i. q̄ gr̄as spūs s̄c̄i et eccle
sie sacramēta officia et beneficia
p̄ t̄p̄ali mercede offerunt. Aliqui
nūmularij. i. aliqui auari qui solū
lucris et pecunijs intēdunt. idē o
xpc̄ flagello sue seuerē iusticię per
mortē t̄p̄alē et etiam illos et eoz
sēq̄ces de tēplo ecclesie eiciet. es et
pecuniam ipsoꝝ auaroz di sper
det. cathedras v̄dētū colūbas. i.
status et dignitates simoniacoꝝ
subuertet. Nō vult em̄ q̄ domus
patris sui que est ecclesia efficiat
domus negociatiōis. nec q̄ illa
que domus orationis esse debueāt
spelūca latronū seu habitaculum
malozū hominū nomine. Omne
em̄ turpe lucrū ex idē p̄cipit aufer
ri. et ante omnia secularia negōci
a. nec nō vana opa simoniaca et
p̄p̄c̄iaca scelera submoueri dicēs
Auferte ista hinc. Et breuīt ista ē
v̄ritas. q̄ cathedre. i. officia et dig
nitates illoꝝ qui in tēplo ecclesie
vendūt colūbas. i. simoniacoꝝ q̄
vendūt spūalia. a deo subuertūt

et in prosperitate manete nulla
tenus permittūtur. sed a deponūt
a infortunijs affligūtur. **Osee. ix**
Propter maliciā adinuentioꝝ ip
soꝝ de domo mea eiciā eam. Num
mulatioꝝ etiā qui sunt ibi. i. auā
roz ecclesiacoꝝ es a domino effun
ditur. inq̄tū post mortē talioꝝ
diuitie ipsoꝝ a q̄busdā rapiuntur
et p̄tim a patribus p̄tiz a fami
liabus p̄tim a latronibz disper
guntur. ita q̄ p̄ aīma sua de qua
dū viuerēt cogitāe noluerūt nec
misse nec elemosine pagūtur. qui
potest capere capiat.

¶ Capitulum secundū

¶ **A**

Illud quod ponitur de
fatigatione domini su
per fontem iacob cum
vellet ire in ciuitatem
samarie que dicitur sychar. a quo
mulieri samaritane q̄ veniebat ad
hauriendū aquā predicauit. Et q̄
quinqz viros habueāt sibi dixit. et
eam et mltos alios per eā ad se cō
uertit. quia ista concues suos ad
ihesum vocauit et adduxit. et quo
mirantes apostolos q̄ cum mulie
re loqueretur in messem alienam
misit sicut diffinitue hic ponit
Johannis. viij. ¶ **Mor** ¶ **E**xponitur
per doctores de gētilitate que a p̄i
cipio quinqz viros. i. quinqz s̄c̄us
naturales habuit. sed ipsis mortu
is et corruptis alteri viro qui non
fuit vir sed fornicari⁹ sc̄z dyabolo
per ydolatriam adhesit. Quinqz iqt
viros habuisti et quem modo ha
bes non est tuus vir. — Que tan
dem ad castum qui ad ciuitatem

de scendit de celo et accedens iudol
uit lapidem. **¶ B.** Vel dic q̄ ista
piscina signat penitentiā circa quā
multitudo languentium peccatorum
sperat intrare. Quia illi qui sunt
ceci per ignorantiam. claudi per
iniusticiā. aridi per inuidiā q̄ exsic
cat ossa sperat finalit̄ per penitēti
ā se saluare. **¶** Ista est q̄ dicitur bēt
saida domus frugū. q̄ fruges vir
tutum ibi colliguntur. domus pe
cudum q̄ simplices qui hostiē dñi
fūt ibi sacerdotib⁹ offeruntur.
dom⁹ venatorū. i. peccatorū. q̄ ip
si venatores ibi finaliter se abluc
opmā ē. Et sic breuit̄ ista ē dom⁹ o
mnium q̄ quinq; hēt portic⁹ inq̄tū
om̄s qui quinq; peccant sensibus
in istā sperat intrare et ad istā con
fluere p̄probāt. vñ ill⁹ dñi. **Job**
30. Ibi constituta est domus om̄
uiuenti. et omnia flumina iteāt
mare. **Ecclesiastes. 1.** Sed p̄ certo
nisi angelus interueiat. i. n̄ dei mi
sericordia int̄cedat. q̄ i piscina pe
nitētiē aqua; op̄ūctiois moueat.
tal̄ iher⁹ et penitēs p̄ nichilo la
boāt. sol⁹ em̄ mot⁹ aq̄. i. sol⁹ op̄ū
ctōis act⁹ peccatorū sp̄ualit̄ sanat.
Verūtamē non excluditur qui
quandoq; domin⁹ sine penitētiā ali
quos liberet sicut apparuit i pau
lo. solo em̄ verbo solaq; inspirati
one p̄t hominē liberae et absq; pe
nitētiā a crimibus expiāe. vñ. **Ro
māo.** Arbitramur iustificae hominē
sine operibus. q̄ aliq; sūt q̄ p̄ peni
tentiā sicut p̄ viam iuris comu
nis saluantur. aliq; vero p̄ solam
dei gratiā sp̄ualē sicut p̄ p̄uilegi
um sanātur. ita q̄ cū ip̄s q̄ ex
p̄uilegio dispensatur. **Ro. nono**

Misēlor cū voluēo. **Surge** i q̄tol
le ḡbatū tuū et ābula. Est em̄ gra
batū lect⁹ pauperū q̄ signat peccm̄
q̄ hō q̄n p̄ orationē surgit et p̄ o
fessionē grabatū peccā tollit. et p̄
hō opa m̄cedit tunc sanus a peccō
re cedit. verūtamē non debet am
plius peccare ne p̄pter ingratitu
dinem ip̄sum at̄ngat deterius fu
sternere. **Io. viii.** Vade et ampl⁹
noli peccare. **¶ C.** Vel dic q̄
multi siml̄ currebant ad piscinā
vn⁹ solūmodo sanabatur. q̄ dato
q̄ oēs fideles ad penitentiā; gene
raliter currant pauca tamē salutē
reportant. q̄a dicitur. i. **Coz. nono**
Oēs quidē currunt s̄ vnus accipit
brauiū. Multi sūt vōti pauci vero
electi. **Math. 11.** Vl̄ die quomodo
diligentiā valde est p̄ficiua q̄a qui
est magis diligens ad piscinā; in
trandum aut aliquod opus bonū
p̄agendū; debet esse prior ad pre
miū; et q̄ alios p̄uenit currendo
ip̄sos quo ad sanitatē vel lucrūm
p̄cedet. **¶** Vel dic q̄ ista languen
tes signant illos qui sunt in pur
gatorio qui piscinā; p̄dysi igre
diuntur. scdm̄ q̄ aqua diuine mi
sericordie ad indulgendum moue
tur. scdm̄ q̄ ab angelo. i. a deo or
omat. sed q̄o; reueā q̄daz ibidē
p̄ longa tempora sunt in miseria
et languore. quia non habent hō
minē qui eos ibi mittat. i. qui pro
bis it̄cedat vel opera satisfacto
ria faciat. a sic oportet q̄ languor
a dolor diuic⁹ i purgatorio p̄seue
ret quousq; veniat dñs q̄ ip̄os li
beret atq; soluat. Dñe i q̄t n̄ habes
hōinē ac. Vnde qui sic i purgato
rio languēt possūt de suis amas

ecclie balneantur. sed relecti exte-
rius dimittuntur. vnde xpo dicit
ps. Tibi derelictus suus pauper or-
phanus tu eris adiutor eius. **V**l die
q angelus est prelatuſ pisce ec-
clesie ppositus. ad que cu omnes
currat vt sanetur. i. pmoueantur
per ipſu. ille solus ab ipſo portat re-
mediu q plus venit ad obsequiu l
qui habet mediatorem puratore
vel magistru.

Capitulu quartu.

Aduertur ad dominu
per iudeos queda muli-
er in adulterio dephen-
sa. ill ego sciscitabit
qo de ipsa iudicaret. cum moyses
huiusmodi lapidari mandaret. a
ex hoc ipsum cape volentibus vt
si diceret eam esse lapidandam co-
tra misericordia qua pdicabat fa-
cere videretur. si vero ipsam di-
mittendam assereret legis trans-
gressor haberetur. **I**hus remedia
do et vtraq eoru temptatiuaq ne-
quiciaq itrepando inclinans se di-
gito incepit i terra scribere dices.
qui sine peccato est. pmu in illam
pus lapidem mittat. quo apeto
quilibet recede cupiebat. ipse vo
vt locu daret exeundi iterum i ter-
ram scribebat. **C**um ergo secundo
scriberet. ones vn9 post aliu inci-
pientes a senioribz recesserunt. a
ihesu solu cu muliere stante i me-
dio reliquerunt. **I**hus aut mulie-
rem absoluit. a eam ab ipsis libe-
rauit dicens. nemo te condempna-
uit. **A**t illa. nemo dne. **N**ec ego te
condempnabo vade a apius noli pec-

cate. **Jo. viii.** **M**or **I**sta pol-
sunt exēplari allegari ad multa
pmo ad cautelas malignoꝝ qui p-
ponunt hominib9 pblemata bi-
cornuta. vt quocūq se vertūt vel
respondeant in amico capiāt. pru-
dentes tamen vici sciunt euadere
et mediam viam tenentes sciunt
tales malicias in caput facienti-
um retorquere. **V**l alle-
ga quo non dicit q eminosus cri-
minosum accuset. et quo quilibz
anteq condempnet aliu debz sc̄p-
tura qua scripsit deus in terra sue
conscientie. i. ppe sine rasis timor-
su legere. a ibi peccata sua cogno-
scere. **E**t sic cum se videt maioꝝ
vel similia aliquos es commississe. de-
bet ab huiusmodi vdicatiua accu-
satione cessare. **D**icit em q i illa
scriptura qua in terra xpc scripsit
quilibet peccata sua videbat. qb9
visis continuo recedebat. **C**um er-
go dominus scripsit in mente a
in conscientia cuiuscunq scripturaz
indeliblez scilicet conscientie sine
resim et remorsum. constat q si e-
am bene legimus et peccata no-
stra bene ponderauerimus. statim
videbimus nos indignos ad alios
iudicandum et ad male de alijs
opmandum. a sic de talibus accu-
sationibus et iudicis quiescem9
et ad nostri consideratione poti9 re-
cedem9 dicentes. **Q**ui sine peccato
e pmu re. ac si dicit **N**o de c3 pecc-
res alios accusaē. sed poti9 se casti-
gaē. **Mat. vii.** **Q**uo vides festuca
in oculo fratris tui. trabez autez
in oculo tuo non consideras. **V**l
Vel illud allega q xpc fecit sc̄do
scribens vt locu recede di daret. pt

centū et quinquaginta tibus discipu-
lis. xpc panem et pisces ad comē-
dendum diuisit. **Iohā. xxi.**
Mor **I**sta allega q̄ apostoli .i.
predicatores q̄diu sine esto .i. sine
xpi grā sunt. tam diu nichil prē-
dunt. et retbe predicationis p̄ ni-
chilo in seculi maē ponunt. Quia
nullos pisces .i. nullos fluxibiles
peccatores capiunt aut cōuertūt.
et potissime de noctē .i. quādo sine
lumine diuine gratie predicant a
piscantur. Et quando ad sinistraz
nauigij .i. sub spe bonozū terre-
rum. vel glorie temporalis que p̄
sinistrā intelligitur retbe predica-
tio mis sue mittere noscūtur. Sed
quando xpc p̄r gratiam uult eis
ad esse. a ad eius instinctū ad dex-
teraz nauigij. .i. in spem eterne re-
tributionis retbe pdicationis noue-
runt ponere. et ad uolūtatez super
nam omnia ordinare. tunc habū-
dāter pisces capiuntur et pecca-
tores conuertūtur. Igitur ad dex-
teram est ponēdū retbe. p̄sente do-
mino et non absente. cui⁹ cōtra-
rium multi predicatores faciunt
q̄ solum ad laudem humanā pre-
dicant. et sic ad sinistra nō ad dex-
terā retbe ponūt. **Proū. iij.** Cor
sapientis in dextera eius stultū in
sinistra. **B** **Q** Vel dic q̄ pe-
tr⁹ et q̄libet iust⁹ debet tūmicā ho-
nestē cōuersationis sibi succingere.
et se in mari penitentie ponere. a
ad ihesu⁹ q̄ est in littore p̄adyfi p̄
bona opa uenire et ab ipso pran-
dium eterne refectiois recipere
Luce. xxiij. Ecce prādium pauī uē-
nīte. **U**l die q̄ ista ad cōmēdatio-
nem fidei petra dicūtur. qui p̄ na-

uem uenire noluit. s̄ in mari se po-
luit. et sic super aquas uel saltē p̄
aquis iuit

Hic sequitur de petro cui ter-
dixit domin⁹ petre amas me
p̄asce oues meas. i q̄ dicūt petri
ēphicē negatioez purgatā. **F**it etiā
hic mētio de p̄māto ecclesie dato
petro et etiā de morte eius. De io-
hāne euāgelista. de modo sui de cel-
sus inq̄tū de eo dicit xpc. Sic eū
uolo manere donec ueniā. de quo
ita exijt sermo et opinio m̄t frēs
q̄ discipulus ille non moritur. .i.
q̄ mori nō debebat ac. Igitur ista
ad cōmēdatio nē petri et iohānis
possunt adduci. sed de hys omib⁹
ad presens omittamus

Explicūt. Moralisationes sup
Iohāne. Incipiunt. Moralisatio-
nes super actus Apostolorū.

Capitulum p̄mum.

Dactib⁹
apostolo-
ru pau-
ca s̄ bre-
uitate
transcur-
ro a pau-
ca de m̄-
tis acci-

piens ad finēni op̄is iā fatigatus
accelero. ideo de iuda p̄ditore et
suspensioe ei⁹. uide sup̄. **Math.**
xxvij. **I**lls aut qd̄ hic dicit. ca. p̄
mo q̄ xpc dixit discipul de futuro
tempore querētib⁹. Nō ē v̄m noscē
t̄pa q̄ pat̄ posuit i sua potestate.
Doc pt allegāi q̄ xpi discipulos

et amicos .i. viros religiosos non oportet vacare ad inuestigandū futurorū tēpū rationē sicut faciūt astronomi qui scrutantur curiosas scientias. q̄ quis ista possint habere in plurimis veritatem. habent tñ amexam magnā vanitatē. paucam vtilitatem et magnā distractionis a salute anime laxitatem.

Ista ergo sapiētiē diuine reliquatur. nec circa hoc mēs nostra pl⁹ debito distrahatūr. q̄ deus ē qui mutat tpa sicut dicitur. **Eccl̄i. iij. Alacora te ne quesieris.**

Mathias loco iude mortui. fuit electus. a per sortes factio ieiunio a deo manifestatus.

Mo. Hoc potest allegari q̄ quē voluntatem dei per sortes non est illicitū. dū tamen veritas q̄ queritur a deo sola manifestari potest ieiunijs et orationibus exquirat.

Cōstat q̄ deus quocūq; mō voluerit p̄t cuiuscūq; negreij veritate ostendere. et q̄tū est de se sortes nō videbātur esse male. cū om̄s ātūq; tā infideles q̄ catholici om̄s eūtur sortibus vti esse. sapiēte teste. **Sortes** mittuntur in ollā et a dño diriguntur. quis ergo ecclesiā a vsum sortūz phibuerit p̄t simplices et p̄eo q̄ pagani quādā vīdūtatis in sortibz esse credebat. vñ sicut ait plim⁹. certas sortes deē fortune cōsecrabāt. virtute q̄ eum veritate inuenire se certū existimabāt. **Possūm⁹** tñ dicē q̄ sortes q̄ ad deū solūmodo mediate l immediate referuntur nō sūt phibite q̄si male. sed pot⁹ male et illicitē per ecclesiā sūt phibite. de hys tñ nolo aliq̄o determināe nec stilū

meū circa talia dilatare.

Capitulum secundum

Discipulis congregatis die penthecostes in vñ factus est repete son⁹ aduētijs spūs vehemē

nis a repleuit totā domū vbi erāt sedētes. et aperuit illis dispersite lingue sicut ignis. et ceperunt loqui varijs linguis p̄ vt spūs sctus dabat eloqui illis. **Cum** ego plures nationū populi cōuenisset sic actum est. q̄ p̄sentibus apostolis vnusquisq; linguā suam icelligebat. et ipsos loquētes dei magnalia quilibet lingua ppria audiebat. **Audientes** ergo q̄ isti q̄ galilei erant talia facerēt mirabātur.

Rōne inquit om̄s isti q̄ loquūē galilei sunt. quomodo ergo audimus eos vnusquisq; linguā suā illos loquētes. **Actū. ij.**

Mo. Recte videtur q̄ isti beati apostoli figuram beatorū predicatorū gesserūt. fit em̄ quandoq; q̄ discipuli cristi. .i. boni religiosi vel clerici in vno collegio vel studio congregantur. vbi in vnitāte caritatis et concordie cōuersantur. studendo et cōtemplando ibidē sedētes et a mūdi tumultibus qui estētes. i sciētis et moribz informantur. **Qd** vidēs spūs sctus ipos quandoq; visitat et domū sciētie sue domis et q̄tūz replet et ditat. a linguas eorū dispersas facit appere i q̄tū facit eos nūc de vno nūc de alio p̄dicāe a suā eloquētiā a doctūā nūc ad illū nūc ad aliū applicāe. **Et** sic sedz cōdicōez locorum

temporū et personarum verba su
a diuersimode variare. Et apparū
erunt illis disparitate lingue et lo
quebantur varijs linguis zc. q̄ p̄
dicatorum lingua. i. ipsorū eloquē
tia et doctrina nōn debet esse vni
formis sed disparata. nō eadē sed
distincta. quia aliter debet loqui
diuicibus. aliter pauperibus. ali
ter desolatis. alit letis. alit iustis.
Nunc debet loq̄ de paradiso. nūc
de inferno. nūc de grā. nūc de cul
pa et sic de alijs. vt scilicet parti
medi. elamite. iudei et pselici. cre
tes et arabes. i. ois iudicō persona
rum audiat apud eos linguā suā
.i. doctrinā siue condicōm cōformēz
vnde predicator debet esse om̄ibus
omnia sicut dicit apostol⁹ de seip
so. Coz. ix. Om̄ibus om̄ia fac
tus sum. q̄ sicut idem dicit. No.
p̄mo. Grecis et barbaris sapien
tibus et insipientibus debitor suz
Facit ergo spūs sanctus varijs li
guis loqui. quādo cor et linguam
predicatorum vel doctorū affluen
ter instruens varia facit sonare
et scripturam diuersimode intelli
gere et de thesauro suo noua et ve
tera p̄tinare. Tamen iste spūs su
per singulos sedere debet inq̄tum
singulariter et singularim singu
las gratias diuersis diuersimode
p̄tatur. q̄ sicut dicitur. i. Coz. xij.
Diuisiones gratiarū sūt. idem autez
spūs diuidens singulis put vult
Aouerte tamē q̄ mali facilliter so
lent de iustis et peccatorib⁹ et vi
ris scientificis spū sancto repletis
iudicare. et maxime si vident eos
de humili plebe natos solent eoz
veritate et doctrinā vilipendere

et eos ebrios et fantasticos repu
tare. Nunq̄ inq̄unt om̄es isti q̄ lo
quuntur galilei sunt zc. Et mali si
milititer dicunt. Nonne om̄es isti
rustici de plebe humili nati. vnde
ergo presumunt coram nobis et a
lis ita loqui. Ills potissime viden
tur dicere nōnobiles q̄bus nō vide
tur q̄ nullus inferioris generis ē
dignus coram eis apparere. et of
ficiū dignitatis habere et eos re
prehendere vel docere sicut. Mat
xiii. dicebāt de custo. nonne hic ē
filius fabri. i. vnde ergo huic om̄ia
ista. Vide si vis. Lu. xij. Et tamē
isti debent aduertere q̄ spūs vbi
vult spirat. et q̄ non est apud eū
acceptio personarum. Et alij mali
quādoq̄ viros iustos fantasticos
et ebrios reputant q̄n dei magna
lia. i. alta dei opera et iudicia trac
tant. sicut ad litteram patet de se
cularibus. q̄ omnes solent fatuos
et fantasticos dicere. quos vidēt
in scientijs phisicis. et in osideatio
ne opum naturalium studē sicut de
ēsto apparet. q̄n feruētius p̄dica
bat dicebāt q̄ de momū habebat.
Omnes isti qui non intelligebant
apostolos cū liguis varijs. ipsos
dicebāt ebrios. sicut mūdā q̄ nō
intelligūt sciētias auiditas. eoz
sectatoēs reputāt fatuos. sic dicitur.
i. Coz. ij. Animal hō nō papit
ea q̄ sūt spūs dei. stulticia ē illi et
nō p̄t intelligē.

¶ Capitulu ep̄u

¶ A

Quidā q̄ eāt claud⁹ ab ote
romatis siue. quez baiula
bāt cotidie ad portā tēpli q̄

ita q̄ multitudinis credentium erat
cor vnum et anima vna. nec quisq̄ e
deum que possidebat aliquid suum esse
dicebat. sed erant eis omnia omnia.
ita vendentes domos et agros
afferebant precium ante pedes a
postolorum et diuidebatur singulis
prout unicuique opus erat. ita q̄
magna gratia erat in illis. nec quisq̄
erat egenus in eis. Contigit autem
q̄ ananias quodam vendidit agrum et
conscia uxore sua fraudauit de pre
cio parte quodam parte ante pedes apostolo
rum posuit et aliam partem retinuit. Cumq̄
petrus ipse increpauit super hoc dicens
Cur temptauit sathanas cor tuum non
ne manes tibi manebat et uenuda
tum in tua erat potestate. non es me
titus hominibus sed deo. proinde expiauit
Uxor autem eius quod tunc absens erat post
tres horas ueniens et uerba petri audi
ens ante pedes eius cecidit et expiauit
Videtur ergo supponere petrus q̄
ipse non peccauerat retinendo
partem. cum totum posset retinere
sed potius q̄ totum precium non appo
suerat super hoc inueniendo. **Actuum.**
v. 17. 18. **19.** **20.** **21.** **22.** **23.** **24.** **25.** **26.** **27.** **28.** **29.** **30.** **31.** **32.** **33.** **34.** **35.** **36.** **37.** **38.** **39.** **40.** **41.** **42.** **43.** **44.** **45.** **46.** **47.** **48.** **49.** **50.** **51.** **52.** **53.** **54.** **55.** **56.** **57.** **58.** **59.** **60.** **61.** **62.** **63.** **64.** **65.** **66.** **67.** **68.** **69.** **70.** **71.** **72.** **73.** **74.** **75.** **76.** **77.** **78.** **79.** **80.** **81.** **82.** **83.** **84.** **85.** **86.** **87.** **88.** **89.** **90.** **91.** **92.** **93.** **94.** **95.** **96.** **97.** **98.** **99.** **100.**
101. **102.** **103.** **104.** **105.** **106.** **107.** **108.** **109.** **110.** **111.** **112.** **113.** **114.** **115.** **116.** **117.** **118.** **119.** **120.** **121.** **122.** **123.** **124.** **125.** **126.** **127.** **128.** **129.** **130.** **131.** **132.** **133.** **134.** **135.** **136.** **137.** **138.** **139.** **140.** **141.** **142.** **143.** **144.** **145.** **146.** **147.** **148.** **149.** **150.** **151.** **152.** **153.** **154.** **155.** **156.** **157.** **158.** **159.** **160.** **161.** **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.** **301.** **302.** **303.** **304.** **305.** **306.** **307.** **308.** **309.** **310.** **311.** **312.** **313.** **314.** **315.** **316.** **317.** **318.** **319.** **320.** **321.** **322.** **323.** **324.** **325.** **326.** **327.** **328.** **329.** **330.** **331.** **332.** **333.** **334.** **335.** **336.** **337.** **338.** **339.** **340.** **341.** **342.** **343.** **344.** **345.** **346.** **347.** **348.** **349.** **350.** **351.** **352.** **353.** **354.** **355.** **356.** **357.** **358.** **359.** **360.** **361.** **362.** **363.** **364.** **365.** **366.** **367.** **368.** **369.** **370.** **371.** **372.** **373.** **374.** **375.** **376.** **377.** **378.** **379.** **380.** **381.** **382.** **383.** **384.** **385.** **386.** **387.** **388.** **389.** **390.** **391.** **392.** **393.** **394.** **395.** **396.** **397.** **398.** **399.** **400.** **401.** **402.** **403.** **404.** **405.** **406.** **407.** **408.** **409.** **410.** **411.** **412.** **413.** **414.** **415.** **416.** **417.** **418.** **419.** **420.** **421.** **422.** **423.** **424.** **425.** **426.** **427.** **428.** **429.** **430.** **431.** **432.** **433.** **434.** **435.** **436.** **437.** **438.** **439.** **440.** **441.** **442.** **443.** **444.** **445.** **446.** **447.** **448.** **449.** **450.** **451.** **452.** **453.** **454.** **455.** **456.** **457.** **458.** **459.** **460.** **461.** **462.** **463.** **464.** **465.** **466.** **467.** **468.** **469.** **470.** **471.** **472.** **473.** **474.** **475.** **476.** **477.** **478.** **479.** **480.** **481.** **482.** **483.** **484.** **485.** **486.** **487.** **488.** **489.** **490.** **491.** **492.** **493.** **494.** **495.** **496.** **497.** **498.** **499.** **500.** **501.** **502.** **503.** **504.** **505.** **506.** **507.** **508.** **509.** **510.** **511.** **512.** **513.** **514.** **515.** **516.** **517.** **518.** **519.** **520.** **521.** **522.** **523.** **524.** **525.** **526.** **527.** **528.** **529.** **530.** **531.** **532.** **533.** **534.** **535.** **536.** **537.** **538.** **539.** **540.** **541.** **542.** **543.** **544.** **545.** **546.** **547.** **548.** **549.** **550.** **551.** **552.** **553.** **554.** **555.** **556.** **557.** **558.** **559.** **560.** **561.** **562.** **563.** **564.** **565.** **566.** **567.** **568.** **569.** **570.** **571.** **572.** **573.** **574.** **575.** **576.** **577.** **578.** **579.** **580.** **581.** **582.** **583.** **584.** **585.** **586.** **587.** **588.** **589.** **590.** **591.** **592.** **593.** **594.** **595.** **596.** **597.** **598.** **599.** **600.** **601.** **602.** **603.** **604.** **605.** **606.** **607.** **608.** **609.** **610.** **611.** **612.** **613.** **614.** **615.** **616.** **617.** **618.** **619.** **620.** **621.** **622.** **623.** **624.** **625.** **626.** **627.** **628.** **629.** **630.** **631.** **632.** **633.** **634.** **635.** **636.** **637.** **638.** **639.** **640.** **641.** **642.** **643.** **644.** **645.** **646.** **647.** **648.** **649.** **650.** **651.** **652.** **653.** **654.** **655.** **656.** **657.** **658.** **659.** **660.** **661.** **662.** **663.** **664.** **665.** **666.** **667.** **668.** **669.** **670.** **671.** **672.** **673.** **674.** **675.** **676.** **677.** **678.** **679.** **680.** **681.** **682.** **683.** **684.** **685.** **686.** **687.** **688.** **689.** **690.** **691.** **692.** **693.** **694.** **695.** **696.** **697.** **698.** **699.** **700.** **701.** **702.** **703.** **704.** **705.** **706.** **707.** **708.** **709.** **710.** **711.** **712.** **713.** **714.** **715.** **716.** **717.** **718.** **719.** **720.** **721.** **722.** **723.** **724.** **725.** **726.** **727.** **728.** **729.** **730.** **731.** **732.** **733.** **734.** **735.** **736.** **737.** **738.** **739.** **740.** **741.** **742.** **743.** **744.** **745.** **746.** **747.** **748.** **749.** **750.** **751.** **752.** **753.** **754.** **755.** **756.** **757.** **758.** **759.** **760.** **761.** **762.** **763.** **764.** **765.** **766.** **767.** **768.** **769.** **770.** **771.** **772.** **773.** **774.** **775.** **776.** **777.** **778.** **779.** **780.** **781.** **782.** **783.** **784.** **785.** **786.** **787.** **788.** **789.** **790.** **791.** **792.** **793.** **794.** **795.** **796.** **797.** **798.** **799.** **800.** **801.** **802.** **803.** **804.** **805.** **806.** **807.** **808.** **809.** **810.** **811.** **812.** **813.** **814.** **815.** **816.** **817.** **818.** **819.** **820.** **821.** **822.** **823.** **824.** **825.** **826.** **827.** **828.** **829.** **830.** **831.** **832.** **833.** **834.** **835.** **836.** **837.** **838.** **839.** **840.** **841.** **842.** **843.** **844.** **845.** **846.** **847.** **848.** **849.** **850.** **851.** **852.** **853.** **854.** **855.** **856.** **857.** **858.** **859.** **860.** **861.** **862.** **863.** **864.** **865.** **866.** **867.** **868.** **869.** **870.** **871.** **872.** **873.** **874.** **875.** **876.** **877.** **878.** **879.** **880.** **881.** **882.** **883.** **884.** **885.** **886.** **887.** **888.** **889.** **890.** **891.** **892.** **893.** **894.** **895.** **896.** **897.** **898.** **899.** **900.** **901.** **902.** **903.** **904.** **905.** **906.** **907.** **908.** **909.** **910.** **911.** **912.** **913.** **914.** **915.** **916.** **917.** **918.** **919.** **920.** **921.** **922.** **923.** **924.** **925.** **926.** **927.** **928.** **929.** **930.** **931.** **932.** **933.** **934.** **935.** **936.** **937.** **938.** **939.** **940.** **941.** **942.** **943.** **944.** **945.** **946.** **947.** **948.** **949.** **950.** **951.** **952.** **953.** **954.** **955.** **956.** **957.** **958.** **959.** **960.** **961.** **962.** **963.** **964.** **965.** **966.** **967.** **968.** **969.** **970.** **971.** **972.** **973.** **974.** **975.** **976.** **977.** **978.** **979.** **980.** **981.** **982.** **983.** **984.** **985.** **986.** **987.** **988.** **989.** **990.** **991.** **992.** **993.** **994.** **995.** **996.** **997.** **998.** **999.** **1000.**
Mat. 23. **1.** **2.** **3.** **4.** **5.** **6.** **7.** **8.** **9.** **10.** **11.** **12.** **13.** **14.** **15.** **16.** **17.** **18.** **19.** **20.** **21.** **22.** **23.** **24.** **25.** **26.** **27.** **28.** **29.** **30.** **31.** **32.** **33.** **34.** **35.** **36.** **37.** **38.** **39.** **40.** **41.** **42.** **43.** **44.** **45.** **46.** **47.** **48.** **49.** **50.** **51.** **52.** **53.** **54.** **55.** **56.** **57.** **58.** **59.** **60.** **61.** **62.** **63.** **64.** **65.** **66.** **67.** **68.** **69.** **70.** **71.** **72.** **73.** **74.** **75.** **76.** **77.** **78.** **79.** **80.** **81.** **82.** **83.** **84.** **85.** **86.** **87.** **88.** **89.** **90.** **91.** **92.** **93.** **94.** **95.** **96.** **97.** **98.** **99.** **100.** **101.** **102.** **103.** **104.** **105.** **106.** **107.** **108.** **109.** **110.** **111.** **112.** **113.** **114.** **115.** **116.** **117.** **118.** **119.** **120.** **121.** **122.** **123.** **124.** **125.** **126.** **127.** **128.** **129.** **130.** **131.** **132.** **133.** **134.** **135.** **136.** **137.** **138.** **139.** **140.** **141.** **142.** **143.** **144.** **145.** **146.** **147.** **148.** **149.** **150.** **151.** **152.** **153.** **154.** **155.** **156.** **157.** **158.** **159.** **160.** **161.** **162.** **163.** **164.** **165.** **166.** **167.** **168.** **169.** **170.** **171.** **172.** **173.** **174.** **175.** **176.** **177.** **178.** **179.** **180.** **181.** **182.** **183.** **184.** **185.** **186.** **187.** **188.** **189.** **190.** **191.** **192.** **193.** **194.** **195.** **196.** **197.** **198.** **199.** **200.** **201.** **202.** **203.** **204.** **205.** **206.** **207.** **208.** **209.** **210.** **211.** **212.** **213.** **214.** **215.** **216.** **217.** **218.** **219.** **220.** **221.** **222.** **223.** **224.** **225.** **226.** **227.** **228.** **229.** **230.** **231.** **232.** **233.** **234.** **235.** **236.** **237.** **238.** **239.** **240.** **241.** **242.** **243.** **244.** **245.** **246.** **247.** **248.** **249.** **250.** **251.** **252.** **253.** **254.** **255.** **256.** **257.** **258.** **259.** **260.** **261.** **262.** **263.** **264.** **265.** **266.** **267.** **268.** **269.** **270.** **271.** **272.** **273.** **274.** **275.** **276.** **277.** **278.** **279.** **280.** **281.** **282.** **283.** **284.** **285.** **286.** **287.** **288.** **289.** **290.** **291.** **292.** **293.** **294.** **295.** **296.** **297.** **298.** **299.** **300.** **301.** **302.** **303.** **304.** **305.** **306.** **307.** **308.** **309.** **310.** **311.** **312.** **313.** **314.** **315.** **316.** **317.** **318.** **319.** **320.** **321.** **322.** **323.** **324.** **325.** **326.** **327.** **328.** **329.** **330.** **331.** **332.** **333.** **334.** **335.** **336.** **337.** **338.** **339.** **340.** **341.** **342.** **343.** **344.** **345.** **346.** **347.** **348.** **349.** **350.** **351.** **352.** **353.** **354.** **355.** **356.** **357.** **358.** **359.** **360.** **361.** **362.** **363.** **364.** **365.</**

malicioſoz adiuuenti ombus . ſic
dicit . **Mat. xv.** Omnis planta cō
quā non plātauit pat̄ meus cele
ſtis eradīcabitur . **Illa** aut̄ q̄ ſunt
a deo . dato q̄ quādoq̄ videntur de
ficē n̄ tñ deficiunt ſe d̄ excreſcunt
et multum conualeſcūt . **.i. Joh. ij.**
Omne q̄d ex deo eſt manet in eter
num ac̄ .

Capitulum quintū. **¶ A**

Hoſtoli dixerūt q̄ nō
erat equū eos dimitte
re v̄bū dei a miſtrae
menſis . et q̄ certos vi
rōs ad hoc miſteraū eligerent . q̄
bus in conſpectu apoſtolorum ſta
tūtis et manibz ipſis impoſitis hoc
miſteraū tradiderūt . ſicut ſcribitur .
Actū. vi. **¶ Mor.** **¶** Hoc
poſt allegari q̄ viri ſpecū latīū
et ſcientificā q̄ poſſunt predicāre a
doctore . et q̄ nouerūt ſtudio orati
oni et cōtēplatiōni vacare . non de
bent illud ſanctū officīū dimitte
re vt menſis . .i. pauperū corporali
bus nutitiōibz et actiue vite occupa
tiōibus . videlicet tēporaliuz pla
turarum p̄motiōibus poſſint va
care . **Talia** officia inferioribz et in
doctioribus debent omitti . a eiſdē
per apoſtolicarū manuū impoſiti
ōnem . .i. per prelatorū ordinatiōem
iungi . alij vero ſcientificā miſte
rao verbi . .i. p̄dicatiōni nō terrene
admiſtratiōni debent ſpirituali
deputari . **Sic** enim de⁹ ad litterā
videtur facere . cum prelatiū ter
renas raro vult viros ſciētificos a
theologicis dare . quos ad vtiliōā
et magis ardua creare voluit . et

ſeruare **Iſtas** aut̄ iuſtis et terre
nē ſciētie pitis concedit . quos ſoz
ſā magis viles ad hoc nouit **Nō**
eſt iquū equū nos reliquē ver
bum dei . et miſtrare menſis . **Cō**
ſiderate ergo viros quos cōſtitua
mus ſup hoc opus . nos oratiōni
et miſterio v̄bi dei iſtātes erim⁹
Ita tamen nō faciūt moderni reli
gioſi a theologia . q̄ iſti p̄ alijs ſe
ingerūt . et relicto verbi dei mi
ſterio miſtrare et p̄fici menſis q̄r
q̄ ſicut dicitur . **Phili. ij.** Omnes
que ſua ſunt q̄runt non que iheſu
cristi .

Capitulum ſextū. **¶ A**

In hoc caplo octauo di
citur q̄ cum ſimoni ma
gus vidiffet in ſamar
a q̄ apoſtoli faciebāt
multa miracula q̄ per ſuatiuz ma
nuum impoſitiōem ſanct⁹ ſpūs
dabatur gentibz credētibz . venit
ad apoſtolos . et obtulit pecuniaz
dicens . **D**ate michi hāc poteſtatē
vt cuiūq̄ impoſueo man⁹ accipi
at ſpiritum ſanctum . petre⁹ autez
ipſum tēphēdēs p̄ hęc verba eū
repreſſit . **P**ecunia inquit tua tē
cū ſit in perditionem qui donū dei
exiſtimasti pecunia poſſideri . **Nō**
eſt tibi pars neq̄ ſors in ſermone
iſto . cor em̄ tuū nō eſt rectū corā
deo . in ſelle enim amaritudinis vi
deo te eſſe . **¶ Moraliter** **¶**
Iſte ſymon ſignat ſymonia cos . q̄
ab ipſo denoīnati fuerunt . qui
bū magi dicūt . q̄ p̄ dona ſua oca
los v̄ci iudicij platorū illudē pbāt
F in

simones etiā .i. obediētes possunt
dici . eo q̄ tales p̄ ceteris solent
obediētes et adulari . et sic possūt tā
simoniā q̄ demoniā appellari .
Tales em̄ spūs sancti gratiaz seq̄
ordines sacramenta benefica q̄bz
annexa est potestas dādi spirituz
sanctū et sacramēta ministrādi
medi āte pecunia mituntur emē . q̄
illud q̄d sciētis et virtutibus ob
tinere nequeūt muneribz volunt
impetraē dicētes . date michi hāc
potestate . **V**erūpramē petr⁹ . i. bō
nus superior debet tales acriter r̄
darguere et eoz munerā r̄futaē
dicēns . Pecunia tua tēū sit i pet
ditionē . Et simile habetur dāni
el . n̄ . **M**unera tua tibi sint a do
num domus tue alteri da . **N**odi
e ap̄d multos prelatos ē contrari
um q̄ non repudiāt quod offerit .
sed magis affectant vt pecunia tri
buatur dicētes . **Q**uid vultis mi
chi daē et ego eū vob̄ tradā . **M**at
xxvi . **V**idē em̄ allegare cū ap̄lo
illud . i. **C**oz . ix . **S**i vob̄ nos spūali
a seīnam⁹ nō magnuz ē si nos car
nali a vestra metamus . **B**
Ethiops quidā eunuch⁹ et
magister gazarū cād acis re
gine ethiopū . recedens de iherusa
lem vbi causa oratiois venerat .
sedēs in curru legebat librū . **P**sa .
scz vbi hoc dicitur **G**enerationem
eiz q̄s enarrabit . **P**hilipp⁹ aut̄ ex
spūs sc̄i mandato curru se adiun
gens et occasiōe accepta p̄scriptu
rā quā legebat sibi viāz veritatis
predicās ip̄z ad xp̄z ouertit et des
cendē tē de curru cōtinuo baptiza
uit . **T**ādē vero sicut in gestis beā
ti mathei legit̄ . idē ethiops beātō

matheo in ethiopia predicanti . q̄
plurima bō fecit . ip̄sūq̄ hys q̄ ad
fidē p̄tinent q̄ plurimū coadiuuat
Moz **I**sta possūt allegari quō
oratio deuo cō et lectō sunt ad fidē
manuductua . salutis aīe causati
ua . **I**lle paga n̄ causa orationis
de ethiopia i iherusalē veit q̄ legē
do scripturas sedēs i curru se occu
pabat . et idē p̄ illū ad fidēz vō
meru it cui⁹ scripturā legebat . q̄
q̄ scripturē lectōibz occupat ad o
ne bonū facit̄ inclinat̄ . **T**hio .
in . **S**criptura dimit⁹ inspiāta vtil
est . **C** **V**el allega quomodo bō
societas eunuchō regiarū . i. dñibz
et p̄ncipibz huius mūdi p̄ficiat .
et quomodo philippi apostoli q̄ mē
pretatur os lampadis . i. vitorum
sanctoz religiosoz qui os lāpdis
dicūtur . qui loq̄ et docere verbis
et illuminac̄ exēplis alios dīnos
rūtur societas et allocu cō talibus
p̄ficiat . ip̄sūq̄ ad baptismuz . i. ad
punitatē cōsciētie mutat p̄t et in
ducat . **p̄s** . **C**uz sancto sanct⁹ ens
dato q̄ aliquis sit ethiops . i. pec
catorū fuligine demigratus . sedēs
in curru . i. in altis seculi dignitatē
bus eleuat⁹ . et curriculo diuerso
rū nego cōz agitatus . si tam̄ sc̄ap
turā libenter legit . et societatis sa
ctoz diligit . ip̄sūq̄ verba a do
cumēta libenter audit facit̄ ad
salutem peruenit . **J**ohannis octa
uo . **Q**ui ex deo est verba dei au
dit

Capitulum septimum **A**

[Marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss, partially obscured and difficult to read.]

Beatū pauli cōuersio fuit
valde mirabilis. nā cū
actualiter peccaret. et
si q̄ cristo crediderunt
ad dūcōum vinctos in iherusalē
proparet damiascū. subito cretū
fulsit eū lux de celo. et cadēs i ter
ram audiuit vocē dñi ipsū de sup
arguentis. **S**aule saule qđ me p
sequeris durū ē tibi extra stimulu
calatrac. ego sū ihesus nazarenus
quē tu persequeris. surge et ingre
dere ciuitatem. **P**aulus ergo qđ p̄
dicebatur saulus. qđ ex cecūfūlio
ne diuini lumis fuerat ad tēram
pstratus et excecatus de terra sur
rexit. sed ap̄tis oculū nichil vidēs
per manū tractus a soens in damas
cum. ab anania baptizatus fuit. et
squamis de oculis cadentibus vi
sum recepit. et cibo sūpto confor
tatus iudeis et gētilibus p̄dicauit
vas electōis a dño dictus fuit. **V**a
de inquit xp̄e anania qm̄ vas elec
tionis est michi iste. vt portet no
men meū corā regibz et p̄ncipibz
et filijs israel. **Q**uōd vtiq̄ factū ē.
quia quāto existēs i p̄fidia fūerāt
nequior. tanto ad fidem cōuersus
factus est melior et cōstantior atq̄
maior. sicut ip̄e dicit. **R**o. v. **V**bi
habūdauit delictū ibi suphabūda
uit et grā. **M**or. **I**sta possūt
applicari ad modū et formā. qua
possunt cōueri homines obstina
ti et in suā malicia confirmati. **O**
portet em̄ qđ deus aīe om̄ia ip̄os
luce celesti. i. sua diuina gratia im
spicet interius et infūdat. **D**einde
qđ per t̄bulationē exteriorē ip̄os
ad terrā dep̄mat. et suā supbiam
per violētiam v̄l timorē mortis iu

dicij v̄l infirmi cōterat. **T**andē
visum p̄sūpte sapientie auferat.
et per conscientie stimulum ip̄os
atroce rephendat. **S**aule saule
inquit qđ me p̄sequeris. i. cogno
sce quāta cōtra deū feceris. et tūc
sequitur qđ ip̄os p̄ sp̄e salutis eīgat
et ad ingrediedū cōsideradū et affe
ctandum p̄adyfi ciuitatē ip̄os i
ducat dicens **S**urge et ingredere ci
uitatē. **G**en. xxxv. **S**urgite et a
scēdamus in bethel. et tūc necesse
est qđ tales ap̄tis oculū nichil vide
ant. i. qđ mētis oculos intra se per
mentis discretioēz ap̄iant. et se eē
nichil cogitēt. et qđ ab extra aliq̄
mūdi bona non respiciāt. **M**ath.
xxij. **R**eminē viderūt nisi solū ihe
sum. **T**ādē oportet qđ bonis soens
et fidelibz p̄dicatoribz isti cōmit
tantur a q̄bz p̄ manū. i. p̄ bona ex
empla trahatur. et ad ananiā qđ in
terpretatur donū grē. i. ad diuinā
grā et misericordiā in damascum
qđ interpretatur sanguis potus. i. sa
guinis cristi et eucaristie recepti
onem introducatur. vbi p̄ lacrima
tum exuberātiā baptizetur. et
sic squamis. i. vitiōrū immūdiens
per cōfessionē cadētibz. visus men
talis discretiois in eis reparatur. et
q̄to ante peiores fuerāt t̄to poste
a in meliores homines cōuertuntur
ita qđ vasa dilectionis a deo voca
ri merentur. et ad officū prelati
om̄is p̄ ceteris eliguntur. vnde de
talibus dicitur. **Co**. i. qđ stulta
mūdi elegit deus. **V**el
dic qđ platus qm̄ vult obstinatum
corrigere. det eū p̄mo p̄ forte t̄bu
lationē p̄sternē. et ad terram id ē
ad mortis cōsideratioēz de icē. **T**ādē

per consolationem eugere · bonis
pedagogis et socijs committere vt
supra · et sic saulus qui interpre-
tatur abutens consilio efficietur
paulus · qui interpretatur os tube
vel electōnis miraculum · inq̄tuz
de peruersore et malo ipse efficit
bonus et iste q̄tuz ad tubalis pre-
dicationis officium miraculose a do-
no erat elect⁹ · *Ysa · lviij · Clama-
ne cesses sicut tuba et exalta vocē
tuam ·* ¶ *C* Vel dic q̄ paul⁹ q̄
ad terram prostratus excaecatus est
ita q̄ apertis ocul⁹ nichil videbat
donec introductus damascū visu
recepit potest signare auaros · qui
ad terram id ē ad terrena per affe-
ctionem prostrati solent visu vere
discernitionis perdere · ita q̄ quibus
oculos intellectus aptos habeant
q̄tum ad sapientiam secularē · et
in mūdānis negotijs limpidos et
acutos · nichil tamē q̄ ad salutē
spectat vident · nec ea que spec-
tant ad animarū student · *ps · Ocu-
los habent et non videbunt · Ve-
rumptamen postq̄ ciuitatem da-
masca que interpretatur sanguinē
ppinans · i · infernū · ubi sanguis cru-
deliter ppinatur dampnatis · intra-
uerunt · tunc incipiet visu discre-
tionis recipe et se cognoscere ·* *Luce
xvi · Eleuās oculos cum esset in
tormentis vidit lazarium sup quē
locū ·* *Cre · diat · q̄ aduersitas o-
culos aperit quos peccatū clausit*
*Ysa · xxviii · Veraxio dabit intel-
lectum auditui ·* ¶ *D*

Illud q̄ sequitur q̄ paulus
quererebat se aduigere frat-
ribus in iherusalem · illi vero time-
bant et fugiebant eum · nescientes

ipsum ductū sciētes q̄ta mala i-
ferre hie libus solebat · potest al-
legari q̄ mala fama difficile tolli-
tur · nā qui semel criminatus existit
dato q̄ in veritate sit correctus ·
tamen p̄ suspecto habetur · *Eccle-
siastes · x · Si ebrietatū fuerit ferruz
multo labore exacuet ·* ¶ *E*

Och pauli vocē audiētes ni-
chil videbant Hoc p̄ allega-
ri q̄ modernorum predicatorū au-
ditors ml̄ta audiunt · sed nichil
vident · audiunt verba sed nō vi-
dent exempla · Quia multi inuei-
untur qui bonum dicūt · pauca ex-
emplat faciunt · ideo · *Mat · xxiii
Que dicunt vob̄ facite et q̄ faciūt
nolite facere* ¶ *Nel dic cōtra audi-
tores q̄ bene predicatorū verba li-
benter audiunt · nūq̄ tamē atten-
dunt ad facta ipsorū · nec volūt ab
eis capere aliq̄ lō exēpla opandi*
*Deut · vi · Vocem audiūstis s̄ fa-
ciem non vidistis ·*

¶ Capitulum octauū ·

¶ *A*

Quoniam cetero gen-
italic⁹ p̄ impatorē in
palestina cesarea cōsti-
tut⁹ · religiose viuebat
et timens deū multas elemosinas
facebat · et sepius deū exorabat
Qua pp̄t dina misericordia ip̄z pi-
re n̄ sustinēs · angelū sibi misit p̄ q̄
ad beatū petrū diceret⁹ fidē et bap-
tismū suscepit · *Act · x ·* ¶ *Moz · Dic
quō etiā elemosina i genitibz a alijs
ē deo ḡta · q̄ apd deū salutē suo ac-
tori mere ē · ita q̄ diuina clemen-
tia vt cōit hominē piū et miseri-
cordē quibus alias sit peccator non*

fustiet q̄ dāpretur. iux̄tā verbū
Iero. dicētis se non memorē esse
hominem male mortuū; p̄ns op̄i
bus assuetū. Sicut de beato grego
rio legitur q̄ paganū ab inferis
suis orationibus suscitaret. eo q̄
ip̄s fuisse elemosināū audiebat
ideo dicit. **Thobi. n̄. q̄** elemosi
na a peccato liberat. et nō patit̄
animas ire in tenebras. **¶ B.**

Quoniam iudei abhōinarent gen
tiles. ita q̄ in p̄mitiua eccle
sia xpi discipuli qui pro maiori p̄
te iudei erant gentilibz non predi
carent. nec eis cōmunicarent. s̄
potius i iudea cū iudeis habitaret.
factū ē q̄ petrus quadā die i iop
pen manebat. ubi in solariū vni
us domus ascēderat et orabat. **Fa**
ctus ergo i exthasi lintheū p̄ qua
tū or angulos a celo dimissus. om
nibus quadrupedibus serpētibus
et volatilibz plenū sibi presētū
in visu intuet̄. et tūc de celo audi
t̄ vox monens vt comedat dicēs
Surge petre ocade et manduca. s̄
cum ista tanq̄ imūda et in lege p̄
hibita refutaret. continuo subin
fertur. **Q̄s** deus purificauit. tu ne
immundū dixeris. vas illud mox
recipitur in celum. et p̄r hāc visi
onē int̄mauit petro q̄ nō est pe
sonarum acceptio ap̄d deū. et q̄
deus ita bene vult saluare gētiles
homines vt iudeos. et q̄ indiffe
renter debent esse apostoli quo ad
bonos et malos. Exide factū est
q̄ discipuli gētilibz p̄dicauerūt.
et eis cōmunicātes ipsos ad fidei
et ecclesiā receperūt. Tūc ergo intra
iur nūcus corneli gētilis q̄ fidem
et baptisimū petebat. et sic in visi

one cognouit q̄ nemine refutare
deberet. ide etiā factū est q̄ discre
tionē ceremonialē aboz legalūz
dimiserūt. et cūcta animalia duz
tamen sana eēt i abaria recepe
runt. **¶ Moz. ¶ Dic** cōtra quosdā
qui sunt tā in seculo q̄ i claustro
qui ita de sua iusticia presumunt
q̄ gentiles et imūda animalia. i.
peccatores et impios vilipēdūt. ip
sis cōmunicāe dedignātur. et eis p̄
dicae nō satagūt s̄ cōtēpnūt. **Lu.**
xviii. Cōtēpnebat phāise? publica
nū dicit illud. **¶ Psā. lxx.** Recede
a me ne appropies michi. q̄ imū
dus es. s̄ illd in suis discipul dñs
repudiat. et maxime i petro. i. in
prelato. et p̄dicatoribz illd nō ap
pbat. vult em̄ q̄ tales imūdum
nichil reputēt. nullūz q̄uis pecca
tores repudiēt et cōtēpnāt. s̄ ge
neralit̄ bonis et malis viam salu
tis ostendant. et ad oēs i differē
ter se habeant. cū sapiētibz et iſi
piētibus grecis et barbaris debi
tores existant. talibus ego debiti
siū soluant. **Nō** em̄ op̄ est valē
tibus medic? sed male habentibz.
Mat. ix. **Q̄s** de? purificauit hō n̄
debet immundū dicē. q̄ quos deus
baptismo lauit vel sanguie rede
mit nō debent aliq̄ cōtēpnē. s̄ cā
ritatis amplexibz adamae. **Mat.**
xviii. Videte ne cōtēpnatis vnum
ex pusillis istis.

¶ Caplm decimū nonū. ¶ A

Petrus captus ab herode
vt post pascha ab eo oc
cidere p̄mo i carce fu
it miss? duabz cathēis
f v

nos liberati sumus. Discipulis au-
dientibus petrum stare ante ianu-
am. et non credentibus dictum est
q̄ angelus eius sit. **Hoc potest**
allegari quomodo quilibet habet
angelum deputatum. **Mat. xviii**
Angeli eorū vidēt faciem patris.

Quoniam herodes quadā die in ce-
sarea indutus veste regali p̄
tribunali sederet. et tiry et sidonij
quibus iratus fuerat adularētur
eidem. vicesq̄ dei et nō hominis
acclamarēt. hoc ē dictu q̄ laudes
deo et non hominibus debitas sibi
adulādo dicerent. et ipsū eo susti-
nente et approbāte tāq̄ deū collau-
darent. affuit angelus domini q̄
ipsū percussit et statim cōsumptus a
vermibus expiravit. **¶ Mor.**

¶ Illud potest exemplariter dici quo-
modo deus illū detestatur et punit
q̄ ppriam cōditionē nō cognoscit
sed ultra ppria merita se laudari
p̄mittit. angelus enim. i. diuina se-
ntentia talz punit. et vermū. i. de-
monū multitudo ipsum consumit.

¶ Psal. vltimo. Vermis eorū nō mo-
rietur et ignis non exstinguetur.

¶ C. vlt. allega contra aī xp̄m qui
i regia maiestate sedebit et se tāq̄
deum magnificari gaudebit. ideo
vermis infernalis ipsum perpetue
deuorabit. et angelus. i. xpc̄ ipsū p̄-
cutiet et dāpnabit. **¶ Vel dic q̄ illū**
q̄ dicitur herodes qui interpreta-
tur glorians in pellibus. i. q̄ in sua
pulehritudine gloriatur. et q̄ ia-
sobū. i. suplantatorem dyaboli in
se occidunt. hoc est q̄ dyabolo for-
titer resistere nolunt et petū. i. cō-
scientiam mentis in se eneruacō-
nantur. q̄ volūt in ornatu regio se

dere. et adulatorū laudibus scalpi
et ultra merita virtutē suā lauda-
ri. et adulationibus delectantur.
tles ab anglo dei. i. ab interiorē ra-
tione percipiuntur. et a vermibus. i.
a conscientie timorē in se intro-
dūtur inq̄tum cōscientia talū ipos
punit. quando i se cōsentit qd ab
adulatoribus p̄clamatur. **¶ Vlt die**
q̄ reges et magnates huius mūdi
exteriorē publice habent adulatorēs
itus. i. occulte vermes de tractōcōs
aliorū deuoratores sūt.

¶ Caplm deomū.

¶ A

Paulo et barnaba regi-
onez lustrantibus con-
tingit q̄ dū eēt listus.
vir quidā infirmus se

debat claudus pedibus ex vtero
matus sue. dū ergo audiens pau-
lū loquētem haberet fidez vt san-
fieret dixit ad eum. Surge et sup-
pedes tuos stare rectus. q̄ exiliens
ambulabat. Turbe autem licaoni-
ce clamauerunt. **¶ Dñ filies facti hōi-**
nibus descenderunt ad nos. bāna-
bam ergo iouē dixerunt. paulum
eo q̄ dux esset mercurū vouerūt.
ipi adductis thesauris et coronis
sacficassent eis nisi apli p̄hibuis-
set. **Actū. xiiii. ¶ Mor.** **¶ Ista pos-**
sūt applicari ad p̄dicatores q̄ rucā
q̄n ipsi suis doctis et exēplis faci-
lū claudos. i. peccōes et i moribus
claudicātes recte p̄ iusticiā iacōdē
digni sūt q̄ gētiles. i. seclāes ipos
deos. i. scōs debeāt existimacōe
ficia bonorū tpaliū ipis tribuere di-
centes. **¶ Dñ similes facti hominibz**
descenderunt ad nos. tales dñ id ē

Dulus cruciavit thimo
theu q̄ erat gentilis. cū
tamen sciret circūcisio
nē non esse necessariā.
ipsam et alias ceremonias nō eē
fidelibus imponēdas. sicut patet
in capitulo precedēte. hoc tamen
fecit ad iudeorū scādālū vitāōū.
quorū multitudo in illis p̄tibz cre
videbat q̄ ad huc circūcisio eēz tene
bāt. Non poterāt em̄ ita subito ri
tus novos accipe et suos mores ā
tiquos abdicare. Simile p̄bat in
fra caplo. xxi. vbi paul⁹ de cōsilio
seoirū a nazareū et legis obseruato
rez se similit. et cū a hys nazare
nis templum ad se purificandū ī
trauit. vt legis obseruatores ipsū
iudei crederent. et illa q̄ de ipso
audierāt falsa estimarent offerēs
sacrificiū acceptaunt. **Actū. xvi**

Mor. Illa possūt allegari ad du
o. vnū est q̄ sc̄p vitando scādalo
a piculo. licitū est fieri qd̄ alias e
rat illicitū. et dissimulac̄ qd̄ nō ē
verū. Lu. xxiii. Fingebat se lōgi
us ite. Aliud em̄ est q̄ cito et faci
liter nō potest mutari illud quod
dū fuit obseruatū. p̄. xxii. Ad
lescens iuxta viā suā ambulans.
et cū senuerit nō recēdet ab ea. **B**

Dulus a filias vetati sūt a spū
scō predicare in fugia bithi
nia et galacia. vocati vero sunt in
macedonia euangelizā. sicut pau
lo per visū est ostēsus. vbi videba
tur sibi q̄ homo macedo ad euz ve
niebat. qui eius auxiliū implora
bat. **Mor.** Hoc ē allegari quō
spūs vbi vult spirat et quomodo
quosdam repudiat. Et quomodo
predicatores suos per occultas in

spirationez nūc ab illo loco et tra
hit. nunc ad alium mittit. **R**ouit
em̄ de⁹ q̄ sūt ei⁹. idēo sc̄d̄ q̄ vnū
vel aliuz eligit. sc̄d̄m hoc predica
tores ad eos mittit. **Iohā.** Ego sci
o quos elegeriz. **¶ C**

Quz philippis que est p̄ma ci
uitas macedonie esset quedā
puella spū phitōico plena. q̄ deu
ando questū magnū suis d̄ms ex
hibebat. factū est q̄ paulū et silā
sequeretur. **I**sti homines inq̄eb at
serui dei excelsi sunt. qui annūci
ant nobis viam salutis. cōpatiēs
sibi paul⁹ impauit imūdo spiritui
q̄ ipsam dimitteret. et sic eam p
tinus a spū phitōico liberauit. **D**e
inde vero d̄m puelle vidētes. q̄ lu
crū suuz defecerat. et q̄ puella sa
nata nichil amplius d̄nabat. apo
stolos inuaserūt. et facto conu
su ipsos traxerunt ad p̄ncipes q̄
iplos publice c̄sos in carcerez de
truserunt. **Mor.** **I**sta allega
quomodo multi sunt qui non cu
rant de suoz filiorum subditoz
spūali salute. sed solum de p̄pria
temporali v̄litate. non curant si
dyabolo vel spiritui immundo et
peccato subiciantur. dū tamen ali
qua luera sue burse subortantur.
Ista videmus de pentibus et ami
cis secularibz. qui si habent aliquā
puellam. i. filiū v̄l amicu⁹ spū phi
tōico. i. scientia dyabolica plenuz
d̄natorē et aduocatū et in secula
ribz scientijs eruditū. vidētes q̄
questus honoz v̄litate temporalis
ex hoc ipsis aduenit. nolūt ipfuz
ab hoc ad deū uerti. s̄ poti⁹ ipfuz
plus diligūt in seculo uersari. d̄
nes em̄ que sua sunt. querunt nō

que ihesu existi. phil. in. Vñ si cō-
tingat q̄ tales ad m̄stictū pauli a
syle. i. bonorū religiosorū spūaliter
sanctur. et ad religionē cōuersi a
potestate dyatoli liberent. statim
om̄ taliū. i. ipsorū tēpales pentes
vidētes q̄ spes temporalis quā habē-
bant in tali defecerit incipiūt con-
trastari et cōtra ipsos qui eū sana-
uerūt. i. q̄ eū ad religioē duxerūt
solent turbari et in eos debacha-
ri dicētes. Vñ homines cōturbāt
auitātē nostrā cū sint iudei. et an-
nūciāt morē quē nō licet nob̄ reci-
perē a; sim? romani. Sic ad litte-
rā seculaēs vocāt religiosos orbis
turbatores. et ipsos iudeos et su-
persticiosos dicunt. et eē viles re-
putāt. se vero romāos. i. nobiles
esse ferunt. Nō licet dicūt hūc mō-
rem suscipē cū sim? romani. et nō
licet nob̄ religiosos vel clericos fi-
eri cū sim? nobiles et magni. Jo-
ym. Semē abrahe sum? a nemini
seruūm?

Paulo et syla trahis i carcerē
et eorū pedibz stratis ligno
fact? est terē mor? a fūdāmēta
carceris mota. fores apte. vīcula
soluta. et lumē refūsit vñdīq; q̄
bus visis custos carceris cōuersus
est ad dominū. et cū tota domo su-
a baptizatus. ¶ **Moz** ¶ **Vic** alle-
ga q̄ mors et t̄bulatio āpostolorū
et martirū valde p̄fecerūt ad vti-
litatē nostrā. dū in eorū t̄bulatio-
nibz et mōrtē miracula fiebāt. Cū
existētes in carcere ceteris predi-
cabāt. vñ epistolā scribebāt et ad-
remota mittebāt. quādoq; actua-
lit̄ hōines ad xp̄m uertebāt. vel
salte nos et alios q̄ nūc talia legi-

mus in fide solidār. sicut de beato
paulo legit. q̄ i carcerē pōit? scri-
bebat epistolā. q̄ nūc magis pro-
ficiūt vniuersis. q̄ si tūc liber ex-
istens p̄lo natiē p̄dicasset. scit em̄
de? de t̄bulatioibz factorū et alio-
rū tō elicere. quīmo mala talia
euemē nō p̄mittēt. n̄ sciret ex ta-
libz vtilitatē aliquā p̄ueniē. **Deu.**
xxxij. **Vt** fugeret mel de petra. et
oleū de saxo durissimo.

Capitulum decimū tēcū. ¶ A

D V? paul? effec? atheis
a ibi nomen om̄ predi-
caret. factuz ē q̄ phari-
sei a alij audiētes q̄ fu-
tura re surrectionē dicēt. ceperūt
eum deridere et verba eius nuga-
toria reputā. vñ quidāz dicebāt
q̄ nouorū demomōrū videbāt eē
denunciator. Alij dicebāt q̄ erat
verborū mutiliū seminātor. ipse p̄t̄
hoc non cōstitit. sed cū ipsis dispu-
tans et fidē eis p̄dicās. multos ad
fidem cōuertit. et dicat ibidez q̄ a-
themēses et alij hospites ad nichil
aliud vacabāt. n̄ dicē et audiē ali-
quid noui. **Actū. xvij.** ¶ **Moz**
¶ **Ista** applicat cōtra modernos au-
ditōes sermonuz. ad hoc em̄ deue-
nit humana demētia. q̄ homines
plus querunt vana q̄ vtilia. quī-
mo multi vidētur similes eē athe-
nienſibus. qui curioſitatis gratia
magis q̄ vtilitatis sermones alio-
rum audiunt. quos tandem modi-
ca occasiōe deſpicunt. vñde **Se-
neca.** **Natura** humanā nouita-
tis est auidā. **Si** enim predicator

dicat cōmūnia et vtilia n̄ ad volū
tate ipsorū. statim solēt euz despi
cere et omnia verba ei⁹ quāq̄ sā
cta et vtilia dāpnac̄ dicētes. **Quia**
vult seminator verborū hic dicere
Alī dicūt q̄ nouoz videtur denū
ciator esse. vñ sapiens. **pūb. xvij.**
Nō recipit stultus verba prudētī
e. nisi ea dixeris q̄ versatur in cor
de suo. **B**

Quēs paulus ydolatre deo itā
atlemēsiū ciuitatē. inataba
tur spūs eius. et arcūspiciēs simu
lacha. int̄ cetera inuenit ibi araz
et ydolū. cui⁹ titul⁹ erat ignoto
deo. qua occasione accepta p̄dica
te cepit. et illū q̄ erat de⁹ ignot⁹
hōimibz anūciavit dicēs. **Quez** ig
norātes colitis hūc ego anūcio v
bis. **Narra** em̄ q̄ in passiōe xp̄i
cū solis eclipsis vniuersalis fieret
et ipsa eclipsis naturalit̄ fieri nō
valeret. p̄ eo q̄ luna in oppositio
ne nō in cōiunctōe solis esset. phi
losophi qui erant atlemis illis tā
miranduz factū alicui ignoto nu
mīnī a deo attribuēt. quē tūne
patī alicubi dixerūt. a deo igno
to deo ydolū crexerūt. tūc fertur
dyomisius anopagita qui tūc eāt
atlemis philoso phus. a anopago
i. loco vbi disp utabāt p̄fectus
ista verba dixisse. aut deus natū
e patī aut mundi machina dissipa
tur. **Paulo** ergo sup̄ titulo huius
ydoī disputante. iste dyomisius cri
sto credidit. et vna cū ml̄is alijs
pauli discipulus factus fuit. **¶**
Qoz **¶ Ills** allega vtra gētilēs q̄
adorant d̄ ū ignotū. adorāt enim
deū tāq̄ creatorē. ignot⁹ tñ ē eis
q̄ xp̄s nesciūt redēptorē. vñ nos

ipsis possum⁹ dicē illis. **Io. iij.**
Nos adoram⁹ q̄d scimus. vñ ado
ratis q̄d nescitis. quia salus ex iu
deis est. **¶**

¶ Caplm de amū quartū. ¶ A

Quēntes q̄daz iudei mi
racula que paul⁹ facie
bat. a quomodo demo
nes de obsessis corpori
bus expellebat. ceperūt per nomē
xp̄i demones adiurare. et quāq̄
xp̄o nō crediderūt ceperūt tamē
super obsessos nomē d̄m̄ inuocā
dicētes. **Adiuro** vos per deū quez
paulus predicat. **Dū** ergo quada
die hoc facerent incēpit demon
iac⁹ seu demō ī demoniacō dicē p̄
hec verba. **ih̄m** noui et paulū sc
o. vos at̄ q̄ estis infiliens ergo ip
sos ad trā p̄strauit. a dominat⁹
ālorū ipos nudos et vulnēatos di
misit. **Actū. xix. ¶ Qoz ¶ Ills**
potest allegari vtra p̄dicatōes qui
dicunt quod non faciunt. q̄ iuxta
verbū apostoli ad titum secundo
Confitentur se nosse deum. factis
autem negant. sicut ad litteram
sunt ypocrite. qui in nomine ih̄u
solent predicare a quāuis non te
neant vitam ih̄esu. gaudēt tñ p̄
dicādo in nomine eius virtutes fa
cē ita. q̄ quādoq̄ bñ docēdo solēt
de mōēs et peccā de peccōtibz ppul
sac̄. **Mar. ix. Dñe** vidim⁹ quēdā
in noīe tuo eicē demonia q̄ nō seq̄
t̄ nos. **Sz** q̄d p̄ c̄to dñs vtra tales
indignatur et eos tāq̄ indignos
eo q̄ p̄dicent nomen suū in mani
bus demonum tradit. a quib⁹ fi
nalit̄ affligūt. **ps Quac̄** enarras

Capitulum decimum sextum ¶ **A**

Quāuis beatus paulus se alligandū in iherosolimis et tribulationes passurū audiret. et hoc sibi spiritus sanctus reuelaret. et propheta agabus predicet. fratribus dissuadet. tibus noluit accēscere. sed futura tribulamina vilipendens patī se assuetū pro crasti nomine mortis et vincula sustinere. **Actū. xxi.** ¶

Mor. ¶ In hoc docet predicator euāgelii. et vltimū quicūque professor catholicus. quod vbi de fidei utilitate agitur. non debet tribulationes metuere. nec iter fidei et predicacionis opera dimittere. sed pro nomine domini vinculis mortis que et laboribus si fuerint necesse se donare. dicit dominus illi. **Lu. xxij.** Paratus sum tecum in mortem et in carcerem ire. **Et. Mat. xxvi.** Si oportuerit me mori tecum non te negabo. ¶

Consequēt hic et caplo. xxij. **xxm. xxiiii.** fit mentio quō paulus sediciose fuit captus et a tribuno exceptus tortoribus traditus. sed se romanū dicens a tortoribus ē dimissus. Tandem in iudicio multipliciter accusatus a iudeis. pro summo sacerdote percuti iussus. ita quod idem princeps sacerdotum summus existit a paulo maledictus. Percutiat inquit te deus propter albatem. tu sedens iudicas me sed legem et contra legem iubes me percuti. Sed hec omnia trāleo. excepto hoc quod cum ipse torqueere vellet se romanū cuius al legauit. cuius simile super. xvi. fecerat vbi propter sitomissam liberatam in carcere missus fuit. ¶ **Mor.** ¶ Hoc allega quod non ē malū viro dei quan

doque seculāriū privilegium et auxiliis ut vbi propter dei timorem sibi non parcat. saltem timore vltimo amore hominū aliquantū faueat. ¶ **C**

Illud autē consequenter infero quod cum iudei tam pharisei quam saducei que erant secte diuersę. quia pharisei resurrectionē futuram angelos et animas post mortem viuere asserebant. saducei vero negabant simul contra paulum conuenissent et ipsum ad mortem petere. caute cepit dicere et clamare coram eis. vix fratres et ego phariseus sum filius phariseorum. de spe et resurrectione futurorum ego iudico. Quod audientes pharisei statim a saduceis diuisi sunt. ita quod inter se contendere et disputare ceperunt. et ita pharisei qui contra paulum acerbius se uicerant pro ipso pugnae ceperunt. ¶

Mor. ¶ Illud potest allegari quod si quis plures aduersarios contra se confederatos habeat summa prudentia est. si eorum sedes et concordiam adinuicem aliquo articulo discipat. ut ipsos pro partibus diuisos facilius superet et euadat. ¶ **D**

Illud etiam quod sequitur quod scilicet quodam die via uenerunt ad principes sacerdotum dicentes deuotione deuotus uisus nos nichil gustaturos donec occidamus paulum. et ideo ordinauerunt inter se quod iterum ad iudicium coram tribuno uocaret. ut dum ueniret ad locum in via interficeret ab eis. Quod tamen deo nolente fuit aliter ordinatum. ¶

Mor. ¶ Hoc potest allegari quod hodie sunt multi iniqui homines que se reputant deuote et sancte agere. quando sanctos viros possunt occidere sicut ad litteram patet de multis malis

secularibus q̄ reputant se bonos.
quādo religiosi et clerici possunt
nocere. vñ sic videtur illud. **Ioh.**
xvi. Venit inqt̄ hora vt omnis q̄
interficiat vos arbitretur se obsequi
um prestare deo

¶ Capitulum deamū septimū ¶ A

Dominus disposuit q̄
paul⁹ iret romā et ibi
nomen dñi p̄dicaret.
vnde supra. **xxm.** dixit
sibi. cōstās esto paulē. sic de me
testificatus es in iherusalē. ita ro-
me oportet te testificari. recūpta
men per quot vias modos et cau-
sas romā p̄uenerit infra patet.
Fugit enim de iherusalē in cesaream.
et ibi coram felice accusatus
tandem ab eo dimissus et p̄ biēni-
um relaxatus. postea iterū vicit⁹
et festo successorī traditus. et ab
eo volente gratiā prestare iudeis
et reducere i iherusalē iudicat⁹.
tunc vero paulus cesareū appella-
uit et sic missus ad cesareū romam
venit. corā quo nomen dñi p̄dica-
uit et multū populū dño te collegit
vbi postea morte p̄ dño tolerauit
vt habetur. **Actū. xxm.** et ultra
¶ Mora ¶ Ista allega quō deus p̄
multas vias solet affect⁹ suos p̄-
ducere. quō et quando decreuerit
aliquid fieri. dato q̄ multa iterual-
la fiant. ita q̄ negociū ex toto vi-
detur sopitum. finaliē tamen sol⁹
suscitare. et occasiōe accepta p̄ci-
eat q̄s decreuerat euenire. **H**abet
enī dominus in omni negotio q̄s
decreuit modos. causas. ordina-
tionem. temp⁹. horā. et regulāz or-

dinatam. q̄ omnia quāq̄ suspēdit
et post quā temp⁹ fuerit negotiū q̄s
decreuerat introducit. vñ **Eccl̄s.**
vm. Omni negotio tempus est etc.

¶ Caplm deamū octauū. ¶ A

Dum paul⁹ cum in lris
nauigādo de tra p̄missi
omis in italiā duceret.
factū est q̄ post multos
maris impetūs. nauis vbi erat in
bitalassū. i. in fidum tenacē et bi-
tumi nosū impēgit. ita q̄ proza sta-
bat immobilis. puppis vero solue-
batur a vi maris. Armamentis et
go nauis in mare pietis. a neq̄
sole neq̄ fide tribus post multos di-
es appentib⁹. tēpestate non exi-
gua imminente ablata erat omnis
spes et fiducia singulorū. **V**erū
tamen deus salutē animarū pau-
lo cōcessit. ita q̄ null⁹ ibidē p̄nt
aut defecit. naufragantesq̄ paul⁹
alloquitur. et ad sumēdū panem
incitat et hortatur. **S**aciat ergo ci-
bo nauem alleuiabāt. et frumēta
in mari iactabāt. tandē vero frac-
ta nauis aliqui natando ad littus
venerunt. alij super tabulas appli-
cuerunt et sic omnes piculūz eua-
serunt. **Actū. xvij.** **¶ Mora ¶** Na-
uis est anima q̄ scz inferus ad ter-
renā debet esse clausa. superius ad
celestia aperta. interius per humi-
litem conserua. per caritatem la-
ta. per perseuerantiāz et temperā-
tiā et cōtinētiāz largā. in p̄cipio
et fine per abstinentiāz et tēperantiāz
a cōtinētiāz stricta. **p̄. xxxi.** **F**acta
ē q̄si nauis istitoris de longe por-
tās panē suū **H**abz enī ista nauis

duas principales partes. scilicet propra que signat amorem. puppim que signat timorem. habet etiam nauis arma menta scilicet virtutes et scientias. portat etiam aliquando frumenta. id est terrenas possessiones et diuitias. **I**sta est ergo veritas quod quando paulus id est humanus animus vel homo temptat nauigare de terra promissionis id est de statu gratie in ytaliam que interpretatur excessus id est in mundum ubi facilius excedimus per peccatum. et propter hoc mari id est mundi fluctibus et a maritudinibus anime sue nauem exponit. quandoque contingit quod tempestas tribulationum et temptationum sibi nascitur. lux vero sol et sidera id est gratia dei et sermo vel doctrina bonorum predicantium eisdem peccatis denegant. **Sapientia xvij.** Et ignis quod nulla vis poterat illis lumen prestare. nec siderum lipide flamma illuminare poterant illam noctem horredam. ita quod propra pars nauis anime amor scilicet ipsi in bitalassu que est terra tenacissima id est in mundi bonis terrenis per affectionem impigitur. ubi per auaritiam arrestat et sistit. puppis vero id est timor impetu maris id est tribulationibus soluit. et sic per diuersa peccata nauis anime dissipat. **A**rmamenta virtutum prouident. et paulus cum suo populo id est ratio cum cordis affectibus periculis exponit. **V**erumptamen quandoque contingit quod post illam fractionem id est post animam peccatum aliquo per misericordiam penitentie nauigantes et tabule diuine misericordie se committentes saluantur et ad portum salutis gratie deducunt. quod potissimum contingit quando abo diuine lectionis sunt effecti. frumenta id est mundi bona in mare id est in amaros pauperes per

elemosinas picunt. nauem maius a terrenis exonerat et per tremorem et contemptum alleuiat et extollit. **Mar. viij.** **R**auicula in mari iactabitur magnis fluctibus. **¶ B. Q.** **V**el dic quod nauis est ecclesia cuius prima pars prelatos designat. ultima pars subditos signat. ego quoniam ista prima pars ecclesie scilicet prelati extoto impigitur in bitalassu id est in amore et auaritiam terrenorum. necessario fit ut pars posterior scilicet populus subditus malorum prelatorum exemplo soluantur et quod propter istorum auaritiam qua terrenis penitus adherent et de spiritualibus et eternis non curant. tota nauis ecclesie temptationum et tribulationum fluctibus dissipetur. tempestates enim vitiorum insurgunt. armamenta virtutum picuntur. et perit lux solis et siderum id est exempla sanctorum deficiunt. et sic que habitant in hac nauicula damnationis periculum perimere satis possunt. unde ambrosius in sermonibus de confessoribus. **N**auigantibus vero per hoc mare magnam valde perimere est. ne nauem nostram fluctus voluptatis abstrahat. a in eternam portum peritiam crudelis abducit. **Q**ui ergo saluari vult debet se in mare id est in amaritudine penitentie mittere. tabule diuine misericordie se committere. frumentum id est bona mundi picere et ad portum salutis que christus est per bona opera nauigare. **I**ohannis. **xxi.** **T**uica sic cecidit se et misit se in mare. **¶ B. Q.** **V**el dic quod paulo anime dantur ne peccat. in quo notatur quod quicquid sollicitas et oratio unius boni causa est salutis multorum. anime non sed

ipſū deum. i. iuſtum homines pote
 ſt exiſtimare. **Math. xxvi.** Vere
 filius dei eſt iſte. **CCVI** die q
 in littorē religionis ſolet demones
 ſerpētū illos acrius p tēptatōes
 mordere: quos vident de naue mū
 di maris periculū euaiſſe: et de
 mūdo ad religionis vel penitentē
 littora trāſſuſſe. **Vel** dic quādo
 paul⁹. i. bonus platus. aliquē ſer
 pentem. i. aliquē malū ſubditū in
 ignē tribulationis p correctionē
 mittit. ſtatim cōtra eum ſi poteſt
 inſurgit. et eū diffamat et pun
 git qz dicitur **Eccl. x.** Qui diſſi
 pat ſepem mordebit eū coluber qz
 quādo platus mittit in malis ſub
 ditis ſepē malay excuſationū ſpi
 ray et vitio qz p correctionē de
 ſtruere talis coluber ſolet eū inua
 dere. **Ad** vidēs platus ipſū debet
 in iſtū ignē fortit excurrere: et ad
 ſubcūdū correctionē acrius ſpel
 lere et a tali morſu. i. rebellioe ſpe
 ſcere et arere. **Ps.** In ignem ei
 ces eos in infernis non ſubiſtēt

Explicūnt Moralitatōes ſup act⁹
Apoſtolorū. **Inciipiunt** Moralifa
 tiones ſup librum **Apocalipſis.**

Capitulū. Primiū.

Ahannes
 in ſilua q
 dicit pa
 thmos q
 adhuc ē
 ppe eph
 ſum in a
 ſia mino
 ra q nūc

uocatur turchia vidit raptus in
 ſpiritu ſeptem candelabra aurea
 in quorum medio erat ſimilis fili
 o hoīs veſtit⁹ podere pinctus ad
 mamillas zona aurea: caput et pi
 li candidi tāq lana alba et tamq
 mix. oculi eius ſicut flāma ignis. et
 pedes ſimiles auricalco in camino
 ardenti. vox eius ſicut vox aqua
 rum multarū. et in dextera ei⁹ ſep
 tem ſtelle. et ex ore eius exibat
 gladius bis acutus. et facies ei⁹
 lucebat ſicut ſol in virtute ſua.
 qui dicebat omnibus p hec verba
 ego ſū p̄m⁹ et nouiſſimus. fui mor
 tu⁹ et ecce ſū viu⁹ in ſecula ſecu
 lorū. **Apoc p̄mo.** **Mo.** **I**ſta inſula
 eſt eccleſia que maris. i. amaris tri
 bulationib⁹ velut inſula arcuū.
 iſta dicit pathmos. i. ſepatio hoſti
 um l palpātium qz exinde debent
 ſepari hoſtes. i. detractores. pal
 pātis. i. adulatores. **I**lle vir mira
 bilis qui ibi videtur eſt vir iuſt⁹
 et perfectus. l qui pro certo filio
 hominis dicitur ſimilis pro eo q
 cuſto filio virgīs per bona opa
 conformatur. **Playe. xiii.** **S**imil
 ero altiſſimo. **S**eptem candelabra
 ſignant vniuerſitatem bonarum
 et honeſtarum perſonarum qz per
 ſeptē vniuerſitates teſte grego.
 designantur. et iſti dicuntur au
 rei quantum ad valorem ſancti
 tatis et q̄tum ad ſplendorem ſci
 entie et ſagacitatis et apparentie
 et honeſtatis. **Q**uia pro certo in
 medio iſtorum id eſt in ſocietate
 viroy p̄fectoy debz iſte platus et
 p̄fectus ambulare et viuere. qz
 bona ſocietas honeſta et diſcreta
 maxime ad prelatos religioſos

et alios viros perfectos noscitur p
tinere. qz cum sancto factus eris
In medio inquit candelabrorū au
teoz. **Eccl̄. iij.** In medio cogita
tium legē dei assidu⁹ esto. **Ite** ex
gō circa mamillas. i. in pectore et
in corde debet habere zonam aure
am. i. tutore feruēde caritatis. **Cā**
put eius. i. mētio debet eē ad mo
dum niuis alba vt lana: p cando
rem innocentie et puritatis. et
p molliciem lancee simplicitatis.
Debet habere vestimētūz pōderis
.i. decorem exterioris honestatis.
Oculi intellectus sui debēt esse ig
nei p splendorem discretionis et
veritatis. **Pedes** eius. i. affectōes
debent esse ardentēs et ignei. et
sonare per clamorem feruēde ora
tionis desiderij et spūalis cupidi
tatis. **Apo. x.** **Pedes** eius tāq̄ cō
lūpna ignis. **Vox** debet esse so
nora p clamorem predicationis.
et p ostēsiōnē autoritatis. qz ip
sum deest loq̄ autēticē et seuerē
ne sua autoritas cōtempnatur.
Daniel. x. **Vox** sermonū eius si
cut vox multitudinis. **Et** bene ml
titudinis qz i omni actu vox vni
us solēpnis psonē eq̄pollere debz
multitudini aliorum. **Ite** debz ha
bere septē stellas. i. vn̄. dona spūs
sācti per pfectōem sanctitatis.
Apo. ij. **Qui** tenet. vn̄. stellas in
dextera sua. **Facies** ei⁹ debet splē
dere per decorem leticie et dulcorē
affabilitatis. qz in omnibus debz
se ostendere letū affabilez et ben
gnū. **Math. vn̄.** **Vnge** caput
tuū oleo et faciē tuā laua. **Et** tñ
ipse debet habere in ore gladiūz
bis acutum. i. p̄gorem duplicis iu

sticie et seueritatis. qz ipse debet
malos corrigere. s. cōminando a
imissionē glorie. et immissionē pe
ne etne. **ps.** **Ligua** eoz gladi⁹ a
cut⁹. qz viu⁹ debet eē s̄mo dñi a
efficax et penetrabilior oī gladio
āapiti. **Debre. iij.** **Et** tūc tles p
ēto dicē possūt. **Ego** sū pri⁹ et no
uissim⁹ et sū viu⁹ et sū mortu⁹.
Qui p̄mo mortu⁹ sūt a nouissimi
in hac vitā p vilitatē deiectōis a
hūilitatis finalit in paradiso sūt vi
uētēs et p̄m p virozē p̄tue dig
nitatis et p vigorē felicitatis et p
p̄tue firmitatis. et tūc erūt p̄mi
nouissimi et n̄ouissimi p̄mi **Mat**
xx. **Illi** q̄ mō sūt p hūilitatē mor
tui mundo. i. nihil volētēs ueq̄re
putati quo ad mūdū et nouissimi
quo ad dignitates et mūdū p̄spe
ritates. erūt p̄mi et feliciores. **Et**
cōuerso illi q̄ mō i p̄sperantibz
dignitatibz honoribz reputati sūt
p̄mi: erūt tūc t̄pis in desolatōe et
misera vlti et de p̄ssi infer⁹ s̄z in
īferno. qz de⁹ esurētēs repleuit
bonis. **Fui** inq̄t mortu⁹. a ecce sū
viuens quasi diceret de morte ad
vitā deuēnit. a de mortificatōe car
nis paupertate et hūilitate ad glo
riam p̄trāsitur. **¶ B. ¶ Vl** die
qz tles ita p̄fecte p̄sonē p̄mo sūt
mortui in statu humilitatis. tñ fi
nalit debent viuificari. i. promoue
ri ad statū prelationis et digni
tatis. **¶ Vl** die qz septem cādelabra sūt
septē spūs s̄cti dona. **Sep**
tem vero stelle septem sūt pieta
tis opa. **¶ Vl** septem cādelabra sūt
vn̄. sacramēta. vn̄. stelle sūt sep
tem virtutum remedia sicut sup̄
¶ Vl die qz prelatus debet dicere

ego sum primus et nouissimus. qz
dato qz sit primus in dignitate de
bet tamē eē nouissimus in humili
tate iuxta illud **Eccl. iij.** Quāto
maior es humilia te in omnibz. di
cat ē. tū ego fui mortuus et ecce sū
uiuens qz quicqz debet apparere mor
tuus et nō aduertēs multitudine
lādo. tandem debet monstrare se
uiuentez pūmendo scelera et ma
lis obuiādo. **¶ C.¶** Vel dic qz il
le filius hoīs ē xps mysticus filius
virginis Vel papa qz xpo debz el
se similis Corpus ei⁹ signat statu
curie romane vel statum ecclesie
militantis. dic ego qz i illo corpo
re xpi mystico. caput sunt prelati
qz debent esse p innocētia candi
di. p mollem clementia lanei. p
frigidam et rigidam iusticiam ni
uei et austeri. Vnde de isto capite
dicitur. Caput ei⁹ optimū. et ca
pilli isti capiti adherentes sūt pre
latorū familiares qz debent esse al
bi et innocētes mūdi casti et cō
tinētes. **Eccl. ix.** Omni tpe sint
uestimēta tua candida Oculi illi
us corporis sunt auditores et iu
dices qz debent esse per lucem dis
cretionis flāmei. p iusticia et ri
gorem ignei. **Danielis. x.** Oculi
eius vt lāpas ardens. Vox isti⁹
corporis signat predicatores. qui
ad similitudinē aquarū multarū. i.
multiplice voce scripturarū et sciē
ciarū debent clamare et suo clamo
re viā domini demonstrare. **Joh.
p̄mo.** Ego vox clamāns in deserto.
Zona istius corporis signat corre
ctores qz angunt corpus ecclesie
examinādo. et ne defluat p vicia
constringendo. qz debent esse aurei

iusticiā obseruādo. **Eccl. xlv.** Cir
cumaxit eam zona iusticie vt pa
pa et prelati figurent in illis ange
lis. **Apoc. xv.** Qui erant p̄ncti
zonis aureis. i. correctoribus san
ctis. Dextra corporis signat cleri
cos qz tenent locū primū in corpo
re ecclie militantis. **Vñ. ps.** Dextera
domini fecit virtutem. Ista ergo
dextera septem stellas. i. septem do
na spūs sancti vel septem virtutes
debet habere. qbus totam noctē
.i. statum secularem debet exēpla
riter illustrare. **Gene. i.** Stellas po
suit in firmamēto. i. in statu ecclie
tūc. **Facies h⁹ corporis** signat docto
res. in qbus oēs sēsus discretōnis
sicut in facie debēt vigere. et qz p
honestam cōuersatōē ad modū
solis lucere debēt. **Math. xvij.** Re
spiciēdit facies ei⁹ sicut sol. Pe
des hui⁹ corporis qz corp⁹ susten
tant sunt inferiores agricultorē. qz
ad modū auriscalci debēt eē sonori
deo regādo et sicut ignis per
caritātē ardere in camino tribula
tionis et doloris viuēdo. **Danie. x.**
Pedes qz spēs eris candētis. Os
vero qd loqitur signat aduocatos
qz gladiū lingue debēt habere bis
acutum. in qtu debent allegare
p iusticia vni⁹ p̄tis et de iniusticia
a alterius. Vel in qtu ip̄si tenent
intēdere p̄motōi bonorū et puniti
oni malorum. **Luce. xxij.** Dñe ec
ce gladij duo hic Candelabra que
istum et mēbra isti⁹ illustrabant
signāt spūalia dona dei que totū
corp⁹ ecclie illuminant qz xps et mē
bra sua sūt qz abulāt i medio sep
tē candelabrorū aureorū. de qz dicit
capitulū sequētis.

Quod angelo ephesi. Unus angelus commendat a filio hominis de multis. Scio inquit laborem tuorum opera tua et pacem tuam. et quod non potes sustinere malos. et temptasti mendaces apostolos. et sustinueris pro nomine meo. et facta nicolaitarum quos odio odisti. Sed reprehendis in uno. caritatem inquit tuam primam reliquisti. sed memor esto unum ex cadentibus a prima opera fac. alioquin mouebo candelabrum tuum de loco suo. nisi penitentiam egeris. a tunc permittitur sibi quod si uicerit dabit sibi edere de ligno uitae quod est in paradiso. **Apo. ij.**

Mor Dic recte angelus designat vitam plati. Prelatus enim perfectus ecclesie potest dici angelus. quia debet esse angelicus et celestis. Iste debet habere bonam operam. laborem. pacem et iustitiam. malos non debet sustinere sed corrigere et punire. nicolaitas est etiam qui interpretantur stulti ecclesie languentis. id est malos clericos uel religiofos. etiam mendaces apostolos hypocritas et fictos debet temptare et pro dei nomine sine defensione omnia sustinere. **Sustinete et uigilate mecum. Mat. xxvi.** Sed quicquid accidit quod ipse perdit caritatem suam primam. quia multi pro superbia odium et uindictam perdunt uirtutem sepius caritatis. nam sepe accidit quod plati perdunt gratiam dei superbiendo de dignitate. presumendo de sanctitate. et dicit eis Christus. Memor esto unum ex cadentibus et age penitentiam. et prima opera fac. quasi

dicet. retrahere te ab istis. et hoc duplici modo incipit. scilicet timore et amore. timore quia nisi hoc fecerit minas ei quod candelabrum suum. id est suam lucem et prosperitatem clericalem mouebit et cassabit temporaliter et eternaliter dissipabit. **Ite** amore. quia permittit ei. si ad gratiam et caritatem rediens peccatum uicerit. et prima opera bene fecerit. quod dabit ei de ligno uitae paradisi edere. id est de facietate glorie sepius. et breuiter nullus est ita perfectus quin possit cadere in peccatum. recuperantem penitentiam debet facere. et primum statum recordari timore pene. et amore glorie prima opera perpetrare. **Ite. xxi.** Dirige cor tuum in uiam rectam in qua ambulasti.

Angelus smirne commendat de paupertate. tribulatione diuersis spiritualibus. hic blasphematur ab illis qui se dicebant esse iudeos et non sunt. sed dicitur sibi quod non timeat que passurus est. nec etiam dyaboli temptationes aut carceres sed sit fidelis usque ad mortem et si uicerit dabit sibi corona et non ledetur a morte secunda. **Mor** Sic qui sustinet hic miseras. paupertates temptationes malorum correptus. blasphemias. vexationes. si sint fideles et perseuerauerint usque ad mortem dabit eis corona uitae. id est gloria celestis et seruiabunt a morte secunda. et a morte inferni et damnatione anime. **Nihil inquit horum timeas quod passurus es. sed esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam uitae.**

Angelo pergami dicitur. Scio ubi habitas. ubi sedes. est sathane. et tenes

...angelus...
...candelabrum...
...lignum uitae...
...corona...
...morte secunda...
...inferni...
...damnatione...
...anime...
...sathane...
...tenes...

Actuū .ij. Ecce duo vici steterunt
in vestibz albis. **C**

Angelo philadelphie dicitur.
Suo opa tua et dedi corā te
hostiū aptum qd nemo p̄t claudē
qz modicam habes virtutē et ohr
masti verbū meū et non negasti
nomen meum. et ego seruabo te
ab hora tēptationis q̄ ventura est
Tene qd habes ne alius accipiat
coronā tuā. qz qui vicerit faciam
illum colūpnā in templo dei mei

Moz **I**ste angel⁹ gerebat p̄so
nā infirmoz. nā isti habēt modi
cam virtutem resistēdi. ideo deus
dat hostium aptū veniē et penitē
ciē. illud sēp aptū ē p̄ tpe hui⁹ vi
te. **S**im⁹ em ecclie qui recte est ho
stium padysi semper ē aptus et
nūq̄ in vita ista claudit penitē
ti. et hoc qz infirmi modicā habēt
virtutē resistēdi vicis et peccatis
quare necesse ē qz habeant facili⁹
remēdiū penitēdi. **I**nfra .xxi.
Porte ciuitatis non claudēt die
ac nocte. Qui em nō intrat p̄ ho
stiū. i. p̄ veniā et penitētiā ille fur
ē et latro. **I**ohā .x. Illud em non
p̄t claudi alicui q̄ diu dureat mi
ta vita p̄sens. Quaz p̄t infirmus
q̄tūcūqz fragilis et ad vicia sit p̄
cliu⁹ desperare nō debet. nā sibi di
cīt qz faciat qd in se est et qz fuet
verbū et preceptum domini. nec
denegat p̄ heresim nomē eius et
sic p̄erto deus seruabit eum ab
hora tēptationis qz sic de⁹ faci
et cū tēptatione p̄uētū. **C**orin
.x. Nō p̄mittet vos tēptari ultra
q̄ potestis. Teneat ergo quilibz
illud qd habet. i. grām et p̄fectōz
ne forte poat coronā suā. i. hono

rem et p̄miū gloriē qd sibi debet.
et ne aliū habeat successorē q̄ ipō
reprobato habeat coronam glori
e loco sui. Nam si vicerit vicia ēit
in tēplo dei. i. in padysō l' ecclia co
lūpnā. i. p̄sona stabilis et eterna.
et foras iquit nō egrediet ampli
us qz in paradiso perpetuo remane
bit. **V**el ad lēam in ecclia fit qz illū
qui peccata vincunt colūpnē. i. sta
biles vici hūt et ea in tm vincere
assuescunt. qz de tēplo. i. de statu
gratie nō exeunt amplius seu ca
dunt.

Angelo laodicie talit̄ oimital
Vnam inqt frigid⁹ es. i. neqz frigi
dus neqz calidus. incipiam te euo
mere de ore meo eo qz dicit duces
fū et nulli⁹ ego a nescis qz sis mi
ser paup et cec⁹ et nud⁹. suadeo
tibi emere aur⁹ et argētū ignitū
et p̄batū a me. locuples fias et
vestimētis alb̄ induatis vt nō ap
peat confusio nuditatis tue. Et
collitio inunge oculos tuos vt vi
deas qz qui vicerit dabo ei sedem
mecū in throno meo. **Moz** **T**ales angeli sunt multi q̄ p̄erto
nō sūt calidi p̄ feruorē deuotionis
neqz frigidi p̄ algorem dīm̄ ti
moris et subiectionis. s̄ sunt me
dij qz tepidi et in deuoti qz nec p̄
feruorē deū p̄fectē diligūt. nec p̄
timorē ei obediunt p̄fecte. sed sub
diuina misericordia cōfidentes te
pidi et medij sic incedūt. et ideo
tales negligentēs et tepidi ab o
re dei sepius euomuntur id est a
statu gratie et veritatis cadere p̄
mittuntur. Aliquando accidit qz
quidam tales sunt ita p̄suptiosi

¶ m

primo iste debz esse simil' iaspidi
et sardini q̄ sunt lapides p̄ciosi .
q̄z debet eē similis xp̄o l' factis vi
ris perfectis p̄ciosis et virtuosus
quia bonus supior debet sup om
nia conari q̄ possit bonis suis p̄de
cellosibus assimilari amaxime il
lis q̄ fuerunt iaspis q̄ resistit ma
lefiis . qui om̄s male fia malicia
si sit presens cohibet . i. illis bonis
prelatis qui malefias hominibz
resisterunt et tutam patriaz red
diderūt . **C** Secundo dicitur
q̄ yras erat in arcu tu sedis .
Per yradem arcum celestem ubi
relucent oēs colores intelligo re
gulā religionis et processuz iudi
cane potestatis . qui quidez arcus
celestis dicitur p̄ eo q̄ per ipsum
impy sagittat et correctionis ia
culis feruntur . **ps.** arcu suū tete
dit et pauit illū . quia p̄latus vel
iudex mediante iusticia regia . v̄l
iudicatio ordine habet sagittat
et punire reos et accusatos . a fa
cite iusticie cōplemētū . et ibi p̄
to habent relucere multi colores
. i. multe cause multe rationes ml
te leges multe sanctiones ml̄ti sē
sus multe opimōes . atq̄ aliquē
pumat de delictis . vt sic tali prela
to dicat illud . **Apocaliph.** . x . Vidī
angelū amictū nube et yras erat
in capite eius . Et sicut yras videt
tangerē celum et terras . sic vere
rigor iusticie debet tangerē celuz
. i. nobles sublimes trā . i. infimos
atq̄ viles sine acceptiōe p̄sonaz .
D Vel dic q̄ sicut yras magis
tangit terrā q̄ celum . quia duo
bus suis combus pendet versus
traz . sic rigor iudicane potestatis

plus debet tangerē et vulnerare
terraz . i. terrenos peccatores q̄ ce
lum . i. q̄ viros spūales et celestes
Sed dicitur q̄ yras similis erat vi
sioni smaragdine qui est viridis
lapis ofortans oculos quia ordo
iudicatus debet fieri ita mature
a iuste q̄ oculi . i. iudicia aliorum
non ledantur . sed magis confōz
tentur et quicq̄ agit oculos alio
rū delectet v̄rab omnibz cōmēdet
Math. . v . Videant opa vrā lō et
glorificent patrem vestruz q̄ in
celis est . **E** Tercio dicitur q̄
circa sedem erant . xxij . sedilia a
de sup . xxij . seniores . Per ista
sedilia intelligunt minora officia
beneficia v̄l p̄bende que prelatus
iudex habet sub se a i sua iurisdic
tione . Et p̄certo i istis debet sede
re seniores . i. vni discreti et ma
turi a tales etiā debet habere sedē
tes secum **Ezech.** . vii . Senes iuda
sedebāt corā me . **Q**d tamē ē con
tra multos iudices q̄ pessimos ho
mines ponūt in officijs et contra
p̄latos q̄ p̄veros i beneficijs suis
assumūt . **F** Quarto dicebat
q̄ senes coronas in capitibz suis ha
bāt . Sic etiā p̄lat⁹ vel iudex senes
habebit in societate sua vt eoz cō
silijs fulcat . Talibz debet dari co
rone in capitibz . s. honores et dig
nitates nō puul ignoratibz et iu
uembz insensatis . Ideo p̄lato di
citur . **Eccā.** . vii . In medio sena
torum assiduus esto . vt sic prela
tus dicat illud . **Ezech.** . octauo .
Sedebam in domo mea et senes
in da . x . Et senes habebant āte
se . iij . lampades et de throno exi
bant fulgura vocēs et tonitrua .
B v

Lāpades iste signāt septem dona
spūs facti que iudex et p̄latus de
bēt habere. vt mens eorū per ea
illuminet. et in suis actib⁹ dicit
gāt. l. septē lāpades cū igne cari
tatis et oleo pietatis sunt septē
opa misericordie. q̄ valde deēt iu
dicem l. p̄latū. **Ap̄. ij.** Dixit ille
q̄ ambulabat in medio septē cā
delaborum. zc. Et sic de tronō is
to. i. de talib⁹ p̄sonis l. eorūz domi
bus aut iudicis debent exire sil
gura. i. splendor bonoz exemplorū
vel fulgor splendentis ouersatio
nis. voces dulcis cōsolationis. et
tomtrū alie predicationis corre
ctionis et reprehensionis. **ps** Vox
tomtrū tui in rota. **VI** fulgura
feuere discipline. voces predica
tionis alie tomtrua reprehensionis
dure. **II** **III** Quinto dicitur q̄
in circuitu erat mare seu lauato
rium vitreū simile castallo. Et
illud signat sacram septuram. q̄
dicitur mare p̄pter pfunditatem
imperscrutabilez. vitreū p̄pter p
spicuitate intellectualez. castalli
num p̄pter soliditate imutabilem.
Ista em debet iudex habē et in ea
facta sua lauaē. **In** mari via tua
a semite tue in aq̄s ml̄is **Abacuc**
ij. Sexto dicit q̄ circa sedēz erant
animalia oculata. Ista signāt al
fessores et cōsiliatores p̄latorū
q̄ debēt eē animalia. i. aiati p̄ gra
tiam et virtutes. q̄tuor etiā debēt
esse. q̄ q̄tuor virtutibus cardina
libus debent esse dotati. et pleni
oculis. i. claritate sapientie et dis
cretionis. ante et retro q̄tuoz ad
considerationē presētium et futu
rorum. iuxta illud **Ezech. i.** Totū

corpus in circuitu erat pleni oculis.
II **III** **IV** **V** **VI** **VII** **VIII** **IX** **X** **XI** **XII** **XIII** **XIV** **XV** **XVI** **XVII** **XVIII** **XIX** **XX** **XXI** **XXII** **XXIII** **XXIV** **XXV** **XXVI** **XXVII** **XXVIII** **XXIX** **XXX** **XXXI** **XXXII** **XXXIII** **XXXIV** **XXXV** **XXXVI** **XXXVII** **XXXVIII** **XXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI** **XLII** **XLIII** **XLIV** **XLV** **XLVI** **XLVII** **XLVIII** **XLIX** **L** **LII** **LIII** **LIV** **LVI** **LVII** **LX** **LXI** **LXII** **LXIII** **LXIV** **LXV** **LXVI** **LXVII** **LXVIII** **LXIX** **LXX** **LXXI** **LXXII** **LXXIII** **LXXIV** **LXXV** **LXXVI** **LXXVII** **LXXVIII** **LXXIX** **LXXX** **LXXXI** **LXXXII** **LXXXIII** **LXXXIV** **LXXXV** **LXXXVI** **LXXXVII** **LXXXVIII** **LXXXIX** **XL** **XLI</**

gloriam habet distribueret et tunc
vete vinum et oleum. i. viros sapie
tes et misericordes non ledet. s. per
eterne dampnationis sententiam
et rigorem. quia qui vixerit non
ledetur a morte secunda. s. n. **¶**
¶ **V**l die qd equus niger est ecclia
religio que dicitur equus propter habe
nas iusticie quibus ligatur. dicitur ni
ger propter squalorem tribulatio
nis et abstinentie qua sua spes ob
scuretur. iuxta illud **Cantico. i.** No
lite me considerare quod fusca sum. quia
decoloravit me sol. i. tribulatio. **S**e
nor istius equi est prelati. qui
debet habere stateram iusticie et e
quitatis. quod debet ponderare et co
gitare merita singulorum. ut vide
at quis sit bonus. quis malus. quis
promouendus. quis reprobandus
sed tamen qualitercumque sit. tantum
denarium. i. tantam portionem bono
rum ecclie et beneficiorum debet habere
due libre tritice. i. due persone pfecte
et bone. que habent medullam de
uotionis et passionis quantum sex
orde. i. quantum sex imperfecte et im
mature persone exemplo ioseph.
Gene. xliij. Qui beniamin fratri
suo contulit plures partes. Vinum et
oleum. i. viri discreti et pii non de
bent ab eo ledi. sed potius sustine
ri. **¶** **V**l die qd vinum et oleum
intelliguntur agricole. de quorum la
boribus oleum et vinum acquiritur.
isti ergo a superioribus non
sunt ledendi vel molestandi. sed po
tius diligendi. **Eccl. viij.** Non odis
tis laboriosa opera et rusticationem
ab alissimo creatam. **¶** **E**
¶ **I**ohannes vidit apud quarto
sigillo equum pallidum. a quo sedebat

super eum nomen illi mors. infernus
sequatur eum. et data est illi potestas
super quatuor plagas terre. inflicere gla
dio. fame et morte. et bestias ter
re. **¶** **Mors** Equus iste est peccator
qui dicitur pallidus. quod caret rubore ca
ritatis et albedine castitatis. **S**e
nor illius est dyabolus. mala volun
tas. vel peccatum qui populum ducit
circumque per mala suggestioem in
clinacionem et iste dicitur mors quod ho
minem temporaliter et spiritualiter occidit et
ideo dicitur quod infernus. i. inferna
lis pena ipsi sequitur. unde ipse pote
rat dicere illud. **Osee. xiiii.** **Mors**
fusus tuus ero inferne. **I**sti ergo da
tur potestas super quatuor partes ter
re. i. super quatuor affectiones cor
dis humani que sunt dolor. timor
spes. et gaudium. nam ex quo pec
catorum dyabolus mala voluntas
hominem dominat. necesse est quod super
affectiones ipsi principet. et quod
admihilet omnis hominis gratias atque
perdat. fame. i. auaricia. bestias. i.
carnalitate et sensualitate luxuri
e. gladio ire et iudicie. morte occi
dit et de iudicio. **Fames** que desiderium af
fligit est auaricia. bestia que sensu
. i. ratione caret est luxuria. gladius
que acute pungit est iracundia. mors
que insensibilem et immortalem
facit est desidia. **I**sta est ergo
quadruplex mors culpe. qua ab
istis malis seculo occiditur anima
peccatoris. quantum ad quatuor par
tes affectionum cordis sui unde.
Ihere. xv. **V**isitalo super eos quatu
or spes dicit dominus gladium ad occi
dendum. a canes ad lacerandum. a vola
ntibus celi et bestias terre ad deuor
andum et ad dissipandum.

mala exēpla istoz reges diuites
fortes fui liberi ab amore diuino
defecerunt. et ideo in cauernis ē
re. i. in amore terrenoz se penitus
incluserunt. **Iosue .x.** Abscōderūt
se quicq reges in spelunca. **¶ W**
Vel dic q sol est intellectus. q ho
die p obscuritate erroris et igno
ratiē demigrat. luna mutabilis ē
voluntas. q sāguinea p carnales
amorē efficit. stelle sūt potētiē sen
sitiue. que hodie per praua delecta
bilia et diuersa peccata cadere cō
probantur. **Celū** ē ratio. qd hodie
obnubilat v̄l excecatur. **¶ V**el dic q
stelle sūt virtutes et grē. que ho
die cadūt et pōūt p̄t tremotū a
ventum suggestionū quo a diabo
lo occidunt. **¶ Quia** p̄t iam deficiūt
mōtes contēplationis riam cessāt
in fule orationis que est in medio
maris. i. in medio cordis amari.
iā reges et principes. i. iusticia et
iudiciū. diuites. i. sufficientia. for
tes. i. cōstantia liberi. i. caritas. fui
. i. humilitas se abscondunt et defil
tūt. **¶ ¶ I** **¶ V**el dic q sol est veri
tas que splēdet. luna est pietas q
humorem p̄bet. **Celū** qd oia celat
est verecundia que honestatez ce
lat. **Stella** ē prudētia que oia illu
trat. **¶ Quia** ergo iam inualeſcente
tremotu tēptationis sol verita
tis ouersus est in migredimē igno
ratiē. luna pietatis ouersa ē in sā
guinem crudelitatis et se uice. ce
lū verecundiē iam recessit. stella
prudētiē iam cecidit. ideo pculou
bio iam moti sunt montes. i. vici
eminētes in p̄fectione. in fule. i. vi
ta matura et amara p̄ dolorosa con
tione. **¶ R** **¶ V**el dic eo q mō

tes et in fule. i. status ecclē ē t̄bulatū
omibus occidunt et a stabilitate
quam habuerunt amouent. serui
liberi. diuites. paupes. reges et
t̄bum. generatim omnes. tam sub
diti q̄ plati iam miserabilē a di
uina presentia. i. a diuino seruiuo
abscondunt. et in cauernis terre. i.
tēpalium amore recluduntur.
Timent em̄ coram agno mimacu
lato. i. corā xp̄o in ecclē seruiuo cō
pere. **¶ Qd** patet qz vere nisi pro
distributio m̄bz nolūt in ecclē sub
intrate. s̄ in cauerna terre cū tal
pis. i. in tenebrosis et terrenis cu
piditatibus cū auaris et secula
ribus cecis habitare. p̄mo **Regū**
xix. Abscōderunt se in spelūcas.
Timent em̄ vt dicūt iram ag
ni. i. duriciā diuini seruiui quā
q̄ placabilis et benigna. **¶ Vnde** isti
vident dicere de eo illud. i. **Regū**
v. Non maneat apud nos archa
dei israel. quia dura est manus
eius.

¶ Caplm septimū. **¶ A**

¶ Quid Johannes quatuor
angelos stantes super
quatuor angulos terre.
qui tenebant v̄tos ce
li ne flarent super terram. neq̄ su
per mare. neq̄ sup̄ vllam arborē.
sed istis dictum est a quodaꝫ an
gelo habēte signum dei viui. qui
ascēdebat de ortu solis. qz ipsi nec
nocerent terre. nec mari. neq̄ az
boribz. quousqz signarentur fui
dei in frōtibz eorum. **¶ Et** fuit mlti
tudo maxima signatoꝝ tā de filiis

israhel q̄ de turba et de oibz pplis
et gentibz congregata Et erat oēs
in cōspectu throni induti stol al
bis et palme in manibz eorū qui
deū et agnū bñdicebāt. ¶ **Moz**
Isti quatuor āgeli possūt signare
balliuos officiales principū. qui
in quatuor p̄tibus mūdi sūt locati. et
qui stant in diuersis officijs sup
angulos t̄re nostre. **I**stis dat a
principibz et p̄latis nocere terre
mari et arboribus. i. omnibz gene
tibz hoīz subditoz. terre. i. villis
et ciuitatibz. mari. i. collegijs et cō
uentibus. arboribz. i. personis et
hoībus. **Q**ui ad hoc breuē ponunt
tur in officio vt nocent subditis
et vt rapiant quicquid possūt. i.
fra. .ix. **P**otestas eorū nocere ho
minibus mētibz quicqz. **E**t isti ipe
diunt ne ventū flent super terraz.
qz omnem cōsolationis flatum. et
omne refrigeriū vel auxiliū qd
principes vl̄ p̄lati debent subditis
ipsi impediūt q̄tum possunt. **S**ed
qd̄ vere ibi est aliq̄ angelus. i. ali
us cōsiliarius et familiaris q̄ por
tat signum et sigillū principis vt
pote cōsiliarius vl̄ similis cū quo
oportet secrete loqui. qz breuē
nullus est immunis a nocemento
alioz nisi quos ipse signauerit li
berandos. et t̄les sic signati p̄ do
na vel fauores a magistris curie
acceptati ab huiusmodi quatuor
malis angelis. i. ab huiusmodi mi
quis nō ledunt. immo stant in cō
spectu throni. i. in p̄sētia princa
pum et prelatorū induti stolis et
vestibus eorūdem. et in eorū cu
rijs et officijs ordinati. **A**h autez
q̄ nō sūt signati nec in gratia ma

iorum sp̄aliter recepti. nocimē
to talium malorum angeloz. i. in
fenorum balliuoz executorū et cō
missarioz crudeliū exponunt. **E**t
breuē istud est verum q̄ nullus
hodie balliuorum maliciā euitat.
nisi alicui⁹ magni āgeli. i. alicui⁹
magni cōsiliarij fauorem procu
ret. **I**sti emz mali inferiores illos
nō audent tangere. quos vident
maiorū gratiā obtinere. ¶ **B**
Vel dic q̄ iste sc̄ds āgel⁹ est beatus
francisc⁹. q̄ ab ortu solis. i. a statu
gratie et virtutis. ascendit super
terram ipsā et terrena calcando
et etiā predicando. **I**ste enim por
tat signum dei. s. stigmata domi
nicę passionis. et per doctrinā su
am impediuit ne angeli mali nocerent
illis q̄ signum characteris et
crucis p̄ penitentiam et passionis
memoriam secum portant. **M**ul
tos etiā signo et ymagine xp̄i
signauit. s. fratres suos quos cristo
uiuendo filios et cōformes sibi
esse voluit et mandauit. **S**unt. n.
hodie tā de israhel q̄ de gentibz. i.
tā de nobilibus q̄ de ignobilibz
maxima turba que p̄ eum coram
deo p̄sentat. in statu. s. religiōis
et p̄fectiōis. q̄ amicti stolis can
didis castitatis. et habentes pal
mas victorie p̄seuerance atqz fir
mitatis. deū et agnū cōtinue bñdi
cūt et ipsū p̄dicatōes suas ab a
lijs faciūt bñdici. **A**ct. vi. **M**ta ē
ba sacerdotū obediēbat fidei. ¶ **C**
Vel dic q̄ iste p̄t signat̄ quēlibet
viz p̄fem signo caritatis munitū
q̄ sibi deuotos simili signo cōfigit
et eos a mal̄ āgelis liberat et defē
sat. **V**el dic q̄ i die iudicij illi soli

misit in terrā p̄ incarnatōem: qui
fūmum orationis et fragrantiaz o
donatē fame et sanctitatis iugit̄
emittebat. Et p̄certo q̄n iste fuit
missus in terram tunc ad predica
tionez eius audita sunt tonitrua
.i. mine. voces. i. suasioes. fulgura
.i. miracula et exēpla. et sic in cor
dibus auditorum factus ē terre
motus oētōis timoris amantudi
nis et meroris **Septē** etiāz angeli
parauerūt se vt tubā canerēt. i. v̄mū
fitas p̄dicatoz extūc incepit p̄di
care et tuba p̄dicatōis p̄ mūdū re
sonare **¶ C. VI. die** q̄ āgel⁹ q̄ ac
cepit thuribulū ē aliq̄s magnus
p̄ncipis l̄ platus q̄ aliquādo imit
tūt in aliquā terrā p̄ aliquo offic
o aliq̄s thuribulum. i. officiales ple
nū igne cupiditatis et auaricie.
Et tunc p̄certo in aduētū eius fi
unt tonitrua. i. mine et t̄bulatōes
fiunt etiāz fulgura. i. inuasioes
rapine et excoiatōes qz om̄ia obu
tuntur a inflāmantur nihil rema
net post ipsū. **Iob. 1. 19.** Ante ipsū
ignis vorans et post ipsū oburēs
flāma. Et ideo tūc audiunt voces
.i. plāctus subditoz. et fit terre
motus magn⁹. qz tota t̄ra totaqz
patria p̄ ipsum ouerit et turbat̄
qz sicut dicit̄. **Prouer. xxviii.** Re
gnātibz imp̄s mine hominūz.
Vnde si q̄s q̄ret q̄re tal̄ turbatio
auditur in t̄ra posset respōdere il
lud **Math. xxviii.** Ecce t̄remot⁹
fact⁹ est magnus āgel⁹ at̄ domini
descēdit. **¶ VI. die** contra platos
et p̄ncipes q̄ quādo de nouo p̄mo
uenē. solent subsidia petere et sic
totā subiectā patriā turbare. et
tunc magis q̄ alias rapinis et ex

actōibz molestare.

¶ d
Quāte primo angel⁹ cui⁹ tu
ba sua facta est grandis et ig
nis mixta cū sāgume. a missa sūt
in terra et t̄ra ps terre obusta ē
et t̄ra pars arborum: a omne
fenu v̄inde obustū ē **¶ Moz**

Iste āgelus signat adulatōres q̄
sunt in curis p̄ncipum et mag
natum. **Nā** quādo isti in auribus
ipsoz faciūt resonare tubam elo
quentie et adulatōis. quādo istos
mstificat. et alios corā ipsis ac
cusant. tūc vere p̄ eoz falsa ver
ba generat̄ grādo crudelitatis et
seuicie ignis cupiditatis et auari
cie sāguis carnalitatis et luxurie
Quia p̄ verba maloꝝ adulatorū
fiūt p̄ncipes raptōres crudeles ad
ulteri et luxuriosi **Ideo** bene seq̄
qz t̄ra ps t̄re ab ipsis oburat̄ per
rapinā **Ab** ipsis arbores. i. ipsi ex
cellētes nobiles diuites et poten
tes oburēt a infestāt. a ad voces
taliū thuribulūz molestāt. **Et**
maxime oē fenu t̄re. i. popul⁹ in
m⁹ p̄ ceteris molestāt et deuorat̄
¶ C. VI. die qz qn x̄ps magni cōsi
lij āgel⁹ p̄m⁹ et nouissim⁹ alpha
et o. in iudicio tuba sua autē t̄ce
sētētie reso nabit. tunc fiet grā
do. i. tormentorū inuasio pcutiēs
et ignis in extingubil̄ torq̄s sā
guis etiāz. i. seuicia et occasio seui
ens. q̄ oburēt terrā. i. t̄renos et a
uaros. arbores. i. altos elatos et
sup̄bos. fenum. i. lasciuos molles
floridos et luxuriosos **Isti** em̄ di
cunt̄ obusti qz oburēt in inferno
finalit̄. et isti dicunt̄ terraps q̄a
perfecti et minus p̄fecti iusti et
penitentes. vel illi qui sunt in

qz mde bite appetit diuicias et ho
nores. **Ezech. v.** Tercia ps tui pe
ste morietur et fame consumet in
medio tui. ideo quando aquila. i.
xps dominus in medio celi in die
iudicii volitabit tunc voce sue tri
bilis sentencie triple x ve. scilz tri
plicem maledictōem cōtra pecca
tores qz nūc in tēra habitant fulmi
nabit. et ista sunt pauloubio pe
na dāpmi. et pena sēsus et despe
ratio. que ē gūior. **Vl** pena tēpo
ralis. pena eterna. et amissio gla
rie paradisi. **Vl** pena ignis. et re
morius. et absentia faciei diuine.
Ram ista tria ve. i. iste tres male
dictiōes dāpnatis peccōibz iferū
tur. qz in terra. i. interrena pspere
tate habitant et versat. **Forn**
do et fouea et laqueus sup to qz ha
bitator es tēre. **Psalm. xxvii.** **Vl**
Quante quinto angelo stella
ecedit de celo et data ē ei clauis
putei abissi. et aperuerunt puteū
et exiuit inde fumus sicut fornacis
magne et obscurat est sol et aer
de fumo putei. **Methasora** lo
quēdo vidē qz stella signat diabo
lū qui de celo corruit per peccatū
puteus signat peccatores et max
ime luxuriosos. **Prover. xxiiij.**
Puteus angustus aliena. **Tales**
dicuntur putei abissi qz sicut abis
sus nō potest sacari. sic nec luxu
rius qdū viuit. ideo. **Ezech.**
xvi. Fornicata es cū amatoribus
nec sices sacata. **Isti** ergo stelle
.i. diabolo datur clauis putei abis
si. i. potestas sup personam luxuri
osa qz quociēs vult dyabolus fa
at eam per vana desideria apite.
ideo ad suggestiōē dyaboli luxu

riosis mittunt fumum. i. feūda ver
ba luxuriosa inhonestā sicut for
nacis ardencia et luxuriosa ita qz
sol. i. bone psone vl aer. i. tota vic
inia per eos obscuratur et sedanē
proccēto qz nulla psone est ita sol
vl aer. i. sancta et pura: quim faci
lit inficiatur per puteum abissi. i.
per malā et luxuriosāz personam
si fumus verborum suorum attingit
vsqz ad eam. **Eccl. xiiij.** Qui
tangit picem inquinabit ab ea. **Vl**
dic qz puteus iste est hereticus
cuius fumus. i. mala doctrina inficit
et corumpit aerem. i. bonas psō
nas et ecclesiā. quādo stella mag
.i. dyabolus apit os illius per pra
dicationem. **Corumpunt** bonos
mores colloquia praua. i. **Corum
thiorum. xv.**

Capitulum nonū.

Quid iohānes exire de
fumo putei abissi loci
stas similes equis ad
plium et sup capita e
acum corone auree. et habebant
facies sicut homines: capillos sicut
mulieres dentes sicut leones. lo
ricas ferreas. et vox eorū sicut
turruum et equorū cū rēcū ad p
lium. et caudas similes scorpio
num. et aculei erant in caudis eo
z et potestas eorū sicut habēt scor
piōes. et pceptū ē eis ne lederēt
frū tēre nec oē viride nec oēz ar
borē si data est eis potestas nocē
hoibz nō habētibz signuz dei viui
in frōtibz eorū et cruciate eos mē
sibz quinqz et cruciatus eorū sicut
scorpionum. et tunc querent
b ij

homines mortē et nō iuuent eā
Apo. ix. **Mor.** **I**sta sig̃ plures ha
bēt ptes. p̃mo em̃ dicit q̃ ip̃e vi
dit in fumo putei abissi locustas
patas ad p̃hū. zē. **Pute.** iste sig̃t
mūdum q̃ ad modum abissi ē ob
scurus p̃ ignorantiaz. insaciabil
p̃ auariciā. **Proū. xxvii.** **I**nfern⁹
et p̃dicio nō implebunt̃ similit̃ o
culi hominū insaciabiles. **Fumus**
istius putei est p̃sp̃eritas mundi
q̃ vere ad modūz fumi faciliē eua
nescit. **p̃s.** **D**eficientes quē admo
dū fum⁹ deficiēt. **Locuste** signant
diuites officiales p̃positos. q̃ ad
modū locuste sēp̃ volūt fursū sali
re p̃ ambitōem ad officia et b̃ñfi
cia. et tamē faciliē cadunt in fine
in terrā p̃ tēp̃ alem dēp̃sionē et e
t̃nalem dampnationē. **I**n fumo
putei vise sūt locuste. q̃ vere lo
custe p̃cipū. i. iudices hodie sūt
p̃ ceteris in fumo mundane p̃spe
ritatis. ibiq̃ habent coronas aure
as. i. dignitates prelature. pati
ad p̃hūz oīra paupes et vianos
et isti bene dicūt quasi equi q̃ si
cut equus est animal luxuriosū a
sup̃bū sic tales p̃ceteris luxuri
a sūt infecti. **Iher. v.** **E**qui ama
tores in feminas. vnusquisq̃ ad
uxorem proximi inh̃abat. **E**t si
cut mediante fortitudine eq̃ ali
q̃n mal⁹ miles obtinet in p̃elio.
sic mediantibus balliuis et aduo
catis m̃l̃i obtinet et lucrāē cau
sas suas. vnde de istis locustis di
citur in p̃s. q̃ deus dedit erugmi
fructus eorum et labores eorum
locustis. **I** **B** **Q** **S**cd̃s
dicitur hic q̃ isti habebant facies
sicut homines. capillos sicut muli

eres. **F** **F**acies quē est prima ps
apparens signat introitum et m
gressum p̃cipū. **Capilli** qui te
gūt caput signat palliatōes p̃po
criticas et fictiones. q̃b⁹ caput. i.
intentio talium est velata. **Muli**
er que est animal amicabilissimuz
et deceptorum sig̃t eoz familia
ria et deceptiua colloquia. actus
et gest⁹. **Homo** qui est rationalis
signat eoz sensū et discretiōez
Quid ergo? pro certo isti in face
.i. in ingressu quando p̃mo appēt
vident̃ astuti sapientes et discreti
capillos habēt mulierum. i. appē
ciam amicabilē. **I**stud apparz q̃n
tales volūt amicos paupes irreti
re in suis tractib⁹ falsis et obli
gatoib⁹. ostēdūt se eis familiares
p̃mittēdo et applaudēdo. balui e
tiaz q̃n volūt aliq̃d iuestigare ma
piūt applaudē. s̃p̃cto isti nō sūt
n̄ capilli mulier. i. fraudulēti pali
atores. **Eccl. xxv.** **N**ō ē malicia su
p̃ maliciāz mulier. a illud patz in
t̃ca pte figure. **I** **C** **T**ercio di
cūt q̃ ip̃i habebant dētes sicut leōes
loncas ferreas. v̄cē t̃ubile. **P**er
dētes p̃ quos hō deuorat cibos. m
telligit vorax crudelitas et rapia
q̃ dato q̃ isti vidēt h̄ies benigni
et humiles. t̃n̄ habēt dētes. i. cru
delitatē rapacitatē mordacitatez
q̃ leoniam. qua oēs subditos au
piunt deuorare. ideo loncas ferre
is. i. adulatorib⁹ vel amicos caute
lof se munit et regunt. **S**icut
patet. quia ita caute lose faciūt fu
os tract⁹. a caute lose maliciāz ita
se velāt. q̃ ab omni ictu. i. ab om̄i
querela illorum coram quōcunq̃
iudice se defendunt. **Ezech. xxvii.**

Loricæ et clipeo armabunt cōtra
te. i. maliciosa exercitatio. Et ideo
vocem habent terribilē sicut cur
ruum quia ita autēntice loquun
tur. et ita paupibus cōminantur
vt ipsos terreāt verb et leoninis
dentibus qui in facie hoies videbā
tur et sic facillite eos exheredant
Danie. viij. Dentes ferreos habebat
magnos. **Eccā. xxi.** Dentes le
onis dentes eius. Et ideo sequit
quarta ps figure. **¶ D. ¶** Quaz
to dicitur q̄ habebāt caudas sicut
scorpionū zc. Cauda q̄ ē ps poste
rior signat finem alicui⁹ negotij.
scorpio q̄ facie lābit et cauda pū
git signat pditores qui facie. i. ī
p̄ncipio lābunt et applaudūt in
cauda vero. i. ī fine lacertant atq̄
pūgunt. Isti ergo in cauda. i. ī
fine sūt scorpiones inq̄tū apt ali
orum exheredatōem vexationes
pūcturā illis et aculeū crudelita
tis infligunt ideo aculeus rapine
et crudelitatis ī fine talibz ē ane
xus **Prover. xxiij.** Nouissime mor
debit vt coluber. **¶ V.** dic q̄ cau
da est status senectutis qz reuēa
tales in senectute sūt scorpiones
falsi raptōres. et aculeum crude
litas auaricie et de tractionis a
crius infligentes. **¶ V.** dic q̄ q̄ sūt
in facie hoies et in caudis scorpio
nes signāt detractores qui in fa
cie. i. in p̄sencia sūt adulatorēs et
in absentia scorpiones pūgitiui.
Ezech. i. Cum scorpionibus habi
tas. **¶ E. ¶** Quinto dicitur q̄ po
testas eorum ē nocere hominibz
mēsibz quinqz zc. Numerus qua
rius qui est imperfectus signat
mūdanā vitam talū que p̄certo

vtcumqz est imperfecta qz vt cō
ter nō p̄ficiunt etatem suā qz mo
runtur subito et male. Isti pos
sūt nocere hoibus mēsibz quinqz
. i. q̄tum durat vita p̄sens. Et
breuē hodie sub manu talium p̄
acerbitate tormētōrum et afflicti
onū suaz multi sūt hoies qui de
siderant mori tamē nō inueniunt
sicut optant. et finalit̄ isti habēt
sup se regē āgelū abissi cui⁹ nom̄
extimās. s. peccatū auaricie qd
dicitur extimās qz om̄ia extimi
nat et corrodit. **¶ V.** ad leām āgel⁹
extimās ipsos regit qz diabol⁹
in fine ipsos confudit. ps. extimi
nauit eā aper de silua. **¶ F. ¶ V.**
dic q̄ locuste sūt detractores et q̄
cōtra om̄es homines p̄liātur. et e
orū facies. i. apparentia videtur ā
micabilis et rationalis et viden
tur eē homines qz in p̄ncipio de
homine dicūt multa bō. fingūt se
loqui ex caritate vt faciū eis cre
dat. **¶ S.** vere finalit̄ apparēt eorū
dētes ferocitas et inimicia leoni
na qz vē moē leonis alios lacertat
et diffamāt. et cauda. i. finis ver
borū suoz l̄ cauda. i. retro in absē
cia ē pūgēs sicut acule⁹ scorpionis
Licet em̄ in p̄ncipio l̄ in p̄sencia
blandiunt tam̄ sp̄ in fine d̄torū de
tractionis et pūctionis aculei in
ueniūt. Et isti habēt potestātē no
cere suis malis verb hominibz. i.
bonis et rationalibz senu ēre nō le
dūt qz t̄les vt om̄inē n̄ murmu
rāt nec detrahūt de illis q̄ paz ā
nihil valēt s̄ tātū de hoibz. i. bonis
psomis. Et breuē cruciat⁹ eoz ē
similis scorpionū inq̄tū blandiūt
p̄mit⁹ et finalit̄ pūgūt de teoz et
W in

iohānes vidit equestre exercitū
cuius numerus erat vicēfies mili
es dena milia. et isti habebant lo
ricas igneas et sulphureas et iaci
tinas sic hodie iste exercitus bal
liuorū ē valde multiplicatus. Sūt
et armati contra alios lorica mali
cari et cautelay. sūt ignee p auā
ritiam sulphuree p luxuriam. ia
cūtine. i. colons celestis p supbiā
Vl lorice maloz sūt aduocati q̄
more loricarum malos defendūt
a isti sūt ignei. i. auari. sulphurei
.i. luxuriosi. iacantini. i. ornati p
spertate et supbi. ps. Ignis sul
phur. pars calicis eoz.

Iohannes vidit equos mira
biles i quodaz exercitu con
gregatos qui caudas habebant si
miles serpētibz habentes capita cū
q̄bus nocebant. capita eoz erāt
sicut capita leonū. et de ore ipso
euz pcedebat ignis sulphur et fu
mus. a tercia ps hōim ocafa est
ab istis tribus plagis terre. scilz
igne fumo. et sulphure. que pro
cedebāt de ore equoz. Potestas
eoz erat in ore ipsoz et i caudis
eoz. **¶** **Q**oz **¶** Equi isti signant
mundi diuites supbos et luxurio
sos qz equus est animal supbū et
luxuriosū. Isti em habēt primo
caput intētōnis ad modū leonis
qz iuuētū eoz et pncipiū vite sue
que per caput designat ē leonū
qz in iuuētute sūt crudeles fortes
et supbi. Leo fortissim⁹ bestiarū
ad nullius pauebit occurū. Pro
uer. xxx. Cauda istoz. i. senect⁹
et finis vite similis ē serpētibz
qz in fine sūt serpētim et tortuo
si p maliciam: a terre inherentes

p auariciam: qz omunt pncipi
unt auari in senectute q̄ in iuue
tute. Et eoz cauda. i. malicia ha
bet caput serpētinū. i. intentionē
obliquā auarā et fallacē. Et isti
de ore suo mittunt ignē fumū et
sulphur. i. tria genera maloz ver
boz: qz omā verba illorum aut
pctinēt ad fumum. i. ad elationē
superbie et iactātie. aut ad ignē
.i. ad flammationem rapine et a
uaricie. ā ad sulphur. i. ad fetore
carnalitatis et luxurie. Ideo isti
noēt mltis hōibz p has plagas
Superbia enim eorum inuadit su
periores Auaricia minores Lux
uria mulieres. Et breuiter potes
tas ipsoz est in ore. i. in verb
et in cauda serpētima. i. in malici
is eorumdem **¶** **R** **¶**

Vel dic qz isti sūt cuncti mali p
lati modern. qui sūt luxuriosi
sicut equus quoz caput. i. ingre
ssus et pncipium est leonum
id est rigidum et austerum. quia
in pncipio iuste et rigide volūt
regnare. sed in cauda id est in fi
ne sicut serpētim id est auari. in
terrenis per auariciam inherētos
donā et munera diligentes. et ce
tera.

¶ Caplm. decimū. **¶** **A**

Iohānes vidit ange
lū forte descendēte
de celo amictuz nu
be et pris erat i capi
te ei⁹ et facies ei⁹ e
rat vt sol et pedes ei⁹ sicut colūp
na ignis habebat in manu sua li
bellū aptū. et posuit pedē dexteū
¶ **¶**

¶ **¶**

hū sup mare sinistru m sup trā.
et clamauit quēadmoduz leo ru
git. Et cū clamass; locuta sūt sep
tē tonitrua. et accepit Johānes
librū de manu āgeli. et fuit i ore
suo dulas tanq̄ mel et cū illū de
uorass; amaricat⁹ ē vent eius. **A**
po. x. **Moz** **Angel⁹** iste ē plā
tus ton⁹ āgelic⁹ et celestis Nubes
que cōtinet humorē et pluuiā. sig
uat dulcorē pietatis q̄ plāt⁹ debz
ēē humectat⁹. a pluuiā bñficorū
et elemosinarū debet alijs distilla
re. **Job. xxxvi.** Qui affert stillas
pluuię et effundit ymbres ad m
star gurgitū q̄ de nubibz fluunt.
Pris q̄ ē signū federis int̄ deū et
mundū. signa t virtutē pacis et
vnicatis quā platus debet habere
et p̄t̄ quā debet subditos deo per
suum patrociniū recordare et int̄
eos cōcordiā et pacē generare. **V**
L **VL** pris cōtinens oēs colores
signat picturā honeste cōuersatio
nis plati. in quo oēs colores. i. oia
bona exēpla virtutes et p̄fectōes
debēt relucere. **Apo. iij.** Et pris
in circuitū sedis erat. **S;** mare qd̄
est amara. signat amaritudinem
mortis et inferni. **Terra** q̄ est nu
trix om̄i viuētūum. signat ferti
lilitatem et opulentiam padyfi.
Pes dexter est timor. **Sinister** q̄
facilit̄ claudicat ē amor. **Liber** sig
nat scripturā sacra. **Septē tonitru**
a signat vniuersitatē predicatorū
q̄ habēt peccatores moē tonitruū
cōturbare. **Vidit ergo Johānes**
angelum. i. perfectum virum āge
licum et spūalem. fortē p ostācie
firmitatē. descendente de celo p hu
militatē. se nō rep̄ u tat dignū a f

endere in celū sed magis i infernū
descendere. **Amictum** nube per ro
tōā pietatē. a i capite. i. itē cōe ha
bebit p̄dē. i. dīmodā sactitatē pa
cis et recordie vnicatē. **Facies eius**
.i. itelleūs debet lucē vt sol sapien
tie claritate. **pedes eius**. i. affectio
nes debet eē sicut ignis p feruētis
simā caritate. **libz debz habē**. i. sã
cre scripture sagacitatē. **Ezech. ij.**
Eccē man⁹ missa ē ad me. in qua
erat liber iuolut⁹. **Iste** debet habe
re pedē dextz. i. timorē. sup mare
.i. sup amaritudinē mortis et in
ferni per iugē cōsideratōez. **Pedē si**
nistru. i. amorē et affectionez de
bz habē sup trā. i. ad paradisi p et
noy desiderium et affectōem. **VL**
pedē dextz. i. affectōem spūalem.
sup mare. i. sup affluētiam pady
fi. et sinistru super trā. i. in cō
sideratione mortis et inferni. **p̄s.**
In mari vita tua. **Debet** etiā ha
berē vocem sicut leo p rigoris et
autoritatis ostēsiōē. **Debet** etiā
facere qd̄ septē tonitrua. i. vniuer
sitas p̄dicatoz loquat̄ mūdo per
p̄dicatōē. **Et debz** dāē libz iohā
ni. i. subditis et secularibz per sep
ture doctrinam et expositionem.
quam ipsi debent comedere. i. i cor
porare per auditum et de uo cōem
et in ventrem memorie retinere
Et iste pro certo erit eis dulas si
erit mel per cōsolatōem et etno
rum p̄missionem. amarum etiam
facit ventrem eorum et mentem
per infernaliū tormētōz cōsidera
tōem vt sic de subditis dicat illd̄
Baruch. iij. **Dic** est liber manda
torū dei. et **Eccā. xxiiij.** **Dee** oia
liber vite. **V C** **VL** dic qd̄ hic

est xps q̄ angelus testamēti dicit
Malachie. in. **V**ic venit de celo p̄
incarnatio nē. amictus fuit nube. i.
purissima humanitate coronatus
fuit p̄de. i. celesti deitate pes ei⁹
dext̄ est deitas. et ille apparuit su
per mare q̄n̄ ibi siccas pedib⁹ abu
lauit. sinister aut̄ est humanitas
et hic apparuit fūme super trā. s.
laborando et abulādo. **Baruch. in**
Postea in trā visus et cū hoibus
cōuersatus ē. et iste clamauit si
cut leo per p̄dicatōem. p̄ ea septē
tonitrua. i. vniuersitas p̄dicatōrū
incepit loq̄ et p̄dicare. **I**ste habet
lib̄ tū sacre scripture et ipsū alius
per inspirationē porrigit et reue
lat.

Capitulum vndeānum. **TA**

Iohanni dato sibi cala
mo mēsure admoduz
virge dictum est. **S**ur
ge metite tēplū dei et
altare et omnes adorātes in eo.
Atrū aut̄ q̄d est foris nō mecius
q̄ datum est genibus. et ciuita
tem sanctam calcabūt mētib⁹ du
obus. **Ap̄. xi.** **M**or. **I**ste est
xps in iudicio q̄ sibi dabitur cala
m⁹ mēsure potestatis iudicarie. et
rigor iusticie et equitatis. mediātū
b⁹ q̄bus ipse mēsurabit et iudica
bit merita singulorū. et tēplū ec
clesie altare religionis adorātes
q̄ in eis. i. oēs fideles calamo dis
cretionis mecet. q̄ta sit in eis lō
gigudo spei et longanimitatis. alti
tudo cōtēplationis. et sublimitas
virtutū. **A**trūm q̄d ē foris eccle
siam est collegium dampnatorum

maxime infidelū q̄ non sūt de do
mo ecclē. isti nō mecent q̄ nulla
dictarū dimētionum in eis inueni
etur. et ipsi iā iudicati reputant̄
q̄ qui nō credit iā iudicat⁹ ē. **Io
hā. vi.** **S**ed interim gentib⁹. i. sine
lege viuētib⁹. i. demonib⁹ dabūt
ad calcādum et perpetuo cruciān
dum. que gentes. i. demones calcā
bunt et affligent ecclesiam et ci
uitatem sanctam q̄tum poterūt
et maxime tēpore antixpi mētib⁹
xli. i. tribus annis cum dimidio ad
uersus eccliam preualebunt. **p̄s.**
Conculcauerunt me inimici mei
tota die. **V**l die q̄ iste
messor est uide x̄ vl̄ prelatus qui
calamo iusticie et virga directio
nis et cōrectionis singulorū meri
ta mecet. ut sciat qui sint pro
mouendi et corrigendi. **D**e atrio
quod est foris. i. de mūdo et de sta
tu secularium non se debet intro
mittere. nec de illis qui sunt foris
et extra ueris dictionem suaz aliq̄
liter contrectare sed ipsum genti
bus scilicet illis secularibus ad
quos pertinet dimittere mensurā
dum et gubernandum. **I**ere. vi
Pascet vnusquisq̄ eos q̄ sub ma
nu sua sūt.

Iohannes suos duos xpi
Abeliā et enoch q̄ p̄phetauerūt
diebus mille ducentis sexaginta.
et dicit q̄ isti erant due oliue et
duo candelabra lucencia ante do
minum et habent potestatem clau
dere celū ne pluat et conuertere
aquas in sanguinē. et pcutere ter
rā omni plaga. **S**ed venit quedam
bestia que ascēdit de abisso que
fecit contra eos bellum et occidit

signat gloriā etnā q̄ in p̄petuū n̄ mutat. Luna signat mūdi prosperitate. et mortale vitā mutabile et defectibile. que facit eclipsatur. In celo ergo aīa beata mulier et cōiunx dei patris amicit̄ sole et te gīe. i. etna claritate. Luna. i. mortalitas vita et mutabilis prosperitas sub pedibz eius est q̄ ipsa iaz su pauit et eā vilipedit et calcat. In capite aut̄ eius corona stellarū duodecim. i. xij. gaudiorū que beatus bernardus in quodā sermone exponens. coronam illius mulieris declarat dicens. q̄ corona. xij. stellatū ī patria est memoria sine obliuione. ratio sine de uiactōe. uolūtas sine perturbatōe. impassibilitas sine corruptōe. corpis clāritas sine offuscatione. carnis agilitas sine retardatōe. corpis subtilitas sine obuiatōe. octauū est diligē p̄ x̄i sicut se ipsū. Nonū est uidere p̄ximū in omni uirtute. Decimū x̄p̄ in p̄fecte diligē plus q̄ seipsū. Undecimū diligere seipsum tātū modo p̄t̄ deum. Duodecimū uidere deū diligētē se plus q̄ homo diligat seipsū. Ista ulterius ē p̄gnās q̄ filium masculū. i. x̄pm habet in se per dilectōem et deuotionē. Sed p̄cetto draco magnus diabolus q̄ plurimū ei inuidet sed ipse nō p̄ualet q̄ ipse fuit de celo p̄lectus et in terra cecidit ideo sanctos qui sūt in patria ledere non ualebit. **CCVI** dic q̄ hec mulier est uir p̄fectus qui dicit q̄si mollis aer. aer p̄ cōsciētie puritatē mollis p̄ benignitatē. et iste sole. i. clara sagaciq̄ discretōe uel cōuersatōis honestate amicitur. et luna. i. mu-

tabilis prosperitas sub pedibz eius uili p̄dit et calcat et in capite. i. in mente illius duodecim stelle. i. xij. articuli fidei firmi et tenaci radicati tenent. Apo. xxij. Affertens fructus duodecim mēses singulos. Ista uolens dicitur p̄gnās q̄ uere tales in utero cōsciētie cōtinēt filium masculū. i. bonū et firmum p̄positum quē sūme cupiūt pere et mōstrare p̄ bonorū opum executionē et cōplētū. Johā. xvi. Mulier cū p̄t̄ tristitiam habet q̄ uenit hora eius s̄ cum peperit puerū iam nō meminit p̄ssure sue p̄t̄ gaudium. S; q̄ draco rufus. i. maliciosus uenencosus et infamis diabolus uidet talem mulierem. i. bonā p̄sonam p̄posito imp̄gnatā. et bona opa parere cupientem. uere ipse inuidiat ei p̄ malas suas suggestiōes. ipse mit̄ deuorare et amehilare. et bonū p̄positū suū partum īpedire ne exeat ad bonum opus. Sed uere mulier ista nichilominus debet parere et suū p̄positū bonū adimplere. et illud debet deo comittere. q̄ partus eius debet esse raptus apud deum. i. ad dei gloriam ordinatus. a ipse debet in defectum religionis uel penitentię fugere. et sic draco dyabolus cadet et ipsum non poterit superare. ps. Ecce elōgavi fugiens et mansi ī solitudine. **¶ D Q VI** dic q̄ ista mulier est ecclesia que antiquitus habuit solē. i. castit̄ et bona spiritualia pro uestimento. Luna. i. mutabilis mundi prosperitas sub pedibus eius tunc erat scilicet contempta et calcata. q̄a p̄cetto tunc sola spiritualia

penitentie et infirmitas humane nature. **V**el dic qñ terra. i. bñ vuz go maria apit os suū p diuū aux ilij imploratōez. statim flumē tēp tationū erit absorbtū. nec cōtra ho mines praialebit. **ps.** **A**pta ē terra et de glutiuit dathan. **¶ V**el dic q terra signat timorem dei q pcerto multū iuuat peccatorem **ps.** **T**erra tremuit. **¶ F** **¶ V**el dic q mulier est bon⁹ et simplex homo cui dyabol⁹ insidiat et muidet quādo videt q m hōe seculo m nocentiam et iusticiaz suat et de multis criminibus eum tēptat. et cōtra eū multā mode pñiat. ideo ipse debet assumere alas boni ppositi vñ alas aq̄linas elare discreti omis et alte cōtemplati omis vñ el speculationis et volare et fugere ad solitudinem religionis et ibi nutra pabulo deuotionis. **E**t si draco dyabolus mittit post ipfuz fluuuū carnalis et tempal delectationis terra. i. corp⁹ suū p̄puz adiuuet eū scz sustinendo penitentiam maceatōem culturam penitentie. et maxime apiendo os p orationē confessionē et laudē diuinaz. **¶ V**el si vis dic q solitudo sigt para dyfū vbi debet volare p desiderū et affectū. **¶ G** **¶ V**el dic q mulier pgnās est bon⁹ et simplex seditus pgnans. i. plenus et diues. draco ē princeps l̄ platur l̄ iudex cauidic⁹ maliciosus. iste ego draco quādo videt iuxta se aliqua mulierem pgnantem. i. aliquam simplicem p̄o nam plenam diuicij tēpalibus statim insidiat ei. et cogitat modos et vias quomō ab ista fetum suum. i. diuicias et

facultates extorqueat et acq̄rat. ealqz deuo z et manducet fraude malicia vñ rapinā. **S**ed quandoqz fit q ista mulier. i. iste homo bon⁹ habz aliq̄salas. i. aliquos amicos l̄ defensores qui ipfū p̄ortant et sustinent. et quibus mediantibus iste qñqz fugit et euadit manus istiqz impij dracomis. q̄ ideo iste draco quando videt se nō posse nocē tunc mittit post eum flumē ex oē. i. impetū minarum accusatōnū q̄ impositōnū qz im pōnt sibi mltā cramma et accusat apud maiores vt sic faciat euz trahi ad suū ppositum et inclinari. **I**tere. li. **A**bsorbuit me sicut draco. repleuit ventrē suū terretudine mea. et eiecit me. **E**t tūc non habet remediū nisi terra apiat os suum. i. ad uocati vñ aliqui aduatores testes vel defensores ipfū ore p̄puz excusent et fluuuū accusatōnū extirpent. **S**epe tamē accidit qñ draco. i. maliciosa p̄sona videt se nō posse nocere mulieri. i. alicui p̄sone quā habet contrariā torue tūc ipē ipugnt semē suuz et amicos carnales notos et familiares qd est cōtra ratōem qz filius non debet p̄tere iniquitatē patris nec pat̄ iniquitatē filij. **¶ W** **¶ V**el dic ad littera q mulier quādo inuadit a dracōne. i. a luxurioso venenoso qui ipsa rogat de malo. que statiqz debz fugere et vitare consortiū suū. et si ipse mittit p̄ eā fluuuū. i. lenones vñ fluuuū. i. molliciem verborz et dictorū vere ipsa terra debet eam iuuare id est cōsideratio mortis et terrestre itatis proprie qua debet hēc omnia. refutare. **E**t

licet ista mulier sit quicquid amicta
sole. i. generis claritate. et luna li
cet sit sub pedibus eius. i. quibus o
mnis defectus et rusticitas vel etiam pa
tria vel ciuitas est ei subiecta. si co
ronata est stellis. i. amicis et pen
sibus. solu tamen remedium est
fugere et esse auxiliu petere. i. vi
litis nostre miseriam cogitare.

Item dicitur quod mulier est bonus
vel perfectus prelatus habens soles
discretionis. calcas luna prosperita
tis. coronatus et associatus stellis.
.i. bonis et honestis personis clavis
nobilibus et discretis. Draco est ali
quis maliciosus subditus quem ipse
habet venenatus et bellicosus. Quia
ergo mulier ista. i. prelatus debet
perere. i. aliquod beneficium alicui co
cedere. statim prelium et contentio
in celo et ecclesie vel religionis sit in
draconem et michahelē. i. inter bo
nos et ambiciosos. nam draco. i.
maliciosus subditus cupit istum
fetus. i. beneficium deuorare et
obtinere. sed quia iste fetus rapit a
deo. et ex dei voluntate alicui bo
no conceditur. et draco ambiciosus
eicitur in terram. i. dimittitur in
statu infimo nec promouetur. tunc
draco iste irascitur contra mulierem
.i. contra prelatum et facit contra
eum conspirationes. et compellit eum fu
gere. i. adire curiam romanam ut ibi
tueatur. exemplo dauid quem filius su
us ambiciosus compulit fugere in
desertum. et tunc iste draco. i. subdi
tus ambiciosus immittit contra eum
fluum. i. accusationem criminalium
impositionum. quem nisi terra. i. deus
vel beata virgo vel firmitas sue ve
ritatis. sanctitas iusticie vel terra

.i. aduersus etiam sagacitas domus et
pabris boni culta ore suo excusauit
et et fluum istarum accusationum
absorbuerit. vel terra. i. terrenorum
donorum multiplicatas confotauerit
perit in magno periculo erit. et
tunc draco iste videt se non posse
sibi nocere. illos de semine suo ami
cos et familiares pro posse persequi
et laudit. **Ex. xxxij. Leoni gēti
ū assimilauit te.**

Capitulum de amictu beati

Quid dicitur Johanes bestiarum
vnam ascendente de mari
habente cornua septem
et capita decem. et su
per capita eius nomina blasphemie.
Ista bestia similis erat versu quatuor
ad pedes. quia habebat pedes versus
caput pedum. os leonis. et loqueba
tur grandia et blasphemias in de
um et in factos. Et draco quidam de
dit ei potestatem maris in tantum
quod nullus erat in terra qui possit ei re
sistere. et ideo fecit bellum contra
sanctos et deuicit eos et blasphe
mias loquebatur contra illos qui ce
lo habitant. Et data est ei pote
stas super omnem populum tribuum
et linguam. et mirati sunt uniuersi
si et adorauerunt draconem qui dedit
potestatem bestie. Ista tamen bestia fi
nally missa est in stagnum ignis arde
tis et sulphuris. **Apoc. xij. //**
Quid dicitur Ista bestia est baluus qui
dicitur bestia. quasi vastia. quasi tales so
let vastare omnia loca subditorum. Quia si
gnat statum humilem pauperum et amaram

Bestia ascendens de mari est bal-
liu? officialis l' aduocatus. qui ve-
nit ex humili et vili plebe et pau-
pe statu qui se? tatum ascendit
qñq; paulatim. q; acquirit plura
officia et dignitates. habet etiaz
plura cornua. i. magistros adiuto-
res familiares. p quoz virtutez
oēs alios corrumpit et iuauit. **Aba-**
dic tercio. **Cornua** in mambz ei?
ante faciez eius ibit mors. **Tales**
sunt similes pardo p crudelitatem
infectōis q̄tum ad corpus. **Par-**
dus em̄ ē animal p̄eps ad sagiu-
nem sic isti nō gaudēt nisi qñ pol-
sūt occidere l' officiu? sue crudelita-
tis exercere. **Psalm.** **Manus** vel-
tre plene sūt sagume. **Ite** sūt filii
vriso p luxuriam q̄tu? ad pedes affe-
ctionis. **Vetus** em̄ diligit summe
dulcedinē mellis. **Sic** vere amor
et affectio istoz nō ē nisi ad mel
.i. ad dulcedinē luxurie et carnali-
tatis. **Cantico.** **Mel** et lac sub
lingua tua. **Ite** sūt similes leoni
p supbiam. et iactancie vanitate
q̄tum ad os locutionis. **Leo** em̄ ē
animal supbissimum et os eius se-
per fetet sic isti semp habēt os. i.
verba leonina. supba. luxuriosa
auctētica. iactācia. minācia. atq;
vana. fetida et luxuriosa. **ps.** **Os**
tuū habundauit malicia. **Ideo** ve-
re tales locuntur grādia iactādo
blasphemias et cōtra deum et s̄a-
ctos mēcēdo. et contra sanctos
.i. cōtra bonas personas et simpli-
ces et cōminādo et accusādo. **Job**
xxiiij. **Os** meū impleto increpati-
ombz. **Sed** qd p̄erto tales habēt
draconē qui dat eis potestate. s.
aliquē malū principē et magistz

cū quo sūt in seruitio et a quo de-
pēdet eoz p̄ncipal' potestas. v? a
liquē magnū cōsiliarium in curia
principis l' plati qui eos sustinet
in tātū q; nullus potest eis resistē
immo popul? et lingua. i. oia ge-
nera hoīm timent et adorant talē
etiā draconē et principē q; eis dat
hui? modi potestate. **Et** breuiter
ipsi faciunt bellū contra sanctos
.i. cū bonis simplicibus et pauperi-
bz. **Sās** dico q; sūt in tra. i. abiecto
statu qui se? sine terrena prospē-
ritate viuunt. ipsosq; supant et
deuincūt. **Et** contra illos q; sūt in
celo. i. in statu religionis v? ecclē
v? in celo. i. in statu dignitatis et
excellēcie. blasphemias. i. accusati-
ones et murmuraciones ipie pro-
loquuntur. **Et** finalit' totus pls
miratur. tota patria loquitur de
eoz gloria maiestate excellēcia
et veritate. **Sz** caueāt ne accidat
illis sicut isti bestie que finaliter
posita fuit in stagno ardentis ig-
nis et sulphuris. sic vere isti i tor-
mentis infernalibus comburentur
eternaliter. et videmus tales sepe
igne tribulationis comburi tēpo-
raliter. et etiam deo iudice ad mi-
seriam veniunt finaliter. **ps.** **Vi-**
di impium superexaltatuz et trā-
siu et ecce nō erat. **Naro** em̄z cō-
tingit q; quide nichilo veniunt
ad tāta? p̄speritatē q; finalit' nō
decidāt in infortunij penalitatem
B **¶** **Vl** dic q; ista bestia ē eleue?
bestial' q; a mari. i. ab humili plebe
a paupe statu veniēs quādoz acq-
rit capita plura. i. dignitates et
prebēdas et quādoz cornua in
est pompam vel elationes et iste

signa in terra. Quia vere dabo qd
isti ascenderint a terra. i. qd a statu i
fimo paupe et hūili nati sint ipsi
tamē faciunt edificia turres et p
dia et alia multa magna. ita qd o
pibus qd isti faciūt. alij vident di
cere illud. **Dānie. in. Signa et mi
rabilia fecit apud me deus ex celsus**
Isti faciūt ignē descēdere in terram
qd ignē rapine et exoriationis v
fure et auaricie faciūt pullulare
qd p eoz fugge stiōes et accusatō
nes pncipes et plati suos sboitos
de pōdatur et eos ignē rapine deu
rāt et mflāmant dicētes illud.
**Math. x. Ignē veni mittere et qd
volo mihi vt ardeat. et breuē isti
seducūt oēs habitantes in terra.**
**Et qre hoc qd ipsi habēt cornua si
cut agnū et loquūtur sicut draco.**
cor nua enim que sūt pma ps ad
caput bestie. signāt mtrōitū et m
gressū et pncipiū ipsoz. qd pro
certo in cornibus in pncipio offi
cij sui ipsi videntur benignissimi
sicut agnus. **Sz vere in fine qn ā
hōpdiū fuerūt in officio et creuerūt
ipsi loquunt sicut draco. i. crudelē
et autēticē. populū cū mūdicia ac
cusādo et ad modū dracōnis om
nem patrā venenando. Vnde pō
pulus pō dicere Absorbuit me si
cut draco impleuit ventrē suū te
neritudine mea. **Hece. li. Et bre
uē in tota terra cui p̄sunt nō re
manet seruus nec liber. i. nec rē
ligiosus nec secularis nec diues
nec paup nec magnus nec pius
quim istorū opulsiōibz malicis
et muentiōibus oportet ipsum
pncipam bestiam scz pncipem v
p̄clatum adorare. et munera a****

emēdas dare vel alias honorare
**Isti em faciūt suas exactōes. qd
ōes alij veniant honorēt et ado
rent pncipes et platos. i. mune
ra offerendo subuēdōes p̄stādo et
emēdas idēbite largiēdo adorādo
imagines eoz. i. ipsoz vxores fili
os filias nepotes et secretarios
eorū. **Nō est em q se abscondat a
calore taliū in quoz. Vñ iob. in.
Paruū et magnus ibi sūt fuū et
liber. Sed finalit ista bestia pma
scz malus pncipis et bestia scda
scz mali baliui eoz igne et sulphu
re oburēt et in inferno perpetuo
crucabūtur. **Eccā. vii. Vindicta
carnis impij ignis et vermis. **¶**
¶ Vel dic q pma bestia cui nullū p̄t
resistere est peccatū luxurie que
facit hōiem bestialem. lē mulier
pulehra et luxuriosa. **Isti enim
peccato pauca resistūt. nā luxuria
vlt etiā luxuriosa et pulchra muli
er p̄liatur contra sctos et deum
at eos multotiens. sicut patz in
sāp̄sone et salomone. **Eccā. xxv.
Nō est malicia sup maliciam muli
eris. Scda bestia signat vetulas
maqrelas que seducūt habitātes
in terra sūs verbis et hoc qd ipse
sunt sicut agnus dū blandiēdo be
nignit iuuēculas alloquunt. et si
cut draco scz insidiando venenādo
decipiēdo mōtū p eas alie ad pec
cata trahunt. **Et breuē qd omēs
habitātes in terra serui et liberi.
seculares et religiosi diuites et
paupes obediunt pncipam bestie. i.
p̄cō luxurie lalicui meretrici mu
lieri. a qd oēs adorēt imaginē ei.
i. ipsi p̄ puichritudmē illud patet
qd modo oēs homines portant in************

frōtibz suis. i. in appetiā caractēs
 istius bestie. i. i pssioēs luxurie scz
 gest dōicta et facta. Etiam ad lit
 terā mltā sūt q̄ portant earz noīa
 in vestibz suis et ipsaz imagines
 l̄ signa. **V**l etiā imagnē et carac
 tere habēt in frōte inq̄tū gerūt
 mēbra sue pulchritudinis i aīo a
 in corde. numerz etiā sui noīs de fe
 rūt. inq̄tū nomē suum in litteris
 scptū secū gerūt. **ps.** Verūtū in
 imagine p̄trāsūt hō. **I**deo tam
 p̄ma q̄ scda bestia. i. tam ipsa lux
 uria. v̄l mulier luxuriosa. q̄ sua
 vetula. ignis et sulphuris fetora
 bz finalit̄ in inferno cōburēt. **ps.**
Ignis sulphur et spūs p̄cellarū
 ps calicis eoz. **V**l die q̄ scda be
 stia est detractor. cui⁹ cornua. i. ex
 tenoz gest⁹ ē ad modū agnī. i. hu
 milis et benign⁹. ipse tñ detrahē
 do loq̄tur sicut draco ita q̄ ignez
 discordie et uxe generat. et cetera

Capitulum decimumquartum. **I**
Quid iohānes sup̄mōtē
 hō agnū stantē. et in
 cōspectu ei⁹. c. xliij.
 mltā habentia nomen
 eius et nomē patris eius scptū in
 frōtibus eoz. **E**t audita ē vox in
 celo q̄si aq̄z mltaz. tanq̄ vox ty
 tharedoz cytharizantiū in cytha
 ris suis an̄ sedē agnī. **E**t cātabant
 canticū nouū in cōspectu agnī et
 q̄tūoz animalū et viginti quatu
 or semioz. **E**t dicat q̄ isti sūt q̄ cū
 mulieribz nō sūt cōm̄nati. et q̄
 ēpti sūt de tra. et q̄ sequūt agnū
 quocūq̄ ierit. et in quoz ore nō
 ē muētū mendaciū. **Ap. xliij.**
Quoz **I**ste agnus signat homi

nes mites humiles et benignos. q̄
 p̄certo debēt eē cōstituti sup̄ mōtē
 ecclē l̄ religionis scz in excellētiā
 dignitatis qz sc̄p sūt alijs tales p̄
 ferēdi. **I**sti ergo debēt habē secū
 in societate plura genera hō i3 scz
 animalia plena ocul̄ an̄ et retro
 .i. viros discretos. clericos clare
 vidētes. **I**te semio ēs et laycos ma
 turos et honestos morū qz venu
 state fulgētes **I**te catharistas. i. ca
 tores deū et factos laudantes et
 canticū nouū. i. diuinū officū ca
 nētes et mltā mltā alioz. i. bono
 z subditoz. **Eccl. xij.** **V**ia iusti
 sint tibi diuine. **E**t isti p̄certo de
 bēt habē cōsideratōes quatuor. qz
 nomē patris eoz. i. virt⁹ nommis
 xp̄iam debet scribi in frōtibus. i. in
 apparētiā eoz p̄ honestaz cōsatio
 nē. agnū etiā. i. bonū plātū suū
 debēt se q̄ p̄ imitationē. nec debēt
 cū mulieribz cōm̄nari p̄ luxuriē.
 abhōiatio nē. **E**t debēt eē ēpti de
 tra p̄ auaricie cōceptū. **E**t moē eo
 rū nō debz muemri mēdaciū p̄ ali
 quaz malaz locutionē. **Eccl. viij.**
Noli velle mētra oē mēdaciū. **E**t
 tales p̄certo. i. via discreti ecclā
 stia et maturi et in dei laudibz e
 leuati et veritate suffulti. a tra. i.
 auaricia ēpti et segregati. sūt dig
 ni eē in cōspēu agnī et in cōspectu
 bonoz et platoz. in diuersis offi
 cijs et bñficijs p̄moueri. **E**t maxi
 mē oē mēdaciū in ore ipsoz non
 debz muemri utqz viri veraces et
 sine macula. **T**ales p̄culdubio de
 cet eē fuitores platorū et quozū
 eūqz magtoz. vñ in **ps.** **N**ō
 habitabit in medio domus mee
 qui facit superbiam. **Q**ui

loquitur in qua non dixi in conspe-
ctu oculorum meorum Oculi mei
ad fideles terre ut sedent mecum
Ambulans in via immaculata hic mi-
hi ministrabit. Ecce quales debent
stare ante thronum et in officijs p-
latorum. unde Apoca. vii. Stan-
tes ante thronum. et in consp-
ectu agni amicti sunt stolis albis et pal-
me in manibus eorum. **V**
Vel dic qd agnus est xps qui tanq-
am agnus ad occasionem ductus est
Ysaie. liij. Qd syon signat cel-
situdinem paradysi. syonem in
terpretatur specula et in parady-
so deus speculatur. Iste secus ha-
bet quatuor animalia euangelis-
tas. et. xxiiij. seniores vniuersi-
tatem scilicet patriarcharum et
prophetarum. Item cathartas
.i. chorum angelorum et archage-
lorum deum continue laudancium
dicentium. Cantate domino canticum
nouum. Et quid p-ocerto isti om-
nes qui habent in frontibus. i. in
mentibus suis nomen dei patris
et huius trinitatis scriptam et im-
pressam et maxime q sine macu-
la sine mendacio et sine mulierum
contagio perseuerant digni sunt
esse in conspectu eius sursum in
paradyso. et maxime quando ep-
ti sunt de terra. i. de terrena cupi-
ditate. Quia vere tales sequuntur
et seq possunt agnum xpm quo-
cumq ierit. i. usq ad altitudinem pa-
dyssi. **Matth. vii.** Sequar te magis
quocumq ieris. **Sequitur** tom
xpi per omnes vias perfectionis
ipsum imitando. eadem sequuntur
eum in paradysum ipsum cont-
plado **Mat. xiiij.** Sequimini eum

quocumq introierit. **VE**
Vel dic qd agnus est ignatus iu-
uenis prelatus. qd vere multi ta-
les stant hodie super montes syon
in statu regis et in excellentia dig-
nitatis. qd hodie dato qd in religi-
one et ecclia sunt multa animalia
oculata. i. multi viri discreti senio-
res prouidi. sit tamen q quoadocq
in throno. i. in dignitate et prela-
tione non ponunt hodie tales sed
magis agni. i. iuuenes et ignari
hodie fauore et precio et prece oc-
cupant ecclesiasticas dignitates
Ysaie. iij. Dato pueros principes
eorum et effeminati dominabuntur
eis. **Eccl. x.** Vidi stultum in digni-
tate sublimi. **Et** ideo qd faciunt
isti. certe ipsi ponunt in consp-
ctu suo. i. in diuersis prebendis et be-
neficijs ecclie. multa milia illorum
qui portant nomen patris sui. i. q
sunt de pentela sua et suorum de
patria et familia. **Circa** ipsos est
am auditur maxima multitudo ca-
thartarum. i. adulatorum q catha-
rtas. i. linguis non cessant noua ca-
tica resonare. **Et** breuiter quando
tales prelati sunt sic in thronis a
prelationibus indigne promoti.
nolunt quemq habere secus nisi
adulatores et malas personas. a-
cu suis notis familiaribus et ami-
cis parentibus replent totam ec-
clesiam sanctam dei. Dicunt enim
illud can. v. **Comedite amici mei
et bibite.** ita qd tales conuocando
videntur dicere illud. **Ysaie. liij.**
Vos autem accedite huc filij au-
guratus semen adulteri et for-
nicarie.

Vel dic iohanes quendam agelum

et angustia labore et infamia et
finalit̄ impetuū ent̄ i doloē et isti
ca. ps. Laborabit ietnū. ¶ **G**
Ulla est nubes candida in cæ
lo. et super eam similis filio
hominis. et habebat coronam au
ream in capite et falcē acutam
in manibus. et dictum est ei a
quodam angelo. q̄ ipse mitteret
falcē suam et meteret messem
terre que maturauit. Et misit fal
cē suam et messuit terram.

¶ **Moraliter** ¶ Per nu
bem que de vaporibus terrenis
et aqueis constituit̄. intelligitur
corpus humanum de terra et a
qua. i. de carne et sanguine consti
tutum. angelus qui est i nube cā
uida est bonus prelatus et ange
licus. qui in nube corporis habet
candorem castitatis. Iste habet
coronam auream. i. excellentiam
dignitatis. habet falcē i manu
. i. acumen rigoris et iudicariē po
testatis. Sed alius angelus. i. alie
persone bone collegi sui. que ha
bent zelum ecclesie vel religionis
debēt eum stimulare q̄ ipse mit
tat falcē suam. i. q̄ ipse exerce
at iusticiā et rigorem. et q̄ terrā
id ē subditos terrenos et auaros
metat abscondat et castiget. Vn
de pro certo quando ipsi vident
malos in patria habūdare. ipsi
debent dicere et consulere princi
api vel prelato illud. **Iohelis. in**
Mittite falces quoniam matura
uit messis. ¶ **V** ¶ **V**
die q̄ nubes hec est castus qui in
nube candida. i. in purissima virgi
ne fuit visus. Iste enim habet co
ronam auream. i. regiam potesta

tem et honoris dignitatem. fal
cē etiam acutam id est rigoris
austertatem. Quando ergo in
iudicio messis terre. i. reprobatorū
multitudo maturauerit. i. satis cre
uerit. tunc vere ad instructum
angelorum martirum et sanctorū
et per eorum ministeriū ipse mit
tet falcē suam id est vniuersam
sui rigoris et sue iudicariē potes
tatis. et calcabit et euellat de mū
do messem terre. i. collegiū repro
batorum. **Mathei. vicesimo quinto**
Mittet filius hominis angelos su
os. et colligent de regno suo om
nia scandala. ¶ **V** ¶ **V**
die q̄ iste est malus prelatus qui in
nube candida. i. in candore mūda
ne glorie conuersatur. qui cum
falcē acutā austere correctio mis
et crudelitatis ad vocem alterius
angeli. i. ad vocem angelorum su
orum b aliorū et falsorum consi
lioarum falcet et colligit messēt
re. i. bona terre et subditorum fi
orum. quos tales excedant p̄dān
tur. Dicunt enim mali angeli. i. ba
hūi dominis suis quando occasio
nem nocendi adiuenerunt. Mit
te falcē tuam et mete. quia ve
nit hora vt metat̄ qm̄ maturauit
messis. Vn̄ satis cito p̄seq̄t̄. Mit
te falcē tuā et videmia totos vi
nee tre. et hoc maxie dicūt qm̄ vi
dēt rusticos pullulasse. vñ de tali
bz̄ dicit̄. **Ioh. iij. Alij laborauerūt**
et vos i labores eorū introistis. ¶ **R**
Udit iohēs quēdā angelū exiē de
tēplo habētē falcē acutā. et ve
nit aliq̄ angel⁹ de altari q̄ hēbat p̄tā
tē sup ignem. et clamauit voce
magna ad aliū angelum. **Mitte**

falcem tuam et vindemia totros
vinee terre quomiam mature fue
vuz eius. Et misit falcem suam; et
vindemiauit vineam terre. et mi
sit in lacum dei magnum. et calca
tus est lacus extra civitate et exi
vit sanguis de lacu vsq; ad equos
frenoru per stadia mille sexceta.

I **Q**uor **¶** Angelus ille est
xps qui de templo papyfi in die iu
dicii veniet. iste enim habebit fal
cem acutam. i. potestatem acutis ri
goris et iudicarie potestatis qua
peccatores atrociter decalcabit. **S**e
cundus angelus signat angelos dei
ministros. qui tunc temporis erit
executores sue sentencie. et ideo
isti dicuntur habere potestatem
super ignem eo qd ignis et ardor
diuine iusticie per eoru ministeri
um exercetur. Dicitur etiam iste an
gelus venire ab altari. i. ab ista se
de maiestatis diuine a qua omnes
accipient potestatem. **I**sto ergo
secundo in exercitu angeloru cla
mate et ministrante. veniet filius
dei angelus testamenti et mittet
falcem sue iusticie in vinea terre
.i. in collegio hoiz terrenoru. qui
dicuntur vinea qd alios inebriant
dictis et factis suis malis. vino
scilicet in quo est luxuria. totros
etiam. i. homines succendet et vin
deinabit et a terra euellet. et vi
neam. i. mundum suis fructibus
.i. habitatoribus denudabit. **T**re
noz. pmo. **V**indemiauit me sicut
locutus est dominus. **T**otros ist
tos. i. molles et ebrios potatores
vini in quo est luxuria mittet in
lacum dei magnum. i. in infernum
vbi erunt decalcati et deprelli. et sa

guis. i. pena et dampnatio illius la
cus inferni attinget vsq; ad equos
.i. vsq; ad carnales peccatores. et
vsq; ad frenos equorum. i. vsq; ad
iplos qui iplos frenant et regunt
scilicet ad mundi principes et re
ctores. Et sic in sanguine etna
dampnationis erunt peccatores tam
subditos qd magni. **I**deo dicitur.

Psalm. xxiii. **C**ongregabuntur in
congregatione vnius falcis in la
cum. et claudentur ibi in carcere

I **L** **¶** **V**l die qd primus an
gelus signat principes et tyran
nos. qui procerto omni die de tem
plo. i. de amore et deuotione tem
pli et cete fugiunt et exeunt et re
cedunt. **I**sti dicuntur habere fal
cem acutam. i. potestatem punie
di et autoritatem iurisdictionis.
Secundus angelus signat talium
baliuos et officiales. qui vere de
altari veniunt. qd tales non d ligunt
nec missam nec altare. immo exe
unt fugiunt et recedunt. ideo di
cuntur ex altari venire: non ad il
lud ire. **S**ecundus angelus clamat
ad primum. i. malus balius et co
siliarius clamat et consiliat plato
principi et tyrano. qd ipse mittat
falcem sue potestatis in vineam te
re. i. in terram sibi subiectam. et
in patria sua. et hoc vt ipse per
rapinam accipiat et colligat to
tros vinee. i. bona temporalia subdi
torum dices cum iezabel illud. in
Regu. xxi **S**urge posside vineam
nabot. **E**t isti secundi angeli id est
prauu baliu et consiliari dicuntur
habere potestatem super ignem id est
super ardorem auaricie et rapine
qd ad hoc tenentur a principibus

iraundie. qz per rapinam oēs inueniant. Et ideo tēplum implet fumo. qz vere tēpla domus principum et prelatorū sūt hodie plena fumo. i. infama ppter istorū neq̄as et rapinas. **Baruth. vi.** Rigre sūt facies eorū a fumo qui in domo sit. Nemo at poterat intrare tēplum donec cōsumarentur plage istorū angelorū. quia vere nullus potest intrare domum principū nec fieri de familia sua. nisi velit esse talis angelus. s. qui cōsumet et phicat et vulneret per rapinaz.

Vel dic q̄ isti sūt demones qui habēt plagas tbulati onum. et fialam et pocula temptationum. quibus mediantibus fumus obscuritatis. et error ignorantie et peccati generatur in templo conscientie. et sic impediuntur homines ne intrent in templum p̄dyfi.

E Vel dic q̄ tēplum est ecclesia. que pro certo hodie plena est fumo. i. oīoda vanitate infamia vel ignorantie obscuritate. **V**l fumo qui lacrimas inducit. i. tbulatiōnū amaritudine et dolore. Angeli isti sūt mali ecclesiastica qui habent phialas plenas irē dei. i. conscientias plenas vitij et peccatis. habent etiā plagas nouissias et grauiissimas qz isti suis malis exēplis plagāt et vulnerant totum mundum.

Breuiū ergo sic sit hodie. qz nullus potest intrare templum ecclie ad beneficia obtinēda. donec cōsumentur super eum plage multe. qz nullus hodie promouetur qui tbulationes plurimas etiā ab ipsis malis ecclasticis paciatur. **Hō**

etiā hodie vix ingreditur nisi plaga simonie adulationis vl violētie erga eū cōsumetur. **Za. xij.** Quid sūt plage iste in medio manuū tuarū. et dicit hys plagatus sum in domo eorum q̄ diligebāt me.

Capitulum de amū sextū.

II

Primus angelus effudit fialam suā in terra. et factū est vulnus seuū et pessimū hōibz. q̄ habebant caracterem bestie. et i eos qui adorauerunt imaginē eius.

Ap̄. xvi. **M**or. **I**ste angelus est xps q̄ dicit āgelus testamētī. et dicit p̄m et p̄mogenitū in mltis sc̄pturis. **ad Roma. viij.** Phiala eius sc̄ntia et iusticia. Bestia ē dyabolus. **C**aracter quē ipse impmit ē peccatum. **I**magō eius ē mūdi gloria. q̄ nō ē realis sed ficticia et imaginaria. **V**l ymago est pulchritudo mulierū. **B**estia aut peccatum luxurie qd facit hōiem bestialem. **C**aracter et gestus signatus et dicta insolentie et leuitatis cātus et saltus. q̄ oīa a bestia. i. a luxuria iprimunt. **Q**n̄ ergo p̄m angelus xps effuderit phialaz irē sue. i. sententiē iudicarie super terram ipios terre condempnando. tunc vere fiet vulnus seuū et pessimum. i. vulnus eterne dampnationis illis q̄ bestia. i. dyabolū ei obediendo adorauerunt. q̄ caractere p̄cā et ipsiōez sue suggestiōis recipiūt. a q̄ imaginē ei. i. mūdi

gloriā dilererūt. **V**el vuln⁹ et ne
dāpnacōis fiet hys qui caractere
.i. ipsionē bestie. i. pecm luxurie
recepterūt et q̄ imaginem hui⁹ bes
tie. i. mulies luxuriosas adoraue
runt et honorauerunt. **¶ B**

Vel dic q̄ qñ p̄mus aduocatus vl
consiliarius effundit hialā suā. i.
accusationem et venenū accusati
onum et malorum consiliorū fu
per terram. i. cōtra subditos tunc
sequit̄ vulnus seuū et pessimum.
.i. seuiā excoꝛiationis et rapine
subditorum. **V**el dic q̄ angelus ē
dyabol⁹. qui dicitur p̄mus q̄ ip̄e
est p̄ncipium viarum dei. **Job**
xl. **I**ste em̄ effūd̄ it phialam ī ter
ra. i. venenū temptationum. et
sic sequit̄ vulnus seuū. i. diuer
sa vicia et peccata. maxime super
illos q̄ caractere bestie. i. carnis
suggestionez acceptant et hnt̄ et
q̄ ymagines mūdi. i. mulieres vl
res delectabiles amplectuntur.

Sap̄ie. viij. Diligit mortue yma
ginis effigiem sine aīa. **V**el dic q̄
hiala est prosperitas que vulnus
discordie it̄ducat. **V**el dic q̄ iste
est predicator vel detractor. per
quorum malicias sequūtur lites
et vulnera. **¶ C**

Secundus āgelus effudit hialā
suā supra mare. et fac
tus ē sāguis tanq̄ mortu⁹. a oīs
aīa viuens mortua est in mari. **¶**
Moz. 4. **M**are fluctuosū amara
a turbidū ē mund⁹ vbi fluct⁹ tēp
tationis. obscuritas ignorātie ru
bor esticie et desolatiois et amari
tudo t̄bulationis viget. **Q**n̄ ergo
sed̄s āgel⁹. i. dyabol⁹ effūd̄it hialā
suā. i. suā venenosā tēptationez

supra mare huius mundi tunc ve
re efficitur sanguineus et carnal⁹
quia suggestio dyaboli facit in
mundo generari sanguinem luxu
rie et carnalitat̄is que more san
guinis quicquid tangit ificit et
corrumpit. **I**deo illi qui in isto
mari. i. in mundo viuunt vita car
nali moriuntur morte spiritali
et peccato luxurie corrumpuntur
¶ **Sap̄e. nono.** Vestimentum mix
tum sanguinē est in combustione
et abus ignis. **¶ D**

Vel dic q̄ mare est religio que
debet esse amara per penitentiam
et contritionem. quando ergo an
gelus effundit in tali mari phi
alam suā id est quando dyabo
lus amministrat in religione bo
na temporalia et prosperitatem
huius vite tunc vere ista religio
fit sanguinea et carnalis. et san
guine voluptatis et luxurie tota
plena. **I**deo anime que ī isto ma
ri. i. in religione versantur. quasi
omnes hodie sunt mortue scilicet
propter luxuriam et ifecte prop
ter carnalitatē. **ps̄.** **C**onuertit
aquas eorum in sanguinem. **¶**
Vel dic q̄ iste secundus angelus
signat p̄ncipem l̄ consiliarium q̄
est sed̄s in domo l̄ curia alicuius
p̄ncipis vel prelati. **N**am quā
do talis effundit phialam suā. i.
venenū suoz maloz cōsilioz ī au
re m̄gri sui. tunc vere mare fit sā
guis. q̄ in mari. i. in patria sub
iecta sāguis. i. crudelitas genera
tur. et ideo qui viuunt in hoc ma
ri. i. simplices subditi occiduntur
per excoꝛiationes et rapinas. **C**ō
stat enim q̄ per cōsiliū malorum.

principes faciunt crudeles exactores
et quicquid sanguineam occisionem
et rapinam.

Quartus angelus effudit hialam
suam super fontes et flumi-
na. et factus est sanguis. et au-
ditus est alius angelus dicens.
Iustus domine qui hoc iudicasti
quod sanguinem sanctorum tuorum
effuderunt et sanguinem dedisti eis
bibere. **I**ste angelus est tertius
qui dicitur secundus. quod ipse est se-
cunda persona in trinitate. **I**ste e-
nim effundet in die iudicii hialam
suam id est sententiam et maledi-
ctionem suam super fontes et flu-
mina. id est super delicias et volupta-
tes. et tunc conuertentur in pe-
nam et dampnationem que per
sanguinem designatur. **E**t ideo
dicitur deum iuste iudicare illis qui
effuderunt sanguinem sanctorum
id est substantiam simplicium sub-
ditorum. talibus dico datur san-
guis bibere id est eterna dampna-
tio seu pena eterna. **ps.** Conuer-
tet aquas eorum in sanguinem.
Ut dicit quod quartus angelus. id est dyabolus
effundit hialam suam temptatio-
num. tunc fontes et flumina id est
mundi diuicie et deliciae in sanguinem
id est in peccatum luxurie conuertun-
tur. **F**acile enim est ut homo de di-
uitiis et deliciis ad luxuriam dila-
batur. **V**nde sapientie. xi. Pro fo-
te sempiterni fluminis humanum
sanguinem dedisti iniustis. **U**t
Quartus angelus effudit hialam
suam in sole et datum est ei af-
fligere homines estu et igne. et
estuauerunt estu magno. et blas-
phemauerunt nomen dei habentis

potestatem super has plagas. et
non egerunt penitentiam ut daretur
illi gloriam. **U**t dicitur. **I**ste
angelus est dyabolus qui hialam
venenose suggestio mis effudit in
solem. id est in papam vel regem. et
in alios principes vel prelatos.

Ut iste angelus signat eorum con-
siliarios. officiales. aduocatos se-
nascillos. qui hialam. id est venenum
malorum consiliorum actionum
suggestio ipsi soli. id est ipsis prin-
cipibus et prelatibus appinant. et
tunc iste sol. id est princeps vel prelatus
fulgens autentica maiestate et mu-
dana claritate eorum consiliis et
instigationibus conatatus affli-
git homines sibi subditos estu et
igne. id est ardore auaricie et igne ra-
pinae et excoationis. ita quod ipsi
quicquid blasphemant et vilificant no-
men dei per tristicia et dolore.

Judith. viii. Cecidit sol super ca-
put eius et mortuus est. **U**t
Ut dicit quod angelus iste est dyabo-
lus. qui hialam sue suggestio ad-
miscet soli. id est splendorem glorie mu-
dane. ideo iste sol. id est ista prosperi-
tas mundi affligit et cruciat homi-
nes qui ipsam diligunt igne et ar-
dore cupiditatis et estu luxurie et
carnalitatis. et quandoque cogit eos
nomen dei per diuersa vicia blas-
phemare. **ps.** In ignem deices
eos et in infernis non subsistent. **U**t
dicit quod homines obstinati dato quod a sole
christo affligantur ardore tribulationum
ipsi tamen non agunt penitentiam. sed deum
blasphemantes potius in peccatis obdu-
rant. **J**ob. xli. Cor eius idurabit quod
si lapis.

Quintus angelus effudit hialam

angelus effudit hialam
super fontes et flumina
et factus est sanguis
et auditus est alius
angelus dicens
iustus domine qui hoc
iudicasti quod sangui-
nem sanctorum tuorum
effuderunt et sangui-
nem dedisti eis bibere
iste angelus est tertius
qui dicitur secundus
quod ipse est secunda
persona in trinitate
iste enim effundet in
die iudicii hialam suam
id est sententiam et
maledictionem suam
super fontes et flumina
id est super delicias et
voluptates et tunc
conuertentur in penam
et dampnationem que
per sanguinem designatur
et ideo dicitur deum
iuste iudicare illis qui
effuderunt sanguinem
sanctorum id est
substantiam simplicium
subditorum talibus
dico datur sanguis
bibere id est eterna
dampnatio seu pena
eterna ps conuertet
aquas eorum in sangui-
nem ut dicit quod
quartus angelus id est
dyabolus effundit
hialam suam temptatio-
num tunc fontes et
flumina id est mundi
diuicie et deliciae in
sanguinem id est in
peccatum luxurie
conuertuntur facile
enim est ut homo de
diuitiis et deliciis ad
luxuriam dilabatur
vnde sapientie xi pro
fonte sempiterni flumi-
nis humanum sangui-
nem dedisti iniustis
ut quartus angelus
effudit hialam suam
in sole et datum est
ei affligere homines
estu et igne et estua-
uerunt estu magno et
blasphemauerunt no-
men dei habentis
potestatem super has
plagas et non egerunt
penitentiam ut daretur
illi gloriam ut dicitur
iste angelus est dyabo-
lus qui hialam venenose
suggestio mis effudit in
solem id est in papam
vel regem et in alios
principes vel prelatos
ut iste angelus signat
eorum consiliarios
officiales aduocatos
senascillos qui hialam
id est venenum malorum
consiliorum actionum
suggestio ipsi soli id
est ipsis principibus
et prelatibus appinant
et tunc iste sol id est
princeps vel prelatus
fulgens autentica
maiestate et mundana
claritate eorum
consiliis et instigationibus
conatatus affligit
homines sibi subditos
estu et igne id est
ardore auaricie et igne
rapinae et excoationis
ita quod ipsi quicquid
blasphemant et vilifican-
t nomen dei per
tristicia et dolore
judith viii cecidit sol
super caput eius et
mortuus est ut dicitur
ut dicit quod angelus
iste est dyabolus qui
hialam sue suggestio
admiscet soli id est
splendorem glorie
mundane ideo iste sol
id est ista prosperitas
mundi affligit et
cruciat homines qui
ipsam diligunt igne et
ardore cupiditatis et
estu luxurie et carnali-
tatis et quandoque
cogit eos nomen dei
per diuersa vicia
blasphemare ps in
ignem deices eos et in
infernis non subsistent
ut dicit quod homines
obstinati dato quod a
sole christo affligantur
ardore tribulationum
ipsi tamen non agunt
penitentiam sed deum
blasphemantes potius
in peccatis obdu-
rant job xli cor eius
idurabit quod si lapis
quintus angelus
effudit hialam

super sedem bestie. et factum est
regnum eius tenebrosum. et mā
ducauerunt linguas suas pre do
lore et blasphemauerūt deum celi
pre doloribz et vulneribus suis et
non egerunt penitentiam ex opi
bus suis. ¶ **Q**uorū ¶ **B**estia
est crudelis princeps vel prelat⁹.
qui dissipat terram suam. quia
bestia sedz psidorum dicitur quasi
vasta. a vastando. Sedes ipsius
est iudex vel baliui sui vel ipsorum
potestas iudicialia. Angelus et
go. i. dyabolus effundit quandoqz
phialam auaricie acceptiois qz p
sonarum super sedem bestie. i. sup
illos qui regem vel iurisdictionē
principis vel prelati tenent. i. sup
iudices et baliuos. et tūc totum
regnum. i. tota patria fit turbata
et tenebrosa. qz sicut dicitur **Pro**
uer. xxviii. Regnantibus impijs
tūna hoim. Nam tot dolores et
vulnera rapine et verbera paupe
ribus et subditis inferūt. qz ip
si coguntur per tristitia. linguas
et labia masticare. et deum ce
li blasphemare et de se desperare
et sine penitentia contra deū muz
murare. **Prover. xxix.** Cum im
pij supserint principatum gemit
populus. ¶ **I** ¶ **V**el die qz ā
gelus est heretic⁹. cuius hiala est
corrupta et venenosa doctrina.
quam vt effudit sup sedē bestie. i.
sup illos qui sedent in prelatione
et iudicatura hui⁹ mūdi. statim to
tū regnum et oēs subditi fiunt ob
scuri et tenebrosi pignorati⁹ et
errorem. Ideo sepe accidit qz p
desperatione isti fremunt contra
deum linguis et dentibz blasphe

mando. non dicant amplius pen
tere. **Apoca. iij.** Dedi illi tempus
vt penitentiam ageret. et ipsa n̄
vult penitere a fornicatione sua.
¶ **V**el die qz sedes est iudex vel pre
latus. inq̄tum procerro cū ange
lus. i. adulator effundit phialam
adulationis. statim facit totū re
gnum seu collegium tenebrosū
seu turbatum. qz ad vocē adulator
rum mali prelati turbāt et destru
unt terram suam. et ideo hoies
pre dolore et murmuratione man
ducant et deuorat linguas de eo
obloquendo. ¶ **R** ¶ **Q**
¶ **V**el angelus est castus i iudicio
qui hialam sue sentētie super sedē
. i. dampnationis sententiam sup
pre sidentes in throno et dignita
te hui⁹ seculi fulminabit. et tūc
totum regnum bestie. i. totum col
legium reproborum. in quibus
bestia. i. dyabolus et antixps reg
nauerit fiet tenebrosum. quia in
fernalibus tenebris recludentur
ubi predolore et desperatione lin
guas ppas masticabūt. deū et sac
tos blasphemabūt. et p̄ obstinatōe
nūq̄ de mal̄ omissis p̄tebūt. ¶ **L**
¶ **S** Ext⁹ āgel⁹ effudit hialā suā
et siccauit aq̄s ei⁹. vt p̄paret via
regibz ab ortu sol. Et tūc vidit io
hānes exire de ore draconis et be
stie. et de ore pseudo p̄phete spūs
immundos tres ad modūz tana
tū qui sūt spūs demoniorū facien
tes signa. et isti spūs p̄cedūt ad
reges tot⁹ tēre cōgregat eos ad p̄
hū ad diē magnū dei. Et cōgrega
ti sūt i mōte q̄ dicit hermagedo. i.
mōs suz tē dicit **Reu. iij.** Et vigilat

et qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et videant turpitudinem eius. // **Q**uod **Q**uod iste angelus est dyabolus. Eufrates frugifer est religio que solebat fruges et fructus bonorum opum et virtutum facere. Dyabolus ergo cum fiala sue temptationis siccatur hodie a flumine religionis aquas eius. i. aquam compunctionis et compassionis. Ideo reges qui sunt ab ortu solis. i. perfecti viri. qui in ortu gratiarum et virtutum alios regunt et docent in plium congregantur. quia reuera reges et plati maiores et prouecti. qui sunt in ecclesia vel religione sunt hodie preliantes adinuicem. i. discordes et diuisi. quia quilibet vult appetere magis quam locus suus. Ideo quilibet facit sectam suam. quod totum accidit propter siccationem et defectum aquarum compunctionis et deuotionis. si enim iste aque semper durarent semper filii ecclesie concordarent et nunquam discrepant. **ps.** Abierunt in sicco flumina. Sed quomodo fit ista briga seu contentio ecclesie? nam dracones. i. detractores maliciosi. bestie. i. rudes viles et monstrosi. pseudo prophete. i. ypocrite ficti et superstitiosi. tales dico emittunt hodie de ore suo multos spiritus immundos. i. multa verba iniusta et praua in modum ranarum. quia ista verba videntur esse ranarum per clamorem improbe loquacitatis. nam maliciosus emittet verbum detractionis bestialis. propheta falsus hereticus vel ypocrita verbum deceptionis et fictionis. et sic fit quod

iste rane. i. ista malorum mala verba curunt hodie usque ad ortum solis. i. circumquaque. Et ideo fit quod per verba istorum adulatorum detractorum et duplicium ypocritarum reges terre. i. multe bone persone que alios debent regere diuiduntur et preliantur et sibi inuicem publice et secretae aduersantur. **Eccl.** xxviii Susurro a bilinguis maledictus et cetera. Et ideo videtur tribulationibus beatus est qui non magis adheret vni parti quam alteri. sed custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. i. tenet se clausum et inuolutum. ne appareat turpitudine suarum malarum affectionum vel aliorum viciorum. Quia in omni casu maxima beatitudo est quando homo se tenet ita clausus et vestitus et celatum quod nudus et manifestus non appareat. et quod est pitudo suorum actuum et viciorum et nuditas. i. paupertas operum bonorum nemini se ostendat. **Actuum.** duodecimo. Circunda tibi vestimentum tuum et sequere me. // **Q**uod **Q**uod hodie est homo qui fruges gratiarum et virtutum dicitur querere. iste ergo per fialam dyabolice temptationis siccatur ab humore deuotionis et compassionis. et ideo vere consumptis a quis deuotionis et lacrimarum statim preparatur via regibus terre. id est capitalibus vicis et peccatis. que in eius conscientia congregantur. ubi per diuersos motus affectus et cogitatus contrarios preliantur. **Psalmista.** Reges terre congregati sunt. et

eos et tñ a vñs suis non sunt re
uerfi. **V**l exponē de die iudicij. v
bi babilon. i. mundus a deo cōdep
nabitur et gradine. i. eterna dāp
natione punietur. et vbi mons
et insula ad lrām non inuemetur
qz tota tra erat plana.

Capitulum decimūseptimū **A**

Iohannes sublatu in
desertum vidit mulie
rem meretricē cū qua
fornicati sūt omnes re
ges terre. et omnes habitates ī
terra biberūt de vino prostitutio
nis sue. que sedebat super aquas
mltas. et vidit q̄ mulier sedebat
super vnam bestiam coccineā ple
nam nominibus blasphemie hñtē
septem capita. et cornua de cem.
Et erat mulier circumdata cocco
purpureo. auro et lapide pretio
sō et margaritis. et hēbat in ma
nu sua vas aureum plenuz abho
minatione et imundicia fornicatio
nis sue. et in fronte eius erat sc̄p
tum. babilon magna. mater for
nicationū et abhominacionū trē
Et vidit mulierem ebriam de san
guine martirū ihesu. et miratus
est de muliere. et de bestia que por
tabat eam. **S**z consequent d̄r. qz
ista bestia ascendit de abisso et ī
interitum vadit. hec habent. **A**po
xviij. De muliere aut̄ dicit̄ infra se
quenti caplo. qz q̄tum glorificauit
se in delicijs suis tātum datum ē
ei tormentum et luctus. q̄a vna
hora venerunt plage eius. scilicet
mors luctus fames et ignis. q̄a

magnus inqt̄ domin⁹ q̄ iudicabit
eam. **Moz** **C** Desertū ē mū
dus iste. vbi pauca bona cre scūt.
Maz vi. Desertus locus est hic
Mulier ista signat aduocatos. et
sapientes ceteros hui⁹ mūdi. qui
dicūtur mulier. quasi mollis aer
qz in delicijs mollice sūt nutriti.
Et dicunt meretrix. qz tales mo
re meretricis semper diligūt nō
p̄sonā meliorem s̄ largiorez dona
torem. **Ezech. xv.** Omnibus mē
tracibus dantur mercedēs. **Cū** ista
ergo muliere. i. mūdi sapiētibz
fornicat̄ reges terre. qz vere oēs
reges terre et p̄ncipes habēt cū
istis sua colloquia et cōilia et cū
eis associantur. oēs etiam habita
tores terre indigent vino prosti
tutionis corū. i. sua fallaci sapiētia
discretionē astucia. **Ite.**
Calix aure⁹ babilō ī manu domi
ni inebrians oēm terraz. de vino
eius biberunt gentes et ideo com
mote sunt. **E**t sequitur qz ista mu
lier. i. sapientes sedēt et p̄ncipantē
super aquas multas. i. super popu
los multos. quia aque sup quas
meretrix se det populi sunt et tri
bus et lingue sicut infra eodē di
citur. **Vic** etiam dicitur qz ista mu
lier p̄ncipalitē sedebat sup vnaz
bestiam coccineam qz t̄les sc̄p ha
bēt vnam bestiam. i. vnum magis
trum v̄l prelatum cui p̄ncipalitē
ter inmittuntur. q̄ p̄ncipalitē ip
sos fouet et sustinē. et cui isti p̄n
cipalitē famulant et cui p̄ncipalitē
cōsulūt atqz regūt. **E**t p̄certo ista
bestia. i. ipi mali p̄ncipes et fau
tores talium iniquorum. dicunt̄
ē coccinei tubei et inflamati. **Dicūt**
R i

etiam bestia qz vere quasi oēs sūt
bestiales luxuriosi lebetati et ig
norantes. **H**āt etiam plura capi
ta. i. plura castra predia et homa
gia. **P**lura etiam hāt cornua idē
plures baliuos et collaterales si
bi in diuersis officijs adherentes
quibus mediantibus multos sū
ditos suos cornu percussunt atqz le
dunt. **Zach. pmo.** **H**ec sunt cor
nua que venilauerunt iudam. et
talīs bestia. i. tales p̄icipes et fau
tores malorum sūt pleni nomi
b9 blasphemie. qz vere isti habēt
plura nomina. ifamia et blasphe
mia plena. qz dicuntur luxuriosi
raptores a malorum fautores su
perbi et pomposi zc. **Prouer. x.**
Nomen impiorum putrescet **Su**
per tales ergo imitantur a sedēt
mulier. i. fallaces aduocati. quia
istos isti domi bestiales sustinēt
et tales ad litteram sūt hodie vel
tū ornati ditati purpura cocco au
ro lapidibus et margaritis. a cūc
tis diuitijs pretiosis. **p̄s.** **E**cce ip
si peccatores habūdantes in secu
lo obtinuerunt diuitias. **I**sti emz
habent vas auteum. i. intellectu
subtilissimum clarum et splendi
dum quasi aurum. sed illud ē ple
num malo liquore scilz immundi
cia a abhominatiōne fornicatiōis
sue. hoc est dictu imunda corrup
ta et venenosa seculari scientia a
copia cautelarum. que ē abhomi
natio coram deo. qz sicut dicitur. i.
Cor. in. **S**apientia huius mundi
stulticia est apud dñm **I**sta mul
ier. i. aduocati et sapientes huius
mundi. in fronte. i. publica fama
nomine et apparenca sua. habent

scriptū vnū nomē cōe. qz dicitur
babilon. i. pleni confusione et pec
cato. mater fornicatiōnū t̄re et ab
hominatiō. qz vere ab istis ma
gisteris et aduocatis. quasi a ma
tribus principalibus prouenerūt
mūdi fornicatiōes. abhominatiōes
falsa cōsilia prauē consuetudines
cautele et malicie. quas isti semi
nant atcunquaqz omnia sūt ab
hominatiua apud deum. **Psalm.**
Lxvi. **A**nima eorum in abhomi
natiōibus suis delectata ē. **E**t isti p̄
certo sūt ebrj sanguine martiruz
ihesu. **M**artires ihesu sūt paupe
res qui in hoc mūdo sustinēt mul
ta mala. **I**storū ergo sanguine. i.
istorum substantia tēporali sūt
tales ebrj et repleti quia istū con
tinue bibūt et hauriunt p̄ ex cor
ationes fraude s malicias et rapi
nas. i. **Tessal. v.** **Q**ui ebrj sūt no
cte ebrj sūt. et maxime apparēt
ebrj. i. sine sensu. qz cōiter in mor
te deficit talibus sensus. **p̄s.** **T**ur
bati sūt et moti sūt sicut ebrjus
et oīs sapientia eoz deuorata est.
Ista mulier. i. iste persone pollet
hodie tanta gloria tēporali. qz o
nes hoies de eorum prospe ritati
bus admirātur. **S**ed vere doloro
sus sequitur sibi finis. qz dicitur
qz bestia que eos portabat. i. mali
p̄ncipes taliū fautoēs. de abisso
venerūt. et tū in interitū vadūt.
de abisso. i. de dyabolica inspiratiōe
vl symoniaca promotiōe vl violē
tie oppressiōe. facti sūt p̄ncipes l
plati. iuxta illud. **Osee. viij.** **I**sti
regnauerūt sed nō ex me. p̄ncipes
extiterunt sed non per spiritū me
um. et ideo in interitum moris

alios habent regere. vñ etiam ele
cti et religiosi. cum ista ciuitate
.i. cum mundo fornicantur. se ei cõ
mifcendo et de eius negocijs occu
pando Mercatores ergo et opera
rij in ista ciuitate. lucris et diu
cijs sunt ditati per auariciam. et
ideo seq̃tur cõsilium. **E**xite de ea
sc̃z ipsam contempnendo mentali
ter. vñ religionem intrando cor
poraliter. et ne sitis participes de
liciarum ei⁹. .i. ne in vicijs et pecca
tis maneatis. ne plagis ipsius et
dampnationibus peatis. qm̃ pec
cata ei⁹ ad celum ante dñm ascen
derūt. ita q̃ necesse habet recor
dari deus iniquitates eius. et e
os rigore iusticie vñdicare. ¶ **B**
Erat quedam mulier meretrix
circundata auro et lapidib⁹
p̃ reuosis et diuicijs infinitis. cui⁹
qua reges terre fornicabantur. et
de cuius diuicijs negotiatores t̃
te ditabantur. que tanta gloria
pollebat q̃ ipsa dicere videbatur
sedeo vt regina et vidua non sũ.
et luctum non video. **S**z q̃tum
se glorificauit in delicijs tantum
datur ei tormētum et luctus. nã
vna hora vneit iste plage mors
luct⁹ faēs ignis. et ignibus est
succensa. **E**t dicitur ibi q̃ reges q̃
cum ea fornicati sunt. et mercato
res q̃ ex ea sunt ditati planxerūt
et doluerunt. de longe autem ste
terunt pretimore videntes fumũ
in cõdij eius. **E**t dixerūt. ve ve ci
uitas illa magna que amicta erat
bisso et purpura et cocco deaurata
auro et lapide precioso et marga
ritis. quomõ in vna hora destruc
te sunt tante diuicie. ¶ **M**ora

Mulier ista. vel ciuitas signat ec
clesiam vñ religionem. que dicit̃
mulier quasi mollis aer. ista de
bet esse mollis p̃ benignitate. aer
etiam per conscientie puritatem.
dicitur ciuitas quasi cuius vñitas
p̃ cõcordie vñitate. **I**sta dudum
amicta erat bisso. .i. castitatis pu
ritate. purpura. .i. martij seu con
stantie stabilitate. cocco. .i. ardēti
caritate. auro. .i. sapiētie claritate.
argento. .i. eloquēcie venustate.
margaritis. .i. sanctorum vitorũ
et bonorum multiplicitate. lapi
de precioso. .i. oĩmoda sanctitate.
Ideo tunc poterat dicē. sedeo vt
regina vidua non sũ. q̃ vere ec
clesia et religio antiqtus sedebat
q̃escebat. regnabat. et principa
bat. et hoc q̃ tunc vidua nō eãt
q̃ sēp erat desponsata propo vñ
to suo sc̃z deo l̃ bono prelato. ideo
non p̃ceebatur luctum nec deso
lationem. **S**ed quid? pro certo ho
die potest dicere ecclesia vel reli
gio illud. **ij. Regum. xxiij.** Vidua
a mulier ergo sum. mortuus est e
nim vir meus. quia viri ecclesie
id est boni prelati mortui sunt.
et ideo ista mulier est fornicaria.
quia reges terre id ẽ prelati mo
dēni cum ea fornicati sunt. quia
non sunt propen viri sui. q̃ tot
sunt vicij intēti q̃ digni non
sunt ei cõpulari et coniungi. ¶
Mercatores autem sunt illi qui
per symoniam emunt ecclesie be
neficia vt ditentur. **E**t breuĩt̃
ita fuit q̃ quantum habuit anti
quitus ecclesia i delicijs honore
et gloria tantum habet hodie def
bulationibus et dolore. **Ram**
R in

hodie uenerunt plage eius scilicet
luctus per recordationem preter-
ite prosperitatis. **F**ames penu-
rie et paupertatis. quia hodie au-
ferunt sibi principes bona tempo-
ralia. **M**ors quia caret uita gra-
tie et deuotionis **I**gnis. i. ardo: tri-
bulationis. vel fames auaricie et
ambitionis. **E**t quia ecclesia tan-
ta hodie patitur reges fornicarij.
mali prelati. et negotiatores. i. si-
momache promoti in ecclesia huius
timent hodie uidentes ecclesiam suc-
cumbere. lugent etiam et contrasta-
tur dum desolationem ecclesie con-
plantur. de longe tamen stant.
quia nullus est qui appropinquat
ad pugnandum pro ecclesia con-
tra principes et tyrannos **P**etrus
autem a longe sequebatur ut vi-
deret finem. petrus dico. i. clericus?
petrus tamen non fuit a longe in-
mensa in cena. sic nec prelati nec
clerici sunt longe quando debent
capere fructus uel prebendas. **P**s
Amici mei a longe steterunt. **H**o-
die potest dici quod sequitur de ec-
clesia. **V**e ue ciuitas magna. ue
dico temporaliter quo ad penam
ue dico spiritualiter quo ad cul-
pam. ue dico ciuitas magna que
basso puritatis dudum fuit ope-
ta. auro sapientie. argento eloque-
cie. purpura firmitatis. cocco cari-
tatis. et lapidibus omnimode sa-
ctitatis. **E**t quare ue. quia certe
hodie sunt institute tante diuitie
Job. uicesimo. Diuitias quas de-
uorauit euomet. et de uentre eius
extrahet ea s. deus. **¶ C ¶** **V**el
dic q. ista mulier potest signare
mundi diuites. qui fulgent auro

lapidibus et diuitijs infinitis. glo-
ria. prosperitate etiam corporali. q.
quandoq. spoliantur gloria sua. et
ueniunt ad magnam paupertatem
fame et luctum tribulationem
infortunium et tormentum. **E**t
tunc reges. i. principes et prelati
qui prius ipsos sustinebant et fo-
uebant. et se eis commiscebant ab
eis consilia petendo. uel eos guber-
nando. negotiatores. i. noti et fa-
miliares. qui ab eis et per eos be-
neficia diuitias et officia obtinu-
erunt de longe stant. non curantes
amplius de ipsa. ut ipsi adiutori
u. p. stent. lugent tamen et desolant.
et quandoq. uerba lugubria dicunt
sed illud est totum. quia nullus e.
qui sibi manum porrigat ad uita-
cem. sed dicunt. **V**e ue ciuitas il-
la magna. magnum dampnum e.
inquit de isto infortunio. **V**n. tre. n.
.i. **N**o e q. consolet ea ex oib. caris
eius.

Dicitur q. mulier meretrix ci-
uitas babilonica q. cecidit
et corruit. non habuit amplius
diuitias quas prius habebat **V**n.
de dicitur q. ipsa perdidit aurum
et argentum. lapides preciosos
margaritas. bissum. purpuram.
sericum. coccum. lignum. thus.
ebur. ferrum. es. marmor. cyna-
momum. aromata. ungentum.
uinum. oleum. simlam. taticuz
copiam armentorum. ouium. e-
quorum. redarum. mancipiorum
et pomorum. et breuiter dicitur
q. omnia desideria sua recesserunt
ab ipsa. et ipsa succensa est ig-
ni. et timuerunt omnes qui
nauigabant qui uidebant locum

incendij eius. Celum autem et fā
eti exultauerunt de eius destruc
tione. qz ipsos cruciauerat dum
durauerat. ¶ **Moraliter** ¶
Ista mulier signat mundi sapiē
tes et diuites. qui pro certo quā
do corruunt in infernum per mor
tem. tunc isti perdunt omnia p̄
peta. perdunt enim aurum mūda
ne sapientie. argentum eloquen
cie. lapides et margaritas. i. copi
am amicorum. nam amica carna
les nō possūt nec volūt eos uiua
re. spirituales scilicet sancti qui
sunt in gloria ipsos contempnūt
et abhorrent. ¶ **Trenorū. i.** Omnes
amica eius spreuerunt eam. et fa
cti sunt ei inimici. ¶ **I**tem ibi nō ē
bissus puritatis. purpura digni
tatis que est vestis regū. sericū
honestatis de quo sūt pamenta.
coecus caritatis. lignum thimum
qđ est imputabile constantie et
firmitatis. Cessabit etiā ibi ebuis
exterioris pulchritudinis es reso
nās impacientis celsitudinis. fer
rum crudelitatis. marmor duruz
fortitudinis. cynamomum et aro
mata populorūz famositatis. vn
guenta a thus. i. lemitas et suaui
tas laudis et adulationis. vinuz
et oleum mūdane consolationis
simila et triticum. i. habundan
cia corporalis delectationis. et o
ues boues equi rede. i. habūdācia
temporalis facultatis. ¶ **E**t breuē
omnia desideria eorum q̄c̄q̄ habe
bant de bonis gratuitis et fortu
itis cūcta perdunt. qz sicut dicit.
¶ **Tren. i.** Manum suaz misit hostis
ad omnia desiderabilia eius. Ma
num suam misit. i. potētiā et sen

teñāz. hostis. i. deus q̄ odio habet
om̄s peccatores ad omnia deside
rabilia eius. Et sicut supra in eo
dem caplo. Om̄s persecutores ei⁹
apprehenderunt eam inter angu
stias. Et plus etiam qz ipsi succē
si sunt igit inextinguibili. Celuz
autem et sancti populi. a tota cu
ria celestis de hoc nō tractatur s̄
letatur. qz diuinam sententiam
approbant. et de rigore iusticie de
um laudant. et maxime letatur
de dampnatione illoz q̄ se et ali
os dum uiuerent cruciabāt. ¶ **Sap̄**
v. Stabunt iusti in magna con
stācia aduersus eos qui se angu
stiauerūt. ¶ **I**deo vē nos q̄ nauiga
mus per hoc mare magnum. de
bemus timere locum incendij isti
us scz dampnationem istorum.
fumum. i. afflictionem suoz hō
ribilium tormentorum. et caue
ne in simile periculum incadam⁹.
quia pestilente flagellato sapien
tior erit prouidus. ¶ **Sapie. v.** Vi
dentes ergo turbabuntur timore
horribili. ¶ **Sapie. v.** ¶ **V**l expo
ne de ecclesia que videtur hodie q̄
si dampnata et quasi corruisse et
omnibus supradictis videtur ca
tere.

¶ **E**
Quid iohannes āgelum vnū
q̄ habebat vnum lapidez mo
larem et misit in mare dices Voc
impetu mittetur babilō illa mag
na. et vltra nō inueniet. Et vox
eytharedorum et musicorum nō
erit amplius in ea. Vox mole. et
vox spōse nō audientur in ea am
plius. et lux lucerne nō lucebit
amplius in ea. ¶ **Moz** ¶
Sic vete quando āgelus existus
R n̄

proiecerat in mare. i. in peccatores
 amarus. lapidem molarem. i. du
 ram sententiam. et pondus eter
 ne dampnationis que ipsos in in
 ferno molet a oteret in tormētis
 Tunc scz in die iudicij postq̄ fue
 rat fulminata sententia. babilō. i.
 reproborum cōgregatio impetu
 ose et cito mictetur in infernum.
 ubi non est vox cythare. i. leticia
 alicuius canoris aut vox mole. i.
 panis delicatus. i. delectamentum
 alicuius saporis aut vox sponsi. i.
 coniunctio alicuius amoris. nec
 lux lucerne. i. limpitudine alicuius
 splēdoris. qz auferet ab ip̄s lux
 sua. Job. xxxviii.

Capitulum decimum nonū. **TA**

Omnata muliere merē
 truce. facta est in celo
 leticia magna. et qua
 tuor animalia et viginti
 quatuor seniores dixerunt alla
 Et audita est vox quasi aquarum
 mularum et tonitruorum dicēti
 um alla. Et hoc qz iudicauit domi
 nus de meretrice magna q̄ corru
 pit terram. et vindicauit sangu
 nem seruorū suorum de manib⁹
 suis. Et dicitur qz laudez dice bāt
 de o pusilli a magni. qz regnabit
 deus noster in perpetuum. et ve
 nerūt nuptie et vxor agni pavit
 se. et datum est illi vt cōcipiat se
 bisso candido et splēdido q̄ sunt
 iustificationes factorum. a procla
 matum est sc̄ptum et edictum il
 lud scz beati q̄ ad cenam nuptiarz

agni vocati sunt. Apocalip. xix.
Quor **S**ic vere qm̄ mulier
 meretrix. i. cōgregatio reprobo
 rum erit dampnata et iudicata i
 iudicio tunc animalia quatuor. i.
 euangeliste. seniores. i. prophete
 et patria rebe. erunt in magna le
 ticia et consolatione. tunc enim o
 nes beati alta voce dicent alleluia
 et pusilli et magni laudabunt de
 um. de us similiter regnabit in e
 is in eternum. Psalm. li. Gaudiū
 inuenitur in ea. gratiarum actio
 vox laudis **I**psi enim beati gaude
 bunt de iustitie impletionē. de ma
 lorum dampnationē. de sua salua
 tōe. et de sanguis eruatu et pe
 ne honorum vindicatōe. Tunc em̄
 erunt nuptie agni. i. consolatio et
 festiuitas sempiterna. **V**bi agni
 vxor. i. ecclia militans tunc trum
 phans. erit pata et ornata dotib⁹
 anime et corpis. operta bisso splē
 dido. i. eterne glorie claritate. et
 candore puritatis iusticie et sanc
 titatis. **E**t tunc verum erit de ce
 tum dei. qz beati erunt qui ad ce
 nam agni vocati sunt. quia beati
 q̄ manducabit panem in regno
 dei. Luce. xiiii.

Adit iohānes celum aptum
 et ecce equus albus. et qui
 sedebat super eum vocabatur fide
 lis et verax. et cum iusticia uidi
 cabat et pugnabat. et oculi eius
 sicut flamma ignis. et in capite e
 ius multa diademata. habens no
 mē sc̄ptum quod nemo nouit ni
 si ipse. a vestit⁹ erat veste aspsa
 sāguine. et vocabatur nomē ei⁹
 verbū dei. et exeratus qui in celo
 sunt sequebātur eum in equis albi

vestiti bisso albo et mudo. et in ore eius gladius ex utraq parte acutus. et in ipso percutiebat gentes. et regibat eas i virga ferrea et habat scriptum in femore suo rex regum et dominus dominantium. et ipse apprehendit utraq bestiam. et misit eam in stagno ignis et sulphuris. ¶ **Q**uod ¶ **I**ste qui sedebat super equum album signat virum perfectum et bonum prelatum. principem seu regem. ille enim debet habere equum album. i. corpus mundum et immaculatum et castum. reuus enim corpus signat. ¶ **P**sa. xxxi. **E**q eorum caro et non spiritus. **I**ste debet esse fidelis in commissis. verax in promissis. iustus in iudicandis. fortis in dimicando contra malos et aduersarios ecclie et contra dyabolum resistendo. ¶ **P**s. **I**uste iudicabit filius hominum. **O**culi eius. i. intellectus et mens debet esse sicut flamma ignis per clarissimam discretionem. **I**n capite autem. i. mente debet habere multa opademata. i. multimodam virtutem et perfectionem. quibus anima eius debet esse coronata et ornata. quod in capite eius corona stellarum. xij. supra. xij. **N**omen istius. i. sua perfectio. sua fama. suaq bonitas. debet esse tantummodo sibi nota quod non debet alijs pro palare. nec perfectionem suam per iactanciam et ipocritism declarare. sufficit enim sibi quod solus sciat. **P**rouer. xxv. **S**ecretum extraneo non reuelas. et **P**sa. xxxij. **S**ecretum meum mihi. **V**estis tantum. i. exterior apparencia debet esse aspersa sanguine quod

vere sanguinis penalitas et passio christi debet in conuersatione cuiuslibet relucere per penitentiam et macerationem et passionis compassione. ¶ **V**el sanguis. i. pena labor et miseria aliorum debet per compassione ipsam tingere. et eius affectum doloribus colorare. ¶ **P**sa. lxxij. **A**lperfus est sanguis eorum super vestimenta mea. — **E**tiam dicit quod iste debet habere orbem oculi per septuaginta predicatorem. quod sicut verbum declarat mentem. sic iste predicando debet mentes et voluntatem dei cuiuslibet declare. **E**t si talis fuerit. rationabile est quod exercitus celi. i. collegium. conuentus. ville. patrie sibi subiecte sequantur eum per obedientiam et imitationem. **E**t cetera persone infirme et imperfecte a maxime subditi sui. sequantur eum in equis albis. i. in corporibus puris et mundis eum imitando et sibi obediendo supra. xiiij. **U**n sequuntur agnum quocumque ierit. **I**ste ergo debet habere in ore gladium bifacutum. i. auctoritatem iudicariam verborum. et sententiam iudicariam bis acutam scilicet vna ad se uere puniendum obstinatos. aliam ab benigna castigandi peccatores. ¶ **V**el gladius biceps est utraq testamtu quod platur debet habere. a ideo talis debet percutere et regere virga ferrea. i. dura correctioe ferre gentes et ipios sine lege uiuentes. **U**nde ipse debet calcare torcular vini furoris domini. hoc est dictu quod ipse debet esse minister et executor furoris. i. iusticie diuine contra malos. ¶ **P**sa. lxxij. **T**orcular calcaui solus et cetera. ¶ **C** ¶ **V**el aliter dicit

q̄ iste est x̄ps. cuius equus. i. be-
ata virgo v̄l propria caro fuit al-
ba et immaculata. v̄lestis eius. i.
humanitas fuit sanguine madi
data. exeratus celi. i. angeli et xp̄i
am sequuntur eum honorando v̄l
obediendo. Vel exeratus. i. iudei
a gentiles fidem eius credendo se-
quebantur in eq̄s albis inoenti-
am baptismalem acquirendo.

Iste h̄t gladium. i. duram et bi-
capitem sententiam sc̄z corpus et
animam condemnando. et ipse
calcat et p̄cūit gentes et impios
sine lege viuētes patris iudicūz
exequēdo. Et iste est fidelis verax
iustus et verbus dei. cuius nom̄
nullus prope scit nisi ipse. q̄ h̄t
dyademata. i. dignitates ih̄mitas
et ē r̄x regū et d̄ns d̄nantū. ¶ **D**

Loquēte quodam angelo be-
ato ioh̄ani voluit ipsum pro-
nus in terra adorare. sed dixit ei
angelus. vide ne feceris. cōseru-
enim tuum et fratru tuoz. r̄.
Dicit at. Gene. xvij. Q̄d abrahā
vidēs tres angelos adorauit.

¶ **Moz** ¶ **I**n hoc attende
nobilitatem humane cōditionis.
nam āgelus vidēs naturam hūa-
nam deificatam verbi incarnatōe
et ex hoc totam naturam nobili-
tatem timuit noluitq̄ ab homie
adorari. Et t̄nāte xp̄i aduētum p̄-
mittere videbatur. sicut in abra-
ham est ostēsum. quādo tres āge-
los adorare voluit. q̄d ipsi p̄mise-
rūt.

¶ **E**
Quidit ioh̄anes quēdam āge-
lum stantem in sole. q̄ voce
maḡ clamabat cūctis auibz v̄-
lānibus per medium celi. q̄ cōgre-

garētur ad cenam agm̄ dei. vt
māducarēt carnes regum tabu-
notum et fortium. equorum et
sedētium in ipsis. et carnes hoīm
liberorum ac seruorum et pusillo-
rum ac magni cum.

¶ **Moz**
Iste āgelus est x̄ps. q̄ stat in sole
in splēdore glorie eterne. in qua
venēs ad iudicium. apparebit fa-
cies eius sicut sol. lucz in virtute sua.

Iste enim in iudicio clamabit et
aduocabit volucres celi. i. demōes
vt ibi cōueniāt ad cenam dei. i. ad
diem iudicij. vbi carnes que latēt
sub veste id ē animas que latone
sub corpe. fortium et tabunozūz

.i. impiorum p̄ncipum et supio-
rum. equorum. i. mulierūz corrup-
tarum. suorum sessorum luxurio-
forum. seruorum. i. malorum reli-
giosoꝝ. magnozum. i. diuitem
auarozum. pusilloꝝ. i. malozūz
pauperum et minorum. perpetuo
reuerent et manducēt. Deuterio.

xxxij. Dentes bestiarum mittam
in eis. et deuorabūt eos aues mor-
tu a marissimo. Dentes em̄ et mor-
tus auium. signant inimicitatez
dyabolice crudelitatis que damna-
tos lacerabit. ¶ **F** ¶ **V**l die q̄
āgelus q̄ sedebat in sole. i. in mūda-
ne gl̄e splēdore. ē magnus p̄ncips
l̄platus. ipius t̄n et raptor q̄ sep̄-
secū vult h̄re aues q̄ volāt p̄ celūz

.i. viros sup̄bos. fideles et raptō-
res. tales faciūt de domo et fami-
liā sua. a t̄les iniquos secū faciūt
cōuenire ad cenas festa et solatia
dom̄ sue. S; ad quem finem. cet̄-
te vt ipsi comedant rapiant exco-
nent atq̄ vastent carnes. i. tem-
pales substancias illoꝝ de terra

¶ **F** ¶ **V**l die q̄
āgelus q̄ sedebat in sole. i. in mūda-
ne gl̄e splēdore. ē magnus p̄ncips
l̄platus. ipius t̄n et raptor q̄ sep̄-
secū vult h̄re aues q̄ volāt p̄ celūz
.i. viros sup̄bos. fideles et raptō-
res. tales faciūt de domo et fami-
liā sua. a t̄les iniquos secū faciūt
cōuenire ad cenas festa et solatia
dom̄ sue. S; ad quem finem. cet̄-
te vt ipsi comedant rapiant exco-
nent atq̄ vastent carnes. i. tem-
pales substancias illoꝝ de terra

mundane prosperitatis nec caritate
cterem dyabolice suggestiōnis re
cipiunt vt omnes sancti confesso
res. omnes tales pro certo sunt
aī xpo regnatura.

Quoniam consummati fuerant mille
anni tūc soluetur sathanas
de carcere suo et exhibit et seducet
gentes que sunt super quatuor angu
los terre gog et magog et congre
gabit eos in prelium. et ascendet
super latitudinem terre. et circui
bunt castra sanctorum et ciuitatez
dilectam. Et descendet ignis de celo
et deuorabit eos et diabolus se
ductor mittetur cum bestia in sta
gnū ignis et sulphuris. die et no
cte cruciandus. ¶ **Q**uoniam **G**og
et magog qui sunt duo montes vs
scdm aliquos duo castra in syria
orientali ultra montes iudeos. sig
nant duos status scilicet clericū et re
ligionem. Et qui sunt super angu
los terre signant terrenos cupidos
et auaros. qui terrenis operibus
semper vacant. Sathanas qui ad
terram quāq; exit de inferno et veit
reptare fideles. iste dico exit ho
die et seducit illos qui sunt super an
gulos quatuor terre gog et magog
.i. illos qui in mundo et in claustris
habitāt. et illos qui inhabitāt
per ambitionem et auariciam diui
tiaz temporalium et terrenis. Nam ta
les facilius congregantur ad plura
quā facilius propter temporalia surgunt prelia
tiones. iurgia. discordie et appella
tiones. Nam hodie tales auari qui
sunt quasi innumerabiles intelli
gunt ascendere super latitudinem ter
re. i. super lata et alta officia digni
tates beneficia claustralia. l. secu

laria. Iste inuadunt castra sancto
rum. i. bona simplicium et paupū
et iustorum. ciuitatem etiā dilectā
.i. sanctam religionem. l. eccliam et a
liorum status circueunt et contur
bant. ipsam includere volentes ver
bis. et iniurijs multis bonos gra
uant. ps. Famem patientur vt
canes. circuibunt ciuitatem. Sed vete
finaliter ignis eternus infligetur
eis. de celo. i. a celesti sententia et
diuina. et deceptor eorum. i. dya
bolus in stagno ignis cum bestia
.i. cum peccatoribus ponetur dicitur
perpetuo cruciandus. ¶ **Q**

Vel dic quod sathanas et aduersari
usest bilinguis verborū relator.
quo seducit et obloquitur. tam
in gog quā in magog. i. in mundo et
religione multi inuicem prehan
tur detrahunt et obloquuntur. Iste
em castra sanctorum. i. status bo
norum circueunt et explorando
insidiantur. et ciuitatem religio
nis ecclesie detractio nē lacertant
et perantur. Sed vere finaliter sup
tales rebelles detractores et li
giosos. et super sathanam. i. sup
huiusmodi relactorem ignis. i. et
na dāpnatio de celo venit et eos
dñs dāpnabit et eternis incendijs
fulminabit. Luce. xij. Ignem ve
ni mittere in terram. ¶ **Q**

Vel dic quod illi qui in claustris vel
religione vacāt circa temporalia nego
cia. facilius per discordias
et ignem per auariciā. terrā volūt

ascendere p ambitōez. castra circu
eunt p sui ostētaōem. **G**

Uoit iohannes tronum can
didum et magnum. et sedē
tē super eum. a cuius conspectu
fugit celum et terra. et mare et
mors a infernus dederunt mortū
os suos et steterūt mortui. et li
bra apti sunt et iudicati sunt secū
dum ea que scripta erant i libris
et secundum opa eorundem. et
allatus est alius liber vite. et qui
non est muētus in libro vite sc̄p
tus. missus est in stagnum ignis
et sulphuris. **Mors** **Tro**
nus iste signat celsitudinē maiest
tatis in qua xps sedebit qn̄ in iu
dicio apparebit. ita enim magnifi
ce veniet q̄ a conspectu suo celuz
et terra fugient. mōtū a statu a
forma p̄stima mutabūt. et transi
būt ad sp̄m pulchriorem. Et tūc
mare. infernus. mors. et terra
dabunt mortuos suos. quia mor
tui resurgēt vbiq̄q̄ fuerint. et
stabūt in valle iosaphat in cōspe
ctu tromi. i. i conspectu iudicis no
stra xp̄i. **Vnde apostolus.** Nos o
nes oportet manifestari ante tra
bunal cristi. Et tunc libri. i. singu
lorū cōscientiē apientur ita q̄ alē
in alterius cōscientiā intuebitur
q̄c̄q̄ tom v̄l mali fecerit in hac
vita. et quicquid alij fecerūt dū
vixerunt. et sic sc̄bz huius sc̄p
turam et opa. merita a demerita
recipient iudicium vniuersi. **Lib**
etiam vite. i. secretum mentis di
uine tūc erit aptus. et q̄ per p̄des
tinationem et p̄receptionem
m̄scriptus nō ē ab eterno necesse
habebit dāpnari et in stagno. i. in

habūdantiā ignis perpetuis m̄c̄
dys cōflagrari. **Exod. xxxij.** Qui
peccauerit michi delebo eum de li
bro meo. **¶ V** **¶ Q** **¶ V** **¶** Vel dic a
cōspectu iudicis. i. a consideratiōe
iudicij mors. i. fetidus et luxurio
sus. mac̄. i. tumēs et fluctuosus su
perbus. infernus. i. m̄faciabilis a
uarus debent dare vomere et con
fiteri mortuos suos. i. vicia et pec
cata. et libros cōscientiarum api
te. et a sacerdote iudicari. et pe
nam condignam acceptare.
alioquim in libro vite. i. eterne ḡ
tie non scribentur. et sic igne per
petuo cremabuntur. **¶**

¶ Vel dic q̄ quando iudex habet a
nte tronum mortuos suos. i. perso
nas accusatas. tunc vere debet
facere q̄ libri aperiantur idest q̄
singulorum merita elucescant. a
secundum ea debet eos iudicare
Verumptamen quicquid apaēt
in libris idest in libellis et accusa
tiombus seu p̄cessibz singulorum
ipse tamen a pte sua semp debet
habere librum vite. i. cōscientiāz
bene regulatam. equitatē. i. iusti
ciam cum pietate et clemētia mo
deratam. vt sic secundum merita
iudicet equaliter. Et nota q̄ istū
iudicem celum et terra fugit a cō
spectu eius. q̄a vere tot⁹ mūd⁹
solet tremere in conspectu iudi
cis iniusticiam iudicantis. **Ju**
dex enim debet esse rigidus et au
sterus in apparentia. mitis et be
nignus in cōscientiā. **¶** Vel
dic q̄ liber est voluntas et amor
iudicis in quo omnis iudicand⁹
qui scriptus non fuerit per accep
tionem et recommendationem

doctrinam et bona exempla. **A**pi-
libane portas tuas. **Zach. xi.** ¶
Vel dic ad leam q̄ porta eius de-
bet esse apta omnibus per hospi-
talitatem. **Job. xxxi.** Foris non
mansit peregrinus. hospitium me-
um viatori patuit. Illud maxime
habuit beata virgo. quia semper
est aperta ad recipiendum ad mi-
sericordiam peccatores. ¶ **C**
Vel dic q̄ ciuitas ista est eccl̄a v̄l
religio. vbi debet esse ciuium vni-
tas. que reuera debet esse ornata
virtutibus. debet esse munda casti-
tate. aurea caritate. mēsurata dis-
cretionē. et diuinis gratiis illus-
trata. cuius templū et lux debet
esse deus quia nullius alterius fi-
dem vel sapientiam debet rece-
re. cuius tamen contrarium faci-
unt moderni eccl̄astica audiendo
leges. Etiam semper debet esse ap-
ta ad recipiendum fidem et peni-
tentiam peccatorum. Vnde est illud
predictum. **Job. xxxi.** Foris nō
mansit peregrinus. Nullus con-
quinatus v̄l symoniacus debet i-
trare nec ad eius officia pro-
moueri. sed hodie p̄hdolor v̄si-
catur illud **Trenoz. n̄.** Vidi gē-
tes ingressas sanctuarium tuum
de quibus p̄ceperas ne intrarēt
eccl̄am tuam. dilata sicut vis vt
cetera in p̄cedēt. ¶ **V**el expo-
ne de gloria eterna. vbi non in-
trat aliquis conquinatus vbi est
claritas indefectibilis. ¶ **D**
Ciuitas noua iherusalē quā
vidit iohānes habebat mu-
rum magnum et altum. in quo
duodecim erant porte. Porta quā-
libet duodecim habebat angulos

et nomina duodecim tribuum fili-
orum israel in portis singulis e-
rāt scripta. et erat ciuitas i qua
duo posita. et lōgitudō eius tāta
erat quātā et latitudo. Latera em̄
ciuitatis erāt eq̄lia. sicut dicitur.
hic. Dicitur etiam q̄ duodecim por-
te. xij. margarite sūt p̄ singulas
singule porte erāt ex singul mar-
garitis. Illam em̄ q̄daz angelus
cum arūdm̄ aurea mēsurauerat
et in suis ptibus adequauerat. ¶
Moz. ¶ Per istam ciuitatem. i.
ciuium vnitatem eccl̄am intelligi-
mus de qua. **ps.** Gloriosa dicta
sunt de te ciuitas dei. Murus isti-
us ciuitatis signat fidem que est
murus inēxpugnabilis ciuitatis
Luc. xxij. Ego rogauī p̄ te vt non
deficiat fides tua. Per duodecim
portas intelliguntur. xij. aposto-
li et quicunq̄ boni predicatorēs
et prelati. q̄ p̄ eo porte dicte sunt
q̄ p̄ eos fideles m̄m̄ et abitum et
uitatis. i. fidem eccl̄e intrauerunt
Psalm. xxvi. Aperte portas et in-
grediatur gens iustā custodiens
veritatem. Margarite etiā q̄ sūt
cāvide et splēdide cōfessores dicti
sūt. p̄ eo q̄ p̄ castim om̄a et inno-
cēciam cāduerūt et p̄ sapiam splē-
duerūt. vnde x̄ps dicit simlis ho-
mimi p̄t̄familias querēt̄ bonas
margaritas Per duodecim angu-
los intelligo duodecim articulos
fidei. quia quelibet porta. i. quili-
bet bonus predicator v̄l prelat⁹
duodecim angulos habet. i. duo-
decim articulos fidei credit. Arti-
culi vero fidei anguli dicuntur. p̄
eo q̄ ipsis sicut lapidibus angu-
lari⁹ totū fidei p̄genes sustinet

Josue .xiiij. Elegerunt de medio al
uei duodecim lapides durissimos
Per duodecim filios israel et
per eorum nomina intelligo fidei
veteris testamenti et omniu pa
triarcharum. qz pro certo et duo
decim anguli et duodecim patri
archarum nomina in portis sunt.
ad de notandum q. xij. apostoli .
et .xij. patriarche cum eorum se
quacibz .xij. articulos fidei credi
derunt. simulqz in eandem fidem
et apostoli et patriarche conuene
runt. **Idem** tam apostoli qz patri
arche duodecim esse dicuntur pro
eo qz eadem fides .xij. articuloz
ab ipsis creditur et habetur. **Ge
ne .xliij.** Duodecim fratres vnus
patris filij sumus. **Ista** enim ciu
tas ecclesie dicitur quadrata per
quatuor virtutum cardinalium qua
draturam. mensurata per debiti
regimini prelaturarz. dicitur ad
equata p debitam iusticiam et ce
suram. qz pro certo latera istius
ciuitatis .i. persone debent in se
equalitatem habere. inqz pro
portionalit debent scdm merita et
in gradu et in statu inuicem con
uenire. **Dico** ergo qz ciuitas ecclie
est muro fidei circumnata. per q
tuor cardinales virtutes qdrata
et ab ipso agelo testamenti aru
dine sue occulte dispomis mensu
rata. in suis personis proportona
liter adqta. duodecim portas. .i.
duodecim apostolos cum duodecim
angulis. .i. duodecim articulis fidei
habuit. in quibus etia nomina fili
orum israel. .i. antiquoz patrum
fidem continuit. et sic vtraqz fide
noua et veteris testamenti simul

conuenire monstrauerunt. **Et** sic
etiam xps est iste paterfamilias
qui pferet de throno suo noua
et vetera. **¶ E .¶ Vl** dic qz
ista ciuitas e anima in qua scz in
tellectus est rex et voluntas regi
na. ppls potētie sensitue. que mu
tum diuine gratie et protectois
continet. et .xij. portas. .i. duo
decim apostolorum doctrinas tenz.
duodecim angulos. .i. duodecim ar
ticulos credit. et nomina duo
decim patriarcharum. .i. sanctoruz
patrum exempla per imitationem
ostendit. que per quatuor virtu
tes est quadrata. per iusticiā ad e
quata. per temperantiam debite
mensurata. **¶ Psal .xxxiiij.** Exte
detur super eum mensura. **¶ Vl**
dic qz agelus qui mēsurat ciuita
tem est bonus prelatus qui cum
mensura aurea. .i. mendicante ius
ticia et prudēcia debet habere eccle
siam sibi commissam. et etiam sub
ditos mensurare et quantum pro
ficiat cogitare. vt sic possit eos
scdz merita in officijs l bñficijs p
mouere.

¶ F
Quitas noua ierlm habet in
suis partibus sciz orientali aq
lonari occidē tali et australi duode
cim portas. qz scz ab oriente erant
tres porte. tres ab occidēte. et
¶ Mor .¶ Sic vere perfectus ho
moralit [quatuor habet partes. .i.
quatuor virtutes cardinales. scz ori
entalem que est ps lucida et hec
est prudētia. aqilonare que e ps co
stricta et solida hec e fortitudo seu
constātia. occidentalem q est ps
frigida et humida hec e tpātia.
meridionalez que est ps feruida

hec est iusticia. Quia pro certo ho-
mo iustus seu civitas anime. seu
cordis religio. v. l. ecclia debet habe-
re prudentiam ad illuminanduz
tanq̄ orientem. fortitudinem ad
mala sustinendum tanq̄ aquilo-
nem. temperantia; ad prosperis
bene vtendum tanq̄ occidentem.
iusticia; ad mala puniendū tanq̄
meridionalem partem feruendam
et vrentem. **Ezech. i.** Apparuit
rota vna super terram habens q̄
tuor facies. i. quatuor virtutes car-
dinales. Sed quelibet illarum p-
tium seu virtutum habet tres por-
tas. i. tres particulares virtutes
Quia orientalis prudentia habet
portam sapientie per quam intrat
noticia superiorum. portam scientie
per quam intrat noticia rerum in-
feriorum. portam consilij per qua
intrat noticia actuum et agibiliū
exteriorū **Vnde prima Johā. v.**
Tres sunt qui testimonium dant
i celo. i. tres sunt virtutes que ce-
lesti subministrant prudentie. v. l.
de viro prudenti dicatur illud. ij.
Regum. xxiii. Dauid sedet in ca-
thedra sapientissimus inter tres.
Item aquilonaus fortitudo tres
finaliter habet portas. i. tres alias
particulares virtutes per quas in-
greditur gra civitatem mentis.
et iste sunt spes humilitas et orō
spes enim attendit ad p̄mum.
orō procuret adiutorium. humili-
tas debilitat aduersarium. His
enim tribus virtutibus roboratur
fortitudo mentis. et per istas sicut
per tres portas intrant dona gra-
tie et virtutes domuz cordis. **Vñ**
de istis tribus partibz fortitudinis

potest dici illud. **ij. Regū. xxiii.**
Recuperūt tres portas castra phili-
scimon. **Itē occidentalis tpanca**
**hāt tres portas scz tres alias p-
culares virtutes. scz timor ē quo**
tpanitur cordis vanitates. absti-
nentiam q̄ tpanit carnis volupta-
tes. paupertate voluntaria q̄ tpa-
tur rez supfluitates. et sic de tē-
perancia p̄t dici illud. **ysaye. xl.**
q̄ ipsa appendit tbus digitis mo-
lem terre. **Itē meridionalis iusti-**
cia hēt finaliē tres portas. i. tres
spales virtutes. scz liberalitatem
que premit ac bonos. severitatem
q̄ sententiat malos. eq̄tatem que
iudicat inter vniuersos **Vnde iu-**
sticia p̄t dici illud atrium maius
rotundum qd̄ hēbat tres ordies
de lapidibz sectis. **in. Regū. vii.**
Justicia enim maior dicitur. q̄
maior et vtilior ceteris virtutibz
phibetur. Dicitur etiam rotunda
q̄ ista debet esse plana et vera. et
nunq̄ per fallaciam obliqua aut
per dissimulationem variam agu-
losa. Tres etiam ordines dicit ha-
bere iqtū tres ptes seu virtutes
p̄dicte semp̄ dnt iusticiam comita-
ri. **Itē ergo sūt duodecim partes**
et porte per q̄s intrat ad aiaz spūs
sanctus. gratie. et virtutes. q̄ p̄
certo per portas prudentie intrat
deus ad nos erudiendū. p̄ portas
fortitudinis intrat ad nos roborā-
dum. per portas tpanca ad nos
modificandum. per portas iusticia
e ad nos iustificandum. **Vnde da-**
uid in. ps. **Aperite mihi portas iu-**
sticie. vñ de tali splicitate dicit
****Eccl. xxv. **In tabuis bene plac-******
tum est spiritui meo.

Vel die q̄ ciuitas est eccl̄a porte
xij. signant fidem que duodecim
articulos habet. sed iste porte in
quatuor partibus scilicet orientali.
z̄c. in tres distinguuntur pro eo
q̄ in quatuor plagis tre arcuquaq̄
ē ecclesia seu fideles vt transitia
misteriū credatur. et fides ipsius
teneatur. **V**el die q̄ ciuitas est hō
q̄ in orēte puērie. in aq̄lone adole
scētie. in meridie iuuetutis. in occi
dēte senectutis. nec ē q̄ tres por
tas habeat. i. q̄ scē tēitatis fidem
credat. **V**el tres portas. i. tres vir
tutes theologicas scz̄ fidē spem et
caritatē. **V**el tres portas. i. mūdici
ā cordis oris et opis gerat. vt di
cat illud predictum. **Ecclesiasticus.**
xxv. In tribz̄ beneplacituz̄ est spi
ritui meo. **¶ D**

Noua ciuitas iherusalem duo
denaria continebat. contine
nebat enim duodecim stadia. xij.
portas. xij. āgulos. xij. nomina fi
liorum israel. **¶ Mor.** **C**um di
ctū sit q̄ ista ciuitas aīaz̄ liḡt scē
dū est q̄ p̄ stadia q̄ dīcūtur a stan
do intelligitur sue pseueratiē sta
bilitas. Per fūdamenta q̄ habet i
telligit̄ virtutū cardinaliuz̄ firmi
tas. Per portas ei⁹ itelligit̄ sacra
mētoz̄ utilitas. Per lapides p̄cio
sos itelligit̄ suarū virtutū morali
um nobilitas. Per apostolorū no
mia doct̄ie apostolorū auctoritas.
Per noīa filioz̄ isrl̄ scōz̄ pattum
exēploz̄ s̄ctitatis seu bonitatis. **I**ste
fūt p̄tes ciuitatis moralis. i. aīme
sine q̄bz̄ nō diceret̄ neq̄ iherusalē
neq̄ noua. q̄ dum spūalit̄ cōtinet
iherusalē. i. pacifica. a noua. i. gra
tiosa a placida dīci dēt. sup̄. **xxi.**

Visi ciuitate sanctaz̄ iherusalem
nouaz̄ ac. **S**ed quid? in omnibus
istis perfecte anime p̄tibz̄ dēt nūe
rus duodenari⁹ p̄ quē fides catho
lica intelligitur relucere. **N**umer⁹
duodenarius. xij. articulos signifi
cat. quos p̄certo in oībus actibus
aīa scā portare debet. **Q**uia reueā
nulla ps̄ ipsius sufficiens esset. nisi
ibi fidei veritas reluceret. q̄ nec
porte scēiū. nec fūdamenta virtu
tū cardinaliuz̄. nec lapides p̄cio
si virtutū moraliū. nec porte sacra
mētoz̄. nec nomina seu doctrina
apostolorū. nec exempla sanctorū
partum p̄ficiūt. nisi duodenarius
fidei scēp̄ assit. vnde. **Debreoz̄. xi.**
Sine fide em̄ impossibile est quēq̄
placere deo. **¶ I. Q. V.**
Vel die q̄ ista ciuitas est ecclesia cui⁹
stadia que ipsam mensurauerunt
fuerunt angeli. fūdamenta fue
runt patruarche. porte fuerūt apo
stoli. anguli fuerunt martires. la
pides p̄ciosi fuerunt virgines a
confessores. apostoli sunt prelati
et predicatores. filij israel sunt o
nes fideles. **I**n istis autez̄ ommbz̄
duodenari⁹ numerus id est fides
catholica resplenduit et in ipsis fi
dei veritas semper fuit. **V**el die q̄
iste duodenarius est nobis stadi
um ad currendum. fūdamentuz̄
ad sustinendum. porta ad intran
dū. āngulus ad fortificandum. la
pis p̄ciosus ad nos ditanduz̄.
apostolus ad nos docenduz̄. pat̄
archa ad nos spūalit̄ generādū. **¶**
Quid iohānes ciuitate nouaz̄
cuius platee erāt de auro pu
rissimo pluce de tāq̄ vitru. cui⁹ fū
damtū erat ornatū lapi de p̄cio. **L. 11**

Ibi enim nominat. xij. lapides
preciosos quibus erat ornatum
fundamentum ipsius civitatis.
primus lapis fuit iaspis. secūdo
saphirus tertius calcædomius. quē
tus smaragdus. quintus sardoni
us. sextus sardius. septim⁹ crisol
litus. octavus berillus. nonus to
pazius. decimus crisoprossus vn
decimus iacūt⁹. duodecimus a
metistus. **Moz.** **¶** **I**sta civitas
est anima v^l quilibet vir perfect⁹
cuius platee conscientie debēt eē
auree per sanctitatem. vitree seu
lucide per sapientie claritatem.
Fundamentum em̄ cordis sui de
bet habē duodecim ornamenta. i.
• xij. virtutes figuratas in istis
duodecim lapidibus p̄ciosis vt sic
prope illud fundamentum sicut
vas aux solidum ornatum sit cuz
lapide p̄cioso. **Eccl̄. i.** Est ergo p̄
mus lapis iaspis. qui fantasma
ta fugat. et incantatoribus resis
tit. sordes oculorū purgat. et visuz
acuit. hec est fides. que est p̄ma
ianua aliarum virtutū. qz secūdu
Ap̄. Sine fide impossibile est pla
cere deo. ad **Debre. xi.** **I**sta enim
fantasmata. i. demonia fugat. et
incantatoribus. i. hereticis obuiat
oculum cordis et visum discretio
nis acuit atqz purgat vnde. **Pla
ye. lxxij.** **D**onam iaspide propug
nacula tua. **S**ecundus lapis ē sa
phirus q̄ celestem hēt colorem. et
secundum dyascordē. virtutem
letificatiuam hēt per quē signatur
spes. que tota est lucida et cele
stis. inq̄tum celestia sperat bona
que etiā desolatos letificat. et ideo
de hoc dicit dominus anime vel ec

clesie. **Playe. lxxij.** **F**undabo te in
saphiris. **T**ercius lapis est calcæ
domius q̄ secundum dyascordē in
facit vincere causas. et calefact⁹
attract paleas. per quem itell̄
citas que aliarum virtutum ē
securat. que causas. i. temptatio
nes vincit. que paleas. i. infirmos
ad salutem trahit. i. **Corint. xij.**
Cartas omnia suffert. **¶** **Q**uar
tus lapis est smaragdus. qui est
viridis coloris confortas oculos q̄
visum conseruat. et portat dat
persuasiora verba. et diuinate
volentibus valet secundum lapi
darium. et per istū intelliḡ pru
dentia. que oculos aliorum cofor
tat inq̄tuz delectabile est videre
hoiēm prudentem. visum intelec
tus seruat. verba persuasoria et e
loquentia dat. et diuina et poi
tate volentes super omnia uiuat
Ista ergo scz prudentia est prima
cardinalium vtutūz quam homo
summe debet appetere et hoc qz si
ne ista cetera parz noscūt valere
Vnde bene dicitur. **Sapie. viij.** **D**ic
sapientie soror mea es. et prudē
tiam amicam meam vocau. **¶** **Q**ui
tus lapis est sardoni⁹ qui luxu
am depellit. et hominem humilē
et pudicum facit. **E**t signat tpan
tiam. que luxuriam. i. omnem fu
perfluitatem tollit. humilitatem
et pudicitiam semper gignit. **D**e
qua prosper. m. li. de vita cōtem
platiua ait. temperantia facit ho
minē p̄cum sobrium moderatuz
pudicum. hec emz libidis affect⁹
temperat. desideria sancta multi
plicat viciosa castigat. inē nos cō
fusa omnia ordinat. et prauas

regio
fuit. v
tum h
no. Sc
sapien
ci om
nere. s
em fac
qz pro
debet
guinem
quim
lee. et
et nou
mōm
nate. v
de offic
foitudo
cam fe
cia. ad
regio et
pis est
me capi
te tere
nos p
qam.
natis
i. mal
re mal
reddi
hica et
x. 28
cuius cor
Octauus
vitus se
pula h
iuctū
qui est
melligi
lites et
cut dicit
comodum

cogitationes remouet. sanctas i
sent. voluptates extinguit. et to
tum hominem temperat et compo
nit. **Sextus** lapis est sardius qui
sanguinei est coloris in cuius pñ
ca omix lapis maleficus non p̄t
nocere. timorem pellit. et auda
cem facit. **Iste** signat fortitudinē
qz pro certo iste coloris sanguinei
debet esse. inq̄tum proprium san
guinem fundere nō solet timere.
quinimmo iste solet timorem pel
lere. et hominem audacem facit
et nocumentum omias. i. tēptati
onem dyabolicam resistendo tēste
nare. vnde. **Ambrosius**. li. p̄mo
de officijs de fortitudine dicit. qz
fortitudo virtutes custodit. iusti
ciam frenat. contra vicia ē inimi
cia. ad laborem fortis ad pericula
rigida et aduersa. **Septimus** la
pis est crisolitus. ignem velocissi
me rapiens. qui demones fugat
et terret nec nō timores noctur
nos pellit et iste signat misti
ciam. que ignem zeli et seue
ritatis facilliter concipit. demōes
.i. maleficos hōies pellit. et timo
re malorum sublato priaz securaz
reddit. vñ de isto lapide scz de ius
ticia et hominē iusto dicitur. **Dan̄**
.x. **Qd̄** ipse vidit filium hominis
cuius corpus erat quasi crisolitus?
Octauus lapis est berillus. cuius
virtus scdm dyascoridem contra
picula hostium. et contra lites in
uictū facit. **Et** inter berillos ille
qui est pallidior est melior p̄ quē
intelligitur patientia. que inter
lites et picula summe valet. qz si
cut dicit **seneca** cuiuslibz doloris
remedium est patientia. **Non** la

pis est topasius seu topasio inde
clinabile. lapis clarissimus. q̄ se
cundū lapidarium ad sanguinez
stringendum. et aq̄ bullire nō p̄
mittendum valet. om̄iuz lapiduz
supat claritatem. **Et** iste signat
castitatem. que est proculdubio
rara virtus et rara auis in terra
nrā que sanguinē luxurie restri
git et seuoem concupiscencie cō
pescit. et aliaz virtutuz pulchri
tudinem añcedit. **Sapie. iij.** **O** q̄
pulchra est generatio casta cum
claritate. **Decimus** lapis est criso
prassus quē lux celat. et poit ob
scuritas. i. obscuro em̄z splendet
et subdiuo positus ipsi⁹ claritas
abscoditur at pallet. **Et** iste est
humilitas. que subdiuo. i. in homi
nis apparenca nō querit splende
re. sed in obscuro. i. in abscondito
et secreto. **Quia** p̄ certo humili
tas obscuritatem querit. et om̄ez
hominis pñcā. omnemqz famam
et gloriā semper fugit. **Math. vi**
Intra in cubiculum tuum et ora
prēm tuuz qui in celis est qui vi
det in abscondito. **Vndecimus** la
pis est iacinctus. qui est lapis se
cundum tempora conditionē mu
tans. quia secundum qz tempus
est turbidum v̄l serenum lapis il
le fit serenus et turbidus. et sig
nat virtutem discretionis. que
secundum tempora et personas
se solet mutare. et vnam cum v
no aliam cū alio ostendere. nūc
clara. i. affabilis. nunc obscura. i.
tristabilis debet esse. **¶** Vel dic qz
ista est compassio que nouit cum
flēbus flere. et cum gaudenti
bus gaudere. exemplo apostoli
L. iij

qui dicebat. *i. Corint. ix.* Omnibus
omnia factus sum. **D**uodecimus
lapis est amethystus lapis violace
us in colore. qui secundum dyascoridē
valet contra ebrietatem. bonum con
fert intellectum. et hominem facit vi
gilem. Et iste signat sobrietatem
que ad terram ebrietatis resistit hominibus
vigilem et diligentem efficit. ma
las et immundas cogitationes re
pellit. et intellectum acuit. **V**n
leopap. De abstinentia procedunt
caste cogitationes. rationabiles vo
luntates salubria consilia. per hanc
enim caro concupiscens moritur
et spiritus virtutibus innovatur.
Ista sunt duodecim hominis funda
menta seu duodecim fundameta
nostre conscientie vel gratie. vel e
riam ecclesie ornamenta et duodecim
lapidum preciosorum. i. virtutum
spiritualia pamenta. ita quod cuius
libet homini sic fundato. **E**cclē
ecclesie a deo stabilitate. vel etiam cui
libet prelato qui est subditorum
seu ecclesie fundamentum. potest
dici illud. *Ezech. xxviii.* Omnis
lapis preciosus operimentum tu
um. sardius et. ut de talibus fun
damentis dicatur illud. *ps.* fun
damenta eius in montibus sanc
tis.

Quirtas novā non habebat
templum. nec sole nec luna
egebant. quia ipsam dominus illu
minabat. et lucerna ipsius agnoscere
erat. **I**sta enim nullam profus
habebat noctem. porte eius nulla
tenus clauderentur et nullus con
quiritus aut abhominatioz aut
mendacium faciens illuc ingredi

ebatur immo canes venefici impu
dici. homines de timidi prodol seruietes.
et mendacia facientes foras ostendebant
quod ibi erat sedes dei et agni. et solu
modo serui eius ad seruendum
ei et ad videntum faciem eius.
admittebantur. **A**pocalipsis.
vicesimo secundo. **M**ora
liter. **I**sta possunt
allegorice dici de ecclesia vel reli
gione. quia pro certo ista non de
bet habere vel querere templum
id est cuiuscumque propter vani
tatem. solem id est mundane glo
rie claritatem. lunam. i. prosperi
tatis mundane mutabilitatem et
eclipsibilem facultatem quia pro
certo solum deum debet habere pro
lumine. et solem agni id est christi
gratiam debet appetere pro luce
na. **Q**uia ecclesia vel religio a
deo debet illuminatioem recipere
mundi lumen aut gloriam non
querere. sed lucem que existit est
solummodo affectare. **P**salmus
Lucerna pedibus meis verbum tu
um. et lumen seminis meis.
Porte illius debent esse aperte ad
recipiendum peccatores ad fidem
et ad penitentiam. quia ista non
debet claudere gremium peniten
tia. **P**salmus. vicesimo sexto. **A**
pente portas ingredietur gens
iusta. **P**orte ipsius materiales
patebunt ad mendicos et pere
grinos recipiendum. ad paupe
res sustentandum et hospitalita
tem indigentibus faciendum.
ut sic dicatur illud. **J**ob. tricesi
mo primo capi. **F**oris non man
sit peregrinus. hostium meum

glorie eterne. que faciat potat & refrigerat beatos. et que in ciuitate paradysi de ipsa sede maiestatis diuine immediate influit. **ps.** —
Torrente voluptatis tue potabis eos. quoniam apud te est fons vite. **I**ste ergo fluuius vite eterne vel glorie duas principaliter habet partes. scilicet xpi diuinitatem. et casti humanitatem. que in istis duobus pendet tota contentio beatorum. si ex utraque parte istius fluminis inuenitur lignum vite. i. vna natura vitalis perpetua et eterna. videlicet natura angelica ex parte diuinitatis. et natura humana ex parte humanitatis. **H**omo enim et angelus sunt duo ligna vite. que capiunt visionem beatam. et potantur flumine voluptatis eterne. **V**nde de quolibet beato dicitur in **ps.** quod ipse est tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. et folium eius. i. decur eius non defluat. ideo quecumque faciet prospera buntur. **S**ed pro certo ista ligna scilicet beati profertur per menses singulos fructus. **xij.** **M**ensis enim dicitur a mense quod est defectus. eo quod in quolibet mense luna deficiat. et signat defectus huius mortalitatis vite. **F**ructus vero ligni vite signant premia et gaudia paradysi. **O**portet enim ostendere quomodo per menses singulos. i. contra. **xij.** defectus quos patitur ista vita. ille labores paradysi scilicet beati. habeant duodecim fructus. i. **xij.** gaudia scilicet premia. ita ut singuli fructus singulis mensibus. et singula premia seu gaudia singulis huius vite de-

fectibus applicentur. **M**enses ergo. i. defectus nostri in hac vita sunt sex quantum ad animam scilicet obliuio in memoria. in intellectu ignorantia in affectu concupiscentia. dolor presentium malorum. timor futurorum languor virtutum naturalium. **Q**uantum ad corpus sunt alij sex passibilitas sine sanitate. grauitas sine agilitate. obscuritas sine claritate plena cecitas sine scientia sine subtilitate. labor sine quiete. mors cum necessitate. **S**ed pro certo contra istos. **xij.** menses seu defectus beati habent. **xij.** fructus. i. **xij.** gaudia. scilicet quantum ad animam in memoria firmitatem sine obliuionis fluore. in intellectu veritatem sine ignorantie errore. in affectu sufficientiam sine cupiditatis ardore. in animo voluptatem sine tristitia vel dolore. in statu securitatem sine dubio timore. in natura prosperitatem sine desidia vel languore. **I**tem quantum ad corpus habebunt sanitatem sine passibilitate. et agilitatem sine ponderositate. claritatem sine obscuritate. subtilitatem sine densitate. quietem sine turbatione. vitam sine mortis terminatione. **E**t sic beati qui sunt ligna vite per singulos menses habent singulos fructus remedia vel profectus. ita quod quilibet beata anima potest dici illa mulier. de qua dicitur supra. **S**ignum magnum apparuit in celo. miles amicta sole et luna sub pedibus eius. et in capite eius corona stellarum duodecim. **¶ B Q** Vel dic quod signum vite quod sedet super ora

fluminis
est de
decebat
mens loce
et igni
pi proce
duodecim
duodecim
et inde al
a. p. i. t. a. n.
scilicet sex
vela que
conuincunt
remittit se
to dectum
de homin
illud. in
uult pat
partes.
nostro
salum r
dicit. qu
opera a
Et pro
a. vob
alio
bis ta
¶ Vel
eriam
medio
uium de
partes
singulos
inueniunt
volutum
¶ Mens
quod est de
fructus l
mensis in
qui dicitur
suprebian
tua preta

fluminis de sede dei procedentis
est et iustus qui super fluum
deuotionis compassionis et copie
etnis sedet. qui fluius a sede dei
to agni inspiratione et influentia
xpi prouenit. quia pro certo ille
duodecim fructus solet portare
.i. duodecim pietatis opera facere
et inde alios recreare. qui fructus
.i. pietatis opera sunt duodecim.
scilicet sex spiritualia. et sex corpo
ralia que in istis duobus versibus
continentur Instrue castiga solac
remitte ser ora. Vestio abo po
to tectum do visito condo. ut sic
de homine pio et fructuoso dicat
illud. in. Regum. xi. q. ahyas di
uisit paltum suum in duodecim
partes. Pallum enim bonorum
nostrorum tam spūaliū q̄ corpo
ralium in duodecim partes diui
ditur. quando duodecim pietatis
opera a nob̄ in alios diffunduntur
Et proculdubio folia istius ligni
.i. verba viri iusti ad sanītatem
aliorum proficiunt. inoptum ver
bis talium alij boni fiunt. ¶ **C**
¶ Vel dic q̄ illud lignum signat
crucem cum suo crucifixo. quod in
medio ciuitatis ecclesie super flu
uium deuotionis est situm. quia
pro certo p̄ mēses singulos. i. cōtra
singulos vitiorum defectus. ibi
inueniuntur duodecim gratiarū
virtutum et exemplorum fructus
Mensis enim dictus est a mēse
q̄ est defectus et signat mundi de
fectus l̄ vicia. ¶ **¶** Est enim primus
mēsis in anno peccati ianuarius
qui dicitur q̄i anni ianua. signās
superbiam. que est inicum et ia
nua peccatorum. Ecclesiastica. x.

Inicum omnis peccati est super
bia. et ille pingitur cum tabus
faciebus. eo q̄ triplex est super
bia scilicet preferre se maioribus
paribus. et in minoribus. Vel eo
q̄ superbia nascitur ex tribus causis
scilicet ex eminentis diuitis et
ex naturalibus gratiis. ¶ **¶** **V**l if
tas tres facies habere dicitur. p̄
eo q̄ superbus homo super plures
homines se valere opinat. Ezech.
.i. Quatuor facies vni. aideo sol
tunc in aqua dicitur. qui scilicet
p̄mētina deorum dicitur fuisse.
ad denotandum q̄ superbi hūme
gaudent in magnatis officiis esse
¶ **¶** **S**ecundus mensis est februar
us. dicitur a febre. qui pingitur
se calefacere ad ignem. et signat
defectum luxurie. que facit eum
per mala desideria calefacere et fe
bricitare et semper in igne concu
piscencie estuare. Eccl. x. tricesimo
octauo. Vapor ignis uret carnes
eius. Et tunc autem sol in piscibus
esse dicitur. quia scilicet sol. i. ra
tio luxuriosorum in piscibus. i. car
nalibus voluptatibus implicat. ¶ **¶**
Tercius mensis est marcius. dicitur
a Marte deo belli q̄ pingitur scidēs
vmeam et in ipso est sol in ariete. Et
figit iracundiā q̄ cōtra hoīes p̄ in
paciam mouet bella. et q̄ vmeas
.i. simplices semdit et leuit. a mo
te arietis ipsos hūibus et conten
tionibus percutit et iuadit. verbis
et verbibus. accusatione inordiā
ta eos ferit. Eccl. xxviii. **H**ō homi
ni seruat irā. **¶** **¶** **Q**uartus mensis est
aprilis vbi terra incipit aperiri.
qui pingitur homo armatus va
dens ad bella super equū. et tunc

est sol in thauris. Et signat peccatum crudelitatis et seuitie. quod est semper armatum ad vindictam de aduersarijs sumendam. et morte tauri semper seuitiose incedit et terram seu patriam suam rapinis et exactiombus aliorum diuinijs virefcere facit. Contra quos **Eccl. vi.** Non te extollas in cogitatione anime tue sicut thaurus. **Et eccl. viij.** Noli esse sicut leo in domo tua evertens domesticos tuos. qz sicut dicitur. **Eccl. xxviij.** Qui vindicari vult a deo inueniet vindictam. **¶ Quintus mensis est maius. a madificatione pluuiarum dicitur. qui pingitur iuuenis floribus arcum septem signas peccati lasciuie. quo fatui iuuenes floribus. i. cu nosis vestibz et moribus se adornant. et nichil aliud qz flores mundane glorie optant et delicijs carnalibus preceperis se madidant et humectant. dicentes illud. **Sapie. ij.** Vino et vngentis preciosis impleamus nos. et non pretereant nos flos tpsis coronem? nos rosas anteqz marcescant. **¶ Sexto sol tunc videtur esse in geminis qa isti leticiam suam geminant et duplicat. ¶ Sextus mensis est iunius in quo iam terra calefit et siccat. et ideo pta tunc teporis defalcatur. qz iste cum falce secando herbam depingitur. et sol in sancto eius medio subinfertur. Et signat peccatum pccatis et auaricie qd est in male seruando qd scz facit terra nostra cordis p cupiditatem calefieri. et incompassione sicari. et herbas. i. diuitias falcate et amplecti. et sibi per****

peccatam retine curat et nihil expendere. omnia autem seruat et solem. i. animum in cetero quod est animal retrogradum intrate facit. motum ipsu a celestibus appetentia retrogredi procurat unde. **Innocentius. de miseria humana dicit. qa uarus nec paciensbz compaciatur nec miseris miserecetur sequitur. iste est qui deo prefert aurum. paradiso preponit argentum. ¶ Septimus mensis est iulius. in quo oritur stella que dicitur canis ubi sol intrat in leonem. in quo maximus regnat calor. et iste pingitur quasi segetes secans. qz tunc solent arua segetibus exspoliari. signans detractionem et inuidiam. quam committatur canis mordens leo ore fetens. i. mordax oblocutio. et fetida infamatio. quia detractor et inuidus solent segetes et virtutes et sufficientias aliorum falce sue lingue truncare. et ipsos bonis suis et honoribus spoliare. **¶ Job. xviij.** Agnum non suum de metunt. **¶ Octauus mensis est augustus. qui dicitur ab augendo. tunc enim segetes trahuntur. et gna segetum augentur. et ideo iste blada trahens et excutiens pingitur et sol in signum virginis intras tunc mouetur. signans vicium rapine et auaricie. quod est in male acqreodo. qz auaricia non cessat gna segetu. i. diuitias pauperum rapina et usura excutere. et diuitias diuitijs adaugere. et ipsos pauperes tribulationibus trahere. Et ideo sol. i. animus talium solet virginem. i. sterilitate virtutu tunc tpsis sterilitate. **¶ Osee. x.** Effraym vitula****

docta diligere traturam. **E**st enim interpretatur augmentum. a de signat illos qui diuitias suas augere non cessant. **Prouer. xxii.** Calumniatur pauper ut diuitias suas augeat. **N**onus mensis est september in quo vna colligunt et ideo vindemianis seu i dolis vna fundens depingitur et significat ebrietatem seu delictuarum voluptatem que de vniis et delictis curam gerit. de quo **Psalm. v.** **V**e qui potentes estis ad bibendum vinum. et vni fortes ad miscendam ebrietatem. et ideo tunc tps sol in trare libram dicitur. quia isti ad nichil aliud vacant nisi ad bibendum et potandum et ad vna libandum domino ventu suo. **D**ecimus mensis est october i quo semina in terram proiciunt ideo in forma hominis seminatis pingitur. quia tunc primos fructus consumit et per semina noua alios recuperare conat. **E**t signat vicium inconstantie que fructus virtutum suarum non custodit. immo cotidie per peccatum perdit illos. et cotidie semina bonorum propositorum recuperare contendit. **I**deo sol tunc in scorpiore dicitur esse pro eo qd sol. i. mens talis; more scorpioris in cauda. i. in fine. a facie. i. a principio diuersificari dicitur. ita qd talibus seminatonibus pot dicit illud. **Deuterono. xxviii.** Frustra habetis sementem quonia ab alijs deuorabitur. **I**ste em mensis nunq comedit illud qd seminat sic nec homo inconstans fructum capit de bono qd inchoat. **Luce. xxi.** **I**ste homo cepit edificare et

non potuit consummare. **Q**uoniam mensis est nouember. i quo tunc frigus viget qd porci terre et animalium clauduntur. labor exterior impeditur. ideo tunc quiescunt aues. et amplius si cibum habent impinguntur. **I**deo i forma hominis pascentis et impinguntis suos porcos et exautentis glandes depingitur. **S**ol etiam signum sagittarum pargat. signans carnalem affectum. que mente hominis transfigit et frigore deuotionis porcos cordis et auris claudit. et vires anime taliter stringit. qd laborare per bona opera non permittit. qm immo iste facit possessores suos qd etiam et otio vacare. et porcos. i. filios vel nepotes et consanguineos carnales diuitijs impinguare ita qd solent pro istis gladijs. i. pro terrenis bonis suis acquirendis qd plurimum laborare. **V**nde sol. i. animus talium sagittarum more dicitur pcuti qd constat qd isti mali ecclesiastici et vnicuique ratione sine carnal affectum pro filijs suis ditandis et nepotibus solent alios sagittare. et quicquid rapinis et exactioibus molestare. vt possint sic glandes temporalium bonorum excutere et habere. **V**nde **Iheronimus.** **Q**uia mala nos compellit facere carnalis affectus. **Q**uoniam mensis est de cetero qd corda frigus fortitudie ledit. qd in figura hominis porcum occidentis pingit pro eo qd tunc tps porci et alia que impinguata fuerant occiduntur. **S**ol etiam tunc tps p signum capricorni vagatur. **I**ste igit mensis duricijs et seueritate signat que solet alios frigore et

tribulatioe patere. et quoscūq;
peccos. i. homines peccatores et in
firmos sine misericordia occidere
.i. corrigere. Sicut ad litteram pa
tet in crudelibus iudiciis et pre
latis. qui sine compassione crude
liter puniunt delinquentes. nec
quacūq; occasione homo delique
rit eidem miserentur. de quib; di
cit seneca libro de clementia. Cru
deles vocato qui puniendi causaz
hūt. — Isti propterea capricōm
dicūtur. qz dato qz quandoq; pre
ceteris vitis fereāt. alios tamē
peccatores corripere et cornu
vent ilare nimis austere noscunt.
Dañ. viij. Ecce hircus caprarum
veniebat impetu fortitudinis sue
Isti sunt duodecim mali menses. i.
duodecim defectus humani. extra
quos pro certo sicut iam suprad
ctum est. lignum vite. i. crux cum
crucifixo portat. xij. fructus. i. xij
virtutes spales et duodecim bona
exempla. vt singuli menses per
fructus singulos. i. singula vicia.
per virtutes singulas temperent.
Id q dico ergo qz de isto lig
no vite. i. cruce et crucifixo tu po
tes colligere contra ianuaruz su
perbie humilitatem xpi i capitis
inclinacione. qz inclinato capite e
misit spiritum. — Contra februa
rium luxurie. timorem in cutis
spinea perforacione et in oculoꝝ
ad terram depressione. quia pūc
ture timoris dñi. et consideratio
nes terre. i. mortis carnis concu
piscenciam frenat ne cadat. **Pro
uer. xv.** Per timorem domini de
clinat omnis a malo. **Cōtra** mar
tem iracundie. patientiam in au

dis auscultacione qz dato qz im
peria multa audisset. tamē cū male
diceret nō male dicebat. **Psalm.**
liij. Dicens illud. ps. Ego tanq;
surdus non audiebam. **Contra** a
prelem vindictę et seuię. collige
misericordiam in lingue benigna
locutione. in hoc scz qz crucifixo
ribus misericorditer idulsi. dñs
exemplum de hoc qz ipē docuit di
cens. **Dimitte et dimittetur vob;**
Luc. vi. **Contra** maum lasciuie
et inanis leticie. contritiōnem et
dolorem. in oris fellea et amara
potacione dicens. **Psalm. xxxviii.**
**Re cogitabo tibi omnes ānos me
os in amaritudine. zc.** **Contra** iu
mum potatis collige liberalitatez
in manuum perforacione et exte
sione. **Manus** em̄ perforata ma
le continet qd immititur. extensa
alteri porrigit quod appetit. da
uidico liberaliter iuxta verbum.
Eccl. iij. Non sit porrecta manus
tua ad accipiendum et ad dāduz
collecta. **Contra** ulū de tractōis
et inuidie. collige caritatem i cor
de et lateris apitione. quia cor
suum videtur tibi velle dars dum
latus tenet apertum. **Vnde** bñ
har. **Respice** vulnera pendētis la
tera morientis. zc. **Nam** vt ipse
ait. **Joh. xv.** Maiorem caritatez
nemo habet vt animam suam po
nat quis pro amicis suis. — **Cō
tra** augustum. rapine et auaricie
collige paupertatem in corporis
denudacione. **Nudus** enim in cru
ce remansit et uuditatem et pau
peratē in hoc diligete nos in
struxit. iuxta illud. **Grego.** **Nu
di** post nudum curram? **Cōtra**

septembrem deliciarum et voluptatū in collige asperā penitentiam. in corpis flagellatōe. caro enim ei⁹ non fuit ibi in deliens sed in peis et supplicis. dans exemplū q̄ magis diligenda sunt aspera q̄ prospera. **Job xxxij.** Consumpta ē caro eius a supplicis. Contra octobrem. inconstācie. collige perseuerantiam in pedū conelauatōe et cōfixione. ita enim fuit conelauat⁹ q̄ nec iudeorum insulta cōibus. nec aītorum tēpta cōe crucē dimittere voluit. dans exemplū pseuerandi in cruce. i. i. cruciatu et labōe assumpto. vñ seneca. **Vtē officio q̄d semel sūpisti.** turpe ē em̄ ho noui cedere. Contra nouēbrez carnalis affectōis. collige cōtēptū cuiuscūq̄ amoris superflui. in discipulorū fuga et desertione et in totius corpis a t̄ra eleuatōe in duo nob̄ dat exemplum q̄ carnos p̄ carnis affectōem nō debemus amicos et notos tenē. **p̄s** **Noti mei de longe steterunt** qui immo debemus sursum per cōtēplationem suspēdi a t̄ra. et a terrenis eleuati esse. **Job. xix.** **Elegit suspēdium aīa mea** Contra decembrem nīmīe seueritatis et duricie. collige cōpassionem delinquentū. i. crucifixi corpis dispōne. Quia iste fuit crucifixus. facie ad occidentē. dorso ad orientez. dextra ad aquilonem. sinistra ad meridie. In quo dat̄ intelligi q̄ ipse pie per cōpassionē respicit occidentales. i. cōgelatos peccatores. Dorsū vero vertit ad orientales. i. ad sup̄tos de suis p̄fumentes vitutibus. **Dexterā etiāz et̄ne libera**

litatis porragit aquilonaribus. i. pauperibz. **Sinistrāz et̄ne aduersitatis** minatur meridionalibz. i. diuitibz. quia iste est qui esurientes impleuit tomis et diuites dimisit inanes. **Luce. i.** **Dat ergo nob̄ exemplū:** q̄ peccatores et delinquentes non debemus contēpnē. nec per austerā seueritatē ledere. et eos extensis brachijs p̄ misericordiā et penitentiam āplecti et recipere. q̄ sicut ipse dicit. **Luce. xv.** **Gaudium ē angelis dei sup̄ vno peccatore.** Et sic dico q̄ lignum vite. i. crux vel x̄ps contra duodecim menses duodecā vitiorū. nobis profert duodecim fruct⁹. duodecim bonorū employ. scilz humilitatē contra sup̄biam. timorē contra carnis concupiscentiāz. patientiam contra iracundiam. misericordiam contra vindictam. cōtinentiam et seueritatem. cōtinentiam contra lasciuā. libertatē cōtra paratatem. caritatē contra inuidiam. et paupertatem cōtra auariciam. disciplinamq̄ contra voluptatem. perseuerantiam contra vagabilitatem. contemplationem contra carnalem amorem. cōpassionem contra nimie seueritatis ardorem. Lignum igitur vite protulit nob̄ duodecim fructus per menses singulos. **Sapie. xij.** **Benedictum est enim lignū per quod fit iusticia.**

A M E R

**Explicit Apocalipsis. libe e tacefi
inulquintus et vltimus reducto
in moralis figurarum biblie. sup
vtrumq; testamentum. a venera
bili domno Petro beatoru pore
sancti eligh parisiensis ordinis sa
cti benedicti: de pictaue parib?
orundo. auimone factus. daue
tue diligent correctione emenda
tus puctuatus et tabulatus atq;
impressus Anno incarnatōnis dñi
Millesimo quadrigentesimo sep
tuagesimo septimo per Richardū
pastroet de Colonia. cuem daue
knesez. pro ornatu munitione et
edificatione vniuersalis ecclē. et
sponsi eiusdem honore. dñi nri
iesu xpi qui est benedictus in se
cula. A M E N**

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

A M E N

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Amo Schlusht fehlt.

